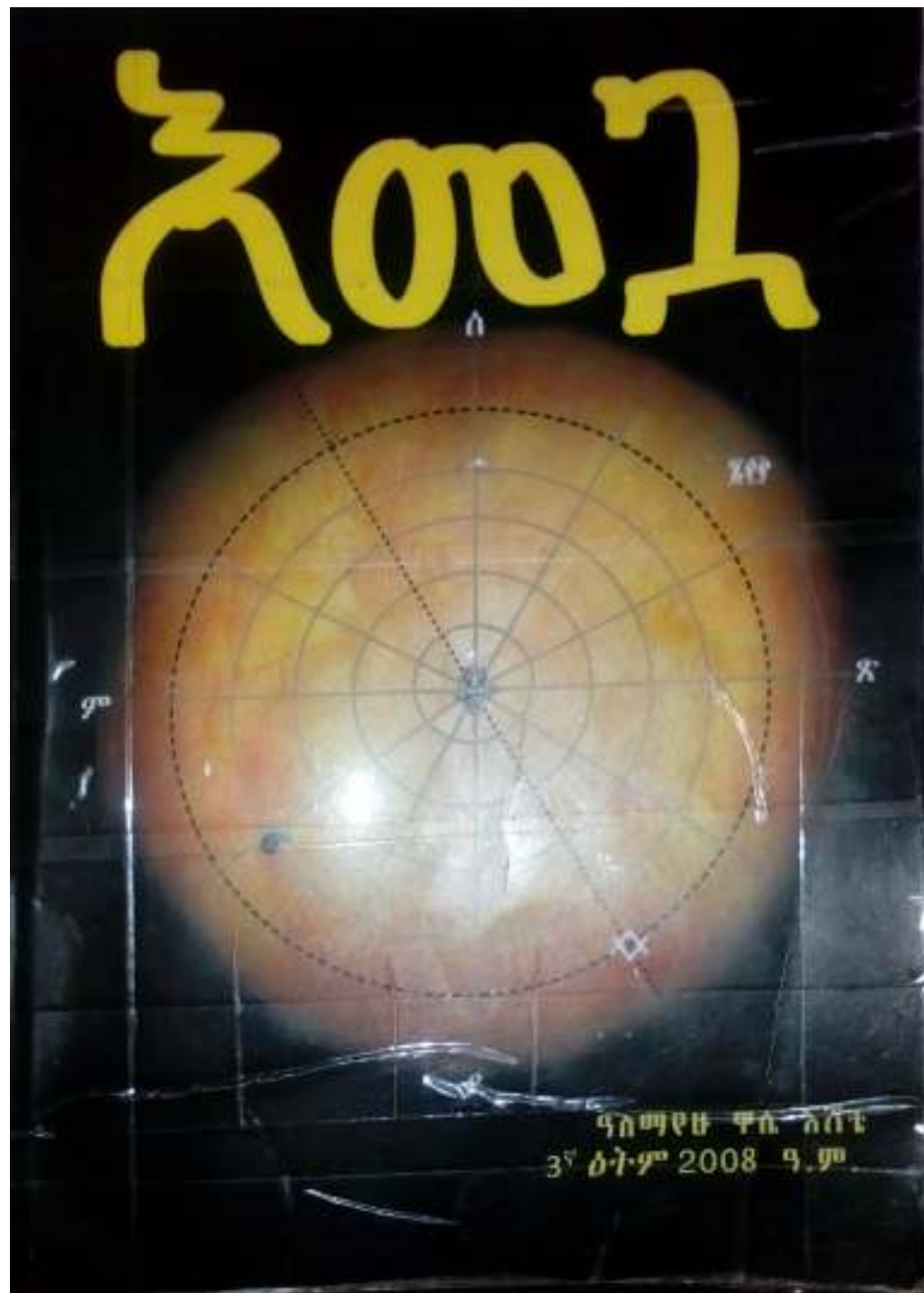

አመላ

ዓለማየሁ ዋሴ እሸቴ (ዶ/ር)

3ኛ ዕቅድ 2008 ዓ.ም

አድራሻ

ንልማየሁ ዋሴ እሸቱ (ዶ/ር)

+251 0935 86 02 67

E-mail> Emegua2015@gmail.com

ባሕር ዳር

ኢትዮጵያ

ለሲባይና

ለመኒት

ምዕራፍ አንድ

ቦሌ ዓለም አቀፍ አውሮፕላን ማረፊያ ሰደረሰ ከምሽቱ አንድ ሰዓት ተኩል ሆኖ ነበር። ከመኪና እንደወረደኩ ሻንጣዎቼን አውርጄ ለእነርሱ በተዘጋጁ ጋሬዎች ላይ አድርጌ እየገፋሁ ወደ ውስጥ በፍጥነት ገሰገሰኩ። ከዚህ በፊት ዓለም አቀፍ በረራ አድርጌ የማሳውቅ እስከሚመስል ድረስ ከነበርኩበት የመቸኮልና ግራ የመጋባት ስሜት ውስጥ የመለሰኝ «አንተን እኮ ነው! አትሰማም እንዴ ትኬትክን አላይ እኮ ነው የምልህ!» የሚለው ቁጣን ያዘለ የአንድ ሴኮራቲ ንግግር ነበር። ከሃሳቤ በፍጥነት ተመልሼና ደንገጥም ብዩ ይቅርታ ጠይቄ ትኬቱን ከፓስፖርቲ ጋር በአንድነት ሰጠሁት።

«እያዳመጥክ አትሂድም እንዴ! ምን ሆነሃል» አለኝ።

በማፈር ስሜት ውስጥ ሆኜ ይቅርታ ሰጠይቀው ትኬቱን በፓስፖርቲ ውስጥ አድርጎ ፊት ፊቴን አተኩሮ እያየ መለሰልኝ። ምን ሆኖ ነበር እያልኩና ራሴን እየወቀሰኩ ስገባ ነበር ቦሌ ድረስ ያደረሰኝን ተክሊን እንኳ ሳልሰናበተው እንደገባሁ ያስታወሰኩት። ከሀሳቤ ራሴን እንደ ምንም አረጋግቼ የበር ላይ ፍተሻውን አልፎ ወደ ውስጥ በመዝለቅ ካሉት የመንገዶች ማስተናገጃ ዴስኮች ወደ አንዱ ወረፋዬን ጠብቄ ጠጋ አልኩ።

“ጤና ይስጥልኝ? ወይም ነው የሚሄዱት!” አለችኝ ወግቷ የአየር መንገድ ወራተኛ።

“ወደ ዋሽንግተን ነው” አልኩኝና ፓስፖርቷንና ትኬቴን ሰጠው። ሺዛና ትኬቴን ከመረመረች በኋላ የኮምፒውተርን ቁልፍ እየነካካች፡

“የት ነው የሚያርፉት?” አለችኝ

“ለጊዜው ማረፊያዬን አላወኩትም፤ እዛው ስደርስ ሆቴል ፈልጌ ነው የማርፈው” አልኩኝ።

“ከጉዞው በፊት ማረፊያዎትን ካላወቁ ሲስተሙ መሳፈሪያ ቅጽ Boarding Pass/ ለማውጣት አይችልም” አለችኝ።

“እንዴ! ታዲያ ያላዘጋጀሁትን አሁን ባለቀ ሰዓት ምን አደርጋለሁ?” አልኳት።

“አዝናለሁ ምናልባት ዘመድ ወይም ኋደኛ ዋሽንግተን ካለዎት ስልክ ደውለው አድራሻ መቀበል ይሻላል” አለችኝ።

“እረ እኔ የማውቀው ማንም የለኝም፤ ስም ባስታውሰም ስልክ የለኝም”።

“ባውቅሽ ድንገት ደውዬ ልመጣ ነው የቤትህን አድራሻ ስጠኝ ብል ምን ይባላል?” አልኩኝ በሃሳቤ።

እዛው እንደቆምኩ በሃሳብ መንጉዴን አይታ፡-

“ይቅርታ ሌላ መንገደኛ ማስተናገድ ስላለብኝ ቦታውን ቢለቁልኝ?” አለችኝ ቢታላቅ ትሕትና።

እሽ አልኩና ቀልጠፍ ብዬ ወደ ኋላ አፈገፈኩ።

ወዲያው እንደ ዘዴ መግልጽ። በእጅ ያለው ሞገድ ሽቦ አልባ ወይም መደበኛ ሰልክ ባለበት አካባቢ እንተርኔት ማየት ያስችላል። ወዲያው "Washington + Hotel" የሚል ሃፍኩና ጉግልን እንዲፈልግ ገፋውት። ወዲያው በርካታ ሆቴል እስከ አድራሻው ይዞ ብቅ አለ። አንዱን መረጥኩና ወደ ካውንተሩ ጠጋ ብዬ አንዱን አድራሻ ነገርኩ። የኮምፒውተሩን ቁልፍ ስታንዳድ ቆየችና።

"ሻንጣዎን እዛ ጋ ያድርጉት?" አለችኝ። እኔም እንደ ዘንዶ እየተሳበ ከሚሄደው ሽራ መሰል ንግፍ ላይ አስቀመጥኩ።

"መልካም በረራ" ብላ የመሳፈሪያውን ቅጽ ከጉዞ ሰነዶች ጋር መለሰችልኝ።

የእጅ ሻንጣዬን ይገር ለበረራ ወደምጠባበቅበት ውስጠኛው ክፍል እያመራሁ፡ "አሁን እንተርኔት ባይኖር እውነት ሊያስቀሩኝ ኖሯል?!" አልኩ ለራሴ። "እንዳው ይህ ኮምፒውተር የሚባል የፍጥነቱን ያክል እጅግ ቀሽም ነው" አልኩ አሁንም ለራሴ። ነገሩ ኮምፒውተሩ ምን አደረገ? እንዲህ እንዲሠራ ወይም እንዳይሠራ ያደረጉት ፕሮግራሞች ናቸው። በቃ ይሄ የሠለጠነው ዓለም ከቴክኖሎጂው ጋር ከነአሠራር ድካሙ እኛም ጋር ሰተት ብሎ ገባ ማለት ነው? የገሊና ውስጥ ጥያቄ ነበር። በምዕራቡ ዓለም ቴክኖሎጂውና የሠለጠነ አሠራሩ እንዳለ ሆኖ እንዲህ ዓይነት የሰብአዊነት ዕሴቶችን ማጥፋቱ ግን ከባድ ዋጋ እያስከፈላቸው ነው። አሁን በዚህ ፕሮግራም መሠረት ኮምፒውተሩ ሰዎችን የሚያወቃቸው እንደ ቁጥር ነው። የሚጠይቀውን ስሰጠው ይፈቅድልኛል፤ ካጣም ይከለክለኛል፤ አለቀ በቃ። ሰው ቢሆን ወይም ሰብአዊ ዕሴቶች ባያጠፋ ነገር ግን ሆቴል ቀድሜ አለመያዜ ብቻ መንገዴን ሊከለክለኝ አይችልም ነበር።

እርሷስ እንዴት ደውለህ ጠይቅ ትለኛለች? የእጅ ሻንጣየን እየጎተትሁ
አመስግና ከሸኘችኝ አስተናጋጅ ጋር በሃሳቤ ሙግት ገጠምሁ። ለምን
በሌላ መንገድ አድራሻውን ለመጠቀምና ለመርዳት አላሰበችም?
በቃ ሰውም እንደ ኮምፒውተር ሰብአዊነቱን ሊተወው ነው ማለት
ነው? ምዕራቡ ዓለም የተጎዳው እንዴት በዚህ ነው። አሸባሪዎች
ሳይቀር የኮምፒውተር ፕሮግራሞቻቸውን ውሳኔንነት ስለሚያውቁ
ልክ እኔ እንዳደርኩት ከበይነ መረብ አስሰውና ኮምፒውተሩ
የሚጠይቃቸውን ሰጥተው አልፈው የሚፈልጉትን አደጋ ለማድረስ
የሚችሉት የዘመናዊና ቴክኖሎጂ አገዝ ሥራዎች ሰብአዊ ዕቤት
ማጥፋታቸውን እንደ በጎ አጋጣሚ በመጠቀማቸው ነው። ታዲያ
ይህ አሠራር እንዳለ እኛ ጋር እየተገለበጠ መምጣቱስ ምን አደጋ
ይኖረው ይሆን? ከቀጥታ አደጋቸው ደግሞ ሰውን ራሱ ሰብአዊ
ዕቤቱን እያጠፉ መሔዳቸው የበለጠ እያሳሰበኝ ቀሽምነቱንም
ከኮምፒውተሩ ወደ ሰዎች አስተላልፈኛለሁ ወደ ውስጥ ገባሁ።

የውስጠኛውን ፍተሻ አልፈኛለሁ ወደ ሙቆያ ኮሪዶሩ እንደደረሰኩ
የመሣሪሪያ ጊዜያትን ደርሶ ስለነበር ግዙ ተባልን። ጉዞው
የተጀመረው በሰዓቱ ነበር። የኢትዮጵያ አየር መንገድ ቦይንግ 767
አውሮፕላን አኩባቢው ሲነሳ ምንም መንገጫገጭ ሳያሰማ እንደ ነብር
ብድግ ብሎ እንደ ንብር መሰሰ አለ። ከዚያም ከፍታውን በፍጥነት
እየወሰደ የግራ ክንፉን ወደ ታች የቀኝ ክንፉን ወደ ላይ አሰይፎ
ተንደርድሮ ከተነሳበት ሰሜን ምሥራቅ አቅጣጫ ቀስ በቀስ ወደ
ግራ ዘወር በማለት አንዳች የደሰደሰ ሰሜት እየለገሰን ደመናውን
አየሰነጠቀ የሰሜን አቅጣጫን ይዞ ወደ ባሕርዳር ከዚያም በካርቱም
አድርጎ ወደ ሮም ይከንፍ ጀመረ።

ወደ ተለያዩ ሀገሮች በብዙ አየር መንገዶች ተጉዣለሁ። በኢትዮጵያ
አየር መንገድ ሰጓዝ ግን የሆነ ደስታና ኩባር ይሰማኛል። በተለይም
የአብራራዎቹ ብቃት! ምንም እንኳ እንደኔ ያለ ለአውሮፕላን በረራ
ግምገማ ማይም የሆነ ሰው አስተያየት ሊሰጥ የሚችለው ሊያርፍና

ሲነሳ ለተሳፋሪዎች ከሚሰጠው ምችትና ድምጽ ያላለፈ ቢሆንም እርሱ እራሱ በአብራሪዎቹ ብቃት ላይ ከፍተኛ መተማመን ስለሚፈጥርብኝ ሁልጊዜም ደስታና ክብር ይሰማኛል። አንዳንድ እኮ ሲያስነሳው መንጭቆና አፈገምግሞ ስለሆነ ከተነሣም በኋላ ተጋዢቶና ነጥሮ እንደሚመለስ ኳስ ከፍ ዝቅ ሲያደርገው በአየር ላይ ሳይሆን በኮርኮንች መንገድ ላይ የሚነዳ አሮጌ መኪና ያስመስለዋል፤ ሲያሳርፈው ደግሞ የጣለው ሁሉ ይመስላል። በኢትዮጵያ አየር መንገድ አብራሪዎች ግን እንዲህ ያለ ነገር እጋጥሞኝ ስለማያውቅ ሁሉም ደስታ ይሰማኛል። አንዳንድ ጊዜማ በሌላው ሞያና ሥራ ያጣነውን ሙያን በብቃት መፈፀም እነርሱ ያካሄዱት ሁሉ ይመስለኛል። በተለይ ከሠለጠነው ዓለም ጋር ተናብበውና በዚያው መጠን የሚያሰቡና የሚሠሩ የተለያዩ ባለሞያዎች በግለሰብ ደረጃ ቢኖሩም በተቋም ደረጃ ሠራተኛውን ሁሉ በዚህ አግባብ የሚቀርጽና ሀገራዊ መልክ ያለው ለታይና አርአያ ሊሆን የሚችል ተቋም የሌለንና የእኛ ሀገር አሰራር ሊሻሻል እንደማይችል ለሚከራከሩኝ አንዳንድ ምዕራባውያን ጓደኞቼ ሁልጊዜም ማሳያዬ ይሔው አንድ ለእናቱ የኢትዮጵያ አየር መንገድ ነው። ውስጣዊ አሠራሩን ቀርቦን ለማየት እድል ባይኖረንም አየር መጎነዳችን እንደ ምሳሌ ሲነሣ ግን ብዙዎቹ ከክርክራቸው ጋብ ስለሚሉ ያስደስተኛል።

ረጅም የአውሮፕላን ጉዞ ሳደርግ በታቻለኝ መጠን ዘና ለማለት እሞክራለሁ። እንደ እውነቱ ከሆነ በጣም ዘና የምልበት አጋጣሚ ቢኖር የአውሮፕላን ጉዞ ላይ ነው። ፊልም አያለሁ፤ መጠጥ እጠጣለሁ፤ ምናልባትም ዘና ብዬ ሰው በተሰበሰበት ቦታ አልኮል መጠጥ የምጠጣበት ቦታ ቢኖር በአውሮፕላን ጉዞ ላይ ነው። የአሁኑ ጉዞ ግን ሀሳብ በማውጣትና በማውረድ፤ እንቅስቃሴ ለመፍታት በመታገል የተሞላ ስለሆነ ጉዞዬ እንደ ሁልጊዜው አስደሳች አልሆነልኝም። የምግብና የመጠጥ ፍላጎቴም ጭምር የተዘጋ ነበር። ፊልም ለማየት፤ መጽሐፍ ለማንበብም ብሞክር አሰልቼ ሆነብኝ።

ከግራ ጉኔ በኩል የተቀመጠች ኢትዮጵያዊት ወጣት ዲሲ ደርፅታ ለኑሮ ወደ አሜሪካ የምትጓዝ ስለነበረች ከእርሷ ጋር ለማውራት ሞክርኩ። የእርሷን የደስታ ስሜት፣ የህልም እንጀራና ተስፋ ሳይሞጥ ደግሞ "አቤት ሰው መሆን ያለው ፈተና!" አልኩ። ሰው እንጀራ፣ ፍትህ ወይም ሰላም ፍለጋ ሀገሩን ጥሎ በሰደድ አያስገርምም። ነገር ግን ሰው እንዴት የትውልድ ሀገሩን ጥሎ ሲሰደድ ያን ያክል ይፈናቃል። ብቻ ስድለኛ መሆኗን እየሰበከችልኝ በደስታ ስትታኹ ከእርሷም ጋር ለመነጋገር ያደረኩት ሙከራ ጭራሽ ያቅለሸልኸኝ ጀመር።

በሀሳብ እየነገድኩ በምናብ ዓለም ውስጥ ከገባውበት ክርክርና ውይይት ወጥቼ ፣ ከመጽሐፍ ንባብና ከፊልም ተለይቼ ምን አልባት የተሻለ ይሆናል ብዬ ከጎኔ ከተቀመጠችው እህቱ ጋር የጀመርኩት ውይይት እንዲህ ሲያስጠሳኝ መንገዴን የበለጠ አሰልቼ አደረገው። ልረሳው የምፈልገው በውስጤ ያዘልኩትና ገና ኤርፖርት ስደርስ ጀምሮ በሀሳብ ባሕር ያሰጠመኝ ሀሳብም እንደ ናፊቄት ወዳጆ ፈቱ እየመጣ ድቅን ይል ጀመር። እንዲሁ ከራሴ ጋር ስታገል ከአዲስ አበባ ከተሳሳን የእምስት ሰዓታት ጉዞ በኋላ አውሮፕላኑ ሮም ሊዮናርዶ ዳቪንቺ አውሮፕላን ጣቢያ አረፈና ትንሽ መለስ አደረገኝ። ከ45 ደቂቃ ቆይታ በኋላም ጉዞአችንን ወደ ዋሽንግተን ዲሲ አደረግን።

ከሮም ከተሳሳን ከሰምንት ሰዓታት በረራ በኋላ ኢትዮጵያውያን አቋርጠን ዋሽንግተን ዲሲ ዳሳስ ኢንተርናሽናል ኤርፖርት ደረስን። በሀገሩ ሰዓት አቆጣጠር ከጠዋቱ ሰምንት ሰዓት ተኩል ነበር። ግዙፉ አውሮፕላን መሬት ሳይ ሳይሆን ሙሃ ሳይ እንዳረፈ ሁሉ ሳይንገጫገሞ አስፓልቱ ሳይ ተንደርድሮ ቆመ። ተሳፋሪው እንደተማከረ ሁሉ እንደ ሳይ አጨበጨበ። ከአውሮፕላኑ ስንጠረድ በሀሳብ ሲወጣ ሲወርድ የደከመ ሰውነቱን ከውስጤ በተደበቀው ጉጉት አጠንክሮ ብወጣም ፓስፖርትና ቪዛ ለማሳየት እረጅም ሰልፍ ጠበቀን። ወረፋዬ ደርሰ ወደ ካውንተሩ ጠጋ ብዬ ፓስፖርቱን ሰጠሁ።

ነጭ ወጣት ነው“ለምን ትዳይ ነው የመጣህ?” አለኝ።

አራሱን እንደ ገነት በር ጠባቂ የቆጠረ መሰለኝ!

“ለንግድ ሥራ” አልኩት።

“ምን ዓይነት ንግድ?” አለኝ

“የአበባ ንግድ” አልኩ

“አሙ! ወደ ኒው አርሊያንስ ነዋ የምትሄድ” አለኝ

“አዎን!” አልኩና ገርሞኝ “እንዴት አወቅህ? አልኩት

ፈገግ ብሎ መረጃው አለኝ፤ ለምን እንደመጣህም አውቅ ነበር” አለ።

“የዓለምን መረጃ ከትንሽ እስከ ትልቁ እየታረማችሁ መቼም መከራ ሳያመጣባችሁ አይቀርም” አልኩ በልቤ። አሻራዬን ከመሰደና ፎቶግራፍ ካነሳኝ በኋላ መልካም ቀን ይሁንልህ ብሎ ፓስፖርቴን መለሰልኝ።

የጉዞዬ መዳረሻ ግን ገና ነው። በዋሽንግተን አድርጎ ወደ ሉዚያና ግዛት መሻገር ነውና። አሜሪካዊው የደገንነት ባለሞያ እንዳለው ጉዞዬ ከዓደኞቼ ጋር የኢትዮጵያን የአበባ አትክልትና ፍራፍሬ ምርት በኒው አርሊያንስ (ሉዚያና) ላይ በሚያካሄደው ዓለም አቀፍ ኤግዚኒሽን በማቅረብ ለዓለም ማስተዋወቅና ገበያ ማፈላለግ ነበር። እኔ ግን ተጨማሪ ትልቅ የጉዞ አጀንዳ፣ ዓላማም ነበረኝ።

በፍጥነት ተራምጄ ሻንጣዬን ከመረከቢያው ላይ አነሳሁና ወደ መንገደኞች መረጃ መቀበያ ደሰከ አመራሁ። “ሆቴል መያዝ! ከዚያም በፍጥነት ሰልክ መደወል አለብኝ” አልኩ ለራሴ። ከብዙ መረጃ ደሰኮች ወደ አንዱ ጠጋ አልኩ። በግምት ወደ ሰባ ዓመት የሚሆናቸው ወንድና ሴት አዛውንት አገኘሁ።

"What can I help you Gentleman?" "ምን ልርዳዎት ጌታይ
አሉኝ ሴቷ አዛውንት በሠልጠነ የመስተንግዶ ትሕትና።

"ለእንድ ቀን ማረፊያ ሆቴል ነበር የምፈልገው" አልኩ፤ በሥራ
ሥርዓታቸው ውስጢ እየተገረመ።

"እዚህ ኤርሖርት አካባቢ ነው ወይስ ዋሽንግተን ዲሲ መኻል
ከተማ?" አሉኝ።

"ንገ ተጓዥ ስለሆንኩ እዚህ አካባቢ ቢሆን ደስ ይለኛል" አልኩ።

"አዎን! በርግጥ አሁን የሚያስፈልግህ እንቅልፍና ዕረፍት ነው
አሉኝ። ከዚያም ሆቴሎችን ከኮምፒውተራቸው ላይ አይና፤

"አንድ ሆቴል አለ፤ ዋጋው 100 ዶላር ሲሆን እዚህ መጥተው
ለወስዳህ ይችላሉ። ዋጋው ይስማማህ ይሆን?" አሉኝ።

"Fair enough" አልኩኝ፤ መስማማቴን ለመግለጽ። አሮጊቷ ሴት
ሙሉ ፈገግታ አሳይተውኝ ሲያበቁ።

"በፍኛው በር ትወጣና 2ኛው መንገድ ላይ 24 ከሚለው ፈርማታ
ላይ ሂድና ቁም። በ10 ደቂቃ ውስጥ መኪና ይልካሉ። መኪናው
ይህ ነው" አሉና የሆቴሉን አድራሻና የመኪናውን ፎቶ ግራፍ የያዘ
ወረቀት ሰጡኝ። አመስግኜ በፍጥነት ወደ ተባለው ቦታ አመራሁ።
ልክ በቆምኩ በ12 ደቂቃ መኪናው ከተፍ አለ።

"አይ ኦሚሪካ፤ አይ ሥራ ማክበር!" አልኩኝ በልቤ።

ወደ ሆቴሉ ደርሼ የመግቢያ ፎርማሊቲ ከሞላሁ በኋላ ወደ ክፍሉ
ከፍጫ ባሳሰ ለርምጃ ተጓዝኩ። ዘቅ የምግደፍልት ነገር ቢኖር
በፍጥነት ለአንድ ሰው ስልክ መደወል ነበር።

"አይጥሩ ይሆን? ለመገናኘት አይፈቅዱ ይሆን?" እላለሁ።

ሻንጣዬን ወርውራ ስልኩን አነሳሁ።

“ሃሉ” የሚል የአሜሪካዊ ወንድ ድምጽ ሰግሁ።

“Good morning! May I speak to Professor David Ramisfield?” (እንደምን አደራችሁ! ፐሮፌሰር ዴቪድ ራምስፊልድን ማነጋገር እችላለሁ) አልኩ።

“David speaking!” (ዴቪድ ነኝ) አሉኝ።

“ጤና ይሰጥልኝ ፐሮፌሰር!” አልኩና ሰሚንና ከኢትዮጵያ መምጣቱን ተናገርኩ።

“Oh Well Come, I was expecting your call” (እኸ! እንኳን ደገና መጣህ! ስልክህን እየተጠበቅቃለሁ ነበር) አሉና

“እንደምትመጣና እኔን ማግኘት እንደምትፈልግ ዶ/ር ሻርን ነገራኝ ነበር” አሉኝ።

የዶ/ር ሻርንን ስም ስሰማ ደስታና በራስ መተማመን አደረብኝ። ዶ/ር ሻርን ሎውማን የ58 ዓመት አሜሪካዊ ሳይንቲስት ስትሆን እጅግ ብዙ የምርምር ሥራ የሠራች ታዋቂ የብዝሃ ሕይወት ባለሙያ ናት። በወቅቱ የካሊፎርኒያ የሳይንስ አካዳሚ ዋና ዳይሬክቶር ሆና ትሠራ ነበር። እኔ ጋር ከተዋወቅን ከሰባት ዓመት በላይ ሲሆንን ሰፊ የምርምር ሥራዎችን በጋራ እንሠራለን። በምዕራቡ ዓለም የምፈልገው ጉዳይ ካለኝ ዶ/ር ሻርን ለእኔ የበሩ መከፈቻ ቁልፍ ናት። ቀደም ብዬ ማወቅ የምፈልገው ጥብቅ ጉዳይ እንዳለኝና፡ አሜሪካ ውስጥ ሊረዳኝ የሚችል ሰው እንዳለ ሳማከራት በተለመደው አነጋገር፡

“I will see if I can find someone” (ማግኘት የምችል ከሆነ እስኪ ልሞክር) ብላኝ ነበር።

በዚህ መሠረት ነው የፕሮፌሰር ዴቪድ ራምስፊልድን የስልክ አድራሻ ያገኘውት። ፕሮፌሰሩ ስለ ጉዞዬ ከጠየቁኝ በኋላ "ታዲያ ምን ልርዳህ?" አሉኝ።

በደፈናው አንድ የምርምር ሥራ እየሠራው እንደሆነና የርሳቸውን ድጋፍ የሚጠይቅ ጉዳይ ስላጋጠመኝ በእካል ላገኛቸውና ላወያያቸው እንደምፈልግ ነገርኳቸው።

"You well come!" (ትችላለህ) አሉኝና "የት ነው ያረፍከው? ምን ያክል ቀንስ ትቆያለህ?" አሉኝ።

በበነጋው ወደ ሉዚያና እንደምሄድ፣ ከዛም ስድስት ቀን እንደምቆይና እሁድ እንደምመለስ፣ እርሳቸውን ግን ሰኞ ማግኘት እንደምፈልግ ነገርኳቸው።

"ጥሩ ነው እሁድ እንደገባህ ያረፍከበትን ሆቴል ትነገረኝና ሰኞ ጠዋት መጥቼ ወደ ቤቴ እመስድሃለሁ" አሉኝ።

"እርስዎ መምጣት የለብዎትም፣ አድራሻዎን ከነገሩኝ በታክሲ መምጣት እችላለሁ" አልኩኝ በኢትዮጵያዊ ይሉኝታ።

"That is alright, you are my guest!" (ምንም አይደል፣ እንግዳዬ እኮ ነህ) አሉኝ።

ተሰነባብተን ስልኩን ዘጋሁ። እጅግ በጣም ደስታና አጩታ ተሰማኝ። ወዲያው ጭልጥ ያለ እንቅልፍ ወሰደኝ።

ምዕራፍ ሁለት

በማግስቱ የሆቴል ሂሳቤን አወራርጂ ያም ስለነበረ ቁርስ ሳያስፈልገኝ ወደ ኤርፖርት ተጓዝኩ። ከዳላስ ኢንተርናሽናል ኤርፖርት ከተነሣን ከሁለት ሰዓት በረራ በኋላ ከቀኑ በስምንት ሰዓት ለዚያኛ ግዛት፤ ኒው አርሊያንስ ከተማ፤ ኒው አርሞስትሮንግ ኢንተርናሽናል ኤርፖርት ደረስን።

ኒው አርሊያንስ በሚሲሲፒ ወንዝ ዳርቻ የተመሰረተች ከተማ ስትሆን አብዛኛው የከተማው ክፍል ከባህር ወለል በታች በመሆኑ በጣም ሞቃታማ የአየር ንብረት አላት። የአየሩ ወበቅ ለብ ያለ ውሃ በሰውነትህ ላይ የተደፋብህ ያክል እንዲሰማህ ያደርጋል። ሀገሯ ረግረግ ምድር የበዛባት ስትሆን አልጌተር (አህ መሳይ ተሳቢ የውሃ ውስጥ እንስሳ) ቡብዛት የሚገኝባትም ናት። ፈረንሳዮች በቅኝ ግዛት ይዘው ያስተደድሯት የነበረ በመሆኑ እስከ አሁን ድረስ French Quarter (ፈረንሳይ መንደር) የሚባለው አካባቢ ትልቅ የቱሪስት መስህብ ሆኗታል። ኒው አርሊያንስ በሚሰሰፒ ወንዝ ዳርቻ የተመሰረተች በመሆኗ በርካታ ጥቁር አሜሪካውያን ይኖሩባታል። ከአፍሪካ በባርነት እየተፈነገሉ የተጓጓዙት ጥቂሮች ሰፋፊ ፣ የስኳርና የጥጥ እርሻዎችን እንዲያለሙ የሰፈሩባት ከተማም ናት። የጃዝ ሙዚቃ መፈጠሪያ መሆኗም ይነገርላታል። ባሪያዎቹ በሳምንት አንድ ቀን እሑድ ብቻ ዕረፍት እንዲያደርጉ ይፈቀድላቸው ነበር። የያዘው መስብሰቢያ ቦታቸው አሁን አደባባይ ሆኖ ቱሪስት ይጎበኘዋል።

ታዲያ በወቅቱ እንዲሁ ሲቆርጡ ፡ ድንጋይ ሲፈልጉ ለማስተባበር ከሚያመጡት ድምጽ በመነሳት ከበሮ በጤ እየመቱ ራሳቸውን ለማዘናናት ይጫወቱ ነበር። "በዚህ መልክ እዚህ ቦታ ነው የጃዝ መብቃ የተፈጠረው" ይላሉ አስጎብኝዎች። ኒው አርሊያንስ በህፋር አካባቢ በሽታዎች ህክምና ዘርፍ (Tropical Medicine) ዓለም አቀፍ እውቅናን ያተረፉ የኒቨርሲቲዎችና የምርምር ተቋማት ባለቤት ናት።

ከተማዋ ማታ ማታ ቀልቧን ታጣለች። ምግብ፣ መጠጥ፣ ዘፈን፣ ዝመት፣ ቢቃ!!! እብደት ነው። አብረን ከሄድነው ልዑካን መካከል እንዴ በመገረም፡

"ይህች ከተማ እኮ ማታ ማታ ነነዌ ናት" አለ።

"አይደ...!! ነነዌ እንኳን ከጥፋቷና ከእብደቷ ተምራ ተመልሳለች። ይህች ግን እንደ ሶዶምና ጥራ ናት" አለቡኝ። ከ10 ዓመት በፊት ከተማዋ ካትሪና በተባለ ከባድ ውሽንፍር ተመትታ ብዙ ውድመት ደርሶበታል። በ10 ሺ የሚቆጠር ሕዝብም አልቆባታል። እሷ እቲ! ያን ሁሉ ረቢታ እርቃኗን ውላ፣ እርቃኗን ታድራለች። ሰው እንደፈረሰ ወይም እንደ አሳማ ያለማቋረጥ ሲበላ ያየውበት ሀገር ቢኖር ኒው አርሊያንስ ነው።

ከተማዋ ለሥነ-ምግባርም ሆነ ፈጣሪን ለመፍራት ግድ ያላት አትመስልም። ከእንደ ሱቅ ላይ "May the curse be with you!" (እርግማኑ በእርስዎ ላይ ይሁን) ተብሎ ተጽፎ አይቺ "ወይ ጉድ!" አልኩ። ሰማንያ በመቶ የሚሆነው ሰው በውፍረት ታስሯል። አንዳንዶቹማ የሰውነት ቅርጻቸው በውፍረት ተውጦ ከውሃ የወጣ ጉማሬ ይመስላሉ። ለሚያያቸውም "ውይ! ምግብ ያሰኛሉ።

ለአራት ቀን የሚቆየው ዓለም አቀፍ የሆርቲካልቸር ኢግዚቪሽን በከተማዋ እርንስት ሚሞሪያል ኮንቬንሽን ሲንተር ተጀምሯል። የአዳራሹ ሰፋት ፈረስ ያሲጋልባል ከሚሉት ይልቅ በእኛ አገር የአንድ ከተማ ቀበሌ ሰፋት ያክላል። አሜሪካ ሁሉ ነገር ትልቅ ነው።

ትልቅ አዳራሽ፣ ትልቅ ኤርምርት፣ ትልልቅ ድልድይ፣ ሰፋፊ መንገድ፣ ትልልቅ መኪና፣ ትልልቅ ሀምበርገር፣ በቃ ትልልቅ ነገር ያለባት ሀገር ናት። ምናልባትም ትልቅነትን በትውልዳቸው ከሚቀርጹባቸው መንገዶች አንዱ ይሄው ትልቅ ነገሮችን ማሳየት ማለማመድና መስተዋወቅ ሊሆን ይችላል። እስከ መሥራት ካለ ምን ችግር አለ፣ ሁሉንም ነገር ማስተማሪያ፣ ሥነ ልቦናዊ ማንነት መገንቢያ አድርጎ መጠቀም ይቻላል።

በኤግዚቬሽን ላይ ከላቲን አሜሪካ፣ ከአውሮፓ፣ ከዩኤስ አሜሪካና ከካናዳ የመጡ ገዥዎችና ሻሎች ተገኝተዋል። የገረመኝ ነገር ቢኖር የመክፈቻው ቀን ኤግዚቢተርስ (ምርታቸውን የሚያስተዋውቁ) ሁሉ ወደ አዳራሹ እንዳይገቡ መከልከል ነው። ከመክፈቻው ቀን በፊት ኤግዚቢተርስ ያላቸውን ምርት በተሰማቸው ቦታ ላይ ያምራል፣ ገዥ ይሰባል ባሉት መልክ እሰናድተዋል። ስለዚህ የመክፈቻው ቀን ገዥዎች በነጻነት ያለ ወከባና ማግባባት ምርቱን እንዲያዩ ሲባል ነው የተከለከለው። ነጻ ገበያ!

የኢትዮጵያ የሆርቲካልቸር ምርት በተለይም የእበባ ምርት ይዘን በዚህ ኤግዚቬሽን ላይ መገኘታችንን ብዙ ጎብኝዎች በመገረምና በአድናቆት ያዩት ነበር።

“Ethiopia...Flowers?” (እበባ ከኢትዮጵያ?) ይላሉ በመደነቅ።

ይዘን የሄድነው ጥራት ያላቸውን የተለያዩ የእበባ ዓይነቶችን ስለነበረ በቃ በጣም የሚያስደንቃቸው ነገር ሆነ። በተለያዩ ኤግዚቬሽኖች ተሳትፈው እንደታዘብኩት የእበባ ምርት ለኢትዮጵያ ከሚያስገኘው የኢኮኖሚ ጠቀሜታ ይልቅ የሀገሪቱን ነባራዊ ሁኔታ ለማስተዋወቅ የሚያደርገው አስተዋጽኦ እጅግ ግዙፍ ነው። በሠለጠነው ዓለም እበባ የውበት፣ የፍቅር፣ የሰላም ተምሳሌት ነው። ኢትዮጵያ እበባ አምርታ ለዓለም ገበያ አቀረቦች ሲባል እንደ ተአምር የሚሆንባቸውም ለዚህ ነው። ምክንያቱም ለእነርሱ ኢትዮጵያ ማለት የደረቀች ምድር፣

ሰላም የራቃት፣ የተራቁቱ ድሀ ሕዝቦች መኖሪያ ብቻ ናት። ከዚህች ምድር የአበባ ምርት እንዴት ይጠበቃል? “ወይ ነይ!” ያሰብላል።

ኢትዮጵያ የሰባት ትላልቅ ወንዞችና ተፋሰሶች ባለቤት፣ ውስጡ አረንጓዴ የሆነ አፈር ያለባት ምድር፣ እንኳን ተክል አውራ ጣት አፈር ውስጥ ቢገባ የሚበቃልባት ሀገር መሆኗን መግለጽ ጉንዩ ማልፋት ነው። ኢትዮጵያ ያላትን በረከት እንኳን የውጭ ሰዎች ዜጋዎችም የተረዱት አይመስልም። እንደኛው አሜሪካዊ ኅብኝ በአድናቆት አበቦቹን ሲያይ ቆይቶ ወደ እኔ ጠጋ ብሎ

“May I ask you something?” (አንድ ነገር ልጠይቅህ እችላለሁ) አለኝ

“Sure please” (በደንብ! ይቻላል!) አልኩት። ሌሎች ጓደኞቼ ሌሎች እንግዶችን እያነጋገሩ ስለነበር እኔ ነጻ ነበርኩ።

ወደ እኔ ጠጋ ብሎ፡ “ምን ተለምር ነው ኢትዮጵያን እንዲህ የቀየረ?” አለኝ።

ሁለት ምክንያቶችን ለመጥቀስ ሞከርኩ፡

1ኛ. የምዕራቡ ዓለም ሜዲያ በአንድ ወቅት በኢትዮጵያ በተወሰነ አካባቢ የተፈጠረን ረሀብ እጅግ አጋንኖ በማቅረቡ በዓለም ሕዝብ ዘንድ የተፈጠረው ግንዛቤ የተዛባ በመሆኑ

2ኛ. ሕዝቡ ድሀነትን ለማሸነፍ ቆርጦ በመነግቱ ነው አልኩት። ከዛ በላይ መንግሥት የተቻለውን ሁሉ ለማድረግ ይጥራል ብዬ ደሰኮርኩ።

“በእኔ ግምት የሀገራችሁ ለውጥ እንደ ተለምር የሚቆጠር ነው” አለኝ።

አበባ አምርተን ወደ ዓለም ገቢያ ይዘን መቅረባችን ትንሽ ግንባታ የታከለበት መልካም ሥዕል እየፈጠረ መጣና ተሰማኝ። አበባ የሚያመርቱ የምግብ ሰብልና ሌሎች የግብርና ምርቶችን አትረፍርፈው ነው የሚል ግንዛቤ የፈጠረ መሰለኝ። ለማንኛውም ከሰውየው ጋር የነበረኝን ቆይታ ጨርሼ ሰረፍት ለማድረግ ከአዳራሹ አቅራቢያ ወደሚገኘውና River Walk (ሪቨር ወክ) ወደሚባለው ስፍራ ሄድኩ።

ሪቨር ወክ በሚሰራ ወንዝ ዳርቻ የተገነባ በጣም ትልቅ የገበያና የሬስቶራንት ማእከል ነው። ወንዙን በሰፊው የሚያሳይ ሰገንት አለው። ቡና እየጠጣሁ ፈቴን ወደ ወንዙ አድርጌ ቁጭ አልኩ። ወራጅ ወንዝ ሳይሆን ሐይቅ የሚመስለው ሚሰራ ፀጥ ብሎ ተኝቷል።

“አይ ሚሰራ ሲገር!”

“ጥቁር አፍሪካውያን ከእንተ ውሃ እየቀዱ ከግንባራቸው ላብ እያንጠፈጠፉ ጥጥና ሸንኮራ አልምተው የአሜሪካን የሀብትና የሥልጣኔን መሠረት ጣሉ። እንተም በረጅሙ ታሪክህ የጥቁር ሰው ልጅን ግፍና መከራ ታዘብክ። እድሜም ሰጥቶህ ጥቁር ይህችን ሀገር ሲመራ፣ በአቅራቢያህ ያለው መሬት በሰው ጉልበት ሳይሆን በረቀቀ ሚካናዳዊድ ቱክኖሎጂ ሲለማ ተመልከትክ። እንተ እድለኛ ነህ። ድህነት በብልጽግና፣ ባርነት በነጻነት ሲተካ፣ ታሪክ በበጎ ሲቀየር ለመመልከት ቢቃህ።”

“ምንክል! ዓባይ፣ ተከቢ፣ አዋሽ፣ ሸበሌ፣ ባሮ፣ ኦሞና ጊቤ፣ ዳዋና ገናሌ እንዳንተ ታሪክ ሲቀየር ባዩ። ሲዘፈንባቸው እንጂ ሲለማባቸው ሳያዩ፣ ለም አፈር ደለል ተሸክመው ወደ ባዕዳን ሲጓዙ፣ ውሃቸው እንደም ቀን ሳይነጠፍ ሀገር በድርቅ ሰብብ፣ በረሀብና በድህነት መልካና ታሪክ ጥላሸት ሲቀባ፣ ያገር ልጅ በጠኔ ሲቆራመድ ማየት እጣቸው ባይሆን። የጳላዩሽ ጉዞ ታዛቢ ሆኖ ከመኖር ቢወጡ!” እያልኩ በጥልቅ ምሬት አጉረመረምኩ።

ምዕራፍ ሦስት

የቀጠሮዬ ሰዓት ከጠዋቱ ሁለተኛው ሰዓት ተኩል ቢሆንም ከሁለት ሰዓት ጀምሮ ዋሽንግተን ዲሲ ከዐረፍኩበት ሆቴል እንግዳ መቀበያ አካባቢ ወደ ዋናው መግቢያ በር ትይዩ ትልቅ ሰፋ ላይ ቁጭ አልኩ። በአሜሪካዊ ሰዓት አካባቢነት ባህል መሠረት ልክ 2:31 ለይ እንድትመጡ የሆቴሉን በር አልፈው በዓይናችው ታሃት አድርገው ወደ እኔ እያመለከቱ፡

"ሲሳይ?" አሉኝ

"ፕሮፌሰር ዲቪድ?" አልኩ በበኩል።

ከዛም የእጅ ሰላምታ ከተለዋወጥን በኋላ ከሆቴሉ በር ወደ አቆጣጠር መኪናቸው ወሰዱኝ። ስለ ኒው ኦርሊያንስ ሲጠይቁኝ ከቆዩ በኋላ "መኖሪያ ቤቴ ዋሽንግተን ዲሲ አቅራቢያ ሆኖ በርጅኒያ ስቴት ነው" አሉኝ። ከሃያ አምስት ደቂቃ ጉዞ በኋላ መኖሪያ ቤታቸው ደረሰን። ባለቤታቸውን አስተዋውቀውኝ፤ ቡና ተቀድቶልኝ የጥናት ክፍላቸው ውስጥ ተከታትለን ገባን።

ፕሮፌሰር ዲቪድ ራምስፊልድ የ72 ዓመት አዛውንት ናቸው። ፈታቸው ሰፋ ያለ ሲሆን ጉንጫቸው በሁለት ረድፍ ታጥፎ ለገቦቹ ፈጥሯል። አገጫቸው ሥር ትልቅ ጭምድ ያለ ኩልኩልት አላቸው። ፈታቸው ላይ ጸም የሚባል ነገር የላቸውም።

የራሱ ፀጉራቸውን ወደኋላ አበጥረው አስተኝተውታል። ፕሮፌሰር ዴቪድ በሀዋርድ ዩኒቨርሲቲ (የነገረ መለኩት ትምህርት) School of Divinity የመካከለኛው ምሥራቅ የጥንት ቋንቋዎች ፕሮፌሰር የነበሩ ሲሆን አሁን በጡረታ ላይ ናቸው። ከጥናት ክፍላቸው ውስጥ ያሉ መጻሕፍት ብዛት እንደ መለሱትኛ ኮሌጅ ያስከፍታል። በእግባቡ የተደረደሩት መጻሕፍት ሲያዩዋቸው ዝም ብለው እውቀት የሚጭኑ ይመስላሉ። ከጥናት ጠረጴዛቸው አቅራቢያ ካሉት ሁለት ወንበሮች በአንዱ ላይ እንደቀመጥ ጋብዘውኝ እርሳቸው በኮምፒውተራቸው ትይዩ ተቀመጡ።

"እሽ! ምንድን ነበር እንደረዳህ የፈለግኸው?" አሉኝ

ከመጓጓዣ የተነሣ መግቢያና መውጫ ሳሳበዛ፡

"የሁለት ቃላት ትርጉሞችን እንዲፈልጉልኝ ነበር" አልኳቸው።

"የየትኛው ቋንቋ ቃላት ናቸው?" አሉኝ

"ተጽፈው ያገኘኋቸው በግዕዝ ፊደላት ቢሆንም የአርማይክ ቃላት ይመስሉኛል" አልኩ።

"እንዴት አወቅህ? ማለቱ እንዴት አርማይክ መሆኑን አወቅህ?" አሉኝ

"አይ የእኔ ግምት ነው" አልኩኝ።

"ለግምትህስ መነሻ አለህ?" አሉኝ

"እዎን ባለታሪኩ ሶርያዊ ክርስቲያን ስለሆነ ያው ቋንቋውም አርማይክ ይሆናል ብዬ ነው" አልኳቸው ዝርዝር ውስጥ ሳልገባ።

"ደኅና ነው" አሉኝና ቃላቱን እንደነግራቸው ጠየቁኝ።

ከግእዙ ፈደላት ወደ እንግሊዝኛው ፈደላት የገለበጥኩበትን ወረቀት ሰጠኋቸው።

“ለካለዎ በኩሳ”

“LKASWA BEKOSA”

ወረቀቱን ተቀብለው ቃላቶችን ለማንበብ ሞከሩና “የቃላቱ ደምፀት እንደገመትከው እርማይክ ይመስላል” ብለው ትንሽ ቆዩና

“ችግር ሊሆን የሚችለው መጀመሪያ ከእርማይክ ወደ ግእዝ ሲወሰድ ፣ እንተ ደግሞ ከግእዙ ወደ እንግሊዝኛው ስትቀይረው ሊቆነጸል ወይም ሊጎተት ከቻለ አለበለዚያ ደግሞ እሳስፈላጊ አናባቢ ከገባበት ነው፤ ይህ ደግሞ የቃሉን ትርጉም ሊያዛባው ይችላል” አሉኝ።

የእነዚህን ቃላት ትርጉም ከሳትኩ በቃ ሰዳክር መኖሩ ነው አልኩ በሃሳቤ።

“እ... ታዲያ እንዴት ነው የተሻለና የቀረበ ትርጉም ማግኘት የሚቻለው?” አልኳቸው በተማጽኖ ድምጽ።

“አይ እንድትረዳው እነሳሁት እንጅ ይህን ችግር የሚቀርፍ እራሱን የቻለ የሥነ ልቦና የኮምፒውተር ፕሮግራም አለኝ” አሉና ኮምፒውተራቸውን ለማስነሳት ቁልፉን ተጫኑ።

“እፎይ!” አልኩ።

ፕሮፌሰር ዲቪድ የዕብራይስጥን፣ የዕረብኛን ቋንቋዎች ጠንቅቀው የሚያውቁ ሲሆን እርማይክ ላይም ሰፊ ጥናትና ምርምር አድርገዋል። ዶ/ር ሻሮንን፣ የአራማይክ ቋንቋ ላይ ምርምር ያደረገ ሰው እፈልጋለሁ ሰላት ነበር በተለመደው ሰፊ ኔትወርክ እኒህን ስመጥር ፕሮፌሰር ያገናኘችኝ።

ፕሮፌሰር ዲቪድ ኮምፒውተራቸውን ለሥራ ዝግጁ መሆኑን ካረጋገጡ በኋላ ስለ ሶፍት ዌሩ ገለፃ ጀመሩልኝ።

የአንድ ቃል ትርጉም እንዲፈልግ ሲነገረው የተለያዩ የቃላት ትርጉም አማራጮችን ያቀርባል። በእያንዳንዱ አማራጭ ስር

የቃሉን መሠረት ወይም ግስ

ቃሉ በተለያዩ ያታና ቁጥር ሲገለጽ

ቃሉ ስም ወይም ቅጽል መሆኑን

በተለያዩ አካባቢ ያለውን አነባበብ

እንዲሁም ከጥንታዊ መጻሕፍት ጠቅሶ አገባቡን በምሳሌ ያስቀምጣል። ማለትም ሃይማኖታዊ ቃል ከሆነ ከመጽሐፍ ቅዱስ ወይም ከቅርንጫፍ ጥቅስ እምጥቶ ተቀራረቢ ትርጉሙን ያስቀምጣል። ጥሩ ነገሩ ደግሞ ከቀረቡት አማራጮች የራሱን ትንታኔ (Analysis) ሰርቶ ተፈላጊው ቃል ከቀረቡት አማራጮች ጋር ያለውን ተቀራራቢነት በፕሮሰንት አሰልቶ ያስቀምጣል። ለምሳሌ በአማራጭ አንድ ላይ ከቀረበው ጋር 55% ኖሮት አማራጭ ሦስት ላይ ካለው ጋር 90% ሊሆን ይችላል። ይህ ማለት የቃሉ ትርጉም ወደ 3ኛ አማራጭ የቀረበ ነው ማለት ነው። በማለት ገለጻ አድረጉልኝ።

“አይ ምርምር! እንደዚህ ነው እንጅ ቁልፍ ብሎ መገለጽ ሲቻል፤ በተጨማሪም ችግር ሲፈታ ደስ ይላል!” አልኩና በልቤ “ለካ የሥነ ልቦና ቋንቋ ትምህርት ውስጥም አሐዛዊ (Statistics) ስሌትን መሠረት ያደረገ የተቀራረቢነት ስሌት አለ!” ብዬ ስደነቅ ፕሮፌሰር ዲቪድ ፈገግ አለ።

በዚህም መሠረት የመጀመሪያውን ቃል በአረማይክ ፊደል በድምፁ መሠረት ተየቡና ፊልግ የሚለውን የኮምፒውተራቸውን ቁልፍ ተጫኑ። ኮምፒውተሩ ትንሽ ከማሰነ በኋላ ብዙ አማራጮችን አቀረበ። ስለትህን ከቃሉ ጋር አዛምድ "Match analysis" የሚለውን ቁልፍ እንደገና ሲነኩት ሲጥለውል ቆይቶ በረድፍ ይዞ ብቅ አለ። ከፍ ያለው ፕሮሰንት 94% ሲሆን ይህን ትርጉም ወስደው በስፋት እንዲያቀርብ የሚያደርገውን ቁልፍ ነኩ።

ቃሉ ቅጽል (Adjective) መሆኑን ፡ ነጠላ ቁጥር መሆኑን እና ከመጽሐፍ ቅዱስ ቲቶ1:8 ፡ ሐዋ 2:27፣ 3:14 የሚሉትን ጥቅሶች ከዘረዘረ በኋላ የቃሉን ትርጉም ጎሳ አድርጎ አሳየ።

"Holy" ይላል፡ "ቅዱስ" ማለት ነው።

ወዲያው አባ ተወልዶ መድኃኒን ስለ አባ አድሪል የነገሩኝ ቃላት ትዝ አሉኝ። "ምንድን ነበር የሚፈልገው?" ስላቸው "ቅዱሱን ቅርስ ነዋ" ነበር ያሉኝ። እስከ ምናለበት "ቅዱሱን ቅርስ" ከሚሉኝ ዝርዝር አድርገው ነግረውኝ ቢሆን ኖሮ ይህን ያክል በሀሳብ ውጣ ውረድ አልናጥም ነበር አልኩኝ።

እንዲያው እኛን የእሁን ዘመን ልጆች ምሥጢር መያዝ የማንችል ዝርው፡ ወናፍ ሲያደርገን እነዚያን የኢትዮጵያ ገዳማውያንን የምሥጢር ሙዳይ ያደረጋቸው ምን ይሆን?! እንዴት ነው ሰው ምሥጢር መያዝ የሚችለው? ለእኔ ምሥጢር ውሃ በእፍኝ እንደመያዝ ነው፡ እየተንጠባጠበ የሚያልቅ።

ለማንኛውም ወደ ልቤ ተመልሼ ሳስብ የመጀመሪያው ቃል “ቅዱስ” መሆኑን ማወቁ ብዙም አስደናቂና ጠቃሚ አለመሆኑ ታወቀኝ። በገዳም አካባቢ ያለ ነገር ሁሉ ቅዱስ የሚል ቅጽል መያዙ እዲስ አይደለም። ዋናው ቁልፍ ያለው ሁለተኛው ቃል ሳይ ነው አልኩና በሀሳቤ ሁለተኛውንና ለፍለጋዬ ወሳኝ ነው ብዬ የእመንኩበትን ቃል ፕሮፌሰሩ እንዲተይቡ በትሕትና ጠየቅኩ።

እንደ ቅድመ-የተለያዩ አማራጮች ተረቡ። ሰኛ ብዬ አማራጮችን ሳይ እንድም ስሜት የሚሰጡ ቃላት አልተረቡም። እንዲያውም እንዳቸውም የሃይማኖት ወይም የቅርስ ይዘት ያላቸው ቃላት አልነበሩም።

“It doesn't make any sense!” (ምንም ስሜት አይሰጥም) አልኳቸው ተስፋ በቆረጠ ስሜት፡

“Yaa, I agree, but that is what it is!” (እውነትክን ነው፡ ግን የሆነው መሆን የሚችለውን ነው) አሉኝ።

“ምን አይነት ጣጣ ነው!” አልኩኝና ሁለት እጆቼን ከግንባሬ እንስቼ ራሴን ጭምድድ አድርጌ ይዜ ኮምፒውተሩ ላይ አፈጠጥኩበት። የሆነ አረንጓዴ መብራት ኮምፒውተሩ ቁልፍ (Key board) ላይ ሲበራ አየሁ።

“ፕሮፌሰር?” አልኳቸው በድንገት።

“አቤት” አሉኝ በመገረም እያዩኝ።

"ፕሮግራሙ ፈጽላት በትልቁና በትንሹ በመጻፋቸው ፍለጋው ላይ ለውጥ ያመጣል?" አልኳቸው።

"Yes it is case sensitive" (እኛ በፈጽላ ሁኔታ ላይ የተመሠረተ ነው) አሉኝ።

"ታዲያ እኮ ኪቦርዱ ካፕስ ሎክ (Caps lock)" ሆኗል አልኳቸው፤

"What? Oh Shit!" (ምን? እኼ! አላዛኝ) አሉ።

ለካ የመጀመሪያውን ቃል ትርጉም ለእኔ ለማሳየት ስክሪኑን ወደ እኔ ሲያዞሩት አብረው ኪቦርዱን ንክተውት ኑሮ ፈጽላቱ በካፒታል ብቻ እንዲፃፍ አድርጉት ኖሯል።

"በፍለጋው ላይ አናባቢውን እንደ ተነባቢ ወይም አገላብጦ በመውሰድ ትርጉም ሊያዛባ ይችላል" አሉኝ።

እንደገና ቃላቱን በአግባቡ ተነባቢውን በካፒታል አናባቢውን በስዋል ሌተር አድርገው ጻፏቸው።

"This time we should get the right meaning!" (አሁን ትክክለኛውን ትርጉም እናገኘዋለን) አሉ በራስ መተማመን ስሜት።

ከሲኮንዶች በኋላ የኮምፒውተሩ ስክሪን እንደተለመደው በአማራጮች ተሞልቶ ቀረበ። 92% ቀረቤታ ያለውን ቃላት ሙሉ መግለጫ እንዲያመጣ አዘዙት። ፕሮፌሰሩ እንደመገረም፤ እንደመደነቅም ብለው፡-

"Have a look what we got!" (ያገኘነውን ተመልከት) ብለው የኮምፒውተሩን ስክሪን ወደ እኔ ዘወር አድረጉት። ብዙ መግለጫ ከሰጠ በኋላ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ ማቴ 26+27 እና ማር 9+41 ጠቅሶ ታሉን በጉልህ አስፍሮታል።

መብረቅ የመታኝ ያክል ደንገፊ "አ! አምላኬ" አልኩኝ።

ፍዝዝ ብዬ ቀረፁ። ረጅሙን ጉዞዬን ሳስበው ያለ አቅሜ ተጎትቼ እንደገባሁበትም ተረዳሁ።

ፕሮፌሰሩን "That is it! Thank You!" (ይኸው ነው፤ አመሰግናለሁ) አልኳቸው።

"My pleasure!" (በደስታ ነው) ካሉኝ በኋላ

"ከእናንተ አገር እንኳን ይገኛል ብዬ ገምቼ አላውቅም ነበር!" አሉኝ በመደነቅ

"ለምን?" አልኳቸው።

"በብዙ አጥኝዎችና ተመራማሪዎች እንዲሁም ባለቅኔዎች የሚነገረውና የሚታመነው በጣም የተለየ ስለሆነ" አሉኝ።

እርሳቸውን ላለማስቸገር ታክሲ እንዲመጣልኝ ሰልክ ከደወልኩ በኋላ ቡና እየጠጣን ሰፊና አስገራሚ ታሪክና ማብራሪያ ሰጡኝ። በጥንቃቄና በተመሰጠ እያዳመጥኩ ማሳታዎሻ ያዝኩ። ታክሲው መጥቶ ለመሳፈር ወደ በር ሳመራ

"የሚያስፈልግህ ነገር ሲኖር በኢሜል ጠይቀኝ። የምችለውን ውሉ አደርጋለሁ" አሉኝ። ቀጥለውም ብለው ፕሮፌሰር " ፍለጋህ አስደሳች እንዲሆን የጀርመናዊዬን ባለ ቅኔ የዎልፍራምን ፓርዚቫል ማንበብ ያስብህ ይመስለኛል" አሉኝ።

ፈገግ ብዬ "እሽ!" አልኳቸው።

"መጽሐፉን ማግኘት ካልቻልክ እሰካን አድርጌ ልልክልህ እችላለሁ" አሉኝና እጃቸውን ትከሻዬ ላይ ሜን አድርገው።

"እየፈለግኸው ያለው ነገር ከበድ ያለ ነገር መሆኑን እረዳለሁ። እንደዚህ ያሉ ጥንታዊና ሃይማኖታዊ ቅርሶች ብዙ ጊዜ ከምናውቀውና ከተለመደው እጅግ ወጣ ባለ ምሥጢራዊ ኃይል ይጠበቃሉ። እንደዚህም ቅርሶችም ራሳቸው ልዩ ኃይል ሊኖራቸው ይችላል። በሃይማኖት ሰዎች ከሚሰጠው የመለኮታዊ ሃይል አምክንዮ ውጪ የፈዚክስ ምሁራን እንደነዚህ ያሉ ጥንታዊ ቅርሶች ራዲዮ አክቲቭ ከሆኑ ንጠረ ነገሮች በተሠሩ ሳፕሮች ወይም ቦርሳዎች ስለሚሸፈኑ ያለ ጥንቃቄ ወደነዚህ ቅርሶች መቅረብ በጨረር መጠቃትን ሊያስከትል ይችላል የሚል ትንታኔ ይሰጣሉ። ያም ሆነ ይህ ወደነዚህ ምሥጢራዊ ቅርሶች መቅረብ የሕይወት ዋጋ ሊያስከፍል ይችላል። Take care!! (በጥንቃቄ!) አሉኝ።

የተሸከምኩት ሓላፊነት እጅግ ከባድና አደገኛ እንደሆነ እኔም ሆነ እርሳቸው ተረድተነው ነበር። ሞቅ ያለ ምሲጋና አቅርቤላቸው ተሰናብቼ ወደ ታኪሲው ስገባ እጅግ ከባድ ሽክም እንደተሸከመ ሰው ጉልበቴ ዝሉ ነበር። "To Holiday Inn" (ወደ ሆሊዲይ ኢን) አልኩት ባለታኪሲውን።

ምዕራፍ አራት

በማግስቱ ረፋዱ ላይ ምችት እንደጋቢ በሚያገናኝፈው የኢትዮጵያ አየር መንገድ ድራምሳይነር አውሮፕላን ከዋሽንግተን ወደ አዲስ አበባ ለመብረር ቢዝነስ ከላስ ውስጥ በመስኮት በኩል ባለ መቀመጫ ለረጅም ጉዞ ራሱን አደላድዬ ቁጭ አልኩ።

ከጐኔ ዕድሜያቸው በግምት 70 ዓመት የሚሆናቸው ሽማግሌ ፈረንጅ ተቀምጠዋል። ረዘም ያለ ቁመና ሲኖራቸው ፀጉራቸው ሙሉ በሙሉ ሃላፊ በረዶ ይመስላል። በሥርዓት የተቀረጸው ጸማቸው ግርማ ሞገስ አላብሷቸዋል። ግንባራቸውና ዐይናቸው አካባቢ ቆዳቸው የተሸበሸበ በመሆኑ አዛውንት መሆናቸውን ያሳብቃል። በተረፈ ንቁና ደስተኛ ይመስላል።

በሚገርም አማርኛ “እንደምን አረፈድከ፣ እንድረው ባርነስ እባላለሁ” አሉኝ የመቀመጫ ቀበቶቸውን አሰረው ሲጨርሱ እጃቸውን ለሰላምታ እየዘረጉ።

“እግዚአብሔር ይመስገን እንደምን አረፈዱ፣ እኔም ሲሳይ እባላለሁ” አልኩኝና በሁለት እጆቼ ጨብጥኳቸው።

“ጥርት ያለ አማርኛ ነው የሚናገሩት፣ ከየት ተማሩት?” አልኩ።

“እኛም ደብረ ማርቆስ ለአራት ዓመታት ያክል ኖራያለሁ። በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ጊዜ ነው። የአሜሪካ የፒስ ኮር አባል ሆኜ የእንግሊዝኛ ቋንቋ ለማስተማር ነበር እ.አ.አ. በ1969 የመጣሁት” አለ።

የበረራ አስተናጋጆች በበረራ ላይ መወሰድ ስለሚገባቸው ጥንቃቄዎች የሚሰጡትን በድምፅና በምስል የተተናበረ የተለመደ መግለጫ በጸጥታ በማዳመጥ ቆየን። አውሮፕላኑ አየር ላይ አትጣጫውንና ከፍታውን አስተካክሎ የመቀመጫ ቀበቶ እሠሩ የሚለው ምልክት ሲጠፋ ፈቱን ወደ ሚስተር አንድሪው ዘመር አድርጌ ራሴን ለወሬ ዝግጁ አደረግሁ።

ጨዋታውን ለማስቀጠል በሚያመላክት ዐይን ዐይናቸውን አተኩሬ እያየሁ፡- "የኢትዮጵያ ቆይታም እንዴት ነበር ታዲያ?"

"በሕይወቴ ልዩ ቦታ የምሰጠው ነገር ቢኖር ኢትዮጵያ ውስጥ ያሳለፍኩትን ጊዜ ነው።" እርሳቸውም አቀማመጣቸውን እያስተካከሉ ጨዋታቸውን ቀጠሉ፡-

"ወደ ኢትዮጵያ ከመጓጓዣችን በፊት በአሜሪካ የውጭ ጉዳይ መሥሪያ ቤት አስተባባሪነት ኢትዮጵያን ቀደም ብለው በጉብኝ የአሜሪካ ባብራሪት ሚሲዮን አባላት ገለጻ ተደርጎልን ነበር።" ብለው ፈገግ አሉ።

"የሚገርመው ኢትዮጵያ ስንደርስ ያጋጠመኝ ሁኔታና ከገለፃው በመነግት በእስምሮፎ ሥላሴ የነበረው በጣም የተራራቀና የተቃረነ ነበር" አሉ፡- ራሳቸውን እየነቀነቁ።

"እንዴት?" አልኳቸው በጉጉት።

"በሚስቶናውያኑ የተሰጠን ገለጻ ፈጽሞ ኢትዮጵያን የሚወክልና የሚገልጽ አልነበረም። ምስኪንና በጣም የተጉሳቆለ ሕዝብ፣ የተራቆተና ምንም ጸጋና ውበት የሚባል ነገር የሌለባት ተስፋ ቢሰ ሀገር እንደሆነች አድርገው ነበር የሳሉብን።"

"እና እርስዎና ጓደኞችዎ ኢትዮጵያን በወቅቱ እንዴት አገኛችኋት?"

“በርግጥ በወቅቱ የከፋ ድህነት ነበር። ይሁን እንጅ ደግሞ በራሳቸውና በታሪካቸው የሚከፋ ሕዝቦች መኖሪያ ፡ ውብና ማራኪ መልክአ ምድር ያላት፤ ሊለማ የሚችል ሰምቅ የተፈጥሮ ሀብት የታደለች ሀገር ሆና ነበር ያገኘችት።

በተለይ ከአንድ ሳምንት የአዲስ አበባ ቆይታ በኋላ ወደ ደብረ ማርቆስ ሂጂ መኖር ሰጀምርና ከሕዝቡ ጋር እየተዋወቅሁ ሰሐድ ሕይወትን አንድ ብዬ የጀመርኩ መስሎኝ ነበር። ሁሉም ሰው ሚስተር እንድረያስ እያለ ነበር የሚጠራኝ አሉና ዐይናቸውን ከፊት ለፊት ካለው መቀመጫ ተክለው ብዙ ቆዩ።

“በተለይ ሁለት የማልረሳቸው ገጠመኞች አሉኝ። አሉና ለማዳመጥ መጓጓዣ ተመልክተው ትረካቸውን ቀጠሉ። አማርኛቸው መቸም ግሩም ነው። ታናው የጎሻም አማርኛ እንደወረደ ነው።

“ደብረ ማርቆስ ሦስት ወር አካባቢ እንደቆየን እኔና አንድ ሌላ አሜሪካዊ የፒስ ኮር አባል ወደ አዲስ አበባ ለመሄድ በቁኑት መኪና ጋቢና ውስጥ ተሳፍረን ጉዞ ጀመርን። ደጀን ከመድረሳችን በፊት መንገዱ በድንጋይ ተዘግቶ አገኘን። ረዳቱ በፍጥነት ወርዶ ድንጋዩን በማንሳት ላይ እያለ ሁለት የጦር መሳሪያ የታጠቁ ሰዎች ደረሱ። ሁሉንም ሰላም ካሉ በኋላ ሁለታችንን ከመኪናው እንድንወረድ ጠየቁን። እንደወረድን ሹፌሩን መንገዱን እንዲቀጥል አዘዙትና እኛን በእጅ ምልክት እንድንከተላቸው አሳይተው ወደ መንደር ጉዟቸውን ቀጠሉ። በወቅቱ የተሰማንን የድንጋጤ መጠን አሁን ልገልፀው አልችልም። በቃ ወደ ሞት የሚወስዱን ሽፍቶች መሆናቸውን አምነን ነበርና” አሉና ዝም አሉ።

“እንዴ! ከዚያስ ምን ሆናችሁ? ማን አስለቀቃችሁ?” ተያቂዎቼን አሻግደንደኩባቸው።

ፈግግ አሉና" ከሰፈር ስንደርስ ሰፊ ድግስ ተደግሶ ሥጋ፣ ጠጅ፣ ጠላ ቀርቦ ተጋባዝቶ በደስታ ላይ ሆኖ ደረሰን። እኛን ሲያዩ ሽማግሌዎቹ ከመቀመጫቸው ተነሥተው ካስቀመጡን በኋላ በልግሰና ይጋብዙን ጀመር። እኔና ቅድሾቼ ደንግጠን ስለነበር ግብዣው የበለጠ ግራ አጋባን። ወደ ሰው ስንመለከት ግን ሁሉም በፈገግታና በአድናቆት ነው የሚመለከተን። እናም አስጊ ነገር እንደሌለ ቀስ እያልንም ቢሆን ተረዳን። ትንሽ ቆይተን ተረጋጋንና ምግብ በልተን ጠጅ መጠጣት ጀመርን። የሚገርምህ ጥሬ ሥጋ ለመጀመሪያ ጊዜ የበላሁት ያን ጊዜ ነው" አሉና ሳቁ።

"ከዚያስ?"

"እንድ ሁለት ሰዓት እንደቆየን ያመጡን ሰዎች እንደገና እየመሩ ወደ መንገዱ ወስደው መኪና መጠበቅ ያዘን። ከእንድ ሰዓት ቆይታ በኋላ መኪና መጣ። እንደኛው የያዘውን ጠበንጃ ወደ ላይ አቃንቶ ሲያሳየው ሾፌሩ መኪናውን አቆመ። በዚህ ሁኔታ አሳፍረውን ተመለሱ እልሃለሁ።"

"የሚገርም ነው፤ ለምንድን ነው እንዲህ ያደረጉት?" እየተገረምኩ ጠየኳቸው።

«ይገርምሃል ዓላማቸው እንግዶችን በተለይም እኛን መጋበዝ ነበር። በዚያን ጊዜ በጎጃም እንግዳ መጋበዝ የትልቅነት ምልክት ተደርጎ ይቆጠር ነበር። አሉ።

በሀገራችን በተለይም በከተማውና በምሁሩ አካባቢ ከፍተኛ የማኅበራዊና ባህላዊ አስተሳሰብ ለውጥ የመጣ ቢሆንም እንግዳን የማክበር ባህል በገጠሩ አካባቢ አሁንም እንዳለ የእኔ ገጠመኞች በእምሮቹ እየተነባበሩ ይመስክሩልኝ ጀመር።

«እንድንገባ ሌላ የሚያስቀውን ገጠመኝን ደግሞ ልንገርህ» አለ፡፡ እንደገና ፈገግ ብለው።

«በኢትዮጵያ የአሜሪካ ኢምባሲ ቆንስላው ግቢ ውስጥ ግብዣ አዘጋጅቶ ሁላችንን የፒስ ኮር አባላትን ጠራን። ያን ጊዜ አማርኛ መናገር የጀመርኩ ቢሆንም ቃላት ይምታቱብኝ ነበር።

ታዲያ በዚህ ግብዣ ላይ ሚኒስትሮች፣ ዲፕሎማቶች፣ ልዑላን የንጉሠ ቤተሰቦችና ታዋቂ ሰዎች ተጋብዘው ነበር። በኢጋማሚ አሁን ሰሟን አረሳሁ እንጅ እንደኛዋ የጃንሆይ ልጅ ልዕልት በግብዣው ላይ ተገኝታ ነበር። ወጣትና በጣም ቆንጆ ነበረች በወቅቱ።

ያው እንደምትገምተው ወጣትነት አለ፡፡ በዚያ ላይ የመጠጥ ሞቅታ ተደምርበት ግማሹ ይደንሳል፡፡ ግማሹ ቆሞ እየጠጣ በነጻነት ያወራል። በዚህ መካከል ሰብስብ ብለን ከቆምንበት የጃንሆይ ልጅ ልዕልት ወደ እኛ ቀረብ ብላ ሰላምታ ሰጥታን በኢትዮጵያ ቆይታችን ተደስተን እንደሆነ ወይም እንዳልሆነ፣ በአጠቃላይ ያየነውንና የታዘብነውን እንድንነግራት ጥርት ባለ እንግሊዘኛ ጠየቀችን።

ሁላችንም የተሰማንን በአድንቆት ሰንነግራት ቆይተን በመካከል አማርኛ መቻሊንና ለእርሷ ያለኝን አድናቆት ለመግለጽ ፈልጌ 'ቂጥሽ በጣም ቆንጆ ነው' አልኩ።»

ፈቷ በእንድንገባ ጊዜ ልውጥውጥ አለ። ወዲያው 'Nice to meeting you' (ሰለተዋወቅን ደስ ብሎኛል) ብላን ሄደች። የሆነ ቦታ ላይ እንደተሳሳተኩ ገመትኩና በራሴ ሽምቅቅ አልኩ።

አብሮን የነበረው ኢትዮጵያዊ ዲፕሎማት በድንጋጤ "ምን ነካህ?" አለኝ በእንግሊዘኛ።

ምነው? ምን አጠፋው? አልኩኝ እኔም ደንግጩ።

እንዴት የጃንሆይን ልጅ ቂጥሽ ቆንጆ ነው ትላለህ? ብሎ በእንግሊዝኛ ሲነግረኝ በድንጋጤ ልወድቅ ምንም አልቀረኝም ነበር። አሉና በሚነግሩኝ ሰዓትም ወደዚያው ስሜት ሲመለሱ አሁን ድረስ ድንጋጤያቸውና ኃፍረቱ የለቀቃቸው አይመስልም።

በነገሩ ተገርሜ እየሳቅሁ፡ «ምንድን ነበር ለማለት የፈለጉት?» አልኳቸው።

እኔም ጉንጭሽ በጣም ቆንጆ ነው ለማለት ነበር፤ በርግጥም በጣም ያምር ነበር። በዚያው አያይዤም የኢትዮጵያውያን የአፍንጫ፣ የከንፈርና አጠቃላይ የፊት ቆዳና ቅርጽ ከሌላው አፍሪካዊ ይለያል በማለት ለእርሳቸውም ለሀገሪቱም ያለኝን አድናቆት ለመግለጽ ነበር። አሉ እየሳቁ።

የተለመደውን የፈረንጆችን ከአውንታዊ ጎን በመጀመር ሌሎች ስለእነርሱ ያላቸውን ገጽታ አውንታዊ አድርጎ የማዘጋጀት ችሎታ በልቤ እያደነቅሁና በአጋጣሚ አለመሳካቱን አስቤ እየሳቅሁ፡ «ከዚያስ?» አልኳቸው።

«ከዚያማ በኋላ» ረጅም ሳት እየሳቁ፡ «በእንደ ጊዜ ወሬው ተዳረሰና መሳቂያ መሳለቂያ ሆንኩ እልሃለሁ። አሉና በትዝታ እንደገና ተመሰጡ። አብረን ሰንሰት የቆየን እስከማይመስል ድረስም በቅጽበት በየፊናችን በዝምታ ውስጥ ተዋጥን።

ፈጠን ብዬ ከዝምታ ተመለስኩና ጨዋታችን እንዲቀጥል መፈለጌን በሚያሳይ ሁኔታ «አሁን ለምን ተግባር ነው ወደ ኢትዮጵያ የሚሄዱት?» አልኳቸው።

«እንደነገርኩህ ኢትዮጵያን ሁልጊዜ በመልካም ትዝታ ሳስባት ቆይቻለሁ። አሁን እድሜዬ እየገፋ ስለሆነ ረጅም የውጭ ሀገር ጉዞ ከማቆሚያ በፊት ለመጨረሻ ጊዜ ለማየት ነው። ወዳጆችም ሰላላኝ እነርሱንም እጠይቃለሁ። በዚያውም በሀገሪቷ ያለውን ለውጥ አያለሁ። ብቻ ኢትዮጵያን መጎብኘቴ የሆነ ሰላም እንደሚሰጠኝ ዕረፍት እንደሚያገናኝኋለኝ አምኛለሁ። አሉ፤ ከረጃም ዓመታት በኋላ ወደ ቤተሰብ በናፍቆት የሚመለስ ሰው በመምሰል።

«ጉብኝትዎ የተሳካና አስደሳች እንዲሆን ከልብ እመኛለሁ። አልኩና አከብሮቼንና ደስተኛ መሆኔን ገለጽኩላቸው።

«አመሰግናለሁ። አሉና ዝም አሉ።

ትንሽ ቆየት ካሉ በኋላ ግን የእርሱንስ ለምን አልሰማም በሚል ሰሚት «አንተስ ወደ አሜሪካ ለምን መጣህ? ነው ወይስ እዚሁ አሜሪካ ኗሪ ነህ» አሉኝ።

“ኗሪ እንኳን አይደለሁም፤ ኢትዮጵያ ነው የምኖረው። ለአጭር ጊዜ ለሥራ መጥቼ ነው” አልኳቸው።

«ምን ዓይነት ሥራ ነው? ቢዝነስ ነው ወይስ የዲፕሎማሲ ሥራ?» አሉ፤ አትደብቀኝ እንጂ በሚመስል ተማጽኖ። እኔም በጨዋታችን ደስተኛ ከመሆኔ በላይ ለኢትዮጵያ ያላቸውን ፍላጎትና ከብር አስቤ ዋናውን ጉዳይ ላጫውታቸው ፈለግሁና፡

«የመጣሁበት ሰብብ ቢዝነስ ነው። አልኩና ከዘረዘርኩላቸው በኋላ «ዋናው ዓላማዬ ግን ዋሽንግተን ዲሲ ሀዋርድ ዩኒቨርሲቲ ካሉ ምሁር ጋር በመገናኘት እንድ የእንቅስቃሴ መፍቻ ቁልፍ ለማግኘት ነበር» በማለት የማዳመጥ ፍላጎታቸውን ለማወቅ ሞከርኩ።

“የምን እንቆቅልሽ?” ሲሉ እርሳቸውም በከፍተኛ ጉጉት ከመቅጽበት መለሱ።

“አይ ታሪኩ ረጅም ነው” አልኩና ራሴን እንደ ማከከ እያደርግሁ እንደ ብዙዎቹ ፈረንጆች በጉዞ ላይ በዝምታና በንባብ ከማሳለፍ ይልቅ እንደኛ በጨዋታ ማሳለፍ የሚፈልጉ መሆናቸውን ለማረጋገጥ ስል ተረጋጋሁ።

“እታላንቲክ ውቅያኖስን አቋርጠን፤ በአውሮፓ ሰማይ ላይ አልፈን፤ የሜዲትራንያን ባሕር ተሻግረን፤ አሰልችውን የሊቢያንና የሱዳንን በርሃ ቁልቁል እያየን በመንዝ አዲስ አበባ ለመድረስ ከዐሥራ አምስት ሰዓታት በላይ እየሮ ላይ እንቆያለን። ስለዚህ የምናወራው ረዥም ታሪክ ያስፈልገናል” በማለት ሥጋቴን አርቀው በፈገግታ ፍላጎታቸውን ገለጹልኝ።

“እንዳላሰለቸዎት ብዬ ነው እንጅ” አልኩ በድጋሜ።

“ፈጽሞ ! ይልቅስ ዝርዝር አድርገህ እንድትነግረኝ እፈልጋለሁ። እንቆቅልሽ የሆኑ ታሪኮችን መስማት ደስ ይለኛል” አሉ።

“ካሉ እሺ እንግዲህ” አልኩና ተመቻችቼ ትረካዬን ጀመርኩ።

ምዕራፍ አምስት

ይገርመዎታል! ዕለቱ ሐሙስ በወርቅ ሚያዝያ እንደ ሁልጊዜው በጠዋት ቢሮ ገባው። ልማድ ሆኖብኝ ቢሮ ከጠዋት 12:30 እስከ 1:00 ሰዓት ባለው ጊዜ ውስጥ መግባት ደስ ይለኛል። ብዙ ጊዜ ቁርስ አልበላም። ቤቴንም በጠዋት ለቅቄ ሠራተኛ ከመግባቱ በፊት ቢሮ ገብቼ መጀመሪያ አዋር የገሊና ጸሎት ማድረስ ደስ ይለኛል። ቀጥሎም በኢንተርኔት የዓለምንና የሀገር ውስጥ ዋና ዋና ዜናዎችን አያለሁ። ከዚያም የኤሚል መልእክቶችን አይቼ መልስ የሚያስፈልገው ካለ ከሰጠሁ በኋላ በተለይ የምርምር ሥራዎቼን ጽሑፍ ሥራ አከናውናለሁ። ቀጥሎ መደበኛ የመሥሪያ ቤት ሥራዬን እሠራለሁ። ይህ ከእሑድ በስተቀር የማይቋረጥ በአብዛኛው የሚከናወን ልምዴ ነው።

በዚህ ቀንም እንደተለመደው የዕለቱን ተግባራን በማከናወን ላይ እያለሁ ከጠዋቱ ሦስት ሰዓት ተኩል አካባቢ የሞባይል ስልኬ ራሴ ሆኖ የሞባይል ስልኬ ሲጮህ ሰላም አይሰማኝም። ለምን እንደሆነ አይገባኝም። ሞባይልም ሆነ ሌሎች የመገናኛ ቴክኖሎጂዎችን ያለ እነርሱ መኖር አስቸጋሪ እየሆነ በመምጣቱ ለመጠቀም ብገደድም ብዙም ደግሞ አያስደስቱኝም። ለማንኛውም ስልኬን እንሰቼ

“ሃሎ” አልኩኝ

“ሲሳይ ነህ ? ” አለ የወንድ ድምጽ

“እዎን ነኝ፤ ማን ልበል?” አልኩ

“ከናዳ ማርያም አበምኔት ከአባ መርሐ ጽድቅ ተልኬ ነው” አለኝ።

ከአባ መርሐ ጽድቅ ጋር የቀረበ ግንኙነት ባይኖረንም አውቃቸዋለሁ። በሰሜኑ ኢትዮጵያ ከሚገኙ ሊቃውንት አንዱ ሲሆኑ በምናኔ ሕይወታቸውም የተመሰገኑ አባት እንደሆኑ እሰማ ነበር።

“ምነው አባታችን ደገና አይደሉም?” አልኩት

“እረ ደገና ናቸው” አለኝ።

“ገዳሙ፤ ማንበረ መነኩሳቱስ ? ” አልኩት

“ሁሉም ሰላም ናቸው” አለኝ።

“አባ ናቸው መልእክቱን ንገር ያሉኝ”

“ለማን? ለእኔ ? ” አልኩ

“እዎን ለእንተ”

“እና ምን ነበር መልእክቱ ?” አልኩት ብዙም ጉጉት በሌለበት ስሜት

“እ ..” አለና መልእክቱ እንደጠፋበት ሁሉ “እ.. አባ እንዳሉህ ታመሐል፤ ታመሐል እኛ የገዳም አባቶችህ ደግሞ መድኃኒቱ አለን እና ሳይበረታብህ ሳትውል ሳታድር ብቅ በል ብለውሃል” አለኝ።

“እንዴ ምን ዓይነት መልእክት ነው?” አልኩት በመገረም

“ንገር የተባልኩት መልእክት ይኸው ነው” አለኝ።

“በል እግዜር ይሰጥልኝ ደገና ዋል” ብዬ ስልኩን ዘጋሁ።

ስልኩን ዘግቼ በመገረም ብዙ ሳስብ ቆየሁ።

“ታመሐል ማለት ምንድን ነው?” እኔ እንደሆነ ባለፉት ዐሥር ዓመታት አልፎ አልፎ በምግብ ለውጥና በሥራ ላይ ከሚሰማኝ የጨጓራ መጠነኛ ሕመም በስተቀር ሙሉ በሙሉ ጤነኛ ነኝ ማለት ይቻላል። ጨጓራዬም ቢሆን ለሰሙ አነግሁት እንጅ ምቹት ከመንግት ያለፈ ሕመም ሊባል በሚችል ደረጃ ሊገለጽ አይችልም።

በወጣትንት ዘመኔ በተለይም ከዐሥራ ስድስት እስከ ሃያ ሁለት ዓመት እድሜዬ ከፍተኛ የሆነ የሕመም ስቃይ ደርሶብኛል። በዚህም ምክንያት የሁለተኛ ደረጃ ትምህርቴን ለአንድ ዓመት ሙሉ በሙሉ አቋርጬ ሁሉ ነበር። ሕመሜ እጅግ ስቃይ የበዛበት ነበርና። የሚያሳዝነው ደግሞ ተገቢ ሕክምና ካለማግኘቴም በላይ እስከፈ የሥነ ልቡና ሜናዎችንም እሳልፈያለሁ። አሁን ያለሁበትን ጤንነቴን ሳስበው ምናልባት “የመከራ ሂሳቤን አወራርጃለሁ ማለት ነው” እላለሁ። በቃ በጤናዬ በጣም ደስተኛ ነኝ። እንደልቤ እንቅሳቀሳለሁ፤ እሩቅ መንገድ በእግራ መሄድ እችላለሁ፤ ያገኘሁትንና የቀረበለኝን እበላለሁ፤ እጠጣለሁ፤ በቂ እንቅልፍ እተኛለሁ፤ አለቀ። ታዲያ በዚህ መካከል “ታመሐል” ብሎ መልእክት መላክ ምን ይባላል? አልኩና ነገሩን ለማጣጣልም፤ ለመርሳትም ሞክርኩ።

ነገር ግን “ሰው እኮ ሥጋው ብቻ አይደለም ጤነኛና በሽተኛ የሚባል፤ ነፍሱም አእምሮም ወይም አስተሳሰቡም ጭምር እንጅ” የሚል ሁሉም የማውቀው ሃሳብ ይታገለኝ ጀመር። በርጉጥም ሰው እንደ እንስሳ ሥጋ ብቻ አይደለም ነፍሱም ጭምር አለው። ሰው ኃጢአት ሲሠራ ከእግዚአብሔር ሲርቅ ነፍሱ ታመመች ሊባል ይችላል። ይሁን እንጅ በተቻለ መጠን እግዚአብሔርን በመፍራትና በማመስገን ስለምናር ያን ያክል ከተቀደሰ ገዳም፤ ከተከበረ የገዳም አባት መልእክት ሊያስልክ የሚችል ሕመም ምን ተገኘ በማለት ደግሞ እንደገና ማሰብ ጀመርኩ።

አሁንም እንደገና ውስጤ "ሰው ስለነፍሱ ጤንነት እርግጠኛ መሆን የሚችል አይደለም። እንዲያውም የመንፈስ ሕመም እኩ ለባለቤቱ አይታወቅም" የሚል መግባብኝ። ሳምንቱን መላ ምንም ሥራ ሳልሠራ በዚህ ሀሳብ ስበጠበጥ "ምን ማለት ነው? ልሂድ ወይስ ልቅር" እያልኩ ሃሳብ ስፈትል ስተረትር፤ ስቋጥር ስፈታ አሳሳፍኩት። ለወትሮው ሌሊት የማያስቸግረኝ እንቅልፌም እልም ብሎ ጠፋ።

"ታመሐል ብሎ መልእክት መላክ ምንድን ነው? መድኃኒቱም ከእኛ አለ ማለትስ?" እንዳይሰነበት የለም አንድ ሳምንት ያለ እንቅልፍ አሳለፍኩ። እንደተለመደው ቢሮ በጠዋት እየተነሳሁ ብገባም የተረጋጋ ስሜት አጣሁ። እዚህ ሁኔ ከምበጠበጥ ሂጄ የሚሉትን ልሰማ፤ ሌላው ቢቀር ትልቅ መንፈሳዊ አባት ናቸው፤ ቦታውን ተሳልሜ ከሳቸው ተባርኬ ብመጣ ምን የማጣው ነገር አለ?። አስመሄድ የሀሳብ እንግልቱን ሲጨምር መሄዱ ግን ሰላምን የሚሰጥ መሆኑ ተሰማኝና ለመሄድ ወሰንኩ።

ምዕራፍ ስድስት

በሳምንቱ ዐርብ ከሰዓት በፊት ባለው ጊዜ የቢሮ ሥራዬን አጠናቅቄ ከሰዓት በኋላ ወደ ተጠራውበት ቦታ ለመሄድ ከቢሮ ተሰናብቼ ወጣሁ። ምሳ እንደነገሩ ከበላሁ በኋላ መልእክቱን ላደረሰኝ ወጣት ደውዬ የገዳሙን አቅጣጫና እንዴት መሄድ እንደምችል ጠየኩት። በበጋ የመኪና መንገድ ከገዳሙ ድረስ የሚደርስ መኖሩንና በየትኛው አቅጣጫ መሄድ እንዳለብኝም ሙሉ መረጃ ሰጠኝ።

ከቀኑ 8:30 አካባቢ የተከራየሁትን ሃርድ ቶፕ ቶዮታ ላንድ ክሩዘር የመሰከ መኪና ይገዢ ከባሕር ዳር ወደ እዲስ አበባ በሚወስደው መንገድ ወደ ዳንግላ ተፈተለኩ። መቼም በመንገዱ ሁሉ አእምሮዬን ወጥሮ የያዘው ነገር ቢኖር “ታመሐል” የሚለው ነበር። እንዴት “ታመሐል” ይሉኛል? ሌላኛው ስሜቱ ደግሞ “ታመሐል” ስላሉህ ይህን ያክል የተረበሸክ “ሞተሐል” ቢሉህ እንዴት ልትሆን ነው እያሉ በእኔው ውስጥ ሁለት አሳቦች ጦርነት ያካሂዱብኝ ጀመር።

ዳንግላ ከተማ ደርሼ ሰዓቴን ሳይ በሃሳብ ማዕበል እየተናጥኩ ከመጠን በላይ በፍጥነት እንደነዳሁ ታወቀኝ። “እውነትም ታምሚያለሁ” አልኩኝ ለራሴ። ዳንግላ ከተማ የገዳሙን አቅጣጫና መንገዱ መኪና የሚያስኬድ መሆኑን አረጋግጪ እንዳንድ ምልክቶችን መዝግቤ ጉዞዬን ወደ ሥራቅ አቅጣጫ አድርጌ ፍጥነቴን ተቆጣጥራ መንዳት ጀመርኩ።

ከዳንግላ ከተማ ፀላት ኪሚ. ጉዞ በኋላ ያለው የመራት አቀማመጥ፣ የአፈሩ ለምኑት፣ የሙሻው መብዛት፣ የዕዕዋቱ ልምላሚ፣ ሳስተዋለሙ “የአማልክት አምላክ የሚኖረው እዚህ ነው” ያስብላል። አፈሩን አይቶ ምርት የሚያሳፍስ ብቻ ሳይሆን የሚታየው “ዘም ብሎ በውሃ አቡክቶ ጋግሮ ለመብላት ፣ ወይም አንጉቶ ለመግመጥ፣ ወይም እንደ በዕ በጥብፅ ለመጠጣት የሚያስገመጅ ነው። “እቤት አፈር! የእኔና የወበት ምድር። እንዲሁ እንደዚህ ያለ ፀዝር ይዞ መቸገርና መራብ ይገርማል” እያልኩ ስደነት የቲምድርስ ካሳውን ዘሬን ትዝ አለኝ።

“አፈር ይዞ ውስጡ አረንጓዴ።

ለምን ይህን የራብው ሆዴ?”

እንዲህ በአድናቆትና በተመስጦ በመጠኑም ቢሆን ዘና ብዬ ጉዞዬን ቀጠልኩ። 16 ኪሚ. እንደተጓዝኩ የአማራ ክልል የገጠር መንገድ ሥራ ድርጅት የሠራው የበጋ መንገድ ጎልቶ። በአካባቢው የሚያርሱ ገበሬዎችን ከገዳሙ ለመድረስ የተረኝን ርቀትና መንገዱ ወገፈት ያስኬደኝ እንደሆነ ወይም እንዳልሆነ ጠየቅሁ። ከገዳሙ የተረኝን ርቀት በእግር ጉዞ ስሌት ሲነግሩኝ ስድስት ኪሚ. እንደቀረኝ ተረዳሁ። መንገዱ ከገዳሙ አካባቢ ምናልባት ታርሶ ሊሆን ይችላል እንደሆነ እንጅ እስከዚያ ድረስ ግን በአርሻዎች መካከል የተከለለ ጥርጊያ መንገድ እንዳለም ነገሩኝ፤ መግቢያ መንገዱንም አስጀመሩኝ። ባስጀመሩኝ መንገድና አቅማጫ መኪናውን እየነዳሁ ሳይሆን እንደኳስ እያነጠርኩ በሚመስል ፀረታ ጉዞዬን ቀጠልኩ።

ሦስት ኪሚ. እንደተጓዝኩ ከደጋማው ሰከላ ወረዳ ግሽ ዐባይ ከተማ ተነሥቶ ወደ ጣና የሚገሰግሰው ከጣና በኋላ ዐባይ ተብሎ የሚነግሠው እስከዚያ ድረስ ግን የልጅነት ጊዜውን በአማልክት ምድር እንዳሻው እንዲሆርት የተፈቀደለት የሚመስለው ግልገል ዐባይ ፀሐይ ሊሞት ተገልብጦ የተኛ ዘንዶ መስሎ ከፊቴ ድቅን አለ። ጉድ ፈላ! ድልድይ የለ! ግልጽ መሻገሪያ የለ!

መኪናውን አቁማ በእግራ ብሔድ ከዐርባ ደቂቃ በላይ አይፈጀብኝም። ግን መኪና ሚዳ ላይ ጥሎ መሔድ ደግሞ አሳስበኝ። ለመሻገር መሞከር ደግሞ አደጋው ታየኝ። ከመኪናው ወርጄ ከብት የሚጠብቁ እረኞችን ፍለጋ ተዘዋወርኩ። ከወንዙ ወዲያ ማዶ ከብቶች ታዩኝ። ለመግራት ስሞከር ከእንድ ትልቅ ዋርካ ሥር በርከት ያሉ ልጆች “ኪሳራ” የሚባለውን ባህላዊ ጨዋታ ሲጫወቱ አየኋቸው።

“ኪሳራ” ማለት በዱላ ጫፍ ልክ በተሰራ ጉድጓድ በግምት ሁለት ሚትር ርቀት ላይ ቆሞ ቁልፍ ወይም ድባ ወይም ዛጉል የተባሉ ጠጠር መሳይ የባሕር ጌዎችን፣ ወይም ደግሞ ያኔ ምንነታቸውን የማናውቃቸው የሰማቸውም ትርጉም የማባይገባኝ ወርቃ ወርቅ እያልን ስንጠራቸው የነበሩ የክበሩ ማዕድናት ስብርባሪዎችን አልሞ በመወርወር የሚጫወቱት ተወዳጅ ቁማር ቀመስ ጨዋታ ነው።

በገጠር ያሳለፍኩት የልጅነት ዘመኔና ሕይወቱ ድንገት ድቅን አልብኝ። ወርቃ ወርቅ፣ የወርቅ ዘር ወይም ዓይነት ለማለት እንደሆነ እንኳ አሁን ነው የገባኝ። ያኔ ሳናውቅ ገደል ውስጥ እየወረወርን የተጫወትንባቸው፣ ዛሬ የክበሩ ድንጋዮች (Gemstones) መሆናቸውን ሳውቅ ደግሞ እነርሱ የሉም። አልማዝ ቢሆን ወርቅ፣ ሌላም ማዕድን ያን ጊዜ ከጫካ ተለቅሞ ተወርውሯል፤ ጨዋታውም ሲያልቅ በዚያው ይቀራል፤ ዛሬ ደግሞ ምንነቱ ሲገባን ብንፈልግ እናገኘውም። እርሱን እያሰብኩ አሁንስ ከዚህ መውጣታችን በምን ያታወቃል? የሚል ጥያቄ ድንገት ወደ ኅሊናዬ መጣ። እዎ! ዛሬም እንደዚያ ጊዜው ባለማውቃችን መጫዎቻ ያደረግናቸው ትልልቅ ነገሮች ሊኖሩ ይችላሉ። የዘርመል (ጀነቲክስ) ሀብታችን በኅሊናዬ መጣ፤ እንኳን ዝብሬው የተማረውስ እየተጫወተበት አይደል? ብረሳው ይሻላል አልኩና ወደ ጨዋታው ተመለስኩኝ።

አቤት! ሰንት ዓይነት ጨዋታ ነበረን። ተልዋ ጭጭ፣ እንኳል፡ እንኳል፡ ዙሮ ገብ፣ ውሻ ውሾሽ፣ ገና የሚባሉት ግልጽ ሕግ ያላቸው የቡድን ጨዋታዎች ነበሩ። በጣም የሚገርመኝ እነዚህ ጨዋታዎች አሜሪካ ውስጥ ተወዳጅ ከሆኑት ራግቢ፣ ክሪኬት፣ አሜሪካን

ፉትቦል፣ ሆኪ ከሚባሉት ጋር መሠረታዊ ቅርርብ ያላቸው መሆኑ ነው። ልዩነቱ የእኛዎቹ ጨዋታዎች በአግባቡ ሳይጠነና ሳያድጉ ባሉበት የተሩና እየተዘነጉ ያሉ መሆናቸው ነው። ሕፃናትንና ልጃገረዶችን በማካተት ወጣቶችን በማዝናናት ተመራጭ የነበሩት መደዳውን ተሰልፈን በቆጠራ መልክ የምንሠራታቸው ብዙዎች ነበሩ። አብር መገንብር፣ አንዴ ብራንዴ፣ አዲና ወላዲና፣ አጃ ቆሎ ሰንዴ፣ ቆሎ፣ የሚባሉት በአግባቡ ተጠንተውና አድገው ቢሆኑ ኑሮ ለፀፀደ ሕፃናትና አንደኛ ደረጃ ተማሪዎች ጨዋታን ያካተቱ የአካል እንቅስቃሴ የተሞሉ የራሳችን የሆነ ልዩ ማስተማሪያ በኖረን ነበር። እነዚህ ሁሉ ከተማዊነት እያጠፋቸው መሄዱ ያሳዝናል። በእኛ ፀገር ከተማዊነትና ከተሟኔነት ምዕራባዊነት ሆኗልና።

ገጠሩን ሳስብ ሌላም ነገር ትዝ አለኝ። እናቶች ሕፃናት ልጆቻቸውን አባብለው ለማስተኛት የሚጠቀሙበት ዜማና ግጥም። በቁመታቸው ልክ ተለክቶ ከታች በኩል አንድ ክንድ የሚሆን ድረስ በቀጭኑ ተተልትሎና በእያንዳንዱ ትልታይ ዛጎል የተባለ የባህር ሼል በታሰረበት ከቆዳ በተሰራ ማዘያ (-አንተልባ ይባላል) ሕፃኑን ታዝላለች። እናትዬዋ ስትወዛወዝም ሆነ ስትራመድ ዛጎሉ እርስ በርስ እየተጋጨ እንዳች ሥርንት ያለው የሚመስል ድምፅ ያወጣል። በአንድ እጇ የሕፃኑን መቀመጫ እየጠበቀበች በልዩ ዜማ

እሸሩሩ.....እሸሩሩ...እምቡቡ...ቡ

የማሙሽ/የማሚት እናት የት ሂዳለች

ማርና ወተት ልታመጣ ሂዳለች፤ እያለች ታነሳራጉራለች።

የዜማው ይዘት ሕፃኑን እያባበለ የሚያስተኛ በመሆኑ እናታ ሳይቆይ ሕፃኑን እንቅልፍ ይወስደዋል። ከዚያም ወደ ሌላው ሥራዋ ትገባለች። በአውሮፓ ከዚህ ጋር የሚቀራረቡ ዜማዎች ተደርሰው ለሰላሳ የማጀቢያ ሙዚቃ ታክሎባቸው በሲዲ ታትመው ለእናቶች በገበያ ይቀርባሉ። እናቶችና አሳዳጊዎችም ልጆቻቸውን ማስተኛት ሲፈልጉ ሕፃኑን አልጋ ላይ እጋድመው ሲዲውን ያጫውታሉ። ሕፃኑ/ኗ በፍጥነት እንሳላችቶ ይተኛል። በመሠረቱ ከእኛ የገጠር እናቶች ዜማ መርሕ ጋር በእጅጉ የተቀራረበ ነው። ልዩነቱ የእኛ እናቶች ዜማና ድርሰት ሙያዊ እገዛና በሙዚቃ መሳሪያዎች እጀባ አግኝቶ ሳያድግ ቁስ እንደገዛተው ጋኔን ባለበት ቆሞ መቅረቱ ነው።

ከሰመጥኩበት የትዝታ ባሕር ወጥቼ ራሴን ብዬ ስሜን ከጨዋታቸው ቀና፤ መለሰ ብለው ከተሟ መሆኔንና መኪና መቆሙን ሲያዩ ተንጋግተው ወደ ወንዙ መጡ። እኔ በግርማው ፈርቼ ዳር የቆምኩትን ግልግል ዐባይን ከምንም ሳይቆጥሩ እየተረገገው መሐል ለመሐል አቋርጠውት ወደ እኔ ሲመጡ ፍርሃቴን አስታውሼ ራሴን ታዘብኩት። እንደገመትኩት ግን ጥልቅ አልነበረም።

ከመካከላቸው አንዱ፡

"ጋሼ ምን እምታረግ ቡክህ መተባ ነው?" አለኝ ከሕጻንነት ቅጣጤው ጋር በሚያምር ዜማዊ ንግግ።

"ናዳ ማርያም ልሂድ ነበር" ወንዙ መኪና ያሻግር ይሆን?" አልኳቸው

"እምን እንጂ። ሠልሰትና ውሃ እምታበጀው መብቅላይቱ መኪና አልፋበት የል" አለኝ

ከዚያም እየተሻመ መኪናውን ያሻገሩበትን መስመርም ጠቆሙኝ። መኪናውን እስከሰኛ መንቀሳቀስ ሰጀምር ቡሉም በአንድ ድምጽ

"ጋሼ ስቀለኝ፤ እርሰቀለኝ፤ እሞ፤ አስቀለን እንጅ!" ይሉ ጀመር።

የመኪናውን የጓላ በር ከፍቼ ቡሉንም ጫንኩኝና የልጆቹን የዋህነትና ፈጣሪን እምኔ በመኪናው ወደ ወንዙ ገባቤ። ውሃው ጥልቅ ባይሆንም የዓለቱ ወጣ ገባነት እጅግ አንገላቱኝ እንደምንም ተሻገርኩ።

"በሉ በቃችሁ ውረዱ" አልኩ መኪናውን አቁሜ።

"እርሰ ትንሽ ውሰደን" አሉ በአንድነት የተማከሩ ይመስል።

"እንዴ ከብቶቻችሁን ማን ይጠብቅላችኋል? አልኩ በመገረም።

"ምን እሚሆኑ ናቸው?" አሉ እየተቀባበሉ። ንግግራቸው ቡሉ የሆነ ደስ የሚል ዜማ አለው።

"በሌ ወረዳ፡ ወላጆቻችሁ ይቆማሉ" ብዬ ኮስተር ስል ውሉም ቅር
እያላቸው ከመኪናው ወረዳ።

ከዚያ በኋላ አካባቢውም በበልግ እርሻ ተሞልቶ መንገዱ እጅግ
እየጠበበ መጥቶ በመጨረሻም ጭራሽ በትኩስ እርሻ ተዘግቶ
ቆመ። በአካባቢው ያገኘሁትን እርሶ አደር ስጠይቀው ከገዳሙ
መድረሱን አረጋግጠልኝ።

"የመኪና ማቆሚያ የተበላ ገበሬ ማኅበር ጽሕፈት ቤት ወይም
ትምህርት ቤት አገኝ ይሆን?" አልኩት

"ተዚያው ተገዳሙ እማታቆመው ምንን ሆነህ?" አለኝ

"እርሻህን እንዳልጠቀጥቅ ብዬ ነው እንጅ" አልኩት

"እርሶ! እንግዳ መስለኝኝን፤ ና ዝም ብለህ እለፍ" አለኝ።

ገበሬውን አመሰግኜ አምስት መቶ ሜትር እንደተጓዝኩ በሀገር
በቀልና በፍራፍሬ ዛፎች የተከበበችውን ናዳ ማርያምን አስከ ግርማ
ሞገዷ በእመሻሹ የፀሐይ ብርሃን እያበራች አየኋት።

ገዳሟ ከዳንግላ ከተማ በስተምሥራቅ 22 ኪ.ሜ. ላይ በምዕራብ
ጎጃም ዞን በሚጫ ወረዳ የምትገኝ ጥንታዊት ገዳም ናት፤ ፈለገ
ብርሃን ናዳ ማርያም።

ምዕራፍ ሰባት

መኪናዬን ከአንድ ጥግ አቁሜ ቆላልፌ ወረድኩ። በገዳሙ ሁለት ሕንጻ አብያተ ክርስቲያናት አሉ። የገዳሙ መጠሪያ የሆነችው ታሪካዊቷ ናጃ ማርያምና በቅርቡ የተሠራው የቅዱስ ላሊበላ ሕንጻ ቤተክርስቲያን። የማኅበረ መንኮሳቱ መኖሪያና የእንግዳ ማረፊያው ከቅዱስ ላሊበላ ቤተክርስቲያን አካባቢ ስለሆነ ወደኛው አመራሁ። ወደ ቤተክርስቲያኑ ደጀ ሰላም ጠጋ ብዬ ጸሎት ከአደረሰኩ በኋላ ወደ እንግዳ ማረፊያው ሄድኩ።

የእንግዳ ማረፊያው ከአበምኔቱ መኖሪያ አትራቢያ ሲሆን የአበምኔቱ መኖሪያ ደግሞ ከእንጨት የተሠራ ባለአንድ ደርብ ቤት ነው። ከሥሩ ዳስ መሰል ሰቀላ ቤት ሲኖር የጉባዔ ቤት እንዲሁም የእንግዳ መቀበያ ሆኖ ያገለግላል። በአንድ ዲያቆን አማካኝነት ስሜን ተናግረ ከዳሱ ውስጥ አንድ ጥግ ይገር ቁጭ አልኩ። ወዲያው አባ መርሐ ጽድቅ የሥራ ልብስ ለብሰው መጡ። ፈርጠም ያለው አካላቸው፣ ቆፍጣናው ቆመናቸውና አለባበሳቸው ሁሉም ሲያሳርስ የዋለ የገጠር የመሬት ባላባት አስመስሏቸዋል። ገና ሲያዩኝ በአባታዊ ፈገግታ ተቀብለው ሰላምታ ከተለዋወጥን በኋላ ወደ ቤት ይዘውኝ ገቡ። እንደ ገዳሙ የእንግዳ አቀባበል ልማድ ውሃ ቀርቦ ዲያቆኑ እገሬን አጠበኝ። የሚጣፍጥ እራት በነጭ ሽንኩርትና ተልባ ተቀምጦ በተሠራ ሽር ወጥ በእንጀራ ከጠላ ጋር ቀረበልኝ። እኔ ራቴን እየበላሁ አባ ስለ ቤተሰቤ፣ ስለ ሥራዬ፣ እንዲሁም ሌሎች የተለመዱ ጥያቄዎችን ሲጠይቁኝ ከቆዩ በኋላ

“መንገዱ ሰላልተጠረገ በጣም አንገላቶህ እንደሚሆን አገምታለሁ። እዚህ ገዳሙ ድረስ መኪና ሲመጣ የአንተ የመጀመሪያው ሳይሆን አይቀርም። ለማንኛውም ስለደከመህ ሂድና አረፍ በል” ብለው ማረፊያ እንዲያዘጋጅልኝ ዲያቆኑን አዝዘውት የጉባዔ ሰዓት መድረሱን ነግረውኝ ወጥተው ሄዱ።

የተወሰነ ሰዓት ጉባዔውን ለመከታተል ሞክረ መንገዱ በጣም አንገላቶኝ ስለነበረ በዛውም ሳምንቱን ሰላልተኛሁ እንቅልፍ ሲታገለኝ ጊዜ ለመተኛት ወደ ማረፊያዬ ሄድኩ። ለራሴ ግን

“ሕመም ስለተባለው ነገር ምን አልባት በሕልሜ ይገለጽልኝ ይሆናል” አልኩት።

ከፊቷ ይገዢው በመጣሁት የመኝታ ከረጢት (ስልፒንግ ባግ) ተጠቅልዬ፤ ተገንገሮ ማለት ይቀላል በሳር ተደልድሎ ከላይ ሳይ ቁርበት ኩነትጠፈበት መደብ ሳይ ጋደም አልኩ። አፍታም ሳልቆይ እንቅልፍ ሲያንዣብዝኝ ታወቀኝ። የት እንደወደቅሁ ሳውቀው ጠዋት ዐሥራ ሁለት ሰዓት ተኩል ሳይ ነቃሁ። እንኳን ሕልም ቅዥትም የለ፤ በቃ ሰላማዊ ድብን ያለ እንቅልፍ ነበር የወሰደኝ። ሕልም አያለሁ ብዬ ያሰብኩት ግን ፍርሃቴን አልፎ ከመጣው ከግብዝነቴ የመነጨ በመሆኑ ራሴን ታዘብኩት፤ “የኛ ዮሴፍ ብዬ ተረብኩት።

በፍጥነት ተነሣሁና ወደ ቤተክርስቲያን ሄጄ የጠዋት ጸሎት አደረስኩ። እኔ ቤተ ክርስቲያን ሰደርሰ የኪዳን ጸሎት አልቆ ማገበረ መነኮሳቷ ወደ የሥራ ምድባቸው ተበታትነው ነበር። አባ መርሐ ጽድቅ ከአካባቢው ከመጡ አንድ ወንድና አንዲት ሴት ጋር ባልና ሚስት መሳሉኝ ቆመው ሲነጋገሩ አየኋቸው። ንግግራቸውን እንዳላጻርጥ ነገር ግን በአቅራቢያው መኖሪን እንዲያውቁ በሚያስችለኝ ቦታ ሳይ ራቅ ብዬ ቁጭ አልኩ። አባ ከሰዎቹ ጋር ያላቸውን ውይይት እንደሠረሱ በሙሉ ፈጥታ ታጅበው ወደ እኔ መጡ።

“እንደምን አደሩ አባ?” አልኳቸው ተሸቀዳድሟ።

ሰላምታዬን መልሰው መስተል ካሳለሙኝ በኋላ “መቼም መኝታው ጎርብላለሁ ነው የሚሆን፤ ቁንጫውም እኮ መከራ ነው” አሉኝ።

“አረ የት እንደወደኩ እንኳን ሳላውቅ ነው የነጋው አባ! ጥሩ እንቅልፍ ነው የተኛሁት” አልኳቸው።

“ደኅና ነው። ባይመችህም የገዳሙ በረከት ከምንም በላይ ነው” አሉና

“እስኪ በል ና ገዳሙን ላሳይህ” አሉኝ።

እኔም እንግዲህ በጉብኝቱ ወቅት በምሳሌም፤ በተረትም ወይም በቀጥታም ሊነግሩኝ ይችላሉ ብዬ በንቃት ተከተልኳቸው።

ጉብኝታችንን የጀመርነው ከጥንታዊቷ የናዳ ማርያም ሕንፃ ቤተክርስቲያን ነው። ናዳ ማርያም መጀመሪያ በዐሥራ ሦስተኛው ክፍለ ዘመን ወደ ጣና ሃይቅ ዳጋ እስጢፋኖስ በመጡትና በታውንም ባቀኑት በአቡነ ሂሩተ አምላክ እንደተተከለች፤ ጽላቱንም ያመጡት ከጣና ቂርቆስ እንደሆነ፤ በኋላም በአፄ ፋሲል ዘመን መንግሥት ርስት ተሰጥቷት ሕግ ተሰርቶላት እንደተገደመች ነገሩኝ። ከወጥ የጽድ እንጨት የተሠራው ግዙፋና ባለግርማው የቤተክርስቲያኑ በር ተከፈተና ሜማዬን ከአወለቅኩ በኋላ ወደ ውስጥ ዘለቅን። የቤተ መቅደሱ ግድግዳ በሥዕል ተውቦ ከሚያውደው የዕጣን መፃዛው ጋር የሆነ ስሜትን ሰከን የሚያደረግ ሃይል አለው።

“የመጀመሪያውና በአፄ ፋሲል ዘመን የተሳለው ሥዕል በእሳት አደጋ ወድሞ ስለነበረ ይህኛው ሥዕል የጥንቱን ይዘት ጠብቆ በ1975 ዓ.ም ነው እንደገና የተሳለው” አሉና።

“የጥንቱ ሊቃውንት ሥዕሎች ቤተ መቅደስን ከማሰዋብ በዘለለ ትልቅ ማሳተሚያና የታሪክ መዛግብት ሆነው እንዲያገለግሉ በማሰብ ሲሰሉ ወጥ የሆኑ የቦታ አቀማመጥና የአካሄድ ሥርዓት ተመርቶባቸዋል። ሁሉ ጊዜ በስተምሥራቅ በኩል ባለው የቤተ መቅደሱ ግድግዳ ላይ የሚሳሉት ሥዕሎች ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ያደረጋቸውን ተፃምራት የሚያሳዩ ሲሆኑ፤ በስተምዕራብ በኩል ደግሞ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሰው ሆኖ በምድር ላይ ተገልጦ በተመላለሰበት ዘመን የፈጸማቸውን መጽሐፋውያንም ትውፊታውያንም ታሪኮች፤ ለምሳሌ ከብሥራት እስከ ዕርገት ያለውን፤ በስተሰሜን በኩል የቅዱሳንና የሰማዕታትን ተጋድሎ የሚያሳዩ ሲሆኑ፤ በስተደቡብ ደግሞ የድንግል ማርያምን ስደትን የሚያመላክቱ ይሳላሉ። እሉና እየዞርኩ በትኩረት እንዲያቸው ጋበዜኝ።

ሁሉም ሥዕሎች ክብ ፈት፤ ትልልቅ ዓይኖችና ጥቁር ፀጉር አላቸው። በአንድ ወቅት የድጎረ ምረቃ ጥናቱ አማካሪ ፕሮፌሰሩ ከነበረ ሆላንዳዊ ወዳጄ ጋር ጣና ሃይቅና ዘጌ የሚገኙ ገዳማትን ስንጎበኝ ሥዕሎቹን በአድናቆት ሲመለከት ከቆየ በኋላ የተናገረኝም ትዝ እለኝ።

ከሥዕሎቹ ጥንታዊነትና ውበት በላይ የእስገረመኝ ሁሉም ሥዕሎች ራሳችሁን ኢትዮጵያውያንን እንዲመስሉ ተደርገው መሳላቸው ነው። ይህም በራሳችሁ የምትተማመኑ ሕዝቦች መሆናችሁን ያስረዳል። ነበር ያለኝ።

እኔም በውስጡ ወይራ ንግግር “እዎን ነበርን” ብዬ ነበር የመለስኩለት።

በሰሜን አቅጣጫ በኩል ስንደርስ አባ መቋሚያቸውን ወደ ላይ ከፍ አድርገው፤

“ይህን ሥዕል ተመልከተው ግማሽ ፊቱ ከአንድ ዕይኑ ጋር ብቻ ነው የተሳለው። እንደዚህ ሲሆን ባለታሪኮቹ ኃጥአን፤ ከሃድያን፤

እረግዊያን ናቸው ማለት ነው። ምክንያቱም በሰማዕታቱና በቅዱሳኑ ያን ሁሉ መከራ ያደረሱባቸው በተፈጥሮ የተሰጣቸውን በነጻነትና በሙሉነት የማሰቢያ ጭንቅላት ሰላልተጠቀሙበትና አስተሳሰባቸውም ሆነ ድርጊታቸው ሰብአዊነትን ለቅቶ ከእንስሳም ከፍቶ አውሬነት የታየበት ስለሆነ በሙሉ ሰውነት አይሳሉም። ከዚህ በተቃራኒው የጌታ፣ የእመቤታችን ፣ የቅዱሳንና የሰማዕታት ግን ሙሉ ፈታቸው ከሁለት ዐይኖቻቸው ጋር ራሳቸው እካባቢ የብርሃን ክበብ ኑሮበት ይሳላሉ። አሉ። "ምክንያቱም ደግነታቸውና በጎነታቸው፣ አዛኝነታቸውና ርኅራኄያቸውም ለገዳዮቻቸውም ጭምር ስለሆነና በሚገደሉበት ሰዓት እንኳ በገዳዮቻቸው ላይ ቂምም ሆነ በቀል ስለሌላቸው አምላካቸውንም ስለሚመስሉት ሙሉነታቸውን፣ እድሉም የሌለባቸው መሆኑን፣ ቅድስናቸውንና ክብራቸውን ስለመግለጥ ባለሙሉ ገጽ ባለ ክብ ዐይን (ሁሉንም እኩል የሚያይ ማለት ነው) ሆነው ክብራቸውና ጸጋቸውም በራሳቸው ላይ ባለው የብርሃን ክበብ ተወክሎ ይሳላሉ። ሲሉ እኔ በመገረም፣ እነዚህ ሠዕልያን ኖረው የእኛን ዘመን ሰው በሥዕል አሳዩ ቢባሉ ያለ ዐይን ይሰሉን ይሆን? የሚል የኃሊና ጥያቄ ሲመጣብኝ ፈገግ ካልኩ በኋላ አባ ያዩኝ መሰለኝና ደነገጥሁ።

የቤተክርስቲያን ሥዕሎችን እያየሁ ያደኩና የኖርኩ ብሆንም እንደዚህ የራሱ ሥርዓትና ፈርጅ ያለው፣ በአግባቡ ሳንጠይቅና ሳናውቅም እንዲሁ ልንናገርለት የማንችል መሆኑን ግን አስተውየው አላውቅም ነበር። አባ መርሐ ጽድቅ ከሚናገሯቸው ቃላት መካከል የመጣሁበትን ዓላማ የሚገልጽ ነገር ለመፈለግ ስል በአእምሮዬ ሳውጠነጥን ገለጻቸውን አልፎ አልፎ በመሳቱ እራሴን ወቀስኩት። 'መርፌ ፈላጊ ማረሻ ቢያንቅፈው አያያውም' የተባለው ተረት በእኔ ደረሰ አልኩ።

አባ አብሮን የነበረውን ዲያቆን ከመቅደሱ ውስጥ እንደ ሥዕል እንዲያመጣለቸው አዘዙት። እርሱም በወንዶች መቋሚያ በኩል ወዳለው በር ሲሄድ አባ፡ "ና በዚህ በቅዳሴና በጸሎት ጊዜ እንጂ

እንዳሁኑ ሲሆን ግን በዚህ በምዕራቡ በር መግባትም ይቻላል፤ ሲሉት ዲያቆኑ ጋቢውን አደግድጎ ሲያበቃ ሦስት ጊዜ ሰግዶ የመቅደሱን የበር ደፍ (የታችኛው ጠርዝ) ከተሳለመ በኋላ ወደ ውስጥ ገባ።

እኔም የእርሱን ድርጊትና የአባን መመሪያ የከተማው አገልጋዮች ከሚደርጉት ጋር እያንጸጸርኩ በከተማው እንዲህ ጥንቃቄ ሲደረግ አላየሁም፤ አያስፈልገም ብለው ነው ወይስ ሥርዓቱን እያውቁትም እያልኩ ሳስብ ዲያቆኑ እንደ ሜትር በእንደ ሜትር በሆኑ እንጨቶች የተወጠረ ጥንታዊ ሥዕል ይዞ ብቅ አለ። አባም ሥዕሉን ተቀብለው፤

"ይህች የእመቤታችን ሥዕል ከእሳት አደጋ የተረፈች የጥንቱ ሥዕል ቅሪት ናት። እንድታየው የፈለኩበት ምክንያት የዚህች ሥዕል እድሜ ከዐራት መቶ ዐመት በላይ በመሆኑ ነው። አሁን መቅደሱ ላይ የምታየው ሥዕል ግን በወላሳ ዓመት ውስጥ መደብዘዝ ጀምሯል። በተሳለበት ወቅት ደማቅ ነበር" አሉ። ቅሬታቸው ከገጸቸው ላይ በግልጽ ይታያል። የሥዕሎቹ የውበት ልዩነት ቁልጭ ብሎ ሰለሚታይ ለምን ቅር እንዳላቸው ተረዳሁ።

"ለመሆኑ የጥንቶቹ ሥዕሎች ውበታቸውን እንደያዙ ረጅም ዘመን የመቆየት ምሥጢር ምን ይሆን?" አልኳቸው።

“የጥንቶቹ ሥዕሎች ቀለማቸው የሚዘጋጀው ከዕዕዋት ሥር፣ ቅጠል፣ ቅርፊት፣ አበባና ፍሬ፣ ከእህል ዘር፣ ከጥቃቅን ነፍሳት፣ ከከሰልና ከጥቀርሻ ሲሆን በየመልካቸው ተቀምጠው ረጅም ጊዜ መሬት ውስጥ ተቀብረው እንዲብላሉ ይደረጋሉ። አጠቃላይ ዝግጅቱም ትዕግሥት ይጠይቃል። ያሁኑ ቀለሙ የፋፍሪካ ስለሆነ ችኮላ እየበዛበት ይመስለኛል” አሉና የገዳሙን የመሬት ይዞታ ለማሳየት ወደ ውጪ እየመሩ ይዘውኝ ወጡ።

በወቅቱ ስላለው የገዳሙ የመሬት ይዞታ፣ በጎርፍ ተቦርቡሮ ከጥቅም ውጭ የነበረውን ቦረቦር መሬት ከአካባቢው መስተዳድር ተረክበው ልዩ ልዩ የአፈርና ውሃ መጠበቂያ ሀዳጎችን ሠርተውና አድነው ያለሙትን ደን፣ የፍራፍሬ ምርታቸውንና መንገድ ስላልገባ ዝብያ ስለማጣታቸው በቁም ነገር ገለጻ አደረጉልኝ። እውነትም ለዐይን የሚያሰጋመጅ የበሰለ የፓፓዬ፣ የአሾካዶ፣ የማንጎና ሌሎች ፍራፍሬዎች የጉሬዛ ቀለብ ሆነው ግማሹም ሚዳ ላይ ፈርጦ ሲታይ በጣም ያሳዝን ነበር።

በመቀጠልም የመድኃኒትነት ባሕርይ ያላቸውን ዕዕዋት እያሳዩኝ ለምን በሽታ ፈዋሽነት እንደሚያገለግሉ፣ እንዴት ጥቅም ላይ እንደሚውሉ በግልጽነትና በለጋሥነት ያብራሩልኝ ጀመር። የደንና የሥነ ምህዳር ሳይንስ ሙያዬ በመሆኑና በተለይም በኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን ተጠብቀው በቆዩት ዕዕዋቶች ላይ ሰፋ ያለ ምርምር ሳደርግ የቆየሁ በመሆኑ የአባ ገለጻ ብዙም አዲስ አልሆነብኝም። ምናልባት ግልጽነታቸው ካልሆነ በስተቀር። የሆኖ ሆኖ የእኔ ዋና ዓላማ በዚህ ጉብኝት ወቅት መታመሚን የሚገልጽ ወይም የሚያመለክት ነገር አለ ወይ? የሚለው ነው። ነገር ግን ምንም ነገር ላገኝ አልቻልኩም።

ለሁለት ሰዓታት ያክል የገዳሙን ጠላቂዎችና ጠባቂዎች ይዞታ ካሰጡት በኋላ ወደ ማረፊያቸው ወሰደው ቁርስ እንዲቀርብልኝ አስደረጉ። ከፊቱ ቁጭ ብለው ከላይ ከላይ በትንሹ ቁርስ እያደረጉ እየቀመሱ እንደብላ ይጋብዙኝ ጀመር። እንደ እውነቱ ከዞን የመብላት ፍላጎት ጨርሶ አልነበረኝም። የቀረበልኝን ምግብ እንደምንም ጨርሼ ዝብታው ከተነሳ በኋላ

“አሁን ነው ሰዓቱ!” አልኩኝ በልቤ።

አባ ጸማቸውን እየፍተሉት ሩቅ የሚያዩ መሰለው በዕንብ ሃጉዱ። የተወሰነ ደቂቃዎች አለፉ፤ ልቤ ከጉሮሮዬ መጥታ የተወተፈኝ መሰለኝ። እንደዚህ ለማወቅና ለመስማት የጓጓሁለት ነገር በሕይወቴ ከዚህ በፊት መኖሩን አላስታውስም። አባ ከሀሳባቸው ተመልሰው ለመናገር መዘጋጀታቸውን ለማሳወቅ ይመስል “እህ እህ” ብለው ጉሮሮአቸውን ጠረጉ።

“ስማ የኔ ልጅ! ጥሪያችንን አክብረህ ስለመጣህ ደስ ብሎናል። ብዙ ሥራ እንዳለብህ አውቃለሁ። በረጅሙ ጉዞ እግዚአብሔር ይርዳህ፤ የቅዱሳን በረከት አይለይህ!” ብለው መረቁኝና

“አሁን የበልግ ዝናብ እየጣለ ስለሆነ ግልገል ዐባይ ወደ ማታ ሊሞላ ይችላል፤ መንገዱም ጭቃ ሊሆንብህ ስለሚችል በጠዋት መሄድ አለብህ” አሉና

“የገዳሙ በረከት ለልጆቻህ እንዲደርሳቸው ይህን ትወስዳለህ” ብለው ፓፓዬ፣ ማንሳ፣ አበካዶ፣ ካዝሞራ ተቆርጦ በቅርጫት ተሞልቶ የተዘጋጀ አሳዩኝ። ከዚያም መደናገሬን ከምንም ሳይቆጥሩ ጸሎት ለማድረግ ተነሡ።

"እኔ እኮ አባ" ጠፋብኝ የምለው። እንደምንም ታግዬ!

"አባታችን ከዚህ የመጣሁት በላኩብኝ መሠረት ሕመሜን ለማወቅና እ..... እ..... እንዳሉትም መድኃኒትም ካለ እንዲሰጡኝ ነው" አልኳቸው።

በጸጥታ ሲያደምጡኝ ከቆዩ በኋላ ልዩ የሆነ ፈገግታ አሳዩኝ። ይህ ፈገግታ ለልጅ ወይም ለጅል የሚያሳዩት ዓይነት ሆኖ ተሰማኝ። "በታ ከዚህ በኋላ መጠየቅ ልጅ ወይም ጅል መሆን ነው። እኔ ደግሞ ሁለቱንም አይደለሁም" አልኩ በልቤ።

አባ የመሰናበቻና የጉዞ ጸሎት ካደረሱልኝ በኋላ፦

"ዕርፍ ይዞ ወደ ኋላ የሚል የለምና በርታ! አባ መዝገበ ሥላሴ የሚባሉ በሥራ ትጋታቸው የሚታወቁ ጸድቅ ነበሩ" ሲሉ ታሪክ ጀመሩ። "ፈጣሪ ተገልጾ እንዲህ አላቸው ከዚህ ዓለም ድካም መሰናበቻህ ደርሷልና በመጨረሻ ሐምሌ ትሞታለህ ቢላቸው፣ ፈጣሪዬ በማረሻዬ፣ በመጎልጎያዬ፣ በመዝሪያዬ በዋናው የሥራ ጊዜ ማመሞት አልፈልገም። የምዘራው ሲያብብና ሲያፈራ በጥቅምት፣ በህዳር ልሙት እንጅ፣ እሉት። ፈጣሪም ጥያቄአቸውን ተቀብሎ በጥቅምት አረፉ። እንተም እንደ ቁም ነገር ሳትሰራ የጀመርከውን ዳር ሳታደርስ ሞት ቢመጣብህ እምቢ በለው !!" እያሉ ትከሻዬን መታ መታ አደረጉትና ወጥተው ሄዱ።

"በታ! የመጣሁበት መልእክት ምሥጢር ሆኖ ልመለስ ነው?" አልኩ።

ለበረከት የተሰጠኝን ፍራፍሬ ከመኪናዬ ላይ ቁኝ ሲረዳኝ የቆየውን
 ዲያቆን አመሰግኜና ተሰናብቼ በተሰፋ መቁረጥና በመደናገር ስሜት
 ገዳሙን ለትቂ ጉዞዬን ጀመርኩ። የገዳሙን ክልል ለትቂ መውጣት
 እንደ ጀመርኩ ትናንት በእርሻው ላይ አቋርጫ እንዳልፍ የፈቀደልኝን
 ገበሬ በእርሻው ዳር ቆሞ በእጅ "የቁም" ምልክት ሲያሳየኝ አየሁት።
 መኪናውን አቁሜ

"እንደምን አደርከን? የገዳሙ ቆይታዬን ጨርሼ አየተመለስኩ ነው፤
 ያው ሳስቸግርህ ነው። አቋርጫ ማለፍ አለብኝ" አልኩት።

"አይ! በሰላው ይበላሽብኛል" ሲል

ቁጥ ብዬ "ምንድን ነው የምትለው? ወይ ትናንት አሳሳልፍም
 ብትል ጥሩ ነበር፤ አሁን መኪናውን ከዚህ ጥዬ እንድሄድ ነው
 የምትፈልገው?" አልኩት።

መቼም በአንድ ጊዜ የጋለ ብረት ድስት ላይ የተጣደ ሽሮ ይመስል
 ራሴ በራሴ ተንተክተኩ።

"በዚያ በኩል እኮ ማለፊያ አለ" አለና ከገዳሙ ወደ ምዕራብ
 አቅጣጭ ወሽመጥ የሚመስል ያልታረሰ መሬት አሳየኝ።

"እራ በዚያ በኩል ብታልፍ ምን ችግር አለው?" አለኝ ደግሞ።

አየተመናጨኩ መኪናውን መክራውን በሚያበላ ፍጥነት አኩፊ ወደ
 ታባሰው አቅጣጫ በረርኩ። ውስጤ ግን ዝም በሉ ይንተክተካል።

“እንዴት እንዲህ ይቀልድብኛል? ስንት ሥራ እያለኝ ና ብሎ ሂድ ይባላል እንዴ?” አላለው። ያ ወሽመጥ የሆነው የግር መሬት በመጠነኛ ዛፎች የተሞላ ኮረብታ ላይ ደርሶ ቆመ። በቃ ወዴትም እንደማይወሰድኝ ተረዳው። መኪናውን አቁሟ አካባቢውን ለመቃኘት ወደ ጫካው ጠጋ ስል ሁለት ሴት መንኮሳይያት እንጨት እየለቀሙ (መሰለኝ) አየኋቸው።

“ደገና አደርክ የኔ ልጅ?” አሉኝ እንደኛዋ በእድሜ ገፋ ያሉት።

“ደገና እግዚር ይመስገን።” አልኩ በእልህና በቁጣ ስሜት፣ ፊቱን ከእርሳቸው ዘመር አድርጌ።

“የደብረ አሮን መንገድ እኮ በዚህ አይደለም” አሉኝ።

“እማሆይ እኔ የደብረ አሮንን መንገድ አይደለም የምፈልገው። ወደ ዳንግላ ከዚያም ወደ ባሕርዳር የሚያደርሰኝን ነው” አልኳቸው።

ንግግሬ ከቁጥጥሬ ውጭ በሆነ ሁኔታ ከትሕትና የራቀ ሆነ።

“አይ የኔ ልጅ! ባሕር ዳርም፣ ደብረ አሮንም መንገዱ ያውም አይደል?” አሉ። ከዚያ ሌላኛው መንገድ ለንገታቸውን ወደ መሬት ሰበር አድርገው

“እ... ደብረ አሮን መሄድህ አይቀርም ብለው ነው” አሉኝ።

“ምንድን ነው የሚያወሩት?” አልኩ ለራሴ።

“ለማንኛውም የባሕር ዳርም ሆነ የደብረ አሮን መንገዱ በየት በኩል ነው?” አልኳቸው። ወደ መጣሁበት አቅጣጫ አመለከቱኝ። ቁጣዬ እንደገና ገነፈለ።

“በዚያ በኩልማ እንድንገባ ትናንት አሳልፎኝ ሲያበቃ ዛሬ ከለከለኝ” አልኳቸው።

“ግዴለም ተመልሰህ ሂድና፤ ሩቅ መንገደኛ ነው ብለውሃል ቆለኛዋ እማሆይ በለው” አሉኝ።

በወጉ ሳልሰናበታቸውና ሳላመሰግናቸው እየተቆናጠርኩ ያንን የፈረደበትን መኪና በአፍጢሙ እየደፋው ወደ እርሶ አደሩ እርሻ አቅጣጫ ሄድኩ። ስደርስ ከነበረበት ቦታ ቁሞ አገኘሁት። እንገብን አውጥቼ “አሳልፈው ተብለሃል” አልኩት። ትዕቢት ነገር ያለብኝ መሰለኝ።

“ምን? እንዴት?” አለኝ ነቃ ኮስተር ብሎ።

“አሳልፈው ብለውሃል እዛ አካባቢ ያሉ መነኮሳት” አልኩት።

“አይገባቸውም እርጋታ ይሰጥላቸዋል፤ ይችላሉ ቁራዊ የእርሻ መሬት ለማለፍ የሚያስፈልግህ ትዕግሥት በእጅህ ነው” አለኝ። በጣም ስሜታዊ እንደሆንኩ ተሰማኝና ሐፍረት ያዘኝ። ስለሆነም ከመኪናው መሪ ላይ እራሴን ደፍቼ

“እንደጨዋ ሰው የመጣሁት ገዳም ነው፤ በቃ መጣሁ፤ ተመልስኩ። ምን አጣሁ?” ብዬ እራሴን አረጋጋሁና መነኮሳቱ የነገሩኝ ነገር ቁም ነገር ያለው መሆኑን ለማስተዋል ቻልኩ። ስለዚህ ቃል በቃል ለዝግጁ መንገር እንደሚገባኝ ተረዳሁ።

“ይቅርታ የኔ ወንድም ሩቅ መንገደኛ ነው፤ አሳልፈው ነው ያሉህ” አልኩት።

“ማናቸው?” አለኝ

“የጥሎ ያለው ብኸ አለብኝ።”

“በረከኛዋ እማሆይ ያሉኝ መሰለኝ” አልኩት።

ትንሽ ፈገግ ብሎ “ በረከኛዋ እማሆይ አይደለም፤ ቆለኛዋ እማሆይ ነው” አለኝ።

“አዎን እንደዛ ነው” አልኩት እንደ ማፈር ብዬ።

“ብዙ ነገር ለማወቅ ትሞክራለህ፤ የማለፈያህን ትንሽ ነገር ግን ማስታወስ ካታተህ ጉዞህ ሳይከብድህ አይቀርም። ነገርህ ሁሉ ግርድፍ አይሁን፤ በል ና እለፍ” አለኝ።

የዝግጠው አነጋገር ከበድ ማለት ብቻ ሳይሆን ግርምም አለኝ። እደብ ገዛውና በትሕትና አመስግኜ የእርሻ መሬቱን አቋርጫ ከመንገድ ስገባ የሆነ ቅንብር የሚመስል ነገር እንዳለ ተሰማኝ።

“ደብረ አሮንን ምን አመጣው?” ፡ “ሩቅ መንገድንስ?” ፡ “ቆለኛዋ እማሆይ! የሚለውስ?”

“ሂድ በለው!” የሀሳብ ማዕበል መጣ።

“ለመሆኑ ምንድን ነው እያደረኩ ያለሁት?”

“መድኃኒት ፍለጋ ወይስ በሽታ ፍለጋ?”

“ታምሚያለሁ ወይስ አልታመምኩም?”

“ለምን ከዚህ የአእምሮ ጨዋታ ውስጥ ገባሁ?”

“ደብረ አሮን፤ ሩቅ መንገድ ፤ ቆለኛዋ እማሆይ!!!”

“ቼ በለው! የሀሳብ ፈረሲን ከመኪናዬ በበለጠ ፍጥነት እጋልበው ጀመር”። እንደገና ሌላ የሀሳብ ባሕር ውስጥ ዘፍተውኝ በማዕበሉ እየተገፋው እነርሱን እየራቅሁ ነጎድኩ።

ምዕራፍ ስምንት

ከናዳ ማርያም ተመልሼ እንደ ወር ቆየሁ። የሥራዬ ጠባይ ውጥረት የተሞላበትና ብዙ ሰዓት ሥራ ገበታ ላይ ማሳለፍን የሚጠይቅ ቢሆንም ናዳ ማርያም የሄድኩበትን ጉዳይና፣ ያጋጠሙኝን ነገሮች ማብሰልሰል አልቀረም። ቢታ ሀሳቡ ገሊናዬን ይውተውተው ጀመር። የጉዞዬ ዓላማ ምን እንደሆነ ባይገለጽልኝም ደብረ አርን ክረምቱ ከመግባቱ በፊት መሄድ እንዳለብኝ ተሰማኝ።

ደብረ አርንን ከዐሥራ ስድስት ዓመት በፊት ሂጂ አይቸዋለሁ። በወቅቱ የተጓዝኩበት ምክንያት በሀገራችን ካሉ ጥንታውያን አስደናቂ ገዳማት እንዲሁ በመሆኑ ከዐታው በረከት ለማግኘት ነበር። ደብረ አርን በሰሜን ወሎ ዞን መቄት ወረዳ ውስጥ ከወረታ ወልድያ በሚወስደው መንገድ ደብረ ዘቢጥ ከተባለች ከተማ በስተሰሜን በስምንት ኪ.ሜ. ርቀት ላይ ከትልቅ ተራራ እናት ላይ የሚገኝ ገዳም ነው። በዐፄ ዐምደ ጽዮን ዘመነ መንግሥት በታላቁ ኢትዮጵያዊ ጳጳስ አቡነ አርን የተመሠረተው ይህ ገዳም ቤተ መቅደሱ ከዓለታማው ተራራ ሜፍ ላይ በዋሻ መልክ ተፈልፍሎ የተሠራ ነው። ዋሻው ቤተ መቅደስና ቅኔ ማገሊቱን ጨምሮ እምስት ክፍሎች፣ ሁለት በሮችና ሰባት መስኮቶች ያሉት ሲሆን ዓለታማ የሆነውን ጣራ የሚሸከሙ ዐሥራ ዐራት ዓምዶች ተሠርተውለታል።

የቅኔ ማኅሊቱ ጣሪያ በግምት ሁለት ሜትር በአንድ ሜትር የሆነ ቀዳዳ ሲኖረው በዚህ ቀዳዳ የፀሐይ ብርሃን ቢገባም ዝናብ ግን ወደ ውስጥ አያስገባም። ይህም ለአቡነ አሮን መታሰቢያ የተሰማቸው ቃል ኪዳን ምልክት ሆኖ ይቆጠራል። “ወዳጄ አሮን ሆይ አንተን የሚመስልህ የለም። እንተ የተጋደልክበትን ቤተ መቅደስ አንኳን ዲያብሎስ ዝናብ አይደፍረውም” በማለት ፈጣሪ ቃል ኪዳን ገብተላቸዋል ይላሉ መነኩሳቱ። በዚህ ተራራ በርካታ ቅዱሳን በተጋደሉ አለፈውበታል።

ደብረ አሮን ለመጓዝ ከባሕር ዳር ከተማ ከጠዋቱ ዐሥራ ሁለት ሰዓት ሲሆን ተነሣሁ። መኪና የማሸከረከረው እኔ እራሴ በመሆኑና ሌላ ተጓዥ አብሮኝ ስላልነበረ ጉዞው ሀሳብ የተሞላበት እንደሚሆን ገምቻለሁ።

“ለምንድን ነው ደብረ አሮን የምሄደው? ምንስ ነው የምፈልገው?”

“ምናልባት ደብረ አሮን ከመሄዴ በፊት ማጣራት ያለብኝ ነገር ይኖር ይሆን?”

ተጨማሪ ሀሳብ በመጣልኝ ቁጥር እንደ ኳስ እየነጠረ መልሶ እኔ ከማስጨነቅ በስተቀር የተረፈኝ ነገር የለም። “በቃ ዝም ብሎ ደብረ አሮን መሄድ፣ ምልክት ሊሆኑ የሚችሉ ነገሮችን በጥሞና መከታተልና መመዝገብ፣ መተንተን ነው፤ ሌላ ምርጫ የለም” እላለሁ።

እንዲህ በሀሳብ እየተንገላታሁ የፎገራ ሜዳን አቋርጬ ጉና ተራራን ፊት ለፊት ከርቀት ወደ ቅርበት እያየሁ ፣ ጨጨሆ መድኃኔዓለም ደረሰኩ።

እዚህ ስፍራ ደርሶ ጨጨሆ መድኃኔዓለምን ሳይሳለሙ ማለፍ የማይታሰብ ነው። መኪናዬን እንድ ጥግ አቁሜ ተሳለምኩና ለአፍታ አካባቢውን ቃኘሁት። ይህ ቦታ በአሁኑ አጠራር በደቡብ ጎንደርና በሰሜን ወሎ ድንበር ላይ የሚገኝ የተራራ ሠንሰለት አካል ነው።

በስተምዕራብ በኩል ያለው የላይ ጋይንት ወረዳና በስተምስራቅ በኩል ያሉት የመቄትና ላሲታ ወረዳዎች በግምት ሦስት ኪሜ ጥልቀት ባለው ሸለቆ የተለያዩ ሲሆን ጨጨሆ መድኃኔዓለም ላይ ግን ሃምሳ ሜትር በላይ በማይረዝም የተራራ ሠንሰለት ተገናኝተዋል። በ1971 ዓም ቻይናዎች እዚህ ስፍራ ላይ እስደናቂ ድልድይ መሳይ መንገድ ሰርተውበታል። የሰሜን ወሎዎቹ ደጋ መቄትና ላሲታ ከጎንደራዎቹ ጋይንቶች ጋር እንዲገናኙበት ተፈጥሮ ያበጀችው የሕዝቦች የፍትር መገናኛ ስፍራ ነው። ጨጨሆ መድኃኔዓለም። እናም የአካባቢው ሕዝብ የጎንደር፣ የላሲታና የመቄት ሥነ ልቡናና ባህል ሕብር ውጤት ነው።

እዚህ ይመስላል አንጋፋዋ ድምፃዊት አስቴር አወቀ

“እናቱ ከላሲታ አባቱ ከጎንደር

ተወለደ ሺጋ ከጨጨሆ መንደር”

ብላ የተቀኘችው። ግጥም ባህልን ከመልክዓ ምድር ጋር ማስተሳሰር ሲችል ዋጋው ከፍ ይላል።

ጨጨሆ መድኃኔዓለምን ከተሳለምኩ በኋላ መኪናዬን አሰነሰቼ ጉዞዬን ቀጠልኩ። ከባሕር ዳር ከተነሳሁ ከሦስት ሰዓት ጉዞ በኋላ መቄት ወረዳ ደብረ ዘቢጥ ደረስኩ። መኪናዬን ከነዋሪዎቹ ለእንዱ አደራ ሰጥቼ ኮተቴን በጀርባዬ አዝዬ ቁልቁል በረሃውን መውረድ ጀመርኩ።

እንደ እቅዱ ከሆነ ከሰዓት ከገዳሙ በመድረስ ሁለት ሦስት ቀን ከመነኩሳቱ ጋር ስጢዋውት ሰንብቼ፤ በዚያውም ለሚያንገላታኝ እንቅስቃሴ መፍቻ ፍንቀት አግኝቼ ለመመለስ ነው። ለእንደ ሰዓት ያክል ቁልቁል ከመረድኩ በኋላ እንደገና ቀጥ ያለ ዳግት ለእንደ ሰዓት ከሃያ ደቂቃ ያክል ተጓዝኩ። ጉልበቴ እየተብረከረከ ለውነቱ በላበት ተዘፍቆ፤ እንዳይደረስ የለም ደብረ አሮን ደረሰኩ።

ሁሉም እንግዳ ብርቅ የሚሆንባቸው ገዳማውያን በፍቅርና በፈጣጣታ፤ ለድካሚያቸው ሐዘኔታቸውን በመግለጽ ተተባብረዋል። ማንነቱንና ከየት እንደመጣው ስነግራቸው ብዙም እንግዳ እንዳልሆነባቸው ተገነዘብኩ። መምጣቱን የሚጠብቁ መሰለኝና ደስ አለኝ። እግራን አጥብቄ፤ ገዳሙ ያፈራውን እህል ውሃ አቅርበው፤ ከበው እንደ ብርቅ ያነጋግሩኝ ጀመር። የገዳማውያንን ደግነት ሁልጊዜ ሳስብ፤

“በዚህ ዘመን ሰው ይህን ያክል የዋህ ይሆናል!” አላለሁ።

ለእንደ ሰዓት ያክል ካረፍኩ በኋላ በአባ ተወልደ መድኅን መሪነት ገዳሙን እየተዘዋወርኩ ለማየት ወጣሁ። የጉዞዬን ዓለማዊ የሚገልጥ ነገር ይኖራል ብዬ ነገሮችን ሁሉ በጥንቃቄ በመመልከትና አባ የሚናገሩትንም ከፍተኛ ትኩረት ሰጥቼ በመስማት ከዚህ በፊት ያየሁትን ገዳም እንደ አዲስ ማየት ጀመርኩ።

አባ ተወልደ መድኅን የደብረ አሮን ሌላው የተለምዶት መገለጫ ናቸው። ዐይነ ሥውር ሆነው ሳለ ዙሪያውን ጭው ያለ ገደል ባለበት ተራራ ጫፍ ላይ በተገደመ ቦታ ዐይናማ ሲንቀሳቀስ አዞሮት ለመውደቅ በፍርሃት በሚረድበት ቦታ እግራቸውን ያዝ ሳያደርጋቸው በፍጥነት ከቦታ ቦታ አጥፍ አጥፍ እያሉ ሲራመቡ ማየት በራሱ ተለምዶ ነው። “መንከራዊ አቡነ አሮን እዚህ እንድናር ነው የፈቀዱልኝ፤ መንገዱ ሁሉ በእርምጃዬ ቁጥር ልኬታ በፍጥነት የማየት ያክል አውቀዋለሁ” ይላሉ።

መቼም እቡነ አርንን እንስተው አይጠግቧቸውም። በሰፊ የዘመን ልዩነት የኖሩ ሳይሆን በእኩል ያሳደጓቸውና የሚያውቋቸው ያክል ነው ስለሳቸው የሚናገሩት። “በአምስትና ስድስት መቶ ዓመት ዘመን ልዩነት ኑረው እንደኛው በፀጸደ ሥጋ ሊላኛው በፀጸደ ነፍስ ሆነው ይህን ያክል የሚያቆራኛቸው ምሥጢር ምን ይሆን?” እያልኩም እደነቃለሁ።

“አባታችን መንከራዊው አርን በዐፄ ሰይፈ አርእድ ከፍተኛ ግፍና ሰደት ደርሶባቸዋል” አሉ አባ በሐዘኔታ።

“እንዴ ለምን? ዐፄ ሰይፈ አርእድ ክርስቲያን የሆኑ የክርስቲያን ንጉሥ አልነበሩም እንዴ?” አልኳቸው በአግራዊት።

“የመንግሥቱ ወራሽ ትሆናለች ትባል የነበረችው የንጉሡ ልጅና የሠራዊቱ አዛዥ ይሆናል ይባል የነበረው የንጉሡ ወንድም በአባታችን በመንከራዊው አርን ትምህርት ተማርከው ደብረ አርን መጥተው በመመንኩሳቸው ነበር፤” አሉና

“አባታችንን ሸዋ ድረስ አስጠርቶ እንዴት ብትደፍረኝ ነው ልጄንና ወንድሜን ያመነኩሰኝቸው ቢላቸው አባታችንም እንተም ልብ ገዝተህ፤ ይህን ዓለም ንቀህ፤ ዙፋንህን ትተህ ወደ እኔ ብትመጣ ባመነኩሰኩህ ነበር አሉት። በዚህ ተቆጥቶ አባታችንን የሚላስ የሚቀመስ በሌለበት በበረሃ ሰባት ዓመት ከተከታዮቻቸው ጋር በግዞት እንዲኖሩ ሰደዳቸው” አሉኝ ትክዝ ብለው።

“ከዚያስ?” አልኩኝ በመገረም።

“መንከራዊው አባታችንም ቅጣቱን በጸጋ ተቀብለው በረሃውን አልምተው ወይን ተከሉ። ወይኑ ሲደርስ ለንጉሡ ሕሸት ቅመሱ ብለው የወይን ዘለላ ላኩለት። ንጉሡም በድርጊታቸው ልቡ ተነክቶና በሥራው ተጸጽቶ አባቱ ሆይ ይቅር በለኝ፤ ስለኃጢአቱም ጸልይልኝ ብሎ በክብር ወደዚህ ወደ ደብረ አሮን መለላቸው አሉ ከሐዘን ስሜታቸው የወጡ እየመሰሉ።

በዚህ በተራራ አናት ላይ የተፈጸመውንና ተሰምቶ የማይሰለቸውን የቅዱሳኑን ገድል አባ እየነገሩኝ ቆይተን ወደ ፀሥራ እንድንሰጥ እካባቢ ሲሆን “የሰርክ ጸሎት ሊደርስ ነው፤ እንተ በዚህ በኩል አረፍ ብለህ ቆየኝ” አሉና ከዋሻው ቤተ መቅደስ በስተምሥራቅ አቅጣጫ ወሰዱኝ። ወዲያው በአሰገራሚው ፍጥነታቸው ከዐይኔ ተሰወሩ።

የቤተ መቅደሱ ምሥራቃዊ አቅጣጫ የተራራው እንዳኛው ጫፍ ሲሆን ልክ እንደ ማማ ሆኖ ከርቀት የላሰታን ተራሮች ያስታኛል። ደብረ አሮን ላይ ሆኖ ለሚያያቸው ሰው የላሰታ ተራሮች በከፍታ እኔ እበልጥ እኔ እበልጥ እየተላባባሉ ፋክክር የያዙ ይመስላሉ። አረንጓዴ ጸጋቸው ቢገፈፍም እይታን ለመማረክ የሚሆን ውብነት አላጡም። ከጥግ ወደ ታች ሲመለከቱ ማለቲያ የሌለው የሚመስል ገደል አፋፍ ላይ እንደቆሙ ይረዳሉ። ሰውነት ያርዳል! የቅርብና የሩቅ መልክክ ምድራዊ ቅኝቲን እስኪታክተኝ ድረስ ካየሁ በኋላ ፊቴን ወደ መቅደሱ አዙሬ ከሆነ ጣውላ ላይ አረፍ አልኩና ጸሎት ቢጠየኝ የአቅሚን አደረስኩ።

“አምላኬ ሆይ! እባክህ ለምን እንደ መጣሁ፤ ምን እንደምፈልግ ፍንጭ ሰጠኝ። ተራ ቅኝቱ ከሆነ ደግሞ እንድረሳው አድርገኝ። ሰላሚንም መልስልኝ። በማለትም አምላክን ተማጸንኩ።

በሀሳብ እየተንገላታሁ ለበርካታ ደቂቃዎች ከቆየሁ በኋላ ድንገት ከሰመመን እንደሚነቃ ሰው እንደመሳካኝ ብዬ፤ እግሮቼንና እጆቼን ዘርግቼ መንጠራራት ጀመርኩ። እንደተቀመጥኩ በእጆቼ የተቀመጥኩበትን እንጨት መዳሰስ ጀመርኩ። ጣውላ ነው። ከሳን ወደ ታች ሳንሸራተተው ማዕዘናዊ ጠርዝ አለው። ሀሳቤን ሰብሰቤ የተቀመጥኩበትን ጣውላ አየሁት። ነጠላ ጣውላ ሳይሆን ሳጥን መሰል ነው። ወደ ቀኝና ወደ ግራ ርዝመቱንና ቅርፁን አስተዋልኩት። ሰውነቴ ባለሁበት ደርቆ የቀረ መሰለኝ። ድንገት “የሬሳ ሳጥን!” ብዬ ተሰፈንጥሬ ተነሳሁ። በሰመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ” ብዬ አማተብኩ። የተቀመጥኩበትን ደግሜ ቆሜ አየሁት። በትክክል የአስከሬን ሳጥን ነው። በጣም የሚሰቀጥጥ ስሜት ተሰማኝ። ደግሜ ደግሜ አማትብ ጀመር። ፍርሃት ወረረኝ። ድንገት ከየት መጡ ሳልል፤

“እንዴት ቆየህ?” እያሉ አባ መጡና “በል እንሂድ” አሉኝ።

ከድንጋጤዬ ሰላልተመለስኩ መልስ አልሰጠኝቸውም።

“ምነው የለህም እንዴት የት ሄድክ?” አሉኝ፤

“አረ አለሁ አባ! እ... ደንግጩ እኮ ነው” አልኩ።

“ምን አስደነገጠህ ልጄ? ድንገት መጣውብህ?” አሉኝ።

“አረ አይደለም። እ... ሳላየው እዚህ አስከሬን ሳጥኑ ሳይ ተቀምጧ ነው እንጅ” አልኳቸው በፍርሃት በሚርድ አንደበት።

“እእእ... አይዞህ የጻድቁ የአባ አድሪል ዐፅም ነው። በረከቱ ያድርብሃል እንጅ ምን ትሆናለህ?” አሉና “ምእመናን በበረከቱ በቃል ኪዳነ ተስፋ እንዲያገኙ እንዲሳለሙት ነው። ከዚህ ያስቀመጥነው” በማለት አያጽናኑኝ ወደ ገዳሙ ማረፊያ አቅጣጫ መሔድ ጀመሩ።

ከጓዳቸው እየተከተልኩ።

“አባ አድሪል ነው ያሉኝ?” አልኳቸው ።

“አዎን ሶርያዊው አባ አድሪል!” ትንሽ ቆየት ብለው

“አባ መፍቀሬ በኮሳም ይባላል” አሉ።

“እንዲህ ያለ ስም ሰምቼም አላውቅም። የምን ቋንቋ ነው አልኳቸው?”

መልስ ሳይሰጡኝ ማረፊያችን ደረሰን። ረዳቸውን ጠርተው ራት እንዲያቀርብ ጠየቁት። እርሳቸውም ጉድ ጉድ ማለት ጀመሩ። ከእኔ ጥያቄ ለመሸሽ የሚሞክሩ መሰለኝ። ራት ቀርቦ “ብላ እንጂ” አያሉ በአባታዊ ፍቅርና ልግስና ይጋብዙኝ ጀመር።

“እየውልህ! “አሉና መናገር ጀመሩ። “በወጣትነቱ በክርስቶስ ፍቅር ተነድፎ ከሶርያ ምድር ወደ ኢየሩሳሌም ተጓዘ። ከዚያም የሲና በረሃን አቋርጦ ምስር ገባ። ዐባይን ተከትሎ ወደ ኢትዮጵያ ተጓዘ። ይኸን ሲነግሩኝ ቃላት የጠፋባቸው ይመስል እያማጡ ነበር። በመሐል አቋርጠው “ብላ እንጅ! ተውከው እንዴ?” አሉኝ።

“እኛን አባ፣ ጠገብኩ፣ እግዚር ይሰጥልኝ፣ ማንበሩን ያስፋልኝ” አልኩኝ።

ረዳቸውን “በል ና ልጄ ስብሐት በል” አሉት። ወጣቱ ዲያቆን አመሰግኖ ሲያበቃ አባ አቡነ ዘበሰማያት ሰጥተው ማእዳ ተነሣ።

“ከዚያስ አባ ይጨርሱልኝ እንጅ?” አልኳቸው።

“ያው እንዳልኩህ በየሀገሩ ሲያሰስና ሲንከራተት ኑሮ በመጨረሻ የኑብያን ምድር አቋርጦ ወደ ቅድስቲቱ አገር ወደ ኢትዮጵያ ዐባይን ተከትሎ መጣ። ዐሥራ ዐራት ዐመታትን በኢትዮጵያ ሲንከራተት ኖሮ በመጨረሻም ያሰበው ተሳክቶለት እግዚአብሔርን አመሰግኖ አረፈ። በኑባዜው መሠረት ዐፅሙ ወደዚህ ወደ አባታችን ወደ አቡነ አሮን ገደም መጣ”።

እንዴት ወደ አቡነ አሮን ገዳም እንደመጣ ጠየኳቸው። ጥያቄው ለእኔ መሠረታዊ አልነበረም።

“ከጸድቁ አባታችን ከአቡነ አሮን ጋር ቀደም ሲል ይተዋወቁ ነበር። እና እርሳቸው እንዲጸልዩለት በረከታቸው እንዲደርሰው ነበር” አሉኝ።

ይህን ብለውኝ ወደ ማረፊያ መደባቸው ሂደው ቁጭ አሉ።

“ምንድን ነበር የሚፈለገው?” አልኳቸው ።

“ቅዱሱንና ተአምራዊውን ቅርስ ነዋ! ልጄ” አሉኝ።

“የምን ቅርስ? የትኛውን ቅዱስ ቅርስ?” አሉኩኝ በጉጉት። መልስ የለም።

“ለመሆኑ ያገኘው የት ነው?” መልሱ የለም።

እባ እውቀው ይሁን ሰዓታቸው ደርሶ ጸሎት በለሆሳስ ማድረስ ጀመሩ።

“የመጠየቅ እድሌ አበቃ ማለት ነው?” አልኩኝ ለራሴ። “ምን እንዲያው ጅራቱን እንጅ ራሱን የማያስጨብጡ ምሥጢራዊ ሰዎች። ልጆቻች!” አልኩኝ በምሬት። ሌሊቱን ስገባበጥ አደርኩ።

“ቅዱስ ቅርስ? ሰንት ቅዱስ ቅርስ አለ?”

“ጽኅተ መሬቱን ይሆን እንዴ?! አይ አይመስልም!” አልኩ።

እንዳይነጋ የለም እንቅልፍ ባይኔ ሳይዞር ነጋ። ከሌሊቱ ዐሥራ አንድ ሰዓት እባ ለኪዳን ወደ ቤተ ክርስቲያን ሲሄዱ እንደ ጅራት ተከትዬ ሄድኩ። ኪዳኑ አልቆ ወደ ውጭ ስንወጣ እባ ተጨማሪ ጥያቄ ለመቀበል ፈቃደኛ አለመሆናቸውን ተረዳሁ። ስለጉዞዬ ነበር የሚያውሩኝ።

“እየህ ልጄ! እንደዚህ በየጊዜው እየመጡ በረከት መቀበል ጥሩ ነው። እራስክን ከቅዱሳን አባቶች ጋር ማቀራረብ መልካም ነው። ያምም ስለሆነ አናስረፍድህም፤ ፀሐይ ሳይበረታ በቀዝቃዛው መንገድህን ብትጀምር ጥሩ ነው” አሉኝ።

“እሽ አልኩኝ” በቅሬታ።

ከዚያም እጃቸውን ትከሻዬ ላይ ጭነው ዝቅ ባለ ድምፅ “የእኔ ልጅ ከመሄድህ በፊት የእባ አድራሻን ዐፅም በጉዞህ ሁሉ እንዲረዳህ ተማፀነው” አሉኝና እየመሩ ወሰዱኝ።

“እትፍራ እጅህን ሳጥኑ ላይ አድርገህ ዙሪያውን እየዳሰሰክ ጸሎት አድርስ” አሉኝ።

እስከሬንና የእስከሬን ሳጥን አልወድም። የሞተ ሰው በእጋማሚ ካየሁ ብዙ ቀን እንቅልፍ አጣለሁ። ሞት ለምን ያን ያክል ግድግዳ እንደሚፈጥር ሁሉ ይደንቀኛል። የምንወደው፣ የምናቅፈው ሰው ከሞተ ከአምስት ደቂቃ በኋላ ያስፈራናል።

ያለኝን ጥንካሬ ሰብስቢ ከቅዱሱ ዐፅም ማስተመሔ ሳጥን ፈት ተንበርክኩ። አባ መቅደሱን ተጠግተው ቆመዋል። የማደርገውን ማየት ባይችሉም በጥንቃቄ እንደሚከታተሉኝ ተረድቻለሁ።

ፍርሃቴን እንዲቀንስልኝ ዓይኖቼን ጨፍኜ አባ እንዳዘዙኝ ግራ የገባው ጸሎት እያደረሰኩ በእጆቼ ሳጥኑን ዙሪያውን መዳሰስ ጀምርኩ።

ሦስቱን መዓዝን አዳርጄ አራተኛውን መዓዝን ስዳብስ በጎን በኩል የተለጠፈ ነገር ያለ መሰለኝ። ቀና ብዬ ተጠግቼ ሳየው በትንሽ የብረት ሰሌዳ ላይ የተቀረፀ ጽሑፍ አለ። አቧራውን በለበስኩት ነጠላ ሜፍ ጠረግ ጠረግ አድርጌ ሳየው በግእዝ ፊደላት ቁልጭ ብሎ የተጻፈ እጭር መልእክት አለ።

የግእዝ እውቀቴ እነሥተኛ በመሆኑ ፊደላቱን እንዳለ በጥንቃቄ ገልብጼው ሳጥኑን ተሳልሜ ተነሣሁ። የአባ ዓላማ የእስከሬን ሳጥኑን እንድሳለመው ሳይሆን ይህን ጽሑፍ እንዳይ መሆኑ ታስበኝ። አንዳች ጥንካሬ በውስጤ ሲያድር ተሰማኝ።

"ጨረሰክ?" አሉኝ

"አዎን! አባታችን" አልኳቸው።

አባ እንደተለመደው እየመሩ ከገዳሙ መግቢያ በር ላይ አድረሰውኝ ሲያበቁ

"የማይታየውን ለማየት ጥክር። ሰው ሁሉ የሚያየውን ማየት አያስገርምም። እኔ ሰው ሁሉ የሚያየውን ማየት አልችልም፤ ሰው የማያየውን ግን አያለሁ" አሉኝና

"የቅዱሳን እምሳክ ይርዳህ፤ መድረሻህን ያሳምርልህ!" ብለው መርቀው ጸሎት አደርገው አሰናበቱኝ።

የሆነ ኃይል ውስጤን እያበርታው ቁልቁለቱን ወርጄ ዳገቱን ወጥቼ ወደ ገዳሙ ስሄድ ከነበረው ድካም ባነሰ ስሜት ደብረ ዘቢጥ ደረሰኩ። መኪና ያቆምኩበትን ሰዎች እመስግኜ መኪናዬን እስንሰኛ ወደ ባሕር ዳር ከነፍኩ።

ምዕራፍ ዘጠኝ

ከደብረ አርን እንደተመለሰኩ በሥራ ተወጥሬ ሰነበትኩ። እንደ እውነቱ ከሆነ ፋታ አልነበረኝም። ያም ሆኖ ጋደም ለማለት ወደ አልጋዬ በሄድኩ ቁጥር ከአስክሬኑ ሳጥን ላይ ያገኘኝቸውን ቃላት ምሥጢር ማንሰላሰሌ አልቀረም። ጥሩ የግእዝ እውቀት ያለው ሰው ሳፈላለግ በቅርብ የማውቃቸው መምህር ቀጸላ ትዝ አሉኝ። መምህር ቀጸላ የቅኔ መምህር ሲሆኑ በባሕር ዳር ከተማ ካሉት አድባራት በአንዱ በርካታ ተማሪዎችን ያስተምራሉ። ቀና ሰው ናቸው። አንድ ቀን ቅዳሜ በጠዋት ከሚያስተምሩበት ደብር ሂጂ ከአገልግሎት በኋላ ከቤተክርስቲያን ሲወጡ ጠብቂ አገኘኝቸው።

የእግዚር ሰላምታ ከተለዋወጥን በኋላ "ለአንድ ጉዳይ ፈልጌዎት ነበር" አልኳቸው፡

"ምነው በደህና?" አሉኝ።

"አረ ደኅና ነኝ፤ የምጠይቀዎት ነገር ኑሮኝ ነው" አልኳቸው።

"እንተ ደግሞ እኔን የምትጠይቀው ነገር ምን ተገኘ?" አሉኝ በቀልድ መልክ።

ከቤተክርስቲያኑ ግቢ በአንድ ጥግ ወደተሰራው መኖሪያ ቤታቸው ወሰዱኝ። ቤት ገብተን ቁጭ እንዳልን፡

“ጊዜ እንዳልፈጅብዎት ጥያቄዬን ልንገርዎት” አልኩ፤

“ለእኔ ጊዜ አታሰብ ብቻ ማወቅ የፈለከውን ንገረኝ” አሉኝ።

“የሆነ ቦታ ተጽፈው ያገኘኋቸው ቃላት ናቸው። የግእዝ ቃላት ስለሆኑ ትርጉማቸውን ነው ማወቅ የፈለኩ” አልኩና በቁራጭ ወረቀት የጻፍኩትን ሰጠኋቸው።

ፈታቸው ኮስተር ፈታ አያለ ሲያስተውሉ ቆዩና፤

“እህ! ምንድን ነው?!” አሉና ቀና ብለው ጣራ ጣራውን ያዩ ጀመር። ይጠፋቸዋል ብዬ ስለማልጠብቅ ዝም ብዬ በትዕግሥት መጠበቅ ያዝኩኝ።

“እየውልህ ሲሳይ!” አሉና “ከነዚህ ቃላት ውስጥ የመጀመሪያው ሁለቱ ቃላት የግእዝ ቃላት አይደሉም” አሉኝ።

“በለው!” ፡ “ወይ ጣጣ!” አልኩኝ ለራሴ። ከአቡነ ለሮን ገዳም ከአባ አድሪል ዐፅም ሳጥን ሳይ በጥንቃቄ ገልብጬ ያመጣኋቸው ቃላት የሚከተሉት ነበሩ።

“ለከሳዋ በኮሳ”

“ ውስተ ከርሠ እመ እንል ሐቃላዊት ይሄሉ”

“እርግጠኛ ነዎት?” አልኳቸው

“እርግጠኛ ነኝ። የቅኔ መምህርም አይደለሁ?!” አሉኝ በቀልድ መልክ በራስ መተማመናቸውን ለመግለጽ።

“እኛ፤ የሆነሰ ሆነና የግእዝ ቃላት የሆኑት ትርጉምሰ?” አልኳቸው።

“እነዚያ እንኳን” አሉና

“በቆላማዋ የልጅ እናት ሆድ ውስጥ ይገኛል ወይም ይኖራል
ማለት ነው” አሉኝ።

“ክልጥ ብዬ ሃሳብ ውስጥ ገባው። አባ ተወልደ መድኅን ስለ አባ
አድራጊ የነገሩኝን ማስታወስ ጀመርኩ።

“ዘመኑን በሙሉ በክርስቶስ ፍቅር ተነድፎ በፍለጋ ኖረ።”

“ምንድን ነበር የሚፈልገው ስላቸው ቅዱሱን ቅርስ ነዋ! ልጄ!
ያሉኝ” ትዝ አለኝ።

ስለሆነም ከላይ ግእዝ ያልሆኑት ቃላት ሲፈልገው የነበረውን ቅርስ
የሚያመላክቱ ሊሆኑ እንደሚችሉ ገመትኩ። “በቆላማዋ የልጅ
እናት ሆድ ውስጥ ይገኛል/ይኖራል” የሚለው ደግሞ ያገኘበትን
ቦታ ያመላክታል ማለት ነው ብዬ አስብኩ።

ስለዚህ የመጀመሪያው ሥራ የሚሆነው የመጀመሪያዎቹን ሁለት
ቃላት የምን ቋንቋ ቃላት እንደሆኑ መለየትና ከዚያም ፍቻቸውን
ማወቅ ነው። የምፈልገውን ነገር ካወቅሁ የሚገኘበት ቦታ በኋላ
የሚመጣ ነው። ቢያንስ የምፈልገውን ነገር ማወቅ የፍለጋዬን ሃምሳ
በመቶ አቃለልኩ ማለት ነው ብዬ ራሴን አዘጋጀሁ።

“የት ነው ተጽፎ ያገኘኸው?” አሉኝ መምህር ቀጸላ።

እንደ መባኘን ብዬ “እ... የሆነ ቦታ ነው” አልኩኝ።

መምህር ቀጸላን ለሰጡኝ ማብራሪያ አመስግኜ እየተጣደፍኩ ወደ ቢሮዬ ሄድኩ። ከሥራ ቀናት ውጭ ቢሮ አካባቢ ሰው ስለማይኖር ፀጥታው እንደልብ ለማሰብ ይመቻል። ቢሮ ደርሼ ወንበሬ ላይ በቁሜ ዘፍ አልኩ።

“የምን ቋንቋ ቃላት ሊሆኑ ይችላሉ?” አልኩ። ሊሆን የሚችለው ከጥንት ቋንቋዎች እንዴት ነው። የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን መጻሕፍት በአብዛኛው የተተረጎሙት ከአራት ጥንታዊ የመካከለኛው ምሥራቅ ቋንቋዎች ነው። ከዕብራይስጥ፣ ከአርማይክ ወይም ከአሁኑ ሱርስት፣ ከጽርዕና ከዕረብኛ ነው። እነዚህ ቃላት ከአራቱ የእንዴት ሊሆኑ እንደሚችሉ ገመትኩ። ወዲያው እንደ ሀሳብ ታወሰኝ። አባ አድራል ከሶሪያ የመጡ መሆናቸው።

ኮምፒውተሩን በችኮላ ክፈትኩና ከኢንተርኔት Syria + Chirstian + Language የሚል ጎግል ላይ ጻፍኩ። ካገኘሁት መረጃ የአባ አድራል ቋንቋ አረማይክ ወይም ሱርስት ሊሆን እንደሚችል ገመትኩ። ከዚህ በኋላ ከላይ የተጠቀሱትን ቋንቋዎች ላይ ጥናት ያደረገ ሰው ማግኘት እንዳልብኝ ወሰንኩ።

በዚህ መሠረት ነበር በዶ/ር ሻሮን አማካኝነት ወደ አሜሪካ በመምጣት ፕሮፌሰር ዴቪድ ራምስፊልድን ለማግኘትና የቃላቱን ትርጉም ለማወቅ የቻልኩት” አልኩኝና ለረጅም ሰዓት ሳልጠጣው በመቀመጡ የቀዘቀዘውን ቡና ለአስተናጋጁ መልሼ ወይን እንድትሰጠኝ ከይቅርታ ጋር ጠየኩ።

ሚ/ር አንድራውም ጣልቃ ገብተው፡

“ለኔ የሚገርም ታሪክ እየነገረኝ ምሳውንም በደንብ አልበላም። ቡናውንም ስላስረሳሁት ይቅርታውን የምጠይቅ እኔ ነኝ” አሉ።

“ምንም ችግር የለም። ካሰፈለግ ወይኑን ከምግብ ና ከትኩስ ቡናም ቁምር ላመጣ እችላለሁ” አለች።

“እመሰግናለሁ። ባይሆን ወይን ከትኩስ ቡና ጋር እምጭልኝ” አልኩኝ።

እስተናጋጂ እንደሄደች ወዲያው ማ/ር እንድረው በጉጉት

“መጨረሻ የቃላቱ ትርጉም ምን ሆነ?” አሉ።

በፕሮፌሰር ዴቪድ ኮምፒውተር እማካኝነት ያገኘው የቃላት ትርጉም፡

“ለካሳዋ በኩላ”

“ቅዱስ ጽዋ ወይም ቅዱሱ ጽዋ” ማለት ነው የሚል ነበር።

በኮምፒውተሩ ስከሪን ላይ የታየው ማመሳከሪያ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስም ማቴ 26-27ም ደግሞ እንዲህ ይላል፡

“ጽዋውን እንጥቅ ይህ ስለብዙዎች የሚፈሰሰው የሐዲስ ኪዳን ደሚ ነው። ሁላችሁ ከእርሱ ጠጡ።”

“ስለሆነም እባ አድረግ እድሜ ልኩን ሲፈለገው የነበረው በኋላም ተሳክቶለት ያገኘው የተባለው ኢየሱስ ክርስቶስ በጸሎት ሐሙስ ለሐዋርያት የሐዲስ ኪዳን ደሚ ብሎ ወይኑን ሞልቶ ያሳያቸውን ጽዋ ነው” ብዬ በረጅሙ ተነፈስኩ።

“Jesus Christ” (የክርስቶስ ያለህ)! አሉ ሚስተር እንድረው በአድናቆት በቀኝ እጃቸው እፋቸውን ይዘው።

“ይህ ነገር እውነት ይሆናል ብለህ ታምናለህ?” አሉኝ ቀጠሉና።

“አባ አድራጊ ከሶርያ ምድር ተነሥቶ ሲፈለገው የነበረው በኋላም ተሳክቶለት ያገኘው አያሱስ ከርሱቶስ በቅዱስ እጆቹ ከፍ አድርጎ ይዞት የነበረው ጽዋ ለመሆኑ ቅንጣት ያክል ጥርጣሬ የለኝም። ገደማውያኑ መነሳስትም ለመጠቀም የፈለጉት የዚህን ምሥጢር ጫፍ ነው። እኔ ብቻ ሳልሆን እንጋፋው ፕሮፌሰር ደብዳቤም በነበረን አጥር ቆይታ የምፈልገው ነገር ምን እንደሆነ ወዲያው ተረድተውት ነበር። “Take Care!” ካሉኝ በኋላ ከጀርመኑ ባለቅኔ ምልፍራም ፓርዚሳል ጀምረው ጠፍቶ ቀርቷል ስለሚባው ስለ ቅዱሱ ጽዋ ሰፊ “የብራሪያ ሰጥተውኛል” አልኩኝና ድጋሚ የመጣልኝን ቡና መጠጣት ጀመርኩ።

“ሚ/ር አንድረው በዝምታ ተውጠው ቆዩና፡

“ያችን ሀገር ካወቅሁበት ጊዜ ጀምሮ ብዙ ምሥጢሮችን ደብቃ የያዘች ራሷም ለዓለም ምሥጢር የሆነች ሀገር እንደሆነች ይሰማኝ ነበር። እንደልቤ መውጣትና መውረድ የምችልበት እድሜዬ ላይ ብዙን ኖሮ አብሬ በፍለጋው ብላተፍ ደስ ይለኝ ነበር” አሉና እጄን በእጃቸው በደንብ ጠበቅ አድርገው ይዘው

“በምንም ምክንያት ፍለጋህን እንዳታቋርጥ ቃል ግባልኝ” አሉ።

በአግራሞት ፈገግ አልኩና “የተቻለኝን አደርጋለሁ” አልኳቸው።

ወዲያው የአውሮፕላኑ ካፒቱን የሱዳንን የአየር ክልል ጨርሰን የኢትዮጵያ አየር ክልል ውስጥ በመግባታችን በአንድ ሰዓት ውስጥ አዲስ አበባ ቦሊ ዓለምአቀፍ አውሮፕላን ማረፊያ እንደምንደርስ አበሰሩን። ካፒቱን መንገዳችንም ሰላም መሆኑን የአዲስ አበባ የአየር ጠባይም ጥሩ መሆኑን ነግረው ሲሰናበቱን እኔም እርሳቸውን ተከትሎ የተጠራቀመ ድካሜን ተሸክሜ ወንበሬን አስተካከያ ገደም ስለ ወዲያው ሸለብ አደረገኝ።

ምዕራፍ ፬ ዐጾር

ከአሜሪካ መልስ የምፈልገው ነገር ግልጽ ሆነልኝ። እጅግ የከበረ ነገር ለመፈለግና ለታላቅ በረከት እንደተጠራው አመንኩ። ምን እንደምፈለግ ሳላውቅ በጉጉት ስቃት የነበረው አሁን ደግሞ ታላቅ ናፍቆትና የከበረ ቅርስ ፍለጋ ስሜት ውስጥ ገባሁ። ፍለጋዬ ከተራ ጉጉት ልቆ ታላቅ የሕይወት ጥሪዬ እንደሆነ አድርጌ ተቀበልኩት። ይሁንና ለዚህ ፍለጋ የተገባሁ አለመሆኔን ሳስብ ኃፍረት የሚሰማኝ ቢሆንም ከእኔ ሕይወት ይልቅ የቅዱሱ ጽዋ የተሰፋ ብርሃን በለጠና እንዳች የሚያበረታ ኃይል ተሰማኝ። እናም ፍለጋዬን የምድር ዳርቻም ቢሆን ሳላቋርጥ በአባ አድራሪ ስም ቃል ገባሁ።

ሆኖም “የት ብዬ ነው የምፈልገው?” የሚለው ጥያቄ ገና አልተመለሰም ነበር። የምፈልገው ነገር መርፌ ቢሆን ከተደበቀበት የቴዎድ ክምር መሐል ለመፈለግ መጀመሪያ የቴዎድ ክምር የት እንዳለ ማወቅ አለብኝ። የምፈልገውን ነገር ካወቅሁ የሚቀረው ተላል ነው። ቢያንስ የእንቅስቃሴን ግማሽ መፍታት ይቻላል ብዬ ተስፋ አድርጌ ነበር። ነገር ግን ከየት እንደምጀምር እንኳን ፍንጭ የለኝም። ፍለጋውን በስህተት አቅልየ እንደተመለከትኩት በኋላ ገባኝ። በእጄ ያለው ነገር ቢኖር

“ውስተ ከርሠ እመ እጓል ሐቃላዊት ይሄሉ”

“በቆላኛዋ የልጅ እናት ሆድ ውስጥ ይኖራል”

የሚለውና መልእክቱ ገና በውል ያልተገለጸው ጽሑፋዊ ፍንጭ ብቻ ነበር።

ታዲያ “ቆለኛዋ የልጅ እናት ማንናት?” ብዬ ራሴን ከጠየቅሁ በኋላ የሆነ ነገር ትዝ አለኝ። ናዳ ማርያም በሄዱኩበት ወቅት ገበሬው መንገድ እንዲያሳልፈኝ ኮድ መሳይ መልእክት የነገሩኝ መነኮሰት።

“.... ብለውሃል ቆለኛዋ እማሆይ” ያሉኝ ትዝ አለኝ። “እንደ! ታዲያ እርሳቸው ሆድ ውስጥ እንዴት?” አልኩኝና ንግግሩ በምሳሌ የተነገረ እንጅ በቀጥታ የሚተረጎም አለመሆኑ እንደገና ታወቀኝ።

“ሂጂ ታዲያ ለምን አልጠይቃቸውም?” አልኩኝ። ሆኖም በሁለት ምክንያቶች ወደ ናዳ ማርያም መመለስን ልቡናዬ አልቀበለውም። አለ። እንደኛ ነገር ቆለኛዋ እማሆይ አድራሻቸው ከገዳሙ ይሁን ወይም ከሌላ ቦታ የመጡ መናኝ ማረጋገጫ የለኝም። መልካቸውን እንኳን በአግባቡ አሳየሁትም። “ቆለኛዋ እማሆይ” ተብሎ ደግሞ በምሥጢራዊው ገዳም ውስጥ መጠየቅና መፈለግ ሞኝነት መሆኑ ታወሰኝ። ሁለተኛ አባ መርሐ ጽድቅ “እርፍ ይህ ወደ ኋላ የሚል የለም” ያሉኝ ደግሞ ትዝ አለኝ። አሁን ላይ ሆኜ ሳስበው ገዳማውያኑ የነገሩኝ ነገር እንድም መሬት ጠብ የማይልና በትክክል እንደተነገረኝ መፈጸም ብቻ ወደ ግቢ እንደሚያደርሰኝ አመንኩ።

በዚህ ሁኔታ የቆለኛዋን የልጅ እናት ፍንጭ እስካገኝ ድረስ ሌት ተቀን እያሰላሰልኩ ሥራዬን እየሠራሁ መቆይት እንዳለብኝ አመንኩ። ይሁን እንጅ አእምሮዬ ሰላም እየራቀው ውስጤ እየተረበሸ እንደሆነ ይገባኛል። እንቅልፌም ጨርሶ ጠፋ፤ ዝም ብሎ ከመገላበጥ በቀር ሰላም ራቀኝ። ባለቤቴም ሁኔታዬን እያየች፡-

“ምን የሆነከው ነገር አለ?” ትለኛለች በተደጋጋሚ።

“ ምንም!” እሳታለሁ የግዴን ፈጥጋታ እያሳየሁ።

ቢሮ ውስጥ ወንበር ላይ ቁጭ እንዳልኩ በሀሳብና በትክክል ጭልጥ ብዬ እንዳለሁ። እንዳንዴ ጸሐፊዬ ወረቀት እምጥታ ጠረጴዛ ላይ አስቀምጣልኝ ስትሂድ የማሳሰተውልበት ጊዜም ነበረ።

“ሰጥኑን ደጎና አይደለህም፤ በሀሳብ ጭልጥ ብለህ ትሔዳለህ፤

ምንድን ነው የሆነው?" ትለኛለች።

"ምንም!" አላታለሁ።

"ለምን ዕረፍት አትወስድም?" ትለኛለች።

"አይ! አያስፈልገኝም ደንና ነኝ" አላታለሁ።

እንደ እውነቱ ከሆነ የሥራ ፍላጎቴና ትዕግሥቱ ሁሉ ተሟጦ ነበር። ከሰው ጋር ቁጭ ብዬ፤ ከሰብሰባ መካከል ሆኜ ፤ ለይስሙላ የሰማሁ ለመምሰል አንገቴን እንቀንታለሁ እንጂ በሀሳብ አልኖርም ነበር።

እንደ በጣም የምወደው የቅርብ ጓደኛዬ ደግሞ እንደ ቀን ንፋስ እንቀበል ብለን በባይ ዳር ተቀምጠን እያለ ራሴን እያሻሽ "እዚህ ውስጥ ለብቻህ የምታጉላላው ሀሳብ ያለ ይመስለኛል! ለምን ተንፋሰኸው ወይም ጽፈኸው አትገላገልም" አለኝ። ሁሌም ከልብ በመነጨ ወዳጅነት ስለሚመክረኝ ሀሳቡን ተቀብዬ ዩኒቨርሲቲ ውስጥ የታሪክና የእንትሮፖሎጂ መምህር ወደ ሆነው ሌላኛው ወዳጂ ወደ ዶ/ር ከበበው ሂጄ የሚረዳኝ ነገር ካለ ብዬ ጉዳዩን በዝርዝር አስረዳሁት።

በጥሞና ካዳመጠኝ በኋላ፡

"ስማ ሲሳይ! እዚህ ሀገር ብዙ ምሥጢራዊ የሆኑ ቅርሶች እንዳሉ ይነገራል። እንዳቸውም ግን በግልጽ የሚታዩና የሚጨበጡ አይደሉም። ሳይንሳዊ በሆነ መልኩና ምክንያታዊ ሆኖ ለመረዳትም ሆነ ለማስረዳት በሩ ክፍት አይደለም። ግንባት ነው ወይም ምሥጢር ነው ተብለህ ትከለክላለህ። ምክንያቱም የሌለ ቅርስና ታሪክ ስለሆነ ነው። ስለዚህ ይህ ቅዱስ ጽዋም ወደ ኢትዮጵያ ሊመጣበት የሚችል የታሪክ አጋጣሚ ይኖራል ብዬ አላምንም። ከኖረም ሊኖር የሚችለው በጀስዊቶች ወይም በመስቀል ጦረኞች እጅ አውሮፓ ውስጥ የሆነ ምሥጢራዊ ቦታ ነው። ስለሆነም የሌለ ቅርስ ለመፈለግ እጅግ ቁልፍና ዝግ የሆኑ መነኩሳትን ልብ አስከፍታለሁ ብለህ ጊዜህን አታጥፋ" አለኝ።

የወዳጄ ምክር በአእምሮዬ ውስጥ ቦታ አግኝቶ ለመቀበልና ጉዳዩን ለመርሳት ብሞክርም ልቡናዬ ግን አልፈቀደም። እናም “ቆለኛዋ የልጅ እናት ማን ናት? እላለሁ። ጠዋት ማታ። ሦስት የምጥ ወራት እየተንቀራፈፉ በግድ አለቀ።”

አንድ ቀን ቦሥራ አንድ ሰዓት አካባቢ ከቢሮዬ ወጥቼ ወደ ቤቴ በጊዜ ገባሁ። “ጽንቀቱም ስለረበሸኝ ሶፋ ላይ ጋደም ብዬ ቲሊቪዥን መከታተል ጀመርኩ። ሰዓቴ የአማራ ክልል ቲሊቪዥን ፕሮግራም የሚተላለፈበት ነበር። የአማርኛ ባህላዊ ዘፈኖች ሲያቀርቡ ከቆዩ በኋላ የዜና እወጃ ሰዓት መድረሱን አስቀድመው ዜናውን ማንበብ ተጠሉ። የዜና እወጃው ባይጠናቀቅም እዲስ ነገር ሰላላገኘሁበት ትኩረት መስጠት ተሳነኝ። ትንሽ ቆይቶ ግን አንድ ዜና ድንገት ደንገጥ አደረገኝ።”

“በሰሜን ሸዋ ዞን በመንዝ ላሎ ማማ ምድር ወረዳ ማዳበሪያና ምርጥ ዘር በመጠቀማቸው ምርታቸው እንደጨመረ አርሶ እደሮች ገለጹ” የሚለው ዜና። ደንገጥ ያደረገኝ “መንዝ ላሎ ማማ ምድር” የሚለው ሐረግ ነበር። እናም ያ እየሰለችሁት ከነበረው የዜና እወጃ ወጥቼ በሀሳቤ ወደ መንዝ ላሎ ማማ ምድር ከመቅጽበት ነሳድኩ።

የመጀመሪያ ዲግሪ ትምህርቴን ጨርሼ ከዩኒቨርሲቲ እንደወጣሁ ሥራ የጀመርኩት መንዝ ላሎ ማማ ምድር ወረዳ ነበር። ሦስት ዓመት የተፍጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ባለሙያና ሐላፊ ሆኜ ሰርቻለሁ። እኔ ሥራ ስጀምር ሁለት ራሳቸውን የቻሉ ወረዳዎች ነበሩ። ላሎ ምድርና ማማ ምድር። መጀመሪያ ላሎ ምድር ሁለት ዓመት ሠራሁ። ከዚያም ሁለቱ ወረዳዎች ወደ አንድ ወረዳ ሲዋሐዱ ተጨማሪ አንድ ዓመት ሠርቻለሁ። የሕይወትን ምንነትና ውጣ ውረድ የተማርኩበት ስለሆነ ልዩ ትዝታ አለኝ። እናም ሁልጊዜ መንዝ ሲነሳ ሰውነቴ ስንጥቅ ይላል።

ያሳለፍኳቸውን ዓመታት ዓደኞቹን፣ ወዳጆቹን፣ ኑሮዬንና ጠቅላላ ሀገሩን እያስታወስኩ በሐዘንና በደስታ ትዝታ እናጥ ጀመር።

ምዕራፍ ፬ ሥራ አንድ

መንግሥት ተብሎ የሚታወቀው ሀገር በወቅቱ በአራት ወረዳዎች የተከፈለ ነበር። ጌራ ምድር ዋና ከተማው መሃልሜዳ፣ ማማ ምድር ዋና ከተማው ሞላሊ፣ ላሎ ምድር ዋና ከተማው ወገሬ እና ቀያ ገብርኤል ዋና ከተማው ዘመሮ ነበሩ። መደበኛ አውቶብስ ከአዲስ አበባ ወይም ከደብረ ብርሃን ተነሥቶ በሞላሊ አድርጎ መሐልሜዳ የሚሄድ ቢኖርም መንገዱ እስከጋሪ ስለሆነ አውቶብሶች ብዙ ጊዜ መስመራቸውን ይሰርዛሉ። ይህ ችግር ያስመረረው የመንግሥት ሕዝብ ገንዘብ አዋጥቶ አንድ መለስተኛ አውቶብስ ገዝቶ ነበር። የአውቶብስ ስም "የመንግሥት ወርቅ" ትባል ነበር። ለመጀመሪያ ጊዜ ወደ መንግሥት ከደብረ ብርሃን ተሳፍሮ የሄድኩት በየመንግሥት ወርቅ አውቶብስ ነበር። በወቅቱ አዲስ ስለነበረች ደስ ትል ነበር። ከደብረ ብርሃን ተሳፍረን ሞላሊ እስክንደርስ ድረስ ሀገሩ በሙሉ በጉም ተሸፍኖ ስለነበር ሆኖ እየተሸበረ ነበር የሄድኩት። ሾፌሩ አንድ ባህላዊ ዘፈን ከፍቶ እርሷን ብቻ እየደጋገመ ያሰማን ነበር። ከዘፈኑ ዋና ጉጥሞች ውስጥ፡

"ብወድህ ነው አንጅ የማንክሰው

እኔ እራሴን ችዬ ቁሜ እምሂድ ሰው" ይል ነበር።

አንዳንድ ተሰፋሪዎች በዘፈኑ በመሰላቸት "ለምን እይቀይርልንም?" ሲሉ አንዱ ቀልደኛ መንዜ

"እባካችሁ ተውት የሚያስነክስ ፍእር ይዞት ይሆናል" ሲል እኔን ጨምሮ በሳቅ እጀብነው።

ከሞላሊ ከተማ ከአውቶብስ ወርጆ ከሁለት ቀን አዳር በኋላ ወደ ተመደብኩበት ላሎ ምድር ወረዳ ዋና ከተማ “ወገሬ” ስሂድ መደበኛ የሕዝብ ትራንስፖርት ስላልነበረ ሻንጣዬን በአፀያ አሰጥኝ በእግሬ እንደሄድኩ አስታውሳለሁ። ረትመት የተባለውን በገደል ውስጥ የሚያልፍ አስፈሪ ወንዝ ስሻገር ከዓለም ሁሉ ወደ ተገለለ ስፍራ ለገዞት የምሄድ መስሎኝ ልቤ በተሰፋ መቁረጥ ተሰብር ነበር። ለነገሩ የቀድሞ ነገሥታት ተተናታኞቻቸውን በገዞት የሚያስተምሩት በዚህ ወረዳ በሚገኝ አፍቀራ በተባለ ኮረብታማ ቀበሌ ነበር ሲሉ ስምቻለሁ። ወገሬ እንደ ደረሰኩ ጭራሽ ተሰፋ የሚያስቆርጥ ነገር ገጠመኝ። ማረፊያ ሆቲል የለም፤ ምግብ ቤት የለም፤ በታ! እዛ ቦታ አዲስ መጢ ሁነህ ገንዘብ ምንም አይፈይድልህም። በበጎነት የሚቸርህ መስተንግዶ እንጅ በገንዘብ የሚገዛ አገልግሎት ገና አልተለመደም ነበርና።

ቀደም ብሎ ተመድቦ የነበረ የግብርና ባለሙያ ተቀበለኝ። 80 ሳ.ሜ. ስፋት ባላት ታጣፊ አልጋ ላይ ለሁለት ተቃቅፈን ሳይሆን ተጣብቀን ተኛን። በበነጋታው ንሳ ከተባለ ሳር ለችግኝ ጣቢያ ሠራተኞች ክፍያ በተላከ ሰንዴ ጆንያ የራሴን ፍራሽ አሰፋሁ። የመጀመሪያዋ የግል ንብረቱ ማለት ነች። ከሳምንታት በኋላ ተጨማሪ ባለሙያዎች መጡና ጨዋታና ደስታ እየተፈጠረ መጣ።

መብራት የለ፤ ትራንስፖርት የለ፤ ሆቲል የለ፤ መዝናኛ ብሎ ነገር የለ፤ ብቻ ደስተኞች እንደነበርን ትዝ ይለኛል። እየተለማመድን ሰንሐድ ደግሞ ድንበራና መሳፍንት ደስታችንን እየጨመሩት ሔዱ። የግብርና ባለሙያዎች ናቸው። ማታ ራት ለመብላት የምንሰበሰበው ወደ ሁለት ሰዓት አካባቢ ነበር። ቤቱ ይጨልማል። ያው ያለው ከራዝ በቂ ብርሃን አይሰጥም። ታዲያ ሁልጊዜ ማታ ማታ ያገኘነውን እራት በልተን ስናበቃ ድንበራና መሳፍንት ያለምንም ዘፈን ወይም ሙዚቃ ተነሥተው እስክስታ መውረድ፤ ዳንኪራ መምታት ይጀምራሉ፤ በጨለማው ውስጥ።

“እላክሽ እናክሽ ... እላክሽ እናክሽ !”

እንዴ! እናንተ ምን ሁኖችኋል? እርባቸው አርፋችሁ ቁጥ በሉ ሲባሉ

“እንዴ! እኛ ታዲያ ስንጠግብ ምን እናደርግ?” ይላሉ። በቃ ሁልጊዜ ጥጋብ ነው በነሱ ቤት። እኛም በላቅ ፍርስ እንላለን።

ሌላው የደስታ ምንጭችን ደግሞ ይታያል ነበር። ይታያል የትምህርት ጽሕፈት ቤት ባለሙያ ነበር። እንደ እርሱ ሥጋ የሚወድ ሰው አይቺ አላውቅም። ካለም ወይ የእንበሳ አልያም የውሻ ዝርያ ያለበት መሆን አለበት። ከረቡዕና ከእርብ ውጭ ሁልጊዜ ከሥራ በፊት ጠዋትና ከሥራ ሰዓት በኋላ የሚታረድ ፍሪዳ ወይም አዙሪት የያዘው በግ መፈለግ ነበረበት። ቢያንስ በሳምንት ሦስት ተን አዙሪት የያዘው በግ አያጣም ነበር።

መንዝ የበግ አገር ነው። ጦስኝ የሚባል ሳር መሰል ተክል ስለሚበሉ ሥጋቸው በጣም ይጣፍጣል። ታዲያ አዙሪት የሚባል የጭንቅላት በሽታ ያጠቃቸዋል። አዙሪት የያዘው በግ ቀጥ ብሎ መሄድ አይችልም፤ እንድ ቦታ ላይ እምቧለሌ (ከብ በሚመስል ሁኔታ) እየዞረ መዋል ነው። በዚህ በሽታ የተያዘ በግ ብዙ ጊዜ አይድንም። ከተወሰነ ጊዜ በኋላ በረሀብ ይሞታል። ስለዚህ ዝግጋቸው ከመሞቱ በፊት ተሸቀዳድመው በርካሽ ይሸጧቸዋል። ይታያል ይሄ ተደራድሮ ዋጋ ጨርሶ በየቢሮው መጥቶ ይነግረናል። ብዙ ጊዜ ከ15 እስከ 20 ብር ይገዛቸዋል። በዚህ መሠረት እኛም እንድ ብር ከሃምሳ እስከ ሁለት ብር ከሀምሳ እያንዳንዳችን መክፈል ይጠበቅብናል። ከሥራ መልስ በኋላ ይታረዳል፤ በእርዳታ ዘይት ቆርቆሮ ተኩትኩቶ ሁለመናው ይቀቀላል። ሲበሰል በትሪ ተገልብጦ ይበላል፤ አለቀ!።

የይታያል አስደሳችነት የሚጨምረው ግን ሥጋውን ከመብላታችን በፊት ስለ ሥጋው በሚያደርገው ተወዳጅ ስብከት ነበር። እንደ ይታያል ስብከት ከሆነ ከጤነኛው ሁሉ ይልቅ አዙሪት የያዘው በግ ሥጋው በጣም ጣፋጭ ነው። ሥጋም ደግሞ በጠቅላላው ለሰው ልጅ እጅግ አስፈላጊ እንደሆነ አዘውትሮ ይሰብካል። ከዚህ በኋላ ሥጋው ሲበላ ልዩ የሆነ አስቂኝ ጨዋታ ከየት እንደሚመጣ አይታወቅም። ብቻ እንባችን ጠብ እስኪል እንሰቃለን። ተበልቶ እንዳለቀ እንደተለመደው ሁሉ የድንበሬና የመሳፍንት አስከሰታ ይቀጥላል። በዚህ ጊዜ ሌሎችም ይጨምራሉ።

“እረ እባካችሁ ሰው እንረብሻለን?” ሲባል “እንዴ! ታዲያ እኛ ስንጠግብ ምን እናድርግ?” በማለት የተለመደ መልሳቸውን በእንደ ታላ ይሰማሉ።

የእንደኛው ቀን ገጠመኞችን ግን ለየት ያለ ነበር። ይታያል በአካባቢው የፍሪዳ ሥጋ (ቅርጫ) መኖሩን ሰምቶ ኖሮ ሁለት መደብ ይገባና እንደተለመደው ከሥራ መልሰ የሚደርስብንን አዋጥቶን ሰብስብ ብለን ሥጋውን በጥሬው ስንበላ መሳፍንት ከመስክ ሥራው ተመልሶ ከተፍ አለ። ሲያይ ከብን እንደ እንበላ ይኸን ጥሬ ሥጋ አሳሩን እናሳየዋለን።

እንዴት ጥሬ ሥጋ ቅበላላችሁ። አንትራክስ (ቁርባ) በሰፊት ያለበት ፀገር ነው። እያንዳንድህ ብትታመም መድኃኒት የምታገኝ መስሎቻል ብሎ መብላት እንድናቆም ጮኸብን።

ይታያል ግን ለእንዲህ ያለ ፀሳብ በተላላ የሚንበረከክ አልነበረምና ፊጠን ብሎ “መምሬ ሠርፀ ሥጋውን ሳመጣ ቁርባ የያዘው ከብት ሙሉ ለሙሉ ሳያደክመው ከታረደ ሥጋው እንዲያውም ለቁርባ መስላክያ ይሆናል ሲሉ ሰምቻቸዋለሁ” አለና የሥጋ ጥብቅናውን ገለጸ።

መሳፍንት ከደብረ ዘይት እንሰሳት ህክምና ኮሌጅ በዲፕሎማ የተመረቀ ረዳት የእንሰሳት ሐኪም ስለነበረ ነው የተቆጣጠሩ። ማንም የሰጠው ስልሊል አኩሪ ሂደት በአሻጋሪ ቁጭ አለ። እኛም እየተሰሳችን መብላታችንን ቀጠልን። ትንሽ ቆይቶ እንዲህ አለ፦

“እያንዳንድሽ ተለቃቅመሽ በአንትራክስ ፈንዳድተሽ መሞትሽ እንደማይቀር እውቂ። ታዲያ ሁልሽም ተለቃቅመሽ ሙተሽ እኔ ብቻዬን ቀርቼ ምን እሠራለሁ” አለና ቢላዋውን ይዞ ቀረብ አለ ሊበላ። ሁላችንም በሳት ፍርስ አልን።

ብዙ ጊዜ ግብዣውን የሚያስተናባረው ደግሞ እስከዚያው የሚባለው ንደኞችን ነበር። እስከዚያውን አሁን እዚህ አይተኸው ከሆነ ከመኛው ከዚያ እንደደረሰ አይታወቅም። የእንድ ኮንትራክተር ሳይት ፎርማን ሆኖ የመረዳውን መስተዳድር ጽ/ቤት ግንባታ

ለመቆጣጠር የመጣ የሚወደድ ከውካዋ ነበር። ታዲያ በተወዳጅነት ለመበላለጥ ሲሱ ከመሳፍንት ጋር የሚያደርጉት ብሽሽቅ ደግሞ ለእኛ ሊላኩን የሳቅ ምንጭ ነበር።

አንድ ቀን ግን እንዲህ አለን፡

“ወደ አዲስ አበባ ሄጄ ትምህርት መቀጠል አለብኝ። ሲሆን ዲግሪ ካለዚያ ዲፕሎም መያዝ አለብኝ” አለን። እኛም ጥሩ ነው ተምረህ እራስክን ችለህ ኮንትራክተር ብትሆን ደስ ይለናል አልነው። የመሔዱ ነገር ቁርጥ ሲሆን እንደተለመደው አዙሪት የያዘው በግ ታርዶ፡ ተጨፍሮ በመጨረሻም ተላቅሰን ተለያየን። እስከዚያው ሆዬ ግን በሳምንቱ ተመልሶ ወገሬ ከኝ አለ።

በቃ ሳቅ ሆነ። ለተበሻሻቂውና ተወዳዳሪው መሳፍንት ግን የእስከዚያው መመለስ ለብሽሽቅ ስለተመቸው ሁልጊዜ ይህችኑ እያንግ ያበሳጨው ገባ።

መሳፍንት ብሽሽቁን አጉልቶ ሊያሰማ ሲፈልግ በልዩ ዜማው “ውይ” ይልና “እኛም አንተን ሰው ብለን በግ አርደን አልቅሰን መሸኘታችን። ተእንግዲህ አንተን ጥቁር ድመት አርድን ካልሸናንህ በስተቀር ቆርጠህ ትሃዳለህ ማለት ዘበት ነው!” እያለ ያበግነው ነበር።

“ዱሮስ አዙሪት የያዘው በግ ታርዶ ሲሸኝ ዙሮ መምጣቱ ምን ያስገርማል?” ይልና አቶ ይታፈሩ እንኳ ሳይቀር በዚህ ላይ ይጨመርበታል።

ለነገሩ ሁልጊዜም የጨዋታው አጋጋይ አቶ ይታፈሩ ነበር። እድሜው በወቅቱ ከሃምሳ በላይ ነበር። እንደነገረን ከሆነ በአብዮቱ ወቅት በአህአፓ አባልነት ተጠርጥሮ ብዙ ተሰታይቷል። ሕይወት ብዙ ያስተማረችው ሰው ስለሆነ ማግኘትንና ማጣትን፣ መከበርንና መዋረድን በደንብ ያውቀዋል። እናም ከእኛ ከታናናሾቹ ጋር ሲጫወት ለእኛም ልዩ ደስታ ይሰጠን ነበር። አቤት! ከእርሱ ጋር ማውራት እድርሳ ደስ ይለኝ የነበረው! በተለይ የጥንቱን አንሥቶ ሲያወራ እይጠገብም ነበር።

“የሀገሪቱን የኢኮኖሚ መሠረትና ደረጃ፣ የሕዝቡንም ሃይማኖት፣ ባህልና፣ ሥነ ልቦና ሳናገናኝብ፣ ተግባራዊነቱን ገና ሳናየው፣ ከውጭ እንደ ወረደ በቀዳነው ርዕዮተ ዓለም ተጠምተን፣ ለአፍታ እንኳን መደማመጥና መቻቻል ተስኖን የእንድ እናት ልጆች ገራፊና ተገራፊ፣ አጥፊና ጠፊ ሆነን ይህችን ሀገር እንድ ትውልድ ማሳጣታችን ሁሉ ይቆጫኛል። በጣት የሚቆጠሩና ከወፍራሞ ብዙም ከፍ ያላሉ ፋብሪካዎች በነበሩበት ሀገር፣ ሠራተኞች፣ ወዝ አደርና ላብ አደር የሚሉ ታላቆችን የያዙ ቡድኖችን መሥርተን ወይም በእነርሱ አመካኝተን መጋደላችንን ሳስብ እስካሁን ድረስ በጣም አዝናለሁ” ይለን ነበር። የሚገርመው በጊዜው ከመደነቅ አልፎ እንድም ቀን የሚነግረንን አለመጻፈ ነው። ለነገሩ ስንበላና ስንጠጣ የተነገረ ነገር ከዚህ ውጭ ምን ሊገጥመው ይችላል እልና ሌላ ጊዜ ማስታወሻ መያዝ እንደነበረብኝ ኃሊናዬ ሲወቅሰኝ እንደገና እቆጫለሁ። እንዲያው እኛ አትዮጵያውያን ነገሮችን የመመዝገብና የመጻፍ ልምድ ለምን እንደሌለንም ይገርመኛል። ከአፍ ወደ ጀር፣ ከዚያም ወደ አፍ ነው። ቢታ! ይኸው ነው የኛ ነገር።

ሌላው የመዝናኛችንና የደስታችን ምንጭ ደግሞ ሰርግና ድግስ ነበር። መንዝ እንድ ሰው ሰርግ ወይም ክርስትና ወይም የመሳሰሉት ጉዳይ ኖሮት ድግስ ሲደግስ ዘመዶቹናን ወዳጆቹን መጥራት አይጠበቅበትም። ይልቁንም ዘመድ ወይም ወዳጅ ነኝ የሚል ሰው ድግሱን ሰምቶ አውቆ ራሱን የግብዣው ታዳሚ ማድረግ ይጠበቅበታል። በዚህም ወዳጅነቱን ያረጋግጣል። ነገር ግን ለመስተንግዶው እንዲያግዝ ዘመድና ወዳጅ እህል ውሃ ይዞ ሊሄድ ይችላል ወይም ከመስተንግዶ በኋላ ሁሉም ሰው እንደ አቅሙና እንደቀረበታው መጠን ገንዘብ ይደጉማል። ብዙ ጊዜ ሁለት ብርና ሦስት ብር ግፉ ቢል አምስት ብር ነው የሚሰጠው። እኛም የማንበረሰቡ አካል ሆነናልና የምናውቃቸው ሰዎች ሲደግሱ እንታደም ነበር። ለደጋሾቹ የምንሰጠውን የገንዘብ መጠን የሚወስነው ደግሞ የወረዳው መስተዳድር ጽሕፈት ቤት ባልደረባ የነበረው መብራቱ የሚባለው ኮሚክ ዓደኞችን ነበር።

የድግሱን ጠላ ቀምሶ ካጣጣመ በኋላ በጣም ጥሩ ጠላ ከሆነ አራት ጣቱን ያሳየናል። የምንከፍለው ብር አራት ብር ነው ማለት ነው። ስለዚህ እንደጠላው ጣዕም ሦስትም ሁለትም እጣት ሊያሳየን ይችላል። የአንድ ቀኑ ድግስ ግን ጠላው በጣም ቀጠናና መብራቱ በጣም ተናዶ አንድ እጣቱን አሳየን። በድርጊቱ የተናደደው ሌላኛው ዓደኞችን ታዲያ፡

“አንተ እምብርትህ እስኪገለበጥ የሰንዴ እንጀራ በልተህ አንድ ብር እንክፈል ስትል አታፍርም” አለው።

መብራቱም መልሶ፡

“በጠላ ላይ ያለኝ ፖሊሲ በምንም ምክንያት ለድርድር አይቀርብም” አለ።

ያው ዓደኞችን መልሶ “ይህን ቃል ጉባኤ ስትይዝ የሸመደድከውን ንግግር ወዲያ ጣል” አለው። በሳቅ ፍርስ እንላለን።

አንዳንዴ ግን ከጨዋታ መለስ ብለን ቁም ነገርም እንመካከር ነበር። ነገር ግን ቁምነገሩ ሀሳብ ቢጤ ስለሚያስከትልብን ወደ ጨዋታው ማድላታችን የተለመደ ነበር። በተለይ የአንድ ዓደኞችን ጥያቄ ሁላችንንም አስደንግጦን ነበር። ከመካከላችን እንዲሁ በወቅቱ ከመንዝ ውጪ የምትኖር እራሴኝ ነበረችው። ታዲያ የማግባት ሀሳብ ስለነበረው በየጊዜው አዙሪት ይዞት ለምናርደው በግ የሚጠየቀው መዋራት አሳስቦት ነው መሰል አንድ ቀን ለጥሎሽ፣ ለድግስ በእጠቃላይ ሰርግ ለማዘጋጀት ስንት ብር ያስፈልጋል? የሚል ጥያቄ ድንገት አቀረበ። ከመካከላችን ልምድ አለን፤ እናውቃለን ወይም ሰምተናል የሚሉት ሰርጉ ክፍለ ሀገር ከሆነ ቢያንስ ዐሥር ሺሕ ብር ይፈጃል አሉ። ሁላችንም በእውነት ደነገጥን፤ የማግባት ክብደቱም ደስታችን አቋርጦ ከፊታችን ተጋረጠብንና ተሰፋ አስቆረጠን። “ይህን ያክል የትየለሌ ብር ከየት ይመጣል?” ተባባልን። ሁሌም የሚያስከፋ ሀሳብ ሲመጣ በቀልድ መልክ ቀለል የሚያደርግልን አቶ ይታፈሩ

“ምን እስጢኒቶችሁ ማግባት ስትፈለጉ ወደ ቀያ ገብርኤል ማቅናት ነው” አለና ፈገግ አሰኘን።

መንዝ ቀያ ገብርኤል ወረዳ ከዘመሮ ከተማ ወጣ ብሎ በዐመት እንደ ጊዜ ላጉሜ ሦስት የቅዱስ ሩፋኤል ዕለት ብቻ የሚውል ገበያ አለ። ይህ ገበያ ለየት ያለ እስደናቂ ትዕይንት ይታይበታል። ልዩ ልዩ ሸቀጦችና የግብርና ውጤቶች የየራሳቸው ተራ ይዘው ሽያጭና ግዢ ከሚከናወኑበት ውጪ እንደ ለላ አሰጣሪሃ ተራ አለ። ወይዛዜርት አምረውና ተውበው እንደየችሎታቸው የሙያቸውን ልክና ደረጃ ያሳያል የሚሉትን እንዘርት፣ የጥጥ መንደፊያ ደጋን፣ መሰበ ወርት፣ ሰፊድ፣ ሙዳይ፣ ወይም ጥልፍ የመሳሰሉትን ይዘው መደዳውን ይቀመጣሉ። እነዚህ ወይዛዜርት ትዳር ፈላጊዎች ናቸው ማለት ነው። ትዳር ፈላጊ የሆነ ወንድ ደግሞ ዞር ዞር ብሎ ከታኘና ካስተዋለ በኋላ ቀልቡ ያረፈባትን ጠጋ ብሎ ያነጋግራል። እርሷም ቀልቧ ከፈቀደው ሽማግሌ የለ፣ ጥሎሽ የለ፣ ሰርግና ምላሽ ግርግር የለ ውሃ አጣጫቸውን በቀላሉ አገኙ ማለት ነው። በዚህ ገበያ ተገናኝተው ወልደው ከብደው የተሳካ ትዳር የመሠረቱትም ብዙዎች ናቸው። በዚያ ወግ አጥባቂ ተብሎ በሚገመትና በሚፈረጅ ኅብረተሰብ መካከል እንዲዚህ አይነት የሞራል ነጻነት መኖሩ ደግሞ በጣም ያስደምማል።

ሌላው አዲስና የደስታችን አካል የነበረው ደግሞ የማኅበረሰቡ የቁልምጫና የፍቅር አጠራር ነበር። መንጦች መውደዳቸውንና ማቅረባቸውን ከሚገልጹበት መንገድ አንዱ እድሜና የሥራ ማዕረግ ሳይለዩ ያታን ቀይረው መጥራታቸው ነው። ወንዱን አንቺ ሲቷን ደግሞ አንተ ብለው ማለት ነው። ለምሳሌ እንዲህ ሊሉ ይችላሉ፡-

“መምህራ ሰርጤ (ሰርፀ) በኃ አደርሽ፣ ይፍቱኝ ይባርኩኝ” ወይም ደግሞ

“አስናኾች ቤቱን እያየህ ውሃ ልኽዳ ሂጃለው” ወይም አባውራው የሚወዳትን የልጆቹን እናት እንዲህ ሊላት ይችላል፡

“የአጥላው እናት እስኪ እሚጠጣ ነገር ፈልግ” እርሷም መልሳ

“መጀመሪያ ትንሽ እህል ብትሸምሽ አይሻልም” ስትለው ከሰማህ አገሩ መንዝ ንግግሩም የፍቅር መሆኑን ተረዳ። አገሩን እየለመድኩ፣ ከሕዝቡም ጋር እየተዋወኩ በሄድኩ ጊዜ “አንቺ” የሚለኝ ሰው እየበዛ መጣ። መጀመሪያ አካባቢ እየናቁኝ መሰሉኝ ይከፋኝ ነበር። እየገባኝ ሲመጣ ግን አንቺነቱን ወደደኩት። በጣም ብዙ ሰው በተለይ የገጠሩ አንቺ እያለ ይጠራኝ ነበር። “ጋሽ ሲሳይ፣ እባክሽ ችግኝ ጣቢያ ዱይኝና ልሥራ” ይለኛል አንዱ። እኔም “በሚቀጥለው ወር እይልሃለሁ” አለዋለሁ።

መቼም የማልረሳው ደግሞ አቶ አሸኔ ወልደሃና ነው። ላሉም ድር ጣያት፣ የሚባል ቀበሌ የሚኖር አርሶ አደር ነው። እርሱ ለሚኖርበት ጎጥ የልማት አስተባባሪ ነበር። አንድ ቀን ሁለት ሆነን እርክን ለማሠራት ሄድን። ሥራው አብቅቶ ሕዝብ ከተበተነ በኋላ ወደ ቤት ካልሄድን ብሎ ግድ አለን። ተያይዞን ከቤት ስንደርስ ባለቤቱ በጣም ደነገጠች። ድንጋጤዋ እስከ አሁን ድረስ ከእለምሮዬ አልጠፋም። እርሱም ለምን እንደ ደነገጠች ስለገባው “አይዞህ ዝም ብለህ የማታውን አረኤ(ቱ) አእ(ቅ)ርብ መጣሁ” ብሏት እየተጣደፈ ወጣ። በወቅቱ ለሁለት ዓመታት የበልግ ዝናብ ጠፍቶ ስለነበረ በአካባቢው ከፍተኛ የምግብ እጥረት ተከስቶ የብዙ አርሶ አደሮች ቅስም ተሰብሮ ነበር። እና እዛ ቤት ለካ ምንም የሚበላ ዳቦም፣ እንጀራም፣ ጥሬም አልነበረም። ለዚህ ነው ሴትዮዋ የደነገጠች። ወዲያው አቶ አሸኔ የሽንብራ እሸት ከማሳው ነቅሎ ታቅፎ ገባና፡

“አይዞህ አትሳሽክላ(ቀቅ)፣ ይህ ሽን ያልፋል። ግን እኒህን ወንድሞቻችን በጠራራ ጠሐይ ዝም ብለን ከምንሰዳቸው ቢያንስ አረፍ ብለው እሸት ሽምሰው ቢሄዱ ምን አለበት ብዬ ነው” አላት ለባለቤቱ በመንዝኛ። የርሱን የፍቅር ግብዣና ሰብአዊነት ሳየው የምዕራቡ ዓለም የራስ ወዳድነት ባህል እንደዛር የሰፈረብኝን እኔነቱን አስቤ እራሴን ጠላሁት። እና በወቅቱ እንዲህ አልኩ “የሰማይ አምላክ ሆይ! እባክህ ይህ ቅዱስ ሕዝብ የሚወደውን መስጠትን እንደልቡ ያከናውን ዘንድ የሰማይ መስኮትን ክፈትለትና ዝናብ ምሕረትን አውርድለት”። ሌላማ ምን አቅም አለኝ? ምንስ ላደርግ እችላለሁ።

የመንገዝማ ትዝታ ምኑ ተነግሮ ያልታለ? አሁን የኒታ ዕውቀትን እንዴት ልረሳ እችላለሁ። የኒታ ላሎ ምድር ላይ ዘብር ቀበሌ በረቱመት ወንዝ አረሀ አፋፋ ላይ የሚገኘው የታላቁ የዘብር ቅዱስ ገብርኤል ዜተክርሰቲያን አለቃና የአቋቋም መምህር ናቸው። የኒታ ዕውቀት አጭርና ደታታ ሰውነት ያላቸው በወቅቱ የሰማንያ ፀመት አዛውንት ነበሩ። ሊቅነታቸውንና አካላቸውን ለሚያወዳድር ሰው “የኒታ እኮ ጭንቅላትና ድምጽ እንጂ አካል የላቸውም” ያሰብላል። ቅኔ ማጎሊት ላይ ያን ሁሉ ተማሪ ግራና ቀኝ አሰልፈው በዝማሚ ሲመሰጡ ግን አካላቸው ይገዝፋል። የተማሩትን ቀለም ብዛት፣ በዘመናቸው ያሰተዋሉትንና የደረሱበትን የሕያወት ልምዳቸውን በነበረኝ ቅርበት ሳውቅ “በእኒህ አዛውንት ሊቅና መናኝ አእምሮ ውስጥ ያለው እውቀትና ልምድ ቢጻፍ አንድ ቤተ መጻሕፍት ይመጣው ነበር” ማለቱም ትዝ ይለኛል። ከሰው የሰማውት ይሁን ያነበብኩት አላሰታውሰም እንጂ በአፍሪካ ውስጥ አንድ እድሜ ጠገብ አዛውንት ሲሞት አንድ ቤተ መጻሕፍት እንደተቃጠለ ይቆጠራል የሚል ነገርም አለ። የኒታ በወቅቱ ወደ ሦስት መቶ የሚደርሱ ተመሪዎች ነበሯቸው። ተማሪዎቹ ከፊደል ቆጠራ እስከ ማጠናቀቂያ የደረሱ አድራሾችን ያካትታል። በርካታዎቹ ተማሪዎች ቅኔና፣ ዜማ፣ እንዳንዶቹም የመጻሕፍት ትርጓሜ ሳይቀር ተምረው አጠናቅቀው አቋቋም ለመማር የሚመጡ ነበሩ። ያ ሁሉ ተማሪ ከበታቹ ያሉትን በዘርፉ እያሰተማረ ከበላዩ ካለው እየተማረ ከጎኑም ሌላ የትምህርት መስክ እየቀሰመ በስተመጨረሻ ወደ ሊቁ ወደ የኒታ ዕውቀት ይደርሳል። በዘመናዊው የትምህርት ሥርዓት አንጻር ለማስቀመጥ የየኒታ ትምህርት ቤት አንደኛ ደረጃም፣ ሁለተኛ ደረጃም፣ የክሮሲቲያንም አሳሥር የያዘ ነው። ለምሳሌ እርሳቸው የሚያስመርቁበት መስክ የሥነ ሙዚቃ (ዜማ) ቢሆን ይህን ለመማር ሌላ ቦታ ሂሳብ፣ ቋንቋ፣ የኅብረተሰብ ሳይንስ ተምረውና አጠናቅቀው ይመጣሉ። ስለዚህ የተማሩትን በነጻ እያሰተማሩ እነርሱም በነጻ ይማራሉ ማለት ነው። በነ የኒታ የትምህርት ሥርዓት መሠረት ተማሪነትንና አስተማሪነትን በአንድ ላይ ትማራለህ። በዘመናዊው የትምህርት ሥርዓት ግን መምህራን ትምህራታቸውን ሊጨርሱ ትንሹ ሲቀራቸው ብቻ

ለልምምድ (Teaching Practice) ይወጣሉ። ይህ ፕሮግራም ዘግይቶ የሚመጣና አቶር በመሆኑ ደግሞ የመምህርነትን ሥነ ልቦናና ፍቅርን ሙሉ በሙሉ የሚያጎናጽፍ አይመስለኝም። ምናልባት የሥነ ትምህርትና የሥነ ልቦና ባለሙያዎች ወደፊት ያጠኑት ይሆናል። ለማናኛውም የኢት የቅርብ አጽናኝና አማካሪዬ ነበሩ። የኢት ሥራ አገዛዙ እንዳልተሠራ ካወቁ ለምን ብለው አይጠይቁም ነበር። አንድ ቀን ገርሞኝ ለምን እንደማይጠይቁ ስጠይቃቸው ፡ "የሰጠውትን ሥራ ሳይሠራው ከቀረ በቂ ምክንያት እንዳዘጋጀ አውቃለሁ። ታዲያ የእርሱን ድርሰት ለምን አሰማለሁ? ወደፊት ሥራውን እንዴት ማሠራት እንዳለብኝ አስባለሁ አንጂ ለምንስ ጠይቁ የእርሱን ዲሰኬር በመስማት ጊዜዬን አባክናለሁ" ብለውኝ ነበር። እሰከ ዛሬ ድረስ ይህ ፍልስፍናቸው እኔም ላይ ተጽእኖ አሳድሮብኝ በግል ሕይወቴም ሆነ በሙያዬ ባለኝ ሃላፊነት ላልተሰራ ሥራ ለምን ብዬ አጥብቄ አልጠይቅም። "ወደፊት ለማሠራት አስባለሁ እንጂ" ብለዋልና የኢት ዕውቀት እያልኩ። ልቤ ሁሉም መንገዶች ሆኖ እቃውን እንደቀረቀበ የሚኖር ስለነበር የኢት "ዕውቀት" ከመሰለ መምህር አንድ የትምህርት ዘርፍ እንኳን በነበረኝ ሰፊ ጊዜ ሳልማር መቅረቱን ሳሰብ በሕይወት መንገድ ካጋጠሙኝ ወርቃማ እድሎች ውስጥ በእጅጉ ያባከንኩት መስሎ ይሰማኛል።

ቤት የተከራየውባቸው ሰዎች አቶ አለምነውና ባለቤቱ ወ/ሮ አዲስ ዓለም ይባላሉ። መንግሥት ሠራተኛው እየበዛ ሲሄድ አንድ ምግብ ቤት ነገር ከፍተው ነበር። ከግቢው በአንድ አቅጣጫ ለሱቅና ለአርቤርጎ ተብለው ከተሠሩት አንዱን ክፍል በወር ሠላሳ ብር ተከራይቼ ነበር የምናረው።

ኪራይ የምክፍል ተከራይ ብዬንም ከቅርርባችን የተነሳ አጠቃላይ የግቢው አዛዥ ሆኝ ነበር። ወ/ሮ አዲስ ዓለም እጅግ ታታሪ ሴት ናት። አቶ አለምነው ደግሞ ጎበዝ ነጋዴ ቢሆንም ገንዘብ አባካኝ ነው። በተለይ መጠጥ ይወዳል። አንድ ቀን አምሽቱ መጣና ወደ አምስት ሰዓት አካባቢ የግቢውን በር እንኳኳ። ሁሉም ተኝተው ስለነበረ ተነሥቼ እርሱ መሆኑን ካረጋገጥኩ በኋላ ከፈትኩለት። የበሩን አንድ ጥግ ይዞ ቁሞ ቀረ።

"እንዴ! ግባ እንጅ! ምን ሆነ?" አልኩት።

"ሂጅልኝና ልእልእ..ልግባ" አለ! እፋን ያዝ አድርጎታል።

"ግባና በሩን ዘግቼ ነው የምሄደው!" አልኩት ቆጣ ብዬ።

"ከዚህ ካልሄድሽ አልገንገጣም" አለኝ።

ፈገግ ብዬ የሂድኩ መሰልኩና ጨለግው ውስጥ ቆምኩ። በሩን ሳይዘጋው እየተውተረተረ ወደ መኖሪያ ቤቱ ሄደ። በሳት ሞትኩ! በእርሱ ቤት መሰከሩን እንዳላውቅና እንዳልቆጣው መጠንቀቂያ ነበር። ሁልጊዜ ስለምመከረውና ስለምገሥፀው እንደታላቅ ወንድም ያከብረኝ ነበር። ሳስበው በገንዛ ቤቱ ላይ እኔ ተከራይ ሆኜ ማዘዜ! ያን ያክል መተሳሰባችንና እሱም እኔን መፍራቱ ይገርመኛል።

በቃ መንዝ ውስጥ የትም መወለድ ቋንቋ ነው። አብረህ ከኖርክ ቤተሰብ ትሆናለህ። ለነገሩ በሕዝብ አውቶብሰ ውስጥ ስትጓዝ አብሮ የተቀመጠው ሰው ጨዋታ ይጀምርልሃል። ለምንና የት እንደሚሄድ ሳይደብት ያሜውትሃል። እንተም ትነግረዋለህ። ቆሎ! ሸንኮራ ተካፍለህ ትበላለህ። ሰምህንና አድራሻህን አፈላልጎ የሌላ ጊዜ ደግንነትክንና ያኔ የሂድክበት ጉዳይ "እንዴት ሆነልህ?" ብሎ አስቦ ይጠይቅሃል። ሰው ነህና ከሰው መሐል መሆንህን ይነግርሃል።

በአንድ ወቅት ፈረንሳይ ሀገር ቦርዱ የምትባል ከተማ ለሥራ በሂድኩበት ወቅት በትውልድ ሊባናሳዊ የሆነ አንድ ጥሩ ወዳጄ እንዲህ አለኝ፡

"It is not the humans who are bad here in west, it is the society!"

"በሰለጠነው በምዕራቡ ዓለም መጥፎው ግለሰቡ ሳይሆን ማኅበረሰቡ ነው።"

“ራስ ወዳድና ብቸኛ እንድትሆን ያደርግሃል። እናም ለራስህ ብቻ ታስባለህ፤ ለራስህ ብቻ ትኖራለህ” ።

በእኔ እምነት ኢትዮጵያ ውስጥ ደግሞ በተቃራኒው ማኅበረሰቡ ወይም መስተጋብራዊ ኑሮው ጥሩ ነው። በመሆኑም መንዝ የቆየውባቸው ጊዜያት በብዙ ወዳጆችና ኃደኞች በመተሳሰብና በመፈቃቀር የተነሳ ቀላልና የደስታ ኑሮ ነበር።

ከሁለት ዓመት ቆይታ በኋላ ወረዳዎቹ ሲዋሐዱ ከወገሬ ወደ ሞላሌ ተዛወርን። ሞላሌ በሳምንት ሁለት ቀን መደበኛ አውቶብስ ከደብረ ብርሃን ይመጣላታል፤ እስከ ምሽቱ ዐራት ሰዓት ድረስ የጀኔረተር መብራት አለ፤ በማዞሪያ የሚሠራ ሰልክ አላት (ያኔ ሞላሌ የሚባል ነበር የለም)፤ ሦስት አራት አሊቤርት፤ ምግብና መጠጥ ያላቸው ሆቴሎች አሏት። ከወገሬ ጋር ስትወደደር ትልቅ ኩነት ሆነችልን። ደመወዛችን በ127 ብር አካባቢ እደገልን፤ እጅግም ደስ አለንና “እድገት ማለት ይህ አይደለምን?” አልን ።

መንዝ በቆየውባቸው ዓመታት የኩነትና የገጠር ኑሮ ልዩነት ስላልነበረው ገጠር ለመውጣት እንስቀቅም ነበር። ስለሆነም ገጠሩን በደንብ የማወቅ እድል ገጥሞኛል። የሚገርመው እያንዳንዱን የተራራ፣ የወንዝ፣ የምንጭ፣ የደንና ልዩ ቦታ እንዲሁም የእያንዳንዱን ቀበሌ ስም በቃሊ አውቃቸው ነበር።

“አቤት! ከመንዝ ከወጣሁ በኋላ ስንቱ ቦታ/ሀገር ሂድኩ፤ ስንቱን እርከንና ዳገት ውጣሁት፤ ስንቱን ተዋወቅሁት!” አልኩ በመደመም።

“አሁን የቀበሌዎቼን ስም አስታውሳቸው ይሆን?” ብዬ ለራሴ ፈተና አቀረብኩ። እስኪ አየጠራሁ ልቁጠር አልኩና ከላሎ ምድር ጀመርኩ። ከደጋው ጀምረው ወደ ቆላው ወረድኩ።

“እንጀትላ፤ ሰቅላይ፤ ክለርቦ ——— እናቀራ በቀድሞው ዘመን ነገሥታቱ ተቃዋሚዎቻቸውን ወይም ተቀናቃኞቻቸውን በቁም እስር የሚያስቀምጡበት በገደል የተከበበ ቀበሌ ነው፤.....መረኸና ገንዳሳ እና እንጀላና ሀገር መድፈያ ብዬ ውሉንም ቀበሌዎች ጠራው። አለመርሳቱ ገርሞኝ እስኪ ደግሞ የማማ ምድርን ልቁጠር አልኩና አሁንም ከደጋው ወደ ቆላው ፡

“ይገም፤ ባሽ፤ እንጋዋ — “እያልኩ እንድ ሰባት ቀበሌዎችን ጠርቼ ስምንተኛውን ቀበሌ ስም ሰጠራ እእምርዬ ውስጥ የትልቅ መረዋ ድምፅ የሚመሰል የሚያባንን ጨኸት ተሰማኝ፤

“እንዴ!” አልኩኝና ድንገት ተሰፈንጥሬ ተነሳሁ።

“ Yes! Yes!” አገኘሁት እያልኩ እየረቅ ጀመር። እንደ ልጅ ነው ያደረገኝ። ከቤቴ ወጥቼ ግቢዬ ውስጥ እዘል ጀመር። በቃ ኳስ ተጫዋቾች ኅል ሲያስገቡ የሚሆኑት ነገር አለ አይደል? እንደዚያ ነበር የሆንኩት።

እንዴት ይህን ያክል ጊዜ ሰጪነትና ሳስብ ሳይመጣልኝ ቀረ በማለት ተገረምኩ። “የሚያስጩንቀኝ እንቆቅልሽ ተፈታ፤ የተደበቀበትን ቦታ አገኘሁት፤ አወቅሁት!” አልኩኝ።

ተለጉሜ የሰነበትኩትን ያክል ማታ ፋሲካ ሆኖልኝ ፍሰሐ ሆኝ አመሸሁ። ባለቤቴም፡

“ ባሬ ምን ተገኘ?” አለችኝ ደንገተኛና ከመጠን ያለፈውን ደስታዬን አይታ፡

“ምንም!” አልኩኝ በፈገግታ።

“ለማንኛውም እንኳን ድብርትህ ለቀቀህ” አለችኝ።

እንቆቅልሼ ሲፈታ ከራት በኋላ ከተተመጥኩበት ሶፋ ላይ እንዳለሁ የሰነበተው ድካም ተደማምሮ “ዮልጥ ያለ እንቅልፍ ወሰደኝ።

ምዕራፍ ፬ ሥራ ሁለት

ከጥዋቱ ሦስት ሰዓት ተኩል እካባቢ ደብረ ብርሃን ደረሰን። ሾፌሩ ለቁርስ ሠላሳ ደቂቃ መስጠቱን ነገረን። ከተሳፈረው ዘግዬት ብዬ ወረድኩ። ከእዲስ እበባ ወደ መሐል ሜዳ በሚሄደው አውቶብስ ነበር የተሳፈርኩት። መሐል ሜዳ ከመድረሱ ሃምሳ ኪ/ሜ በፊት መንዝ ፣ የላሎ ማማ ምድር ወረዳ ዋና ከተማ ሞላሌ የጉዞ መዳረሻዬን አድርጌ ነው።

ወሩ ታኅሣሥ በመሆኑ የጠዋቱ ቅዝቃዜ አይጣል ነው። እንኳን ታኅሣሥ ሆኖ ደብረ ብርሃን ወትሮም ብርዳም ናት። ደብረ ብርሃን በፀሄ ዘርዕ ያዕቆብ ዘመን የኢትዮጵያ ዋና መናገሻ የነበረች ዕድሜ ጠገብ ከተማ ብትሆንም ይህ ነው የሚባል እድገት ሳታሳይ እስከ ቆፈኗ ተኮራምታ የኖረች ከተማ ናት። ባለችኝ እጭር ጊዜ መሐል ከተማዋን ለመቃኘት ሞከርኩ። አሁን ሳያት ግን ከሰሟ ብርሃንና መቀትን ወስዳ፣ ራሷን ከቆፈን አላቅቃ፣ ፈቷ ደመቅ እያለች መሆኑን ማንም ሰው በተላላይ ይረዳል። ውብና ታላላቅ ሕንፃዎች፣ የእስፖልት መንገድ፣ የውስጥ ለውስጥ ኮብል ሰቶን መንገድ፣ አልፎ አልፎ የተጀመሩ ፋብሪካዎችን ስመለከት፤

“ደብረ ብርሃን ሆይ! እንኳንም ድብርትሽና ቆፈንሽ ለቀቀሽ” አልኩ። ከተማ ሲለወጥ አገር ሲያድግ የልብ ተስፋ ነውና፣ ደስ ይላል።

የተሰጠን ሠዓት ስላለቀ እንደ ነገሩ ሻይና ብስኩት ቀማምሼ ወደ አውቶብሱ ተመለስኩ። ከእርባ ደቂቃ የደብረ ብርሃን ቆይታ በኋላ አውቶብሱ ጉዞውን ወደ መንዝ ቀጠለ። ለመጀመሪያ ጊዜ ወደ መንዝ ሰንዝ የነበረኝን ትውስታ እየቃኘሁ አሁን ያለውን የመልክእ

ምድራዊ ለውጥ፣ የከተሞችንና መንደሮችን እድገት እያንጸጸርኩ በዝምታ መንዝን መረጥኩ። ያው እንደተለመደው የሀገራችን ሰው የሚተዋወቀውም የማይተዋወቀውም የሞተ ጨዋታና ወሬ ይዟል።

ከደብረ ብርሃን እርባ ከሎ ሚትር እንደተጓዠን አውቀው የአዲስ አበባ ደሴ አሲፖልት መንገድን ትቶ ወደ ቀኝ በመታጠፍ የጠጠር መንገድ ውስጥ ገባ። ይህ ቦታ ጣርማ በር ያባላል። ጣሊያኖች ደሴን ከአዲስ አበባ ጋር ለማገናኘት በተየሱት መንገድ ማለፊያ፣ መሹለኪያ የሌለውን የጣርማ በር ለንሰለታማና ሀሊታማ ተራራ ውስጡን በርበረው ማለፊያ ቶላ የሰሩበት ቦታ ነው። በእውነቱ በዚያን ዘመን ያን መሥራት መቻል የወትቱን የጣሊያኖች የምሕንድስና ጥበብ መጠንን በግልጽ ያሳያል። ሀገሪቱን ለመግዛት የነበራቸውንም ጉጉትና ቁርጠኝነትም ያመለክታል።

ወደ መንዝ የሚሄደው መንገድ በዋሻው አናት ባለው ቋጥኝ ላይ ከቀኝ ወደ ግራ ወይም ከምሥራቅ ወደ ምዕራብ ታጥፎ የተዘረጋ ነው። ከሰኔ እስከ ታኅሣሥ የጣርማ በር ለንሰለታማ ተራሮችና ደጋማው መንዝ ሁሉም እንደ ግድግዳ የሚዳሰስ የሚመስል ጉም እንደለበሱ ነው። ለአዲስ መጪ ሰው ሆኖ ያባባል። ከግራ ወደ ቀኝ ምንም የሚታይ ነገር የለም፤ ጉም የለበሰ ነጭ ሀገር!!!

አውቀውባችን መብራት አብርቶ ፍጥነቱን እየተቆጣጠረ በመንዝ ላይ ነው። በመንዝ መንገድ በፍጥነት መንዝ በተለይ በዚህ ወቅት አደገኛ ነው። መንገዱ ጠመዝማዛ እና ጠባብ ሆኖ በተራራ አናትና ጥግ ላይ የሚያልፍ ሲሆን ከፊት ለፊት ያለው መንገድ በጉም ስለሚሸፈን ከሃምሳ ሚትር በላይ አይታይም። ስለሆነም ከፊት ለፊት የመጣ ተሽከርካሪም ሆነ እንስሳ ለአደጋ ሊያጋልጥ ይችላል።

አሁን ጉሙ እንደ መጀመሪያ ጉዞዬ ሆኔን አላባባውም። ይልቁንም ትዝታና ደስታ እንዲሁም ጉጉት ነበር የሚስማኝ። መዘዞ፣ ቆብ አስጥል፣ ባሽ፣ መለያ የሚባሉ መንደሮችንና ከተሞችን አልፈን ከቀኑ ዘጠኝ ሰዓት ተኩል ሞላሊ ከተማ ደረስን። በጀርባ የሚታዘልና በእጅ የሚያዝ ቀለል ቀለል ያሉ ሁለት ሻንጣዎቹን ይገፍ ሹፌሩንና ረዳቱን አመስግኜና ቀሪ መንገዳቸው ሰላም እንዲሆን ተመኝቼ ወደ ማውቀው ሆቱል ሄድኩ።

በዚህ ከተማ ከፋንና ደጉን አብረን ያሳለፍን ብዙ ወዳጆችና ጓደኞች ነበሩኝ። እሁን እነማን ይኑሩ፤ እነማን ከአካባቢው ለቅቀው ይሂዱ መረጃ የለኝም። የማግኘት ናፍቆት ቢኖርብኝም ለጊዜው ከመጣሁበት ዓላማዬ አንጻር ማንንም ማግኘት አልፈለኩም። ከዐሥራ ስምንት ዓመት በፊት ለመጀመሪያ ጊዜ ወደ መንዝ ሲሄድ ያረፍኩበት ሆቴል ዘንድ ሂጄ አልጋ ጠየኩ። በፊት በ10 ብር የተከራየሁትን አልቤርጎ እሁን በ70 ብር ተከራየሁ። ሻንጣዬን አስቀምጫ የሚበላ ነገር አዝገፎ እሱን እየቀማመስኩ ስለሚቀጥለው ተግባራዊ ማሰብ ጀመርኩ።

የመጨረሻ መዳረሻዬ ከዚች ከተማ የሦስት ሰዓት የእግር ጉዞ ያሰኬዳል። የቦታውን ስምና መሄጃ መንገዱን ከሞላ ጎደል አውቀዋለሁ። የዛሬን አይሁንና ብዙ ጊዜ ተመላልሼበታለሁ። እንዲህ እንዳለሁኑ በከፍተኛ ጉጉት ሥራዬን ሁሉ እርግፍ አድርጌ በልዩ ዓላማ ባይሆንም ለመደበኛ ሥራዬም፣ ለመንፈሳዊ በረከትም እንድሁለት ሦስት ጊዜ ሂጄ ነበር።

የመጣሁበት ጉዳይ ምልክቶችንና ንግግሮችን በጥንቃቄ መመርመርና ማብሰልሰል የሚጠይቀኝ ነው ብዬ ሰላሰብኩ ብቸኝነቴን መርጨዋለሁ። ስለሆነም ለጉዞዬና ለቆይታዬ የሚያስፈልጉኝን ነገሮች ለመግዛት ወደ ሱቅ ለመሄድ ስንሳ በተቻለ መጠን ሰዎች እንዳያውቁኝ ራሴን በከፍተኛ ስኬትና መነጽር ለመሸፈን ሞክርኩ። በዚህ ወቅት ማንም ወዳጄ ቢሆን ከሀሳቤ እንዲያናጥበኝ አልፈለኩም።

ከተማዋ ብዙ ተለውጣለች ባይባልም እንዳንድ ለውጦች ግን አኳት። ሌላው ቢቀር ሞባይል ስልክ ይሠራል። ወደ ሱቅ ሔጄ ባትሪ፣ ሻማ፣ ከብሪት፣ የተባይ ማጥፊያ ሞቢል፣ ሰኳር፣ ሻይቅጠል፣ መኮረኒ፣ የታሸገ ዘይት፣ ዱቄት፣ ጨው ብቻ ለሁለት ሰው ለአንድ ሳምንት የሚያቆይ ምግብና አስፈላጊ ነገሮችን ገዛሁ። ምን ያክል ቀን ልቆይ እንደምችል ግምቴ የለኝም። ለማንኛውም ለጊዜው ይህን ከያዝኩ ወደፊት የሚሆነውን ሲደርሰ አያለሁ አልኩኝ። ማረፊያ አይችግረኝም። ምክንያቱም እማሆይ ዕሴተ ማርያም ይኖራሉ፤ የጥንቷ ወዳጄ!

ሞላሊ መሐል ከተማ ራማ እየጠረጉ ከሚተዳደሩ ወጣቶች መካከል ጠንክር ያሉትን ፀሐቱን መርጫ በበነጋታው በጠዋት ፅቃዬን ተሸክመውልኝ አብረውኝ እንዲሄዱ በከፍተኛ ተስማምተን ወደ ዞቱሊ ተመለስኩ። እንዳይነጋ የለም ነጋ። ውስጤ መረጋጋት አቅቶት ስቁነጠነጥ ወጣቶቹ ፈታቸውን እያሻሹ ከተነጋገርንበት ሆላላ ደቂቃ አሳልፈው መጡ። ንዚን ለሦስት ተከፋፍለን ከከተማዋ የደቡብ አቅጣጫን ይዘን ፊትና ሳላ ዞንን መንዘ ጀመርን።

በጸጥታ እየተጓዝን እንዳለን አንደኛው ልጅ፡

"ጋሼ ምን ልታደርግ ነው የምትሄድ?" ሲል ጠየቀኝ።

በዐሳቤ "ምን ላደርግ እንደምሄድ እኔም አላውቀውም ልጄ!" እያልኩ ለእርሱ ግን

"ዘመድ አለኝ፤ ዘመድ ልጠይቅ ነው" አልኩትና ተጨማሪ ጥያቄ አለመፈለገን ለማሳወቅ እንጉርጉሮ ወይም ዜማ ቢጤ ጀመር አደረግሁ። ከሞላሊ ከተሳሳን ልክ ከሁለት ሰዓት በኋላ የመጣንበት ለጥ ያለ ሚዳማ መልክአ ምድር ጨርሰን መሬቱ ሙሉ ለሙሉ ተቆርጦ የሰጠመ የሚመስልበት ቆላማ አካባቢ ደረሰን። አስተውሎ ለተመለከተው የጠረጴዛ ሜፍ ላይ የመድረስ ያክል ነው። ቆላማው መሬት ከደጋማው የመሬት ሜፍ ቢያንስ 200 ሜትር ዝቅታ አለው። ወደታች ቆላውን እያየሁ በተመስጦ ቆየሁ። ዐይኔ ላይ ብሻሮ አለብኝ። ለካ ፅንባ ዐይኖቼን ሞልቷቸው ነበር።

አንደኛው ልጅ "ጋሼ!" አለኝ።

ወዴ!" አልኩት፡

"እስከ አሁን የመጣንበት "እመን ደጋ" ይባላል፤ ከዚህ በታች ያለው ሀገር ደግሞ "እመን ቆላ" ይባላል" አለኝ በቀናነት።

" አምን ልክ ነህ! አውቃለሁ" አልኩት በፈገግታ።

እጆቼን ወደ ላይ ዘርግቼና ሮኤኸ ብዬ፡

"እመን ቆላ!" አልኩኝ።

የአካባቢው ሽማግሌዎችና ሊቃውንት፡- “እመን” ማለት “እመ እንል” ከሚለው የግእዝ ሐረግ አጥር የተገኘ ቃል ነው ይላሉ። ይህም “የልጅ እናት” ማለት ነው። በፊት መንዝ እያለሁ የማውቀው ነው። ታዲያ ደጋውን “እመን ደጋ” ቆላውን ደግሞ “እመን ቆላ” ይለታል። ይህንን ነው አባ አድራል፡

“ውስተ ክርሠ እመ እንል ሐቃላዊት ይሄሉ”

በማለት በምሥጢር የጠቆመው።

“እመ እንል ሐቃላዊት- እመን ቆላ- ቆለኛዋ የልጅ እናት”

ከደጋው ወደ ቆላው ለመውረድ ሁለት መንገድ አለው። አንደኛው ሰፊ በመሆኑ ሰውና እንስሳት እንደልብ የሚያስኬድ ቢሆንም ረጅም ጊዜ ይፈጃል። ሁለተኛው መንገድ አጭር ሆኖ ነገር ግን እጅግ ጠባብ በሆነ የገደል ሠርጥ የሚወረድበት ነው። ረጅም ሰዓት ሲናውዙ ከመዋል በጥንቃቄ በገደሉ መውረድ ይሻላል አልኩና የገደሉን መውረጃ ተያያዘው። ውሳኔዬ ስሕተት መሆኑን ያወቅሁት ከገደሉ መካከል ስደርስ ነው። ከዚህ በፊት በዚህ ገደል መውረዴ ትዝ ይለኛል። አሁን ግን ሰውነቴ ከብደትና ምቹት ስለጨመረ መሰለኝ በጣም ከበደኝና ፈራሁ።

ሰርጡን ለመውረድ በቁም መራመድ የማይታሰብ ነው። ግራና ቀኝ ጭው ያለው ገደል በስበት ሃይል ጎትቶ ሊወስድ ይችላል። ጀርባዬን ለገደሉ እየሰጠሁ ያገኘሁትን እየጨበጥሁ ነፍስና ሥጋዬ የተለያዩ እየመሰለኝ፤ በፍርሃት እየራድኩ እርባ እምስት ደቂቃ ያክል የእንኩትት (ተቀምጠው በመንፈተቅ) እንደ ምንም ወረድኩ። ወጣቶቼ ብዙም አልተቸገሩም። እንዳውም እንደ መዝናኛ ቆጥረውት ይቀናጡ ጀመር። እነርሱን ሳይ በራሴ አፈርኩ።

ገደሉን ጨርሰን ረባዳው ላይ ሰንደርሰ እጄይ አልኩ። መልክዛ ምድሩ ትንሽ በትንሽ ወደ ደልዳላነት እየተቀየረ መጣ። ከዚያም በሰሜንና ደቡብ አቅማጫ ተራሮች የክለሉት በምዕራብና በምሥራቅ ደግሞ እንደገና ተገምሶ የወረደ መሬት የሚያዋስኑት ደልዳላ ሚዳ

[የላቶ/ የመሰለ መሬት ላይ ደረሰን። ከተራሮች ጥግ መንደሮች ያሉ ሲሆን ከሚዳው መካከል ላይ ግን ጥንታዊው አመን ቆላ ቅዱስ ዑራኤል በተክርሰቲያን በታላላቅና እድሜ ጠገብ የጽድ ዛፎች ተከሶ ጉብ ብሏል።

እገሩ በሙሉ ዝምታ የሰፈነበት ነው። እንዳች የሚያሰፈራ ግርማ አለው። ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ቅጥር ገብቼ ተሳለምኩ። ለረጅም ጊዜ ከቤተክርስቲያኑ መገበያ በር ላይ ተደፍቼ ቆየሁ። ተራራውን ከወረድኩ ጀምሮ የምረገጠው መሬት ሁሉ ያሰፈራኝ ጀምሯል። የቤተ ክርስቲያኑ እቃ ቤት ከቤተክርስቲያኑ በስተደቡብ ይገኛል። በዚያ በኩል ሁለት ጎጆ ቤቶች አሉ። ወደዚያው አመራሁ።

እንዲት እናት በሰፈድ የመገበረያ ስንዴ ይሰቅማሉ። እንድ ሸምገል ያሉ ወንድ መነኩሴ ደግሞ ከወገባቸው በላይ ራቂታቸውን ሆነው ያረጁ ጠንቻቸው እንዲፍታታላቸው ጀርባቸውን ለፀሐይ ሰጥተው አሮጌ ልብስ ይጠቅማሉ (በእጃቸው ይሰፋሉ) ።

ጤጋ ብዬ ጉሮሮዬን ለመጠራረግ "እሀ.. እሆ" አልኩና "እንደምን አረፈዳችሁ?" አልኩኝ በትሕትና።

"እግዚአብሔር ይመስገን" አሉና ቀና ትኩር ብለው አዩኝ።

"እግዚያይ ዕሴተ ግርያም ናቸው!" አልኩኝ ለራሴ። ደስታ ተሰማኝ።

"ኃይለ ጊዮርጊስ! (የክርስቶስ ስሜ ነው)" ብለው ብድግ አሉና እጃቸውን ዘርግተው በእናትነት ፍቅር ወደ እኔ መጡ። የ1989 ዓ.ም. መልካቸው እንደ ፍዝ ሥዕል ሆኖ መጣልኝ።

ምዕራፍ ፬ ሥራ ሦስት

በ1989 ዓ.ም በወርታ ግንቦት ዕለቱን በማሳሰታዎሰው ቀን ከቢሮ የሥራ ሰዓት በኋላ ሁሉም እንደማደርገው ወደ ቅድስት ሥላሴ ቤተ ክርስቲያን ሄድኩ። ከቤተ ክርስቲያኑ ምሥራቅ በቤተልሔም አቅጣጫ ቆሜ ጸሎት ካደረስኩ በኋላ ወደ ቤቴ ለመሄድ ወደ ቅጽ በር ሳመራ እንድ በእድሜ ገፋ ያሉ ግርማ ሞገሳቸው ደስ የሚል መነኮሴ ከአራት ወጣት ሴቶች ጋር ከደጀ ሰላሙ ቁጭ ብለዋል። ወጣቶቹ የፊታቸውና የእጃቸው ቆዳ ልሰላሴ፣ አለባበሳቸው ከትልቅ ከተማ የመጡ መሆናቸውን ያሳብቃል። ግራ የገባቸውና የተገረሙ ይመስላሉ። መንገዴን ገታ አድርጌ ወደ መነኮሴው አመራሁ፣ ካህን ስለነበሩ ተሳለምኩ።

“እንደምን ዋላችሁ? እንግዶች ትመስላላችሁ?” በማለትም ጥያቄ አስከተልኩ።

“እግዚአብሔር ይመስገን እንደምን ዋልክ ልጄ?” አሉና “አዎን! ከአዲስ አበባ ነው የመጣነው፣ አሉኝ።

“ምነው በደገና?” አልኳቸው።

“አዎን ደገና ነን። እዚህ ታች እመጓ ቆላ የቅዱስ ዑራኤልን ከብረ በዓል ልናከብር መጥተን ነው” አሉ።

“ወይ ጉድ! እኛ እዚህ ተቀምጠን ከቁብ ሳንቆጥረው እናንተ ከአዲስ አበባ መጣችሁ!” ሰላቸው አባም ቀበል አድርገው።

“የደጅ ጠበል የቆዳ መንከሪያ ነው ሲባል አልሰማህም” አሉኝ።

“ሆኖ ነው እንጅ!” አልኩና “ታዲያ ማረፊያ አግኝታችኋል?” ስል ጠየኳቸው።

“ልጆቼ አሲቤርጉ ይዘዋል። እኔ እንኳን እዚህ ደጃ ሰላሙ ቢሆን አድራሰው። በጠዋት ወደ ቆላው እንወርዳለን” አሉኝ።

“እርሰም ከእኔ ቤት ያድራሉ። ብቻዬን ነው የምናረው። ለማንኛውም እንሂድ እራት ነገር ተማምሱ” ብዬ ሁል ጊዜ እንግዳ ወደምናስተናግድበት ምግብ ቤት ወሰድኳቸው። ጓደኞቼም መጡ። ከእራት በኋላ ወጣቶቹን አሲቤርጉ ከያዙበት ሆቱል አድርሰን እኔና አባ ወደ እኔ ቤት ሄድን። ቤት እንደገባን መኝታቸውን አነጣጥፈንና ሲያበቃ፤

“አባ!” እልኳቸው፤ ልብሳቸውን ለመኝታ ሲያስተካክሉ፤

“ዑራኤል ቤተክርስቲያን እንደሆነ አዲስ አበባ አለ። እዚህ መንዝ እመን ቆላ ድረስ በዚህ ወቅት የመጣችሁ ቦታው የተለየ ታሪክ ይኖረው ይሆን?” አልኳቸው።

“አለው እንጅ ልጄ! ታሪኩ አንዲሁ ተሸፋፍኖ ቀረ እንጅ ከእነሆሽን ማርያም፣ ከእነጣና ቂርቆስ፣ ከእነአክሱም ጽዮን ያሳነሰ ቃል ኪዳንና ታሪክ ያለው ቦታ እኮ ነው!” አሉኝ።

“ እንዴት ያለ ታሪክ? ” አልኳቸው ።

መቼም መመዝገብ አላውቅም እንጅ ታሪክ ሲነገር መስማት ነፍሴን ያስደስታታል። ስለማልጽፈው ግን ብዙ ጊዜ እረሳዋለሁ። አለመጻፍ ትልቅ በሽታ!

“አየህ አባቶቻችን እንደነገሩንና በድርሳን ዑራኤልም እንደተፃፈው ጌታችንና መድኃኒታችን በዕለተ ቦርብ በመስቀል በተሰቀለ ጊዜ ከሰውነቱ የፈሰሰውን ደም በብርሃን ጽዋ መልአኩ ዑራኤል ተተበለው። ደሙንም በመላው ዓለም ረፈረ። የደሙ ንጣቢ ያረፈበት ቦታ ሁሉ የቤተክርስቲያን ሕንፃ ማረፊያ፣ የቅዱስ ቂርባን መፈፀሚያ እንዲሆን ታላቅ ቃል ኪዳን ለዓለም ተሰጠ።

እነዚህ ዓረብ ሰዎች ተመካከረውና ፈቅደው በአካባቢያቸው ቤተክርስቲያን ቢያንፁም የሚሠራበት ቦታ የከቡር ደሙ ንግዢ ያረፈበት ቀድሞ በመንፈስ ቅዱስ የተለየ ቦታ ነው። የመድኃኔዓለም ምሥጢሩ ችርነቱ ብዙ ነው ልጄ ፣ አሉ።

“ይደንቃል እንጅ!” አልኩና “ታዲያ እመን ቆላ ምን የተለየ ነገር አለ?” አልኳቸው።

“እንዳልኩህ መልእክት ቅዱስ ዑራኤል ከቡር ደሙን በዐራቱም ማዕዘናት ከረጨ በኋላ ጽዋውን በመድኃኔዓለም ፈቃድ በቅድስት አገር ኢትዮጵያ መንዝ ውስጥ እመን ቆላ አምጥቶ ቀበረው። እንዲያውም እኮ ይህ ሀገር መንዝ የተባለው ለዚህ ነው”።

“እንዴት” አልኩ

“መንዝ ማለት ነዘሃ ከሚለው ግእዝ ቃል የተገኘ ነው። ይኸውም መርጨት ማለት ነው። የክርስቲቶስ ደሙ የተረጨበት ጽዋ ማረፊያ ስለሆነ” አሉ።

“ወይ ግሩም” አልኩኝ።

“እና ልጄ መንዝ እመን ቆላ ከቡርና ቅዱስ ቦታ ነው። እንተም ከበረከቱ በየጊዜው እየሄድክ ተካፈል!” አሉኝ።

“ይህን ታሪክ እንዴት መንዝ እየኖርኩ ሰምቼው አላውቅም?” ስል በመደነቅ

“ታሪኩ እንኳ በጥንታዊው ድርሳን ዑራኤል ላይ ተጽፏል። በየጊዜው መጻሕፍቱ እየተቆነጸጸሉ ነገሩ ልብ ወለድ ታሪክ የመሰላቸው ደግሞ ከዛሬው ድርሳን ዑራኤል ቀንሰው አጥፍተውታል ይባላል” አሉኝ።

“ድፍረት ባይሆንብኝ እርስዎ ከየት ነው የመጡት?” አልኳቸው። ለምን እንደሆነ እንጂ ከአዲስ አበባ ወይ ከትልቅ ከተማ ለሚኖር መነኩሴ ወይም ባህታዊ ብዙም ልቡናዬን አልሰጥም።

“እኔ እንኳን ደብረ ሊባኖስ ነው ያለውት። ሙሉ ዓመት በዚያው ገዳም ኑረያለሁ። የመጽሐፍ መምህር ነኝ። ሁልጊዜ እዚህ ቦታ ቢታሰብ ጊዜም ይሁን ባልታሰበ ጊዜ ድንገት እመጣለሁ። እና አዲስ አበባ መጥቼ ከአንድ ክርስቲያን ቤት አረፍኩ። ወደዚህ እንደምመጣ ሰናገር አብረውኝ ከመጡት እንደኛዋ ልጅ ያረፍኩባቸው ሰዎች ልጅ ናትና ታዲያ በባህጋተው ጓደኞቿን ሰብሰባ እኛም ከእርሷም ጋር አብረን እንሄዳለን አሉ። የኮሌጅ ተማሪዎች ናቸው።

እኔም ምንቸገረኝ ምናልባት የእግሩ መንገድ ከባድ እንዳይሆንባችሁ እንጅ አልኳቸው። ይሁን ግድየለም ብለው ያው አብረን መጣን አሉኝ።

የገዳም አባት ያውም ሊቅ መሆናቸውን ሳውቅ ልቤ ተከፈተ፤ እናም ታሪኩ እውነት እንደሆነ ገመትኩ። እውነት ለመናገር ብዙም ለመመርመር ግን ፍላጎት እራሳቸውንምና ዝም ብሎ በልቤ ውስጥ የተቀበረ እውቀት ሆኖ ቀረፍ አሸመ ፈጽሞ እስከመርሳት ድረስኩ። በማግሥቱ ጠዋት መንገድ የተመራ እንደ መጣት ሰጥቼ ተሰንባብተን ተለያየን።

ይህ ከሆነ በግምት ከሁለት ሳምንት በኋላ እንደ የገጠር ሰው እንደ ደብዳቤ ከቢሮዬ አምጥቶ ሰጠኝ። የተጣጠፈ ያልሆነ ደብዳቤ ነው።

በመድኃኔዓለም ወንድሜ ለሆንኩ ለአቶ ሲሳይ እንደምን ሰነበትክ? እኔ የአባቶቻችን አምላክ መድኃኔዓለም ይኸቤ ይመስለኝ ደኅና ነኝ። ልትረሳኝ ትችላለህ። ባለፈው ከአንድ አባት ጋር ከአዲስ አበባ ከመጡት መጣቶች አንዷ ነኝ። ወደ አዲስ አበባ አልተመለስኩም። እዚህ ለመኖር ወሰኛለሁ እና እባክህ ኛማ፣ ወረቀትና ተይ ቀለም እና ጥቁር ቀለም ያለው እስኪብረቱ ለሚመጣ ሰው ባክልኝ ። እግዚአብሔር ዋጋህን ይከፍልሃል።

በመድኃኔዓለም አሁንም ሥርጉት ተሰፋይ

“የክርስቶስ ያለህ” አልኩኝ

በጣም ደንገጥኩ። ቆዳዋ የለሰለሰ ምግብ እንኳን ወርታ የምታውቅ የማትመስል መሐል እዲስ አበባ ያደገች ወጣት ምንም በማታውቀው ጎብረተሰብ መካከል ተፈጥሮ ከዓለም የለየችው በሚመስል ቆላማ ቦታ ድንገት ስትመንን በጣም ያስደነግጣል። አባ እንደ ነገሩኝ እመጣጣችው ግብታዊ ነበር። ስለዚህ ግብታዊ ውሳኔ እንደወሰነች ተሰማኝና ወደ ቤተሰቦቿ መመለስ እንዳለብኝ የሞራል ኃላፊነት አደረብኝ። መልእክቱን ያመጣልኝን ሰው ተመልሶ ይሄድ እንደሆነ ሰጠይቀው ለዚህ ጉዳይ እንደመጣና እሳው እንደሚኖር ነገረኝ። ወደ ከተማ ሂጀ የጠየቀችውን ነገሮችና ሌሎች ምግብ ነክ ሹቶችን ገዝቼ ከደብዳቤ ጋር ለሰውየው አስይገዜ ላኩኝ። ደብዳቤው አጭር ነበር።

“በሚቀጥለው ቅዳሜ እመጣለሁ” የሚል ነው።

በሚቀጥለው ቅዳሜ አራት ንደኞቼን ይዜ በጠዋት እመን ቆላ ወረድን። በመንገድ በምናየውም ሆነ እባ ከደረስን በኋላ አካባቢው እንዳች ምሥጢር ያለው መሆኑን መገመት ይቻላል። ዝም ብሎ የሚከብድ ነገር አለው። ይሁን እንጂ በወቅቱ ትኩረቱ መንፈሳዊ ተጋድሎ ምን እደሚጠይቅ በወጉ ያልተረዳች ናት ብዬ ያስብኳትን ያችን ወጣት ወደ ቤተሰቦቿ መመለስ ላይ ስለነበረ ስለአካባቢውም ሆነ እባ ስለነገሩኝ ታሪክ ትኩረት አልሰጠውትም ነበር። አሁን ላይ ሆኜ ሳለበው ቤቱ “ተጋርዶብኝ” ነበር።

እመን ቆላ ከቤተክርስቲያኑ ስንደርስ ቅዳሴ አልቆ ሰርምተ ሕዝብ ሲደረግ ደረሰን። ተከላውን ስናበቃ በዐይኔ መቃኘት ጀመርን። ሥርጉት ከአካባቢው ሲት ምእመናን ጋር ተመሳሰላ ቁጭ ብላለች። እኛም ከእንድ ጥግ ቁጭ አልን። ሰው ወደየቤቱ እየሄደ ነው። ሴቶች እየመጡ ለሥርጉት የሆነ ነገር እየሰጧት ይሄዳሉ። በኋላ ሳረጋግጥ ዱቄት ሌላም እህል ነበር የሚሰጧት። አንጀቱ ሰፍ ሰፍ አለ። በእርሷ ውሳኔ፣ በሕዝቡ ደግነት፣ ቤቱ አልቅስ አልቅስ አለኝ።

ሰላምታ ከተሰጣጣን በኋላ ከቤተክርስቲያኑ በደቡብ አቅጣጫ ወደ አለች ትንሽ ጉጆ እየመራችን ሄድን። ውስጧ በደንብ በጭቃ ተለስኗል። ጥሩ የገጠር ቤት ይመስላል።

በአንድ ጥግ ትልቅ መደብ ከዚያም የእህል ማስተመዳደር ጉድጓድ (ከዚያም የተሰራ በርሜል መሰል የዱቄት ማስተመዳደር) ፣ የምግብ ማቅረቢያ ጥራር፣ አሮጌ ብረት ድስት፣ ዙሪያውን ማፍታት የተቆረመው ብረት ምጣድ፣ ጭልፋ፣ የሻይ ማፍያ አሮጌ በራድ፣ የወየበ የፕላስቲክ ኩባያና ሳህን፣ ኩራዝ፣ አለቀ የቤቱ እቃ።

“እንዴት ነሽ?” አልኳት በምርመራ ዐይነት

“መድኃኔዓለም ይከበር ይመስገን በጣም ደገና ነኝ!” አለች በሙሉ ፈጥግታ።

ከሞላሌ ያመጣውን ሳህን ከፍተን እንድንበላ ጠየቅናት።

“እናንተ ብሉ። ይልቅ ሻይ ላፍላላችሁ” ብላ ጉድ ጉድ ማለት ጀመረች።

እኛ የላመ የጣመውን እየበላን እርሷ ሴቶች የሰጧትን የሰንዶ እንጀራ ደረቁን ለቁመተ ሥጋ ያክል ብጥስ ብጥስ ታደረግ ጀመር።

በልተን እንደጨረስን ወደ ዋናው ጉዳይ መግባት ፈለግሁ። እቅዱ ከሰዓት በኋላ ወይም በነገው ከቅዳሴ በኋላ እርሷን ይዘን ወደ ሞላሌ መመለስና ወደ አዲስ አበባ አሳፍረን መላክ ነበር።

“ይኸውልሽ ሥርጉት እዚህ መቅረትሽ ትከክል አይደለም። ቦታው የተተደሰ እንደሆነ ሁላችንም ተረድተናል። ግን ለመመንኩስም ሆነ ለመመንን እንቺ ገና ልጅ ነሽ። ውሳኔሽ ግብታዊ ነው እና ዛሬ ወይም ነገ ከዚህ ወጥተሽ ከእኛ ጋር መሄድ አለብሽ። ከዚያም ወደ አዲስ አበባ አሳፍረን እንልክሻለን። ወደፊት ከፈለግሽ በየዓመቱ መምጣት ትችያለሽ። አሁን ግን የኮሌጅ ትምህርትሽን መጨረስ አለብሽ” አልኩ።

ጓደኞቼም ተረባረቡ። ዝም ብላ በፈጥግታ ተውጣ ታዳምጠን ነበር፤ ሥርጉት ተስፋፋ።

“ጨረሳችሁ? አለችን።

• እዎን፤ አልኩኝ ዓደኞቼንም ወክሌ።

“እንደ ታናሽ እህታችሁ ተጨንቃችሁ እዚህ ድረስ መጥታችሁ ስለሰጣችሁኝ ምክር መድኃኔዓለም ዋጋችሁን ይክፈላችሁ። እንዳላችሁት ምንም መንፈሳዊ እውቀት የሌለኝ ደካማ እንደሆንኩኝ እውቃለሁ። እዚህ ለመቅረት የወሰንኩት ለምንና ወይም ለምንሰሰና አይደለም። ከዚህ ደግ ሕዝብ መሐል እየኖሩ መመነን የለምና። እኔ አሁን ብዙ ወዳጆች አሉኝ። አለያችኋቸውም ጧት? ለመመንኩስም አልተዘጋጀውም። ታዲያ ከዚህ ለምን ቀረሽ? ካላችሁ በታ ቀሪ ዘመኔን የምኖረው እዚህ ነው። ስለትምህርቱ መቋረጥ አትጨነቁ። ትምህርት የዓላማ መሳፈጽሚያ ነው እንጂ በራሱ ግብ አይደለምና የተማርኩት በቂዬ ነው። ከተማርኩት በላይ ያለውን አልፈልገውም። ለታላቁ ቃል ኪዳን የተገባሁ ባልሆንም የተመረጡትን እያገለገልኩ ለመኖር ወሰኛለሁ። ጥልቅ ከሆነው ሰላሜ ለማውጣት አትድከሙ ብላ እቅሬቴን ነገረችን።

ከዓደኞቼ መካከል እንዳንደች እያለቀሱ ጭምር ብንመክርም፤ ብናስፈራራም የሚለወጥ ነገር እንደሌለ ተረዳን። እዚያው አድረጎ በማግስቱ ከቅዳሴ በኋላ የቤተክርስቲያኑን ዋና ዋና ቀሳውስት እና የአገር ሽማግሌዎችን ስለ ሥርጉት አመጣጥ፤ የእግዚአብሔር ጥሪ ስለመሆኑ እዛው መኖር ስለመወሰኗ ነገረን በተቻላቸው ሁሉ ፍቅር እንዲሰጧት ለመንናቸው። እነርሱም በአንድ ቃል

“የእምሳካችን ጥሪ የሚቃወም ማነው? ይህች ልጅ ዛሬ ልጆችን ናት፤ ነገ በጸሎት የምታሰባን እናታችን ትሆናለች። እስከፈቀደችው ጊዜ ብትኖር አትኩበደንም። ሀገራችን ታላቅ የቃል ኪዳን ምድር እንደሆነ እናውቃለን። ገና ብዙዎች ይመጣሉ እያሉ ብዙ አባቶች ከቀድሞ ጀምሮ ይነገሩን የነበረው ትንቢት እየደረሰ ይመስላል፤ ስለዚህ አታሰቡ!” አሉን።

በመጨረሻ ፅንባ በሁላችንም ዐይን እያቀረረ ሥርጉትን ተሰናብተን ወደ ደጋው ወጣን፤ ወደ ከተማችን ወደ ሞላሌ። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ መንዝ በቆየሁባቸው ጊዜያት ሁሉ አልፎ አልፎ

የምንጠያየቅ የነበረ ቢሆንም መንዝን ከለቀቅሁ ከፀሥር ዓመት በኋላ ወጣቷና ከተሟዋ ሥርጉት ተሰፋዬ መንነቴን እማሆይ ዕሴተ ማርያም ተብላ እዛው እመን ቆላ ጸንታ እንደቀረች ሰማሁ። ከፀሥራ ስምንት ዓመታት በኋላ እንደገና ወደ አካባቢው ስመለስ በአካል ያገኘኋቸውና በታላቅ ናፍቆት በእናትነት ፍቅር ስመው የተቀበሉኝ የእመን ቆላ ቅዱስ ዑራኤል አገልጋይ እማሆይ ዕሴተ ማርያም፤ ያን ጊዜ ወደ ቤቷ ልመልሳት ብዙ የልመንኳት የዛ ጊዜዋ ሥርጉት ተሰፋዬ ናቸው።

“አቤት! እንዴት እንዴት ነህ!” እያሉ ስለ ራሴ ስለ ቤተሰቤ ብዙ ሲጠይቁኝ ቆይተው፡

“እዚህ አገር ከሄድክ ስንት ጊዜ ሆነህ?” አሉኝ፤ ትንሽ እንደማሰብ አልኩና

“ፀሥራ ስምንት ዓመት ሆነ መሰለኝ እማሆይ” አልኳቸው።

“ አቤት የዚህ ዓለም ነገር! አቤት የጊዜው መሮጥ...” አሉ በመደነቅ።

በእውነቱ እኔም በጣም ገረመኝ። መንዝን ከለቀቅሁ ፀሥራ ስምንት ዓመት መሆኑን ሳስብ እድሜዬ እንዴት እየሮጠ እንደሆነ ተገለጸልኝና፡

“ኢዲያ | እንዲያው ዝም ብሎ መባከን፤ ምንም ሳይሞላ!” አልኳቸው።

“እስቲ ወደ ቤት ግባና ንዝክን አኑረው። ምንድን ነው ይህ ቡሉ ኮተት?” አሉ።

“እንዲያው አንዳንድ ነገር ነው” አልኳቸው።

“ለማንኛውም መጀመሪያ ድካሙ እንዲለቅህ እግርህን ታጠብ። ውሃ ላሙቅልህ” ብለው እሳት ሊያያይዙ ወደ ምድጃው ሄዱ። ከሞላሉ አብረውኝ የመጡትን ወጣቶች እማሆይ እንዲቆዩ ቢጠይቋቸው እንቢ ስላሉ ለመንገዳቸው የሚሆን ዳቦ ሰጥተዋቸው እኔ ደግሞ ሂሳባቸውን ከፍጹና አመስግኜ ሸኘዋቸውና ከእማሆይ ጋር ወጋችንን ቀጠልን።

እማሆይ፤ ውጫዊው ሰውነታቸው በመንፈሳዊ ተጋድሎ በመጉሳቆሉ ትንሽ ጠቆር ያሉ ቢመስልም ፈገግ ሲሉ ግን ሙሉ የደስታ ብርሃን ፈታቸው ላይ ይታያል። ውሳጣቸው በሰላምና በደስታ በእርጋታ የተሞላ ለመሆኑ ነጋሪ አያሻም።

“እማሆይ!” አልኳቸው የሞቀውን ውሃ አቅርበው ካለጠብኩህ ብለው ስንከራከር ቆይተን እኔ እሸንፌ ውሃውን እግሬ ላይ እያፈሰስኩ።

“አቤት! ኃይለጊዮርጊስ” አሉኝ፤

“እንዲያው ይህን ያህል ዘመን ማን እየረዳዎት ኖሩ?” አልኳቸው።

“አይ ኃይለ ጊዮርጊስ! መድኃኔዓለምን ያመነ ምን ይቸግረው ብለህ፤ ሳለ ቅዱስ ዑራኤል!” አሉኝና በምስጋና ቃና ኩተል አድርገው፡- “የአካባቢው ገበሬዎች ቡልጊዜ መኸር ሲሰበሰቡ ትንሽ ትንሽ እህል ይሰጡኛል። ዓቃቢት በመሆኔ ሰበካ ጉባኤው በወር ትንሽ ትንሽ ደመወዝ ይደጉሙኛል። ከዚያ በተረፈ አሁን አሁን ምእመናን በርከት ብለው ከአዲስ አበባ በዓመት አንዴ ስለሚመጡ የሚቸግረኝን ያሟሉልኛል። እንዲያውም ከእኔ አልፎ በአካባቢው ጧሪ የሌላቸውን አርጋውያን አረዳለሁ። ምንም ችግር የለብኝም” አሉኝ።

አቤት! ከፈታቸው ላይ የሚታየው የደስታ ስሜት፤ እምነታቸውና ደስታቸው ያስደንቃል።

በሥራ ስምንት ዓመት ሙሉ እኔ በሥጋዊው እርሳቸው በመንፈሳዊ ዓለም ያሳለፍነውን ውጣ ውረድ ስናወጋ ውለን ዕለቱ ያም በመሆኑ ቅዱሴ ባይኖርም የቅዱሴ ማለቂያ ሰዓቱን ጠብቀን እኔ ተሸክሜ ከመጣውት ከእርሳቸው ቤት ካለውም አድርገን ምሳ በላን።

ይህን ያክል ዓመት ሙሉ ራሱን ከዓለም ባገለለ ሩቅና ቆላማ ቦታ ውስጥ በአንድ ጉጆ ቤት ባይኖወፁ መኖር መቻላቸውን ሳስብ የቦታውን ክቡርነትና ቃልኪዳን ዛሬ በዙሪያ ጥምጥም በገደምዳሜ ተረድቼ እኔ እራሴ ወድጄ ሳይሆን ጉጉት እየናጠኝ ተመልሼ መምጣቴን ሳውቅ እማሆይ ዕቤተ ማርያም ምን ያክል

በእግዚአብሔር የተመረጡ መሆናቸውን ተረዳው። ከላይ ያለው ሰውነታቸው እየተጎሳቆለ ቢሆንም ሙስጣቸው ግን ዕለት ከዕለት እየታደሰ ነው። የእኔ በእንግሩ የሙሳላ ሰውነቱ እየለሰለሰ ሙስጢ ግን እየሻገተና እየሻከረ እንደሂደ ይሰማኛል።

እመን ቆላ ቅዱስ ዑራኤል ቤተ ክርስቲያን ለመኘር ሲወሰኑ ወሳኔያቸውን ለማስተየር ያደረኩትን ጥረት እሁን ሳስበው “ልፈትናቸው የተላኩኝ ገብረ ሰይጣን ነበርኩ” እላለሁ።

ለማንኛውም የመጣውበትን ጉዳይ ለእማሆይ ማታ ገልጽልጽ አድርጌ እነግራቸዋለሁ። የደረሱበት ምሥጢር እንዳለም አምኛለሁ። አለዚያማ ይህን ያህል ጊዜ ምን የሚያሥራቸው ኃይል ይኖራል? ለማንኛውም አካባቢውን በጥንቃቄ መቃኘት ፈለገሁና እማሆይን እግራን ማፍታት እንደምፈልግ ነግራቸው ከቤት ወጣሁ።

ወዘ ልውጥ በመሆኔ በአካባቢው ትኩረት እንዳልሰብ መጠንቀቅ እንዳለብኝ ቀደም ብዬ አስቤዋለሁ። ቀለሙ ያልደመቀ እንዲያውም የወባበ ነቁ ጃኬትና ሱሪ፣ አሳቸ ኮፍያና አርጌ ጫማ አድርጌያለሁ። ይህን አልፎ የሚጠይቀኝ ካለም የእማሆይ ዕሴተ ማርያም ዘመድ እንደሆነኩና እርሳቸውን ለመጠየቅ እንደመጣሁ እናገራለሁ ብዬ መላ ዘየድኩ።

ከእማሆይ ጎጆ ወጥቼ በስተደቡብ ወዳለው ተራራ ሂድኩና መሐል ዳገቱ ላይ ሰደርሰ ዙሪያ ገባው መልካክ ምድር ቁልጭ ብሎ ታየኝ። ከቤተክርስቲያኑ ትይዩ ካለ አንድ ድንጋይ ላይ ዐረፍ አልኩና ዙሪያውን መቃኘት ጀመርኩ።

ሳሳስበው ሳነበንብ አገኘሁት፤

“ከሸክላ፣ ከብረት፣ ከነሐስ፣ ከብር፣ ከወርቅ ወይም ከሌላ ነገር ተሠርተህ ሊሆን ይችላል። ዕብራዊ ወይም ሮማዊ ወይም ግሪካዊ አንጥረኛ ሰርቶህም ይሆናል። ይህ ሁሉ ግን ለእኔ ትርጉም የለውም የኢየሱስ ክርስቶስ ቅዱስ እጆች ከፍ አድርገው የያዙህ ቅዱሱ ጽዋ ሆይ! በውስጥህ የሚያሰክር መጠጥ ሳይሆን የዘላለም ቤዛ የሚሆን ከቡር ደምን የተሞላህ ቅዱሱ ጽዋ ሆይ! የት ይሆን የተደበቅከው?”

“ብልዩ መግንጢሳዊ ኃይልህ ልቢን እየሳብክ በገጡት የምታቀልጠው ከቡር ንዋይ ሆይ የት ይሆን ያረፍከው? የልቢ ንጽሕናና የእምነቱ ልክ እንተን ለማየት እንደማያስችለኝ ባውቅም ናፍቆቲ መጠን አልፎ እንቅልፍ ያሳጣኸኝ ቅዱሱ ቅርስ ሆይ የት ነህ? ከመቅደሱ ሥር ወይስ በእነዚህ ተራሮች እናት ወይስ ዋሻዎች ውስጥ? እባክህ ተገለጥልኝ!!” እያልኩ ሰናገር ሳይታወቀኝ ድምጹ ከፍ እያለ መምጣቱን የተረዳሁት ዘግይቼ ነበር።

ጀርመናዊው ባለቅኔ ምልፍራም “ወደ ቅዱሱ ጽዋ የሚቀርቡ የተመረጡ ናቸው። የሚጠብቁትም ቅዱሳን ናቸው” ብሎ የተቀኘውም ትዝ አለኝና እኔ ለዚያ የተገባው እንዳልሆንኩና ዝም ብዬ እንደምዳክርም ተሰማኝ። ይህን እያሰብኩ ዝም ብዬ በውስጤ ስነጋገርና ስደነቅ እንባዬ ድንገት መውረድ ጀመረ።

እካባቢው ለዐይን ያዝ ሲያደርግ ወደ ቤተክርስቲያኑ ወደ እማሆይ ጎጆ ተመልስኩ።

እማሆይ የሆነ ነገር ምድጃ ላይ ጥደዋል። ሲያዩኝ “መጣህ ኃይለ ጊዮርጊስ?” አሉና ጠዋት ፀሐይ ሲሞቁ የነበሩትን አባት ጠሯቸው። ከአባ ጋር ወንድሜ ነው ብለው ካስተዋወቁኝ በኋላ የሠሩትን እራት አቅርበው ሦስታችንም አብረን በላን። አባ የቤተ ክርስቲያኑ እቃ ቤት ጠባቂ ናቸው። እራት በልተን አመስግንን እንደጨረስን ወደ ማደሪያቸው ተሰናብተውን ሄዱ።

መኝታዬን እንጥፌ እንደተቀመጥኩ እማሆይ ለጸሎት እየተዘጋጁ እንደሆነ ሰረዳ፤

“እማሆይ?” አልኳቸው፤

“አቤት” አሉኝ።

“እንድ የማማክረዎት ነገር ነበረኝ፤ ጸሎትዎን የማሳስተኝጉል ከሆነ?” አልኳቸው።

“አይ! ይደርስ የለ። ይልቅ ምንድን ነው የምታማክረኝ?” አሉኝ። በሻማው ብርሃን ውስጥ ፈገግ ሲሉ አየኋቸው።

እንዴት ብዬ ነው መንገር ያለብኝ? ቀያቂዬ ያስከፋቸው ይሆን?
እያልኩ ከራሴ ጋር ትግል ጀመርኩ። ዝምታዬ ሲበዛባቸው፡

“እህ! ንገረኝ እንጅ?” ሲሉኝ

እንደመባኝን አልኩኝና

“እ... እኔ የመጣሁት እኮ... ቅዱሱን ጽዋ ፍለጋ ነው” አልኳቸው።
ከተናገርኩ በኋላ ግን ቦንብ ያፈነዳሁ ያክል ተሰማኝና የሚሉትን
ለመስማማት በጉጉት መጠባበቅ ያዝኩ። ትንሽ ዝም ብለው
በፈገግታ ውስጥ ቆዩና፡

“አውቃለሁ!” አሉኝ።

“ምን? እንዴት?” አልኩኝ። መብረቅ የወረደብኝ መሰለኝ።

“ቀኑን አላወኩትም ነበር እንጅ በመጨረሻ ወደ ዚህ እንደምትመጣ
እጠብቅ ነበር” አሉኝ።

እማሆይ ዕሴት ማርያም በናዳ ማርያምና አቡነ አሮን ገዳም
በገጠመኝ ቅንብር መሳይ ነገር እሳቸውም እንዳሉበት ወለል ብሎ
የታየኝ በዚች ቅጽበት ነበር። እማሆይ በእጃቸው ይዘውት የነበረውን
ሻማ ቀግላይ በአንጨት ጉማጅ ላይ ተክለው ሲያበቁ እጅግ በረጋ
አነጋገር፡

“አንተ ቅዱስ ጽዋ የምትለውን እኛ የቅዱስ ኪዳን ቅርስ እንለዋለን።
እንደገመትከው በመድኃኔዓለም ፈቃድ በዚህ በመኝዝ ይኖራል።
ይህንን ቅዱስ ኪዳን የሚጠብቅ ከጥንት ጀምሮ ሲወርድ ሲዋረድ
የመጣ ከተለያዩ መካከትና ገዳማት የተውጣጡ አባቶች ያሉበት
ጉባዔ አለ። ይህ ጉባዔ በዐሥር ዓመት አንድ ጊዜ ይሰበሰብና ሰባኤ
ተገብቶ ጸሎት ተደርጎ ሲያበቃ የቅዱሱን ኪዳን ቅርስ የሚያጥነና
የሚጠብቁ ሦስት አባቶችን ለዐሥር ዓመት ይሰይማል። እነዚያ
አባቶች ዐሥር ዓመታቸውን አድርሰው ወደየመጡበት መካከት
ይመለሳሉ። እነዚህ ሦስት አባቶች ከሀንት ያላቸው መነኩሳት ሲሆኑ
በገዳማዊ ሕይወታቸው የተመሰከረላቸው ብቁ አባቶች ናቸው።

ቅዱሱ የኪዳን ቅርስ ያለበትን ቦታ በሚቀጥለው ጊዜ ከሚተኩት ሰሞነኛ አባቶች በቀር ለማንም መንገር አይፈቀድላቸውም። በአገልግሎት ዘመናቸውም የቅዱሱን ኪዳን ቅርስ የሚገኝበትን ቦታ መልቀቅ አይፈቀድላቸውም። ለቁመተ ሥጋ የሚያስፈልጋቸውን ቡሉ በቅዱስ ቡራኤል የወር በዓል እዚህ እመን ቆላ ቅዱስ ቡራኤል ቤተክርስቲያን አካባቢ ምሥጢራዊ ቦታ ላይ በሥርዓት ይቀመጥላቸዋል። በሌሊት እንዳቸው መጥተው ይወሰዳሉ። ይህንን የሚያቀናጅ የአርድእት ንቡስ ጉባኤ አለ። በዋና ዋና ምሥጢራት ግን አይካፈልም። ጉባኤ ሲካሄድ ገበያ ሂዶ እህል መሸመት፣ ማዕድ ማዘጋጀት እና የመሳሰለውን ተግባራት ማከናወን ነው። እኔም የመድኃኔዓለም ቸርነትና ጸጋ ብዙ ነውና ከአርድእቱ ውስጥ እንደ ሆኜ አባቶቼን አገልግላለሁ" አሉኝ።

"ይገርማል!" አልኩኝ በተመሰጦ ስሰማ ቆይቼ።

"ጉባኤው በየዕሥር ዓመቱ የት ነው የሚካሄደው?" አልኳቸው።

"ትኩረት ላለመሳብ ሲባል የተወሰነና የተለየ ቦታ የለውም። አባቶች ተመካክረው በአንድ ገዳም ያደርጉታል። ለምሳሌ የትርቡ ጉባኤ የተካሄደው ጉጃም ውስጥ ናዳ ማርያም ነበር" አሉኝ።

"ናዳ ማርያም?!" አልኩኝ ሳላስበው።

"አዎን! ናዳ ማርያም" አሉ ። ቀጠሉና፡

"ጉባኤ በሚካሄድበት አካባቢ ያሉ የቤተክርስቲያን ፍቅር ያላቸው አርቶዶክሳውያን ምእመናን አልፎ አልፎ አርድእቱን እንዲያግዙ ይጠራሉ። ሲጠሩም ጉባኤ አለ ሳይባል ያው ቀጥተኛ ባልሆነ ወይም ዘወር ባለ አነጋገር ነው"።

"እኔም እዛ መጥቼ ስለነበር፣ ባሕር ዳር እንደምትኖር ሰምቼ ስለነበረ እዚህም የኪዳኑን ቦታ በተደጋጋሚ የረገጥክ በመሆኑ አባ መርሐ ጽድቅም በአጋጣሚ ስለሚያውቁህ አንዳንድ ነገሮችን እንድታግዝን፣ በዛውም በረከት እንድታገኝ በማሰብ እንድትመጣ ላክንብዝ"።

ይሁን እንጅ የመድኃኔዓለም ፈቃድ ሳይሆን ቀርቶ ጉባኤው አልቆ አባቶች ቡሉ ከተበተኑ በኋላ በሳምንቱ መጣህ" አሉኝ፤ ቀረብህ ለማለት የእጃቸውን መዳፍ ወደ ላይ ገልብጠውና ዘርግተው በሐዘኔታ እያዩኝ ።

የሚያማሰለው አጥቶ እሳት ላይ ተጥዶ እንደቀረ የማሸላ እሻሮ በጸጸት እርር አልኩኝ። ፅንባ በዐይኔ መጥቶ ግጥም አለ። ራሴን ስረግምና እድሌን ሳማርር ቆየሁና፤

"ተዲያ ዘግይቼም ቢሆን መምጣቱን እንዴት አወቁ?" አልኳቸው።

ከመጣሁ አይቀር ብዬ ከአባ መርሐ ጽድቅ ለተወሰነ ጊዜ የምቀጽለው እንድትምህርት ነበረኝ። እና ማታ ጉባኤ ላይ እንድትጥግ ተቀምጠህ አየውህ። ወዲያው ከጉባኤው በኋላ ከአባ ጋር ተመክከርን። ዘግይተህ መምጣትክን ነግረን ተስፋ ማስቆረጥ አልፈለግንም። በዘርዘር ብንነግርህ ብዬም ከብደት ስለማትሰጠው እንዳንድ ምልክት ነግረንህ ወደዚህ ወደ ቅዱስ ኪዳን እንድትመጣ ለመገፋፋት ተሰማማን። በበኋላተው ስትመለስ እንዲህ ብሎኝ ለቃሜ መሰለን ጠበቅንህ። እንዲታውቀኝ እጠነቀቅ ነበር። እንተ ግን ጭራሽ በቁጣ ነደህ ስለነበር እንኳን ልትለየኝ በአግባቡ እንኳን ሳታናግረን መኪናህን እያከናኙክ ሂድከ" አሉኝ።

"ምን? እርሴም ነበሩ ያናገሩኝ" አልኩ በመደነቅ።

"እዎን! ቆለኛዋ እግሮቿ" አሉ።

በጥፋረት ኩምሸሽ አልኩ። በርግጥ በወቅቱ ያደረኩት ነገር ወዲያው ጸጸቱኝ እንደነበርም ትዝ አለኝ። ለሁን ደግሞ ይባሰ አሳፈረኝ። እግረን ሰብስቢ ኩርምት አልኩ።

"እኔ እምለው ጉባኤው በየዐሥር ዓመቱ የሚነሄድ ከሆነ ከቆይታም እንጸር ዙለት ጉባኤዎችን ተከፋለዋል ማለት እኮ ነው" አልኳቸው።

"እዎን የመድኃኔዓለም ችረኔቱ ብዙ ነው" አሉ በደሲቱ።

“ታዲያ እርሱም መጀመሪያ የተካፈለበት ጉባኤ የት ነበር የተካሄደው?”

“እኔ ለመጀመሪያ ጊዜ የተካፈልኩበት በአምድር ውስጥ አምስትያ ተክለ ሃይማኖት ገዳም ሲሆን ከዚያ በፊት የነበረው ትግሪይ ውስጥ እንደነበረ ሰምቻለሁ” አሉኝ።

ጉባኤው በአምስትያ ተክለ ሃይማኖት ገዳም የተካሄደበትን ወርና ዓመተ ምሕረት እማሆይ ሲነግሩኝ አእምሮዬ የሆነ ነገር እያሰላ ነበር። በጣም ይገርማል። በዚያው ወቅት የድዘረ ምረቃ ጥናቱን ለማሟላት የገዳሙን ደን ለማጥናት ሂጄ ስለነበር ብዙ ነገር ወደ አእምሮዬ ተጉተልትሎ መጣ።

አምስትያ ተክለ ሃይማኖት ገዳም በደቡብ ጎንደር ዞን በሶብናት ወረዳ ከወረዳው ዋና ከተማ በስምንት ኪ.ሜ. ርቀት ላይ ከትልቅ ጋራ ስር በማራኪ የተፈጥሮ ደን ተሸፍኖ የሚገኝ ገዳም ነው። በ1260 ዓ.ም በዐፄ ይነሱኖ አምላክ ዘመነ መንግሥት በጳድቱ አቡነ ተክለ ሃይማኖት ተባርቶ በኋላ በአቡነ ሀላዊ እንደተመሰረተ ገዳም ያውኑ ይናገራሉ። ገዳሙን እኔ በነበሃሁበት ወቅት 23 ሂክታር ጥቅጥቅ ያለ የተፈጥሮ ደን ነበረው። ከምዕራብ ወደ ምሥራቅ፣ ከሰሜን ወደ ደቡብ የሀሳብ መስመር እያሰመርኩ የደኑን ይይታ፣ የዕለቱን ስብጥር በደንብ እድርጊ እንዳጠናቡት አስታውሳለሁ። እድሜ ጠገብ የሆኑ የጽድ፣ የወይራ፣ የቃዋ፣ የብርብራ፣ የዶንጋና የኮማ ዛፎች ከእኛምና ከቀጋው ሽታ ጋር ተዳምረው አካባቢውን የገኙት በር ያሰመሰሉት ገዳም ነው። ጥቅጥቅ ካለው የገዳሙ ደን ውስጥ ሁነው ሲያስቡ የተፈጥሮ ዕለታዊ ተጨፍቶ፤ መልክዓ ምድሩ ከተራቆተው ዕብናት ወረዳ ውስጥ መሆኑን ይዘነጋሉ። ታዲያ በጥናቴ ወቅት ዳስ መሳይ ነገር ከሕንጻ ቤተ ክርስቲያኑ በስተ ሰሜን በኩል አይቺ

“ንግሥ ወይም ድግስ ነበር እንዴ?” ብዬ ብጠይቅ ገደማውያኑ በፈገግታ ከማየት በስተቀር መልስ አልሰጡኝም ነበር። ጥናቴን አጠናቅቄ ከመመለሴ በፊት የገዳሙን አበምኔት ለማመስገንና ለመሰናበት ሳገኛቸው

"በሰላም ጨረሰክ?" አሉኝ

"አዎን አባታችን" አልኩ

"የደኑ ይዞታው እንዴት ነው?" አሉኝ

"በጣም ጥሩ ነው ብቻ ወደ ዳር አከባቢ ድንበሩ እየተገፋ ሰለዞኑ ትኩረት ብትሰጡት መልካም ነው" አልኳቸው።

"ደገና የተቻለንን ያክል እናደርጋለን" ካሉኝ በኋላ

"ከሳምንት በፊት መጥተህ ቢሆን ናር ከዕፅዋቱ በተጨማሪ ሕያው ቅርሶችን ማየት ትችላ ነበር" ብለው ፈጥን አሉ።

"ምን ዓይነት ቅርሶ? አሁንስ እንዳላይ ምን ያግደኛል?" አልኩኝ በችኮላ። ልክ አባ መርሐ ጽድቅ ናዳ ማርያም ሲያሰናብቱኝ እንዳሳዩኝ ዓይነት ለልጅና ለጅል የሚሰጥ ፈገግታ አሳይተው ትክሻፍን ስመው ጸሎት አድርገው ወደ በንታቸው እንደተመለሱ ትዝ አሉኝ።

አሁን ግን ያን ያደረጉት ለምን እንደነበረ ግልጽ ሆነልኝ። ቅዱሱን ጉባኤ በቅርብ ርቀት የሳትኩት ለሁለተኛ ጊዜ መሆኑን ተረዳሁ። ገጣሚ ጌትነት እንደው ባዶዬን መጣሁኝ በሚል ርእስ የጻፈው ግጥም ትዝ አሉኝና ወደ መጨረሻ ያሉትን ስንጥቶች በልቤ አነበነብኩ፡

"....."

ሰባተኛው ችሎት ይህን ፍርድ አግኝቼ

ሥጋዬን ለሲኦል ነፍሴን ገነት ትቼ

ዘላለም እንድናር አግዚሃር ፈርዶልኝ

አሰ ሥጋ አለ ነፍሴ እንድናር ፈቅዶልኝ

ባዶህን ሂድ ብሎኝ ባዶዬን መጣሁኝ።

ብዙ ገዳማትንና አድባራትን የመጎብኘት እድል ገጥሞኛል። ሳገር

“ግን ባዶዬን እየሄድኩ ባዶዬን ስመለስ ነበር የኖርኩት አልኩና በትካሄ ባሕር ውስጥ ሰጠምኩ።

ትንሽ ቆይቼ እንደመባኘን አልኩና

“እማህ ደ እርሱም ግን ቅዱሱን ጽዋ በእካል አይተውታል አይደል? ምን ይመስላል? እንዴት ነው የተቀመጠው?” አልኳቸው።

“አላየሁትም!” አሉኝ ፍርጥም ብለው።

“እንዴት? ከነዚህ አባቶች ጋር ከዐሥራ ስምንት ዓመታት በላይ ኑረው? እያገለገሏቸው እንዴት እስከ ዛሬ ሳያዩት ቀሩ?” አልኳቸው ጥርጣሬዬን በሚገልጽ ሁኔታ።

“ማየት ስለማያስፈልገኝ ለማየት አልሞከርኩም” አሉ።

“እንዴ ከዚህ በላይ የከበር ነገር ግንዛቤ የነጥ ተአምር ምን አለ?” አልኳቸው።

“ሰማህ ኃይለ ጊዮርጊስ ቅዱሱ የኪዳን ቅርስ በእመን ተራሮች በአንዱ ወይም በዋሻው ውስጥ ሊኖር ይችላል። ለእኔ ትልቁ ነገር ይህ ክቡር ኪዳን በአለበት ቦታ መኖሩ ነው። ይህ ብቻ በቂ ይሆናል። የጥንት ነገሥታት ይጠጡበት ነበር ተብሎ በየመደቡ በመስታወት ከተቀመጡ በወርቅ ከተንቀጠቆጡ ጽዋዎች በቅርፁ አይለይ ይሆናል። ለእኔ ተስፋዬ ግዙፍ ቅርሱን ሳይሆን ቃል ኪዳን ነው። ይህን የቃል ኪዳን ቅርስ የሚያጥኑና የሚጠብቁ የተመረጡ አባቶችን ማገልገል ብቻ ነፍሴን ያረካታል” አሉና ትንሽ እንደማስብ ብለው፡-

“በወንጌል ላይ ታሪክ የተጻፈውን ደም ይፈስሳት የነበረች ሴት ታሪክ ታስታውሰ የለ?” አሉና፡- ሰዎች ሁሉ ከርስቶስን ለማየት፣ ለመናገር፣ ለመዳሰስ፣ ቤታቸው ለመጋበዝ ሲጋፉ፣ እንዲህ አለች ለእኔ ግን የልብሰውን ሜፍ ብቻ የዳሰስኩ እንደሆነ እድናለሁ ብላ የለበሰውን የተሟሰ ጫፍ ከኋላ ሂዳ ነካች። ከሕመሟም ወዲያውኑ ተረወሰች።

ወደ ቅዱሱ ኪዳን ወዳለበት ሰፍራ መጠራቱን ያወቅቡት ቀን ነፍሱ ሰላምና ዕረፍት አግኝታለች። ከዚህ በላይ አያስፈልገኝም" አሉኝ።

"እኔ ግን ማየት ማለት በአካል ላይው አፈልጋለሁ" አልኳቸው በልመናና በጉጉት፡

"አዎን! ብዙዎች ሊያዩት ይጓጓሉ" አሉ እማህይ።

"እኔ እምነቴ ተንጠፍጥፎ አልቆ ባዶ የሆንኩ ሰው ነኝ። ቅዱሱን ጽዋ አይቼ መፈወስ አፈልጋለሁ። ተአምራቱን ለዓለም መናገር አፈልጋለሁ። እባክዎን የመንገዱን ጫፍ ይንገሩኝ። ከተራራው አናት ወይ አዘቅት ውስጥም ቢሆን ግድ የለኝም። የትም ቦታ የሚገኘውን ፈተና ተጋፍጪ ከፊቴ ልንበረከብ እሻለሁ" አልኳቸው።

"የት እንዳለ የመናገር ዕውቀቱም ሥልጣኑም የለኝም። ልደብቅህ ፈልጌ አይደለም!" አሉኝ በማስተዛዘን።

"አይ ግድየለም ይተውት። የቅዱስ ዑራኤልን የወር በዓልን ጠብቁ ቅዱሳኑ የተቀመጠላቸውን ዕቃ ሊወሰዱ በሌሊት ሲመጡ ከኋላቸው ተከትቶ ወደ ሚሄዱበት እሄዳለሁ። የፈጀውን ጊዜ ይፋጅ እንጂ እነዚያን ቅዱሳን አባቶች እዚሁ ቤተ ክርስቲያን ጓር ሆኜ እጠብቃቸዋለሁ" አልኩ ፈርጠም ብዬ።

"አይ ያንተ ነገር!" ብለው ፈገግ አሉና

"በመንፈስ ጀምረህ በሥጋ ልትጨርስ ነው? ቅዱሱ የኪዳን ቅርስ የተሰወረው እኮ በመንፈስ ነው። በሥጋ ድካም የምታገኘው አይደለም!" አሉና

"ይልቁንስ..." ብለው ዝም አሉ። ሊነሩኝ የፈለጉት ነገር እንዳለ ግን እያወላወሉ እንደሆነ ገባኝ እና ድንገት ብድግ ብዬ ካሥራቸው ተንበርክኤ

"ይልቁንስ ምን?" አልኳቸው፡

“እርህ በፈጠረህ ተነስ፤ ልነግርህም አይደል?” አሉ። ተነሳሁና ቆም አልኩ።

“ወደ እንድትሰብሱ እልክሃለሁ። እዛ ሂደህ አባ አክሊሉ የሚባሉ አባት ታገኛለህ። እርሳቸው ጉጉትህንና ቅንነትክን አይተው እንድትገኙ ይሰጡህ ይሆናል” አሉኝ።

“እርሶም የሚያውቁኝ የደብቱኝን እርሳቸው ምን ብለው ይረዱኛል?” አልኩ በቅሬታ።

“ግድ የለም ይረዱህል። በዚህ አካባቢ ያሉ ትልቅ አባታችን እርሳቸው ናቸው። ቦታው ልዩ ቃል ኪዳን ያለው ነውና በዚያውም በረከት ታገኛለህ። እኔ ማስታወሻ ጽፈኛ እሰጥህና እሱን ታሳያቸዋለህ” አሉኝ።

“የት ነው ቦታው? እሩቅ ነው?” አልኳቸው።

“የትም ቢሆን እሄዳለሁ ብለኩኝ አልነበር? አሁን ምን ርቀት አስጠየቀህ?” አሉ ፈገግ ብለው።

መቼም ሲያውሩኝ ሕፃን ልጅ እንደሚያወሩ ዓይነት ነው።

“እሱስ ግድ የለኝም እንዴው ዝም ብዬ ነው” አልኩኝ፤ መቀላመዴ ታውቆኝ።

“እዚሁ መንዝ ማማ ምድር ነው። ቦታውን በፈትም ሳታውቀው አትቀርም። ይገም አርባ ሃራ መድኃኒዓለም ነው” አሉኝ።

“ይገም አርባሃራ፤ እዎን! ትዝ አለኝ። በደጋው በኩል ዋሻ ያለው ቤተክርስቲያን አይደል?” አልኳቸው።

“እዎን! እዛ ነገ ትሄዳለህ” አሉኝና ወረቀትና እስክብራቱ እንድሰማቸው ጠየቁኝ። ከማስታወሻዬ ቀድሄ ከእስክብራቱ ጋር ሰጠኋቸው። ወደ ሻማው ተጠግተው ሲጽፉ ቆዩና ወረቀቱን ከአራት አዋፈው ከትራሳቸው ሥር አስቀመጡት።

“በል እንግዲህ ሀረፍ በል፤ በጠዋት ትሄዳለህ” ብለው ጸሎታቸውን ጀመሩ።

እኔም እንደነገሩ ጸሎት ቢጤ አደረግሁና ከመደቡ ላይ ተጋደምኩ። እግሆይ በእሻጋሪ ቁመው ጸሎት እያደረጉ እኔ መደብ ላይ ተሸፋፍኜና ተጋድሜ ለሚያይ ሞቼ ጸሎተ ፍትሐት እየተደረገልኝ ይመስላል።

“ወይ ጣጣ። ወደ ግቤ ተቃረብኩ ስል እንደገና ወደ ሌላ ቦታ መንከራተት። እንዲያው እነዚህ ምስጢራቸው የማይፈታ ልጉሞች። በቃ እንደ ኳስ እየተቀባበሉ ከአንዱ ገዳም ወደ ሌላኛው ይጠልዙኛል” አልኩና ለምን ቁርጥ አድርጌ እንደማልተወው ሳስብ “ሲያንሰኝ ነው” ብዬ ለመተኛት ሞከርኩ። ሌሊት እግሆይ ለጸሎት እንደገና ተነሡ። እኔም ተነሣሁና ሰዓቴን ሳይ ከሌሊቱ ዘጠኝ ሰዓት ይላል።

“ደኅና አደርክ? ኃይለጊዮርጊስ” አሉኝ

“ደኅና እግዚር ይመስገን፤ እረስም እንደምን አደሩ” አልኩና መደቡን ለቅቄ ቁሜ ልብሴን ሰፈልግ እዩና።

“ተኛ እንጅ፤ ገና አኮ አልነጋም” አሉኝ ።

“አይ! እንግዲህ ምን ቀረው? በጠዋት ብሄድ ይሻላል ብዬ ነው” አልኩ።

“እንዴ! የእመን ቆላ መውጫ እንኳን በጨለማ በብርሃንም ችግር ነው። ወይ ጉድ! ምንድን ነው ጥድፈያው?” አሉ ቆጣ ብለው ። ዳገቴን ሳስብ እንደገና ሀሞቴ ፍሰስ አለና ቁጭ አልኩ።

“ወደ ኃይለጊዮርጊስ! እውነትም ታመክል? እንዲያው ያሁሉ ትሰግሥትህ ወዴት ጠፋ። በል ሀርፈህ ተኛ” አሉና ጸሎታቸውን ቀጠሉ።

እንዳይነጋ የለም ነጋና ሁለቱን ሻንጣዎቼን ይዜ ለመሄድ ተነግህ።
እማሆይ ፅሴተ ማርያም ከትራሳቸው ስር ያስተመጧትን ወረቀት
እነሱና።

“ለአባ አክሊሉ በእጃቸው ስጣቸው። ገልጠህ እንዳታነብ ዋ!” አሉኝ።
ፈጣጣሪ “እሽ” አልኩና ወረቀቷን ተቀጥቼ ከደረቱ ኪስ ሸጉጥኳት።

“እየውልህ ኃይልዬ! እባክህ ትፅግሥት ይኑርህ። ይሄ በየሀገሩ
እየዞርክ የቃረምከው እውቀት መንፈሳዊነትክን ሳይጎዳው
አልቀረም። እትችኩል፤ ምንም ምን ቢያጋጥምህ እትናደድ፤
የቅዱሱ ኪዳን በረከት አይለይህ፤ መልአኩ ዑራኤል ይከተልህ”
አሉኝና ተሰናበቱኝ።

“እሽ እማሆይ እግዚር ቢረዳኝ ቶሎ እመለሳለሁ” አልኳቸውና
መንገዴን ጀመርኩ።

የእመኝ ቆላን ዳገት በደረቱ እየታከኩና እንደ ዝንጀሮ እየሷጠጠኩ
እንደምንም ወጣሁት። ወደ ላይ መውጣት ያደክማል እንጅ
አያስፈራም። ዳገቱን ጨርሼ ደልዳላ ሜዳው ላይ ስደርስ ፊቴን
ወደ ቆላው አኩሬ ድንጋይ ላይ ዐረፍ አልኩኝ። ድንገት እንደ
መጥፎ ሀሳብ ብልጭ አለብኝ።

“እንዴ! እማሆይ ሁኔታዬ ስላላማራቸው በዘዴ ከቅዱሱ ሰፍራ
እንድርቅ ይሆን እንዴ ወደ ይገም የላኩኝ?” አልኩና የሰጡኝን
ደብዳቤ ደረት ኪሴ ውስጥ ላጥ አድርጌ አወጣሁት።

“ምን ብለው ይሆን የጻፉት?” እል ጀመር። ደብዳቤውን የማንበብ
ከፍተኛ ጉጉት አደረብኝ። “ገልጠህ እንዳታነብ ዋ!” ያሉኝ ቃል
ሞግተኝ። ይህን ያክል ሞራለቤስ መሆንማ የለብኝም አልኩና
ደብዳቤውን መልሼ ኪሴ ከተትኩና ጉዞዬን ወደ ሞላሌ ተያያዝኩት።

ምዕራፍ ዐሥራ ዐራት

ይገም አርባራ መድኃኔዓለም ከሞላሊ ከተማ ሃያ ሰባት ዚሉ ሚትር ላይ ወደ መሐል ሜዳ በሚወሰደው የመኪና መንገድ በስተቀኝ እንደ ዚሜ ገባ ብሎ የሚገኝ ጥንታዊ ደብር ነው። ወደ መሐል ሜዳ የሚወሰድ መኪና ሳጠያይቅ ከአዲስ አበባ በሞላሊ አድርጎ ወደ መሐል ሜዳ የሚሄደው አውቶብስ ካልሆነ በቀር ለጊዜው እንደማላገኝ ሰዎች ጠቆሙኝ። ከአዲስ አበባ የሚመጣውን አውቶብስ ለዕለት የሚያስፈልጉኝን ደረቅ ብስኩትና ጡሃ ገዝቼ ከእንደ ሆቴል ጥገ ቁጭ ብዬ መጠበቅ ጀመርኩ።

ከቀኑ ዐሥር ሰዓት ላይ እንደ አውቶብስ መጣ። የሞላሊ መንገደኞች ከወረዱ በኋላ ይገም ነው የምሄደው ብዬ ተሳፈርኩ። ትኬት ቆራጨ መጣና

“መሐል ሜዳ እንጅ መንገድ ወራጅ አንጭንም” አለኝ።

“ገደያለም በመሐል ሜዳ ሂሳብ እከፍላለሁ፤ ስለምቸኩል ነው “አልኩኝ” ያው የተለመደ ገንዘብ ማስጨማሪያ ዘዴ ነው። በአዲስ አበባ ሂሳብ ክፈል ቢሉኝም መክፈሌ አይቀርም ነበር።

ይገም የቀበሌ ንዑስ ጣቢያ በመሆኗ እዚህና እዚያ የተሰሩ ሻይ ቤቶች፣ የመምህራንና የግብርና ባለሙያዎች መኖሪያ ቤቶች አሉባት። በጣም ብርዳምና ድብርታም መንደር ነች። ከአውቶብሱ ወረደኩ። እንደ እኔ ያለ ወዘ ልውጥ ሰው ምሽት ሲቃረብ ደብር መሄድ ለአካባቢው ሰው ጥሩ ስሜት ላይፈጥር ይችላል ብየ ስላሰብኩ በዚያ ሰዓት ወደ ቤተክርስቲያኑ መሄድ እንደሌለብኝ ወሰንኩ።

የተወሰኑ ሰዎች ከተቀመጡበት ሻይ ቤት ነገር ገባውና ሰላምታ አቀረብኩ። ሁሉም ከመቀመጫቸው ተነሥተው እንደሚያውቁት ሰው አድርገው ተቀበሉኝ። “እርሶ በእግዚር አይገባም!” ብዬ በእንደ ጥግ ሂጄ ቁጥፍ አልኩ። ያለ ሰዓት የመጣው እንግዳ መሆኔን አይተው ግር እንዳላቸው ገባኝና

“እ... ከዩኒቨርሲቲ የመጣው አጥኚ ነኝ። እዚህ ጓሳው ሰላሉት ቀይ ቀበሮች የማጠና ነኝ” አልኳቸው።

ከይገም ትንሽ አለፍ ብሎ “መንዝ ጓሳ” የሚባል ሰፍራ አለ። እናም እዛ ብርቅዬ የሆኑት ቀይ ቀበሮች መኖሪያ እንዲሆን የማሳበረሰብ ፓርክ እየተቋቋመ እንደሆነ ስለማውቅና እነሱም እንግዳ አይሆንባቸውም ብዬ አስቤ ነው።

“አይይይ! ታዲያ ከወዲያ ነበር የምትወርድ እኮ!” አለኝ እንደኛው ለእኔ በማዘን ሰሜት።

“አውቂያለሁ ስለመሸ በዚያውም በወዲህ በኩል ለመጀመር ብዬ ነው” አልኩኝ።

“እንዲያ ከሆነ ደኅና ነው” አሉኝና ተረጋጉ።

የቤቱ ባለቤት ብስል ቀይ ደረብብ ያሉ ግርማ ሞገስ ያላቸው እናት ናቸው።

“እናቴ ካላስቸገርኩ የዛሬን እዚች እመደቧ ላይ ቢያሳድሩኝ? ሂሳብ የጠየቁኝን እከፍላለሁ” አልኩኝ።

“እንዴ! ቤት የእግዚርም አዶል? አይመችህ እንደሆንዶ እኔማ ምን ቸግሮኝ ልጀ?” አሉኝ

እዛ ያሉት ሁሉ፡ “ደሞ ለመደብ ምን ችግር አለው?” አሉና ጥያቄዬን አቃለሉት።

ተረጋግኜ ቁጭ አልኩ።

“ለብርድ አረኤ /አረቁ ማለታቸው ነው/ ተሩ ነው፤ አትሞክርም?”
አሉኝ።

“እሽ ተሩ ነው” አልኩና አንድ መለኪያ አስቀዳ። የቅዝቃዜው
ኃይል አርቁውን እንደ ውሃ ያስመጣል። መሸቶ ሰዎች ተሰናብተው
ሲነሱ የመጠጥ ሂሳባቸውን እኔ እንደምከፍል ተናገራ ተመሰግንን
ወደ ቤታቸው ሄዱ።

ቅዝቃዜው ከጨለማው ጋር ተዳምሮ አካባቢውን ሲለል
አስመሰለው። ብርዱን እንዴት ችግር እንደማድረግ ሳስበው በጣም
ጨነቀኝ። ቅጥል ያለ በርሃ ብሄድ ይሻለኛል ከቅዝቃዛ ቦታ።
ባለቤቷ ወደ አንድ ጥገ ሂደት ታሰሮ የተቀመጠ የሚመስል
ንዝ ይፈቱ ጀመር። ዝተት ነው። ዝተት ወይም ባና ከበግ ፀጉር
የሚሰራ የመንዞች ብርድ ልብስ ነው።

“ነጋዴዎች አስገምጠውት ነው። ይኮሰኩስዞ እንደሆነይ ለብርዱ
መድኃኒት ነው” አሉና ሦስቱን ሰጡኝ። ሁለቱን ከሥር አንጥፈ
ከላይ ስልፒንግ ባግ ዘረጋውና ውስጥ ገባው። ከላይ ነጣ ያለውን
ዝተት ደርቤ ጋደም አልኩ። ትንሽ ጠረኑ በግ በግ ይሸታል
እንጅ ምቹቱና ሙቀቱ በጣም ተስማማኝ። እንዲያ በነጭ ዝተት
ተጠቅልዬ ስታይ ትልቅ ቀንድ አውጣ እመስላለሁ።

ሌሊቱ ተመችቶኝ ጥሩ እንቅልፍ ተኝቼ አደርኩ። ጠዋት ስነቃ
አንድ ሰዓት ተኩል ሆኗል። አንገቴን ቀና አድረኩና እጄን አውጥቼ
ቅዝቃዜውን ስፈትሽ አካባቢው በረዶ የተደፋበት መስፈል። መልሼ
ዝተቱ ውስጥ ጥልቅ አልኩ። ከዝተቱ ቀስ ብዬ ብቅ ካልኩ በኋላ
መልሼ መግባቴን በዓይነ ገሊናየ እየላልኩ “አሁንስ በደንብ ቀንድ
አውጣ መስልኩ” ብዬ በራሴ ላይ ፈገግ አልኩ። ሦስት ሰዓት
አካባቢ ብርዱ ባይለቅም ትንሽ ፈካ በማለቱ ከመኝታዬ ተነሰቼ
እቃዬን ያዝኩና ባለቤቴን አመስግኜና ትንሽ ገንዘብ ሰጥቼ ወደ
አርባ ሃራ መድኃኔዓለም ቤተክርስቲያን አቀናሁ።

እርባ ሃራ መድኃኔዓለም ቤተክርስቲያንን ቀደም ብዬ አውቀዋለሁ። ከገደል አፋፋ ላይ የተሠራ ቤተክርስቲያን ነው። ከቤተክርስቲያኑ ጀርባ በግምት አንድ መቶ ሜትር ላይ ጭልጥ ያለ ገደል ነው። በበጋ ወራት የይፋት ሜዳዎች ቁልፍ ብለው ይታያሉ። ልክ ፎቅ ቤት ላይ ሁነው በመስኮት አሻግሮ የማየት ያክል ነው።

የጣርማ በር ሰንሰለታማ ተራሮች ወደ ምሥራቅ እየተጀመረሙልኩ ከዚያም ወደ ደቡብ ታጥፈው እስከ አንኮበር ይዘረጋሉ። በምሥራቁ አቅጣጫ የይፋትና የአፋር ረባደማ ቦታዎች ይገኛሉ። ከይገም በስተምዕራብ አቅጣጫ ደግሞ እነዚህ ተራሮች እስከ መሐል ሜዳ ተዘርግተው በሰሜን ግሽ ራቤልን እየተው ወደ ምዕራብ ደግሞ መርሐ ቤቱንና የደቡብ ወሎ ወርኢሉን ጃማንና ደግሞን አሻግረው ያሳያሉ። እቤት መልክክክ ምድር! መቼም የተፈጥሮ ዕዕዋቱ ተሟጦ ባያልቅ የምድር ገነት ይሆን ነበር። ከቤተክርስቲያኑ ሥር ካለው ገደል ሃያ ሜትር ወረድ ብሎ የተፈጥሮ ዋሻ አለ።

ከቤተ ክርስቲያኑ ደርሼ አጭር ጸሎት ካደረስኩ በኋላ ወደ ዕቃ ቤት አቅጣጭ ስሄድ አንድ ንቁ መነኮሴ ንሳ ከተባለው ሳር ገመድ እየፈተሉ የተወሰኑ ተማሪዎች እዚህም እካም ቁጭ ብለው ሲቀጽሉ (ሲማሩ) አገኘኋቸው።

"አባ አክሊሉ መሆን አለባቸው" አልኩ።

ሰላምታ ሰጥቼ በመስቀላቸው ከተባረከሁ በኋላ እፈት ለፈታቸው ካለው የተጋደመ ደረቅ ግንድ ላይ እንድቀመጥ ጋበዙኝ።

"እህሳ ልጄ! ከወዴት መጣህ?" አሉኝ በአባታዊ ቃል። ድምፃቸው አንዳች ከብደት አለው።

"የመጣሁት እንኳን ከሩቅ አገር ነው። ዛሬ ግን..." አልኩና ንግግራን ገታ አድርጌ

"አባ አክሊሉ እርሶም ነዎት አባቲ?" አልኩኝ። መፍታላቸውን ተወት አድርገው ቀና አሉና

“አዎን፤ እኔ ነኝ። የእርሳል ደገናም አይደለም?” ሲሉ ጠየቁኝ።

“እርሳል ደገና ነኝ። ለእርሳልም የሚሰጥ መልእክት ይገዢ ነው” አልኩኝ።

“ከወደድኩት? ከማን?” አሉኝ።

“እዚህ ታች እመን ቆላ ከእማሆይ ዕሴቱ ማርያም ነው” አልኩኝና ወረቀቷን ከዚህ ለማውጣት ሰዳብሰ አጣረት። እመደሜ በጎን አለ።

“ምን የተረገምኩ ሰው ነኝ! አልኩ ለራሴ።

“በደገና ነው እመን ቆላ የወረድክ?” አሉኝ አባ ተረጋጋ ለማለት በሚያስመስል አነጋገር።

በሀሳቤ “ምን ደገንነት አለ!” እያልኩ ተራራ ከሴን እዳብሰ ጀመር።

“እ... በደገና ነው” አልኩ በደመ ነፍስ

“እማሆይ ደገና ናቸው?” አሉኝ።

“ደገና ናቸው” አልኩ።

አባ ወረቀቱ እንደጠፋብኝ ገባቸውና ወደ ገመድ ፈተላቸው አቀረቀሩ። እራሴን መርገሙን ትጅ ተረጋግቼ ማሰብ ጀመርኩ። ማታ ስተኛ ልብሴን ሳላወልቅ ስለነበር ወረቀቷ እንዳትቀደድ ብዬ ከማስታወሻ ደብተራ ማኖሬ ትዝ አለኝና ሻንጣዬን ከፍቼ መክረጥ አደረኳት። ሎተሪ የወጣልኝ ያክል ደስ አለኝ።

“አባታችን እማሆይ ለእርሳልም የላኩት ደብዳቤ ይኸው” አልኩ ቀረብ ብዬ። ልክ የሹመት ደብዳቤውን ለርእሰ ብሔር እንደሚሰጥ አምባሳደር የሆንኩ መሰለኝ።

ተቀብለው ሳያነቡ ከዳዊታቸው ገጽ ወሽቅ አደረጓትና ሥራቸውን ቀጠሉ። እርር አልኩ።

“ከወደድኩት ነበር መጣሁ ያልከኝ?” አሉኝ።

"አሁን ከእመን ቆላ ነው። ከዚያ በፊት ግን ከባሕር ዳር ነው" አልኩ።

"እረ እረ ተሩቅ አገር ነውሳ የመጣህ " አሉኝና

"ስንት ቀን ፈጀብህ?" አሉኝ።

"አይ! እርሰዎ ራሰዎ ገጽሞ ናዳ ማርያም አልነበሩም? ምን ያክል እንደፈጀ አጥተውት ነው ? እንዲያው መቼም አላዋቂ ለመምሰል የሚያደርጉት ጥረት ይገርማል!" አልኩ በልቤ።

ከባሕር ዳር አዲስ አበባ አንድ ቀን ሙሉ፤ ከአዲስ አበባ መንገዝ አንድ ቀን፤ ያው መንገድ ብቻ ሁለት ቀን ማለት ነው። ትኬት ለመቀረጥ አንድ ቀን አዲስ አበባ ውያለሁ። በጠቅላላ ሦስት ቀን ፈጀብኝ ማለት ነው" አልኩ።

እንዲያዝኑልኝ ብዬ ነው እንጅ እንደ እውነቱ ከሆነ ከባሕር ዳር አዲስ አበባ በአውሮፕላን 45 ደቂቃ ፈጅቶብኝ ነው የመጣሁት።

"እረ እረ አያሌ ተጉዘህል ደክምሃል እንጅ!" አሉኝ። ያዘኑልኝ መሰለኝና ተስፋ አሳደርኩ።

"ምንድን ትሰራለህ?" አባ ጥያቄያቸውን ቀጠሉ።

" ዩኒቨርሲቲ መምህር ነኝ"።

" አሃ የተማርክ ትልቅ ሰው ነህና!" አሉና

"ታዲያ ተማሪዎቻችሁን አስጨርሳችሁ መሰማሪያ ለምን አትሰጧቸውም? ድሀ ገበሬ ልጄ ኮሌጅ ገባ ሲባል በፊውን እየሸጠ ይልካል። ተአራት ፀመት በኋላ ወላጆቼን ይረዳል ሲባል ሥራ አልወጣለትም ተብሎ እዚሁ ገበር መጥቶ መኖር ሆነ እንጅ" አሉ።

"አዎን መቼስ ተመራቂውም በዛ። የመንግሥት ሥራ ደግሞ በዚያው ልክ አላድግ አለና ለጊዜው ችግር ሆነ እንጅ ወደፊት ተስፋ ይኖራል። ቢሆንም መማር በራሱ ጥሩ ነው" አልኩኝ።

“እሱስ እውነትከን ነው” አሉና

“ምንድን ነው እምታስተምር?” አሉኝ

“ኑድ ፈላ” አልኩ ለራሴ

የኢየሱስ ተሳታፊዎች ሆነ በሌላ ሥራ መስክ ላይ ላለን ባለሞያዎች በጣም አስቸጋሪው ነገር ሙያችንን ላልተማረው ኅብረተሰብ በተለይም መደበኛ ትምህርት ለሌለው ሰው መንገርና ማሰራዳት ነው። በውጭ ቋንቋ አጥንተን፣ የውጭ ምሳሌ እየተሰጠን፣ የውጭ መጻሕፍትን እያነበብን ነው ወደ ላይ የምንመጣው። ወደ ሀገረኛና አካባቢ ለመለወጥ ግር ይላል።

“በእንግሊዝኛ አካላችሁ በእማርኛ የሥነ ምግባር ሳይንስ ይባላል” አልኳቸው።

“ምን ማለት ይለን?” አሉኝ

እማሆይ ዕሊተ ማርያም “ትዕግሥት ይኑርህ” ያሉኝ ትዝ አለኝ።

“በእንደ በተወሰነ አካባቢ ያለውን የዕውቀት፣ የእንስሳት ስብዓር፣ ከአፈሩ፣ ከውሃው፣ ከአየር ንብረቱ ጋር ያለውን መስተጋብር የሚያጠና ሳይንስ ነው” አልኩና

“ለምሳሌ ደጋ ስንል የአየሩ ትዝቃዜ፣ እርጥበቱ፣ ተራራማ መሆኑ፣ የዕውቀቱን ዓይነት የሚያቀርበውን አዘርዕት፣ የእንስሳቱን፣ የተባዩን፣ የነፍሳት ዓይነቱን የተለየ ያደርገዋል። ስለዚህ ደጋ፣ ወይና ደጋ፣ ቆላ እያልን ብዙ ሥነ ምግባር ማውጣት ይቻላል” አልኳቸው።

“ግሩም፣ ግሩም!” አሉ አንገታቸውን እየነቀነቁ።

“ውጭ አዝር ተምርሃል? የፈረንጅ ልሳንሰጥ”

“እኛን ተምረያለሁ። ከውጭ ቋንቋ እንግሊዝኛ ብቻ ነው የማውቅ” አልኩ።

“አማራካን ነው?” አሉኝ።

“በተመሳሳይ ደረጃ አማራካ የቆየው ቢሆንም ረዘም ላለ ጊዜ የተማርኩት ግን አውሮፓውያን ነው።”

“ግሩም ነው፤ ብዙ ነገር አይተሃል፤ ብዙ ጥበብም ገብይተሃል ማለት ነው።”

አዎን አማራካ ስንት ጊዜ ሳተላይት ወደ ህዋ እንዳመጠቀች፣ የፓናማ ካናል መቼ እንደተከፈተ፣ የዘንድርውን የአካዳሚያዊ አዋርድ ያሸነፈው ፊልም ዳይሬክተርና ተዋናይ እንማን እንደሆኑ ማወቅ ብቻ ሳይሆን ተዋናዮቹ ስንት ጊዜ አግብተው እንደፈቱ እንደማውቅ፣ ሩሲያዊው ባለሀብት የእንግሊዙን የእግር ኳስ ክለብን ቼልሲን እንደገዙት መረጃው እንዳለኝ በዚህም በጣም ተናድጄ እንደነበር፣ ኒውዮርክ ስቲት ኢምፓየር ሕንፃ ሜፍ፣ እንዲሁም ፓሪስ አይፍል ታምር ላይ እንደወጣው፣ የብራስልሰንና የእስቶኮልምን ከተሞች ጽዳትና ውበት በዐይኔ በብረቱ እንዳየው፣ የሸክሰፒርን ተውኔቶች በለንደን ቲያትር ቤቶች መታደሟን፣ ልዩ የሙዚቃ ቅንብር በሲዬና ማዳመጢን ባወራላቸው እንደማይደነቁ እገምታለሁ። የቻርልስ ዳርዊንን ኦሪጅን ኦፍ ስፒሲስ (Origin of Species) እንዲሁም የአልበርት አንስታይንን ሪላቲቭ ቲዮሪ እንደ ሸመደድኩ ብንግራቸው ልባቸው አይከፈትልኝም። ለእነርሱ እውቀትና ጥበብ ከማንነትህ የሚጀምር ተግባር ነው። ከያሬድ ዜማ አንዱን መዘህ ካላዜምክ ወይም ከተዋናይ ቅኔ አንዱን ፍልስፍና መርጠህ ካልተቀኘህ፣ ወይም ከገዳሙ ሥር የሚፈልቀውን ውሃ ስድስት ሚትር ወደ ላይ የሚገፋ ዘዴ ካላመጣህ፣ ወይም እንደ ሰው የሚቆጥሩትን ዕድሜ ጠገብ የጽድ ዛፍ በቁሙ የሚያደርቀውን በሽታ ለይተህ ካላዳኘክ፣ ወይም የተልባ ቆሎ የመሰለ እባብ ቢነድፍህ የትኛውን ቅጠል በጥሰህ ወይም ሥር ምሰህ እራስክን ማዳን እንዳለብህ ካወክ በእነርሱ ዘንድ ገልቁ ነህ። በማረሻ ታርሶ የተመረተ እህል ተሸጦ የተገዛ ላፕቶፕ እንግታህ የምዕራቡን ዓለም ጥበብ በጥራዝ ነጠቅ ብታነበንብ እንተ ለእነርሱ ሃዲዱን የሳተ ባቡር ነህ ብዬ ለራሴ ነገርኩትና

“ብዙ የሚባል ሰውቶት እንኳን የለኝም አባ” አልኩ፤

“ባለ ትሕትና ነህ። ለመሆኑ የኛንስ የቤተ ክህነቱን ተምረሃል?” አሉ።

“እርፍ! አላልኩህም” አልኩ በልቤ።

“አይ... አልተማርኩም። ብቻ አሁን አሁን እየቆጠኝና ፍቅሩ እያደረብኝ ወደ አማርኛ የተተረጎሙ ድርሳናትን፣ ገድላትንና ሊቃውንት የጻፏቸውን የታሪክና የተግግጽ መጻሕፍት ማንበብ ጀምረዋለሁ” አልኩኝ።

“ደገና ነው” አሉና “ታዲያ እመኝ ቆላ ምን እግር ጣለህ?” አሉኝ።

“ከቦታው በረከት ለማግኘትና” አልኩና ፀሳቤን ገታ አደረኩ፤ የቸኮልኩ መሰለኝ። እማሆይ ለማንኛውም ጽፈውለዎታል” አልኳቸው።

“አይ የኔ ነገር ከመድረስህ አደክምኩህ ልጄ” አሉና ዳዊታቸውን እንስተው መጣሁ ብለው ሄዱ። የእማሆይን ደብዳቤ ሊያነቡ እንደሆነ ገመትኩ።

አባ አክሊሉ ተጣጥፈው ቁጭ ካሉበት ሲነሱ ረዘም ያለው ተክለ ቁመናቸው ከኋላ ሲታይ ያምና ሰማይት በፍጹም እንዳላዛባው ይናገራል። የመጉበጥም ሆነ የመጎሳቆል ነገር አይታይበትም። ሲሄዱ ቀጥ ብለው ነው። ፊታቸው ቀይ የሚባል ሲሆን ከዐይናቸው አካባቢ ቆጽቸው በመጠኑ የተሸበሸበ ከመሆኑ በስተቀር የጠንካራ ጎልማሳ ፊት ነው። ፀጉራቸው ከምንኮስና ቆባቸው ተርፎ ሲታይ አልፎ አልፎ ከሚታይ ሽበት በስተቀር የሚያብረቀርቅ ሉጫ ጥቁር ነው። ዓይኖቻቸው ላም ያሉ ሲሆኑ ንቃታቸውን ይመሰክራሉ። ሲናገሩ ቃላትን እንደዋዛ ጣል የሚያደርጉ ሲሆን ሰስ ከንፈሮቻቸው ብዙም አይላቀቁም።

አባ አክሊሉ አስከመላሉ ከተማሪዎቹ ጋር እያወራው ብቅ ጥልቅ እያለች የምትሸከረመመውን ፀሐይ መሞቅ ጀመርኩ። አባ ቆይተው እያዘመ መጡና

“የእኔ ልጅ ዋሻውን ላሳይህ እንሂድ” አሉኝ።

“እሽ አባቱ!” ብዬ ቀልጠፍ ብዬ ተነሳሁ።

“ንቤን ልጆቹ ያስጠጉታል ተወው” አሉና ተማሪዎቹን የትም እንዳይሄዱ አስጠንቀቀው ወደ ገደሉ ወረድን።

ገደሉ ለወትርው የይፋት ሜዳን ወለል እድረጎ የሚያሳየው ዛሬ ግን ጥቅጥቅ ባለ ጉም ተሸፍኖ ቢወድቅበት የሚመች ይመስላል። ትንሽ እንደወረድን በእንጨት አጥር የተዘጋ ዋሻ ጋ ደረስን። አባ የእንጨቱን ዘር ከፈቱና እንድገባ ጋዘዙኝ። የሚከብድ ስሜት አለው። ወደ ውስጥ ሲዘልቁ በፅላን ጢስ የጠቆረው በሰታማ ጣራና ግድግዳ እንደማንጸባረቅ ይላል። የመታፈን ሽታ እንጅ መጥፎ ጠረን የለውም። ወደ ውስጥ በጣም እየዘለቁ ሲሄዱ የቆሙና የተጋደሙ ያልፈረሱ በርካታ አስከሬኖች ይታያሉ።

ፍርሃቴ መጣ፤ አባ ግን ከፊቱ አሉ።

“ይኸውልህ የመድኃኔዓለም ተአምር ብዙ ነው። ሰው ሞቶ ሳይፈርስ ሳይበላሽ በቃል ኪዳኑ እንዲህ ይኖራል” አሉና የእንደኛውን ያልፈረሰ ፀፅም ፀጉሩን እየነካኩ ጠጋ ብዬ እንዳየው ጋበዙኝ።

ያለ የሌላ ድፍረቴን አሰባስቤ ጠጋ ብዬ ማየት ጀመርኩ። ግማሾቹ እስከፊኖች በሸራ የተከተቱና ከላይና ከታች የተቋጠሩ ናቸው። እንደዚህ ያለ የፋብሪካ ሽራ በአካባቢው ለአስከሬን መገኘት አይውልም። በአካባቢው ለመገኘት የሚጠቀሙት ከላይ ቆዳ ወይም ሰሌን ሆኖ ከውስጥ ሸማ ወይም እቡጆዲ ነው።

“ይህ ጠንካራ የመኪና ሽራ የሚመስል መገኘት ከየት መጣ?” አልኩኝ ሰራሴ። ጥቂት አስከሬኖች ደግሞ መገንዛቸው ተፈቶ ግዳግዳውን ተደግፈው እንዲቆሙ ተደርገዋል።

ከዚህ በፊት መጥቼ የነበር ቢሆንም በፍርሃት ከበር ሆኜ በርቀት ነው ያየውት። ታዲያ ያን ጊዜ ያስጉበኝኝን ቁስ

“የንማን አስከሬን ነው?” ሰላቸው፤

“አይ አናውቅም። ብቻ አልፎ አልፎ ትልቅ ነብ ነዴ እሞራ መጥቶ ያርፋል። ገበሬዎችም ያዩታል። በበነጋው መጥተን ሰናይ እዲስ አስከሬን እናገኛለን” ነበር ያሉን።

እንደገና አስከሬናቸውን ለማየት ሞከርኩ። ተመጣጣኝ ቁመት፣ ወርድና መጠን ያላቸው ናቸው። ነገር ግን የአንድ ዘመን አለመሆናቸውን ከተገነዘብኩ ሸራ መረዳት ይቻላል። በመደነቅና በመገረም ላይ ቆይቼ ወደ አባ እክሊሉ ዘመር አልኩና

“የንማን አስከሬን ነው? ከየት ነው የሚመጣው? ማን ነውስ የሚያመጣው?” እልኳቸው አከታትዬ።

“የመድኃኒዓለም ጥበብና ቸርነቱ ብዙ ነው” አሉኝና ወደ ዋሻው በር ሄደው ከውጭ በኩል ያለ ለሰላሳ ድንጋይ ላይ ተቀመጡ።

እኔም ተከተልኳቸውና ድንጋይ ፈልጌ ከፈት ለፈታቸው ተቀመጥኩ። ከዚህ ሆኖ ወደ ገደሉ ሲመለከቱ ልክ 60ኛ ፎት በረንዳ ላይ እንደመቀመጥ ያለ ነው። ከተቀመጥንበት ቦታ ወደታች መውረጃ የምትመስል ቀጭን መንገድ ያየው መሰለኝና

“ወደታች መውረድ ይቻላል እንዴ?” እልኳቸው

“አይ አያስወርድም” አሉኝ።

በጣቴ እያመለከትኩ መንገድ መሰሎኝ እኮ ነው?” እልኳቸው።

ፈገግ አሉና፡ “ከዚህ ትንሻ ወረድ ብሎ ወደ ጉን ሊላ ዋሻ አለ” አሉኝ።

“እንደዚህ አስከሬን ያለበት ነው?” እልኳቸው በመደነቅ

“እይ እይደለም። ያ እንኳን የዋሻ ውስጥ መንገድ ነው” አሉ ዐይን ዐይኔን እያዩ፡

“ወዴት የሚወሰድ?” መቼም ችኮላዩ፡ “ለምንድን ነው እራሴን የማልቆጣጠር?” አልኩኝ፡

“ወደ ዚህ ዋሻ ጠዋት ጠዋት ሁልጊዜ እመጣለሁ። ከኪዳን በኋላ እየመጣሁ አጥነዋለሁ። ዳዊትም እደግማለሁ። በሥጋ መታን ቢመስሉህም ትዲሳን ሕያዋን ናቸው። ወደ እነሱ እስከሄድ ድረስ እናፍቃለሁ” አሉኝ።

ጥያቄዬን ለመሸሽ የፈለጉ ሰለመደሰሰኝ ተጨማሪ ጥያቄ መጠየቅ አልፈለኩም።

“ማታ ተማሪዎቼን ካስቀጠልኩ በኋላ ሁሉንም እንጫወታለን” አሉኝ።

ፊቱ ወገን ብሎ “እሽ አባቴ!” አልኩኝ።

ተያይዘን ወደ እቃቤቱ ሄድንና በር ላይ ተቀመጥኩ። ወደ ዘጠኝ ሰዓት አካባቢ ሆኗል።

“ትናንት ፍትሐት ነበር እና ትንሽ የተረፈ ነገር ይኖራል” ብለው ወደ ደጀ ሰላሙ ሄድን። ድስት፣ የተከደነ ወራንታ፣ የተዘነበለ እንሥራና የሸክላ ፅዋዎች አሉ። አባ ቀልጠፍ ብለው የእንጀራ ማስቀመጫውን ሲከፍቱ እንጀራ አገኙ፤ ከድስቱ ውስጥ ግን ወጥ አልነበረም። እንሥራውን ሲያዩ ደግሞ ጠላ አለው።

“እንግዲህ ደረቁንም ቢሆን በጠላ እያማግህ ሞክር። ደጀ ሰላም የተገኘ ሁሉም ነገር ይጣፍጣል” ብለው ጸሎት ካደረሱ በኋላ ግማሽ እንጀራ አጥፈው ሰጡኝ። እንደ ተማሪ ደግሞ ጠላ ቀድቆ ሰጠኝ። ሁሉም የድርሻ የድርሻውን ይዞ ተቀመጥን።

አባ ስለ ዓለሙ አስተዳደር ብዙ ብዙ ነገር እየጠየቁኝ እኔ እየመለስኩ መሸና የቅጽላ ሰዓት ደረሰ። አባ ማረፊያየን አሳዩኝና ከወንበራቸው ላይ ባናቸውን ለብሰው ቁጭ አሉ።

እታ ቤቱ በጭቃና በግንብ ተሰርቶ ማራው በቆርቆሮ የተከፈነ ነው። ማራው ዙሪያውን ከግዳግዳው በአያሌው ሰፋ ያለ ተዛንብ (በረንዳ) አለው። ተዛንቡ በእንጨት ተገርግሮ አንዳንድ እታዎች ተቀምጠውበታል። ከዚህ ተዛንብ ከእታ ቤቱ ዋና መግቢያ በር በግራና በቀኝ በጓሳ የተደለደሉ ሁለት ቆጦች ማዶ ለማዶ አሉ። አንደኛው የአባ መኝታ ሲሆን ማዶ ያለው ግን ለአንግዳ የተዘጋጀ ነበር መሰል ለእኔ ተሰጠኝ። በመሐሉ ያለው እርቀት የበሩ ሰፋት ብቻ ስለሆነ ለመነጋገርና ለመደማመጥ ይቻላል።

ሻንጣዬን እቆጡ ላይ ሰቅዬ የተማሪዎችን ቅጽላ እክታተል ጀመር። ከምሽቱ ሦስት ሰዓት አካባቢ አባ ሲተነፍሱ የሕመም ድምፅ ያሰሙ ጀመር። አልፎ አልፎ "እሁሁሁ" ይላሉ። ሕመማቸውን የሚታገሉ ይመስላሉ። በእድሜ ከፍ ያለው አንደኛው ተማሪ ቅጽላውን አቁሞ

"የኔታ! ደኅና አይደሉም?" አላቸው። ሁሉም ተማሪ ጸጥ አለ።

"ያ ጠንክኛ ጥርሴ ጀመረኝ" አሉና በረጅሙ አሁንም "እሁሁሁ" አሉ።

ጉበኤው ወዲያው ተበተነና ተማሪዎቹ ወደየማደሪያቸው ሄዱ። አባም ወደ አልጋቸው ወጥተው ቁጭ አሉ። ነገር ግን ሕመማቸው እየበረታ፣ ሲታቸው እየጨመረ ሂደ እንጂ አልተሻሻላቸውም።

አልፎ አልፎ ደግሞ "አወይ ሰው መሆን!" ይላሉ። ይወድቁ ይነሱ ጀመር። ሳደርገው የምችለው ምንም ነገር አልነበረም። ወዲህ የርሳቸውን ስቃይ ስሰማ ወዲያ ደግሞ ብርዱ፣ ብቻ ምሽቱ ምድራዊ ገሃንም ሆነብኝ። ከሌሊቱ ሰዓት ሰዓት አካባቢ ግን አባ አክሊሉ ወደ እኔ በቀሰታ ተጣሩና

"ባትሪ አለህ የኔ ልጅ?" አሉኝ ።

"አዎን! አባ ልስጠዎት?"

"እስኪ አቀብለኝ፣ ልሂድና የሆነ ሥር አምጥቼ ልያዝበት እንጅ ዛሬስ የሚያሳድረኝም አልሆነም" አሉ።

በፍጥነት ወረድኩና ባትረውን አብርቼ ሰጠኋቸው። እየተንሰፈሰፉ ካልጋው ወረዱና ባትረውን ይዘው በሌላ እጃቸው ማቴድ ይዘው ወደ ውጭ ሲያመሩ፡

"ልከተለዎት አባ?" አልኳቸው፡

"ግድ የለም፤ እዚሁ ቆይ" አሉኝ።

"ጅል! የመድኃኒት ሥር ለመማስ እየተሄደ ልከተለዎት ይባላል እንዴ?" አልኩ ራሴን። ትንሽ ቆይተው የሆነ ነገር እያኘኩ ተመለሰ።

"ትንሽ በረድ አለልዎት አባታችን?" አልኳቸው።

"አሁን ትንሽ በረድ አለልኝ። ብቻ መልሶ መነሣቴ እይቀርም እንጅ" አሉ።

"ታዲያ እስከ አሁን መድኃኒቱ እያለ ለምን በስቃይ ቆይ አባ?" አልኩ።

መልስ የለም። እኔ መቀላመድ አልተው። ብቻ ስቃዬን በጸጋ የተቀበሉት ይመስላል። ፈጣሪን ሲያማርሩም ሆነ እድላቸውን ሲረግሙ አልሰማሁም። አልፎ አልፎ ብቻ፡ "አወይ ሰው መሆን" ይላሉ።

ሊነጋ ሲል የብርዱን ስቃይ ተቋቁሜ እንቅልፍ ሸለብ አደረገኝ። ሰነቃ ዐሥራ ሁለት ሰዓት ከሩብ ሆኗል፤ አባ የሉም። እየተጨማደድኩ ተነስቼ ወደ ቤተክርሲያን ሰሄድ አባ ኪዳን እያደረሱ አገኘኋቸው። በጣም ተደነቅሁ። "ወይ የሰው ልጅ ጥንካሬ!" አልኩ።

ኪዳን ሲያልቅ አንድ ዲያቆን እስከትለው ወደ ዋሻው ሊወርዱ ሲሉ ጠብቄ

"አባ እንዴት እደሩ?" አልኳቸው፡

"መድኃኔዓለም ከብሩ ይስፋ ደገና ነኝ" አሉ። ፈታቸው ግን አበጥ ብሏል።

“አባ ዘላቂ ህክምና ካላገኙ በዚህ ሁኔታ የሚታገሉ አይመስለኝም” አልኳቸው።

“አስወልቁው ካረፍኩ መቼ ይሆናል ብለህ ነው” አሉ።

“እኮ! ሐኪም ዘንድ እንሂድና ዛሬ ቢያስወልቁት ጥሩ ነው። ምክንያቱም እንደታመመ ሲሆን ይሻላል” አልኳቸው።

“አይ ልጄ! ቤተ ክርስቲያኑን ለማን ትቺ? ተማሪዎቹንስ ትቺ እንዴት እሂዳለሁ?” አሉ።

“እንዴ! ከሁለት ከሦስት ቀን በላይ አይፈጅም! ወይ መሐል ሚዳ አላዚያ ደብረ ብርሃን ብንሐድ ነው! እሩት አይሂዱም። እኔም የመድኃኔዓለም ፈቃድ ሆኖ ነው የመጣሁትና ሁሉንም የሚያስፈልገውን እኔ አዘጋጃለሁ” አልኳቸው።

“ተባረክ ልጄ! እስቲ ለማንኛውም ታች ወርጄ ልምጣ ብለው ወደ ዋሻው አመሩ።

ዲያቆኑ ወደ ኋላ ቀረት አለና፡

“አለቃውን ይንገሯቸው እንጅ! እሳቸው እንኳ በጀ አይሉም” አለኝ

“ማናቸው አለቃው? የት አገኛቸዋለሁ?” አልኩት

“ርእሰ ደብር ዲበኩሉ ይባላሉ፤ ተቅኔ ማኅሌቱ ጸሎት እያደረጉ ያገኙቸዋል” አለኝ

“እመሰግናለሁ” ብዬ ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ዘለቅሁ።

ርዕሰ ደብር ዲበኩሉ ጸሎታቸውን እስኪጨርሱ ጠብቄ ተሳለምኩና ኋላ አካባቢ ለምርምር እንደመጣሁ፤ እዚህ ቤተክርስቲያን ግን ለመሳለምና በረከት ለማግኘት ትናንት መጥቼ አባ አክሊሉ ዘንድ እንዳደርኩ ባጭሩ ነግሬ

"አባታችን ትናንት በጣም ታምመው ነው ያደሩት። ምን እገር ጣለኝ ብዬ እኔም አብረ ሰሰቃይ አደርኩ" አልኳቸው።

"አይይይ! ያው ጠንክኛ ጥርስ ቁርጥግት ይሆናል? መቼም እንድ ቀን ጉድ ሳይሠራን አይቀርም። አባቴን! አባቴን!" አሉ። የልብ ሐዘን ይመስላል።

"እንዳስተዋልኩት ጥርሳቸው መውለቅ አለበት። እና ደብረ ብርሃን ቢሄዱ ሆስፒታል ወይም የግል ደንና ሕክምና አይጠፋም። አስወልቀው በዚያውም ሌላም ምርመራ አድርገው ቢመጡ ጥሩ ነው" አልኳቸው።

"እረ እሱማ ማለፊያ ነገር ነበር እንጅ፣ ብቻ..." ሲሉ

"ግድየለም። ይህ ለእኔ ፈጣሪ በረከት እንዳገኝበት ያመቻቸው ይሆናል። ሙሉ ሙሉቸውን ችግሮች መልሼ እዚህ በታቸው ድረስ እመልሳቸዋለሁ" አልኩ።

"የመጣበት ሥራህስ ልጄ?" አሉ

"ግድየለም ይደርሳል፣ ቀስ ብዬ የምሠራው ነው። ብቻ አባታችን አግባብተው እንዲሄዱ ያድርጉ። በዚህ ሁላችን ከጸጸት እንድናለን" አልኩ።

ርእሰ ደብር ዲበኩሉ እጇን ቀና ሰው ነበሩና "ይኸማ ማለፊያ ነገር ነው እንጅ ልጄ" ብለው አባ አከሊሉ እንዲመጡ ተማሪ ላኩ። አባ አከሊሉ ከዋሻው ሲመለሱ በጣም ተዳከመው ነበር። ከርእሰ ደብር ጋር ሰላምታ ከተለዋወጡ በኋላ ርእሰ ደብር እንዲህ አሉ፡

"አባታችን ይኸ ዘሻታ እያለዛለዘ እንድ ነገር ቢሆኑ በኋላ ጸጸቱ ለእኛ ነው። ይህ ወንድማችን ደብረ ብርሃን ወስጄ አሳክማቸዋለሁ ብሏልና እበጡ ሳይጉድል ዛሬ መሄድ አስብዎት" አሉ ጠንክር ብለው።

"እንዲሁ ተነሥቶ ይኬዳል?" አሉ አባ አከሊሉ፡

“የእኛ ቤቱ ቁልፍ ከእርስዎ ጋር ይሁን። እዚህ ለጥበቃው ገበዙን ልኬታለሁ እርሱ ይውላል ያድራል። እኔም ብት እያልኩ እንበኘዋለሁ። ደግሞስ ምን ያክል ቀን እንዳልቆየ ነው?” አሉ ርእሰ ደብር።

“እንዲያው እስኪ ትንሽ ቀን ልየው?” አሉ፤ አባ አክሊሉ መልሰው።

“አባታችን በመድኃኔዓለም ይሻዎታለሁ። የትናንቱን አዳርዎን ረስተው እንዲህ ይላሉ። ሁሉ ነገር እኮ ቀላል ነው። ለእኔም እሚቸግረኝ ነገር የለም እና እባክዎት እሽ ይበሉ” አልኩ።

አባ ብዙ ከአንገራገሩ በኋላ ርእሰ ደብርም፣ ገበዙም፣ ጠና ያሉ ተማሪዎችም ሲለምኗቸው ህሳቡን መቀበላቸውን በሚያመላክት እነጋገር “ታዲያ ነገ ጠዋት አይሻልም?” አሉ።

“የለም፤ መኪና ካገኘን ዛሬ እንሞክር። አለበለዚያ ያው ነገ ይሆናል። ለማንኛውም መኪናው መንገድ ዳር ቶሎ እንወጣ” አልኩና በትኩሱ ገፋፋሁ።

አባ ጫናው ሲበዛባቸው ትንሽ ቦርሳ መሳይ አዘጋጅተው ከወይባቸው ሥር አንጠልጥለው በርእሰ ደብርና በተማሪዎቻቸው ታጅቦን ወደ መንገድ ዳር ወጣን። ግማሽ ሰዓት ያህል ቆመን እንደጠበቅን የሰሚን ሸዋ ዞን ግብርና መምሪያ ደብል ካቢን ቶቶታ መኪና ጸረ ሰብል ተባይ መድኃኒት መሐል ሜዳ አድርሶ ባዶውን ሲመለስ ሁላችንም እጃችንን “ድራሮ አስመስለን ስንለምነው ጊዜ አቁሞ አሳፈረን።

ከዚህ በኋላ ይህን ሁሉ ማድረጌና የእርሳቸውም እሽ ብሎ መሔድ ለዓላማዬ ያለውን አስተዋጽኦ ባሰብም በመንገድም ይሁን በቆይታችን ስለመጣሁበት ጉዳይ አባን ማነጋገርም ሆነ ርዕሱን አንስቼ መጠየቅ እንደሌለብኝ ግን ወሰንኩ። ምክንያቱም ላሳክም ብዬ እምጥቼ የሞራል ጫና ልፈጥርባቸው አይገባምና።

የተባረከው ሹፌር ምንም ገንዘብ ሳይጠይቅ አሳፍሮ ከወሰደን በኋላ ደብረ ብርሃን ቅድስት ሥላሴ ቤተክርስቲያን በር ላይ አወረደን።

እኔም አመሰግኜ አባም መርቀውት ወደ ቤተክርስቲያን ዘልቀን ተላልመን ሰናበቃ አንድ ጥግ ላይ ዐረፍ እንዳልን

"አባቶችን ሰው የማይባዛበት አል በርጉ ፈልጌ ከዛ ብናድርሰን አልካቸው።

"የኔ ልጅ እኔ እዚህ አንድ ጥግ ከቤተክርስቲያን አድራሰው። ባይሆን ለአንተ ሳይመሸ ፈልግ" አሉኝ። የጠበኩት መልስ ነበር። መጣው ብዬ ወደ ዐውደ ምሕረቱ ዘለቅሁ። አባቶችም፣ እናቶችም፣ ወጣቶችም የግል ጸሎት ለማድረስና ሰላምታ ለመስማማት ውር ውር ይላሉ። በዐይኔ ትንሽ አማተርኩና በሴቶቼ መግቢያ በኩል ቁጭ ካሉት ታላላቅ እናቶች መካከል አንዳቸው ላይ ዐይኔ ዐረፈ። ለለባበሳቸውና ሁሉ ነገራቸው ደንና ነዋሪ ይመስላሉ።

ጤጋ ብዬ፡ "ወና ይስጥልኝ እሟይቲ፤ እንደምን ዋሉ?" አልኩ

"እግዚር ይመስገን። ማነህ?" አሉኝ የቀኝ እጃቸውን ቅንድቦቻቸው ላይ ጋረድ አድርገውና ዐይናቸውን እኔ ላይ ተክለው ለመለየት እየሞከሩ።

"አይ እንግዳ ነኝ አያውቁኝም። አንድ ነገር ቸግሮኝ ላማከረዎት ነበር?" አልኩ።

"ምንድን ነው የኔ ልጅ? ደኅናም አደለህ?" አሉ በእናትነት ለዛ ።

"አንድ ትልቅ የገዳም አባት ከመንዝ ለሕክምና ይገዢ መጥቼ ነበር። ያው ገዳማዊ በመሆናቸው አሊቤርጉ ልያዝልዎት ብል አይሆንም እዚህ ቤተክርስቲያን ግቢ ነው የማድር አለ። ደግሞ ሕመማቸው ጥርስ ቁርጥማት ስለሆነ ብርዱን አይችሉትም እና..." አልኩና

"ትልቅ ሰው መሆኑንም አይቼ ነውና፤ እንዲያው የማይቸገሩ ከሆነ እርስዎ ቤት ወስደው ቢያሳድሩልኝ? ጠዋት መጥቼ እወስዳቸው ነበር" አልኩ እየተቅለሰሰኩ።

“እረ ምን ክፉ ሰው ነህ ልጄ፤ ቤት የእግዚርም አዶል። ያውም የገዳም አባት ተገኝቶ ነው። በረከት ነው እንጅ ደግሞ የምን ችግር? የት ነው ያሉት? ብለው ምርኩዛቸውን ይዘው ብድግ አሉ።

ከአባ ጋር አስተዋውቂያቸው በመስቀል ከተባረኩ በኋላ፡- “አባታችን እኔ ቤት ያድራሉ። የትልቅ ሰው ቤት ነው” አሉ እማማ።

አባ ትንሽ አቅማምተው እሽ ሰላሌን ሴትየዋን ተከትለን ወደ ቤታቸው ሄድን። እንደገመትኩት ሰፊ ግቢ ከኋላ ሰርሲሰ ያለው የዱር ሺላ ነው። ሳሎን ገብተን እንደተቀመጥን ወይዘሮዋ አንድ ክፍል ሰብቻቸው እንዲዘጋጅላቸው፤ ለእግራቸው ውሃ እንዲሞቅ፤ ምግብም እንዲቀርብ ቤተሰቡን ያጣድፉት ጀመር።

“እመይቼ የአባን ማረፊያ ካገኘሁ፤ እኔ ልሂድና አሊቤርጉ ልያዝ፤ ሕክምናውንም ላመቻች” ብዬ ብድግ ሰል

“አይሆንም። እራት መብላት አለብህ፤ መኝታህም ቢሆን እዚህ ይዘጋጃል” አሉ።

በመጨረሻ ባይሆን “እራት ልብላ፤ መኝታውን ግን አልቤርጉ እይዛለሁ። በዚያውም ሕክምናውን ለማመቻቸትም ይመቸኛል” ብዬ እራት በልቼ ጠዋት እንደምመጣ ለአባ ነግሬ ወጣሁ። በፍጥነት አልቤርጉ ከያዝኩ በኋላ የግል የጥርስ ሕክምና ስለመኖሩና ስለሕክምናው ጥራት መረጃ እየተዘዋወርኩ ሰበሰብኩ። በማግስቱ ጠዋት የተጠቆምኩት ዶክተር መግባቱን አረጋግጬ ማታ ወደ መረጣኩት የግል የጥርስ ሕክምና ኮሌኒክ አባን በኮንትራት ባጃጅ ወሰድኳቸው።

ካርድ ስናወጣ ነርቧ፡

“ስም ማን ልበል?”

“አባ አክሊሉ” አልኩ እኔ ተሸቀዳድሜ።

“የአባት ስም?” አለኝ

“አባ አክሊሉ ይበቃል የኔ ልጅ፤” አሉ አባ።

የአባታቸው ስም ምናልባት የመጡበትን ቦታና አካባቢ ሊጠቁም ስለሚችል ይሆናል። መናኝ የመጣበትን ማሳወቅ አይፈልግም። ወደፊት እንደ ወደ ጓላ መመልከት የለም። ነርዲም ፈገግ አለችና “ግድየለም” ብላ እድሜና እድራሻ ከጠየቀች በጓላ አረፍ እንድንል ጠይቃን ካርዱን ይዛ ወደ ዶክተሩ ገባች።

የቀደመን ሰው ስላልነበረ በሩን ክፍታ “ግቡ” አለች። ዶክተሩ ሰላምታ ሰጥቶ እንድ እንድ መሠረታዊ ጥያቄ ከጠየቃቸው በጓላ አፋቸውን ከፍቶ ማየት ጀመረ።

“Oh! already decayed!” አለ በእንግሊዝኛ፤ ወንበሩ ላይ ቁጭ እያለ።

“በሰብሶማ ነው ስቃዬን የሚያሳየኝ። እንዲያው እባክህ ልጄ ነቅለህ ገላግለኝ!” አሉ አባ።

ዶክተሩና እኔ በእግራዊት ተያየን።

“አባ! እንግሊዝኛ ያውቃሉ እንዴ?” አለ ዶክተሩ በትሕትናና በእድናቆት።

“እና ቢወልቅልኝ አይሻልም?” አሉ አባ ማወቃቸውን ለመደበቅና ጥያቄውን ለመሸሽ በሚያስመስል አነጋገር።

ዶክተሩ ፈገግ ብሎ

“ችግር የለም በቀላሉ ይነቀላል። ኢንፈክሽን እንዳይፍጥር ደግሞ ተገቢውን መድኃኒት አዛለሁ። በሦስት ቀን ሙሉ ጤነኛ ይሆናሉ” ብሎ አረጋጋቸው።

ከመነቀሉ በፊት ስኳርና የደም ግፊታቸው ተለካ። ሁሉም ነገር ሙያዊ በሆነ መልኩ ቅድመ ዝግጅት ተደርጎ ጥርሳቸው ተነቀለ። ዶክተሩን አመስግኜ ጧት ቃል ባሰገቡኝ መሠረት ያሳደሯቸው እናት ዘንድ ወሰድኳቸው። ሾርባ ሰርተው ጠበቁን። በዚህ ሁኔታ ደብረ ብርሃን ከአባ ጋር አራት ቀን ቆየን።

አንድ ቀን ከተማ ቆይቼ አባ ከተኙበት ከፍል ድንገት ዘው ብዬ ሰገባ ከታዘዘላቸው መድኃኒት ፓኮ ውስጥ በአንግሊዝኛ የተጻፈውንና የመድኃኒቱን ሥሪትና ማሰገንዘቢያ የያዘውን ወረቀት የንባብ መነጽራቸውን አድርገው በሥነ ሥርዓት ሲያነቡ ደረሰኩ። ድንገት ስለነበረ የደረሰኩት እያነበቡ ማየቱን ማስተባበል እንደማይችሉና የእኔንም መደንቅ ሲያዩ ቀና አሉና ፈገግ ብለው

"እኔም እንዳንተ አውሮፓ ውስጥ ተምረያለሁ እኮ" አሉ ቀልድ በሚመስል ሁኔታ።

"ምን?" አልኩኝ የበለጠ በመገርም

"አምን። ጀርመን ሀገር ህምቡርግ ቲክኖሎጂ ኢንሱቲቲዩት የኬሚካል ምሕንድስና ተማሪ ነበርኩ" አሉ ፈገግ እንዳሉ።

ቴራሽ ግራ ገባኝና "ታዲያ እንዴት ነው...?" የምለው ሁሉ ጠፋብኝ።

"የጀስዊቶች ማኅበር አባል የነበረ አንድ ጀርመናዊ ንደኛ ነበረኝ። በአጋጣሚ ትምህርቷን ወደ ማጠናቀቅ ሰደረሰ ከዚህ ጀርመናዊ ጋር በነበረኝ ቅርርብ የሕይወቷን አቅጣጫ የሚያስቀይር ምሥጢር ማወቅ ቻልኩ። እናም የእግዚአብሔር ፈቃድ ሆነና ወደ ሀገሬ ተመለስኩ" ብለው በሃሳብ ጭልጥ አሉ።

"ምንድን ነበር የደረሱበት ምሥጢር?" አልኳቸው በውትወታ መልክ። የእኔን ውትወታ ገሸሽ አድርገው በትዝታ ባሕር ሰጥመው ቆዩ።

በደብረ ብረሃን ቆይታችን የአባ አክሊሉን ግለ ታሪክ በክፊል ማወቁ ተጨማሪ የእእምሮ ሥራ ሆኖብኝ ሰነበተ። "መቼም ልፋ ያለው በሕልሙ ዳውላ ይሸክማል" የሚሉት ዓይነት ሆነና "ምን ምሥጢር ቢያውቁ ይሆን እንደዚህ ያለ ቆራጥ ውሳኔ ላይ የደረሱት። መቼም የቅዱሱን ጽዋ ምሥጢር መሆን አለበት" እያልኩ ባሰብ ሰነበትኩ።

ለዘመናት በምሥጢር ጠባቂነት ተቆልፎ የኖረውን የእባ እክሊሉን ልብ ለማስከፈት መኖከር ሞኝነት መሆኑን ተረድቼ ወደ ራሴ ሕይወት ተመለስኩ።

እባ እክሊሉን ከአውሮፓ ሕይወት ከምሕንድስና ሙያ አስመጥቶ ያስመነነ ምን ዓይነት የሕይወት ግብና ዓላማ ይሆን? ይህንንስ ለመቀበል የተዘጋጀ ሰብእና እንዴት ይገነባ ይሆን? ለመሆኑ እኔ እንዲህ ቡሉን እርግፍ አድርጌ የምተውለት ሲጸናም መሥዋዕትነት የምከፍልለት የሕይወት ግብና ተልዕኮ (Life Purpose and Mission) አለኝን? ንበዝ መሕንዲስ ሳይ እሱን መሆን ያምረኛል፤ ታታሪ ሐኪም ሳይ በሱ እቀናለሁ፤ ሁባት ያካዘተ ኢንቨስተር ሳይ በእርሱ እማልላለሁ፤ ጥሩ ድርሰት ሳነብ ደራሲ መሆን ያሰኝኛል፤ የሳይንስ ምርምር ግኝት ሰጠላሁ ምንው እኔ በሆንኩ አላለሁ፤ በርቱዕ አንደበቱና በዲስኩ፤ የብዙዎችን ቀልብ የሚገዛ ፖለቲከኛ ሲያጋጠመኝ በእርሱ ደስ ይሰኛል። እንደ እባ እክሊሉ ያለ መናኝ ሳይም ምና አባቱ ዓለም ብዬ እማረካለሁ። ያም ሆኖ የማውቀው ሃይማኖታዊ ወይም ፖለቲካዊ ወይም ሙያዊ የሆነ የምኖርበት ከፍ ሲልም መሥዋዕትነት የምከፍልለት የሕይወት ጥሪ እንዳላዳበርኩ ተሰማኝ። በጥቅሉ ሕይወቴን ሳስበው ነፋስ ወደላይ እንስቶ ወደፈለገበት አትጣጣ አንደሚገፋት ብጣቂ ወረቀት ፁና ታየችኝና ዕንባ ይደናቄን ሲሞላቸው ታወቀኝ።

እባ እክሊሉን ያስመነነውን ምሥጢር ለማወቅ ያደረኩት ተደጋጋሚ መክራ ባይላካም በቆይታችን በተዘዋዋሪ መንገድ በርከት ያለ የውጭ ቋንቋዎችን እንደሚያውቁ እንዲሁም ዝቋላ አቦ ገዳም እነብረ እንዳደጉና በኋላ በጊዎድር አምስት ያ ተክለሃይማኖት ገዳም ምንነቱና ተቀብለው ይሥራ ስድስት ዓመት እንደቆዩ፤ ከዚያም በአባቶች ትእዛዝ ወደ ይገም አርባ ሃራ መድኃኒንስም ከመጡ ሃያ ሁለት ዓመታቸው እንደሆነ ለማወቅ ገፈኩ። በእምስተኛ ቀናችን ተሸኋቸው ወደ መንዝ በደገና ተመለስን።

ምዕራፍ ዐሥራ አምስት

ከአባ አክሊሉ ጋር ወደ መንዝ አርባ ሃራ መድኃኔዓለም እንደተመለሱን ወዲያውኑ የመጣቡበትን ጉዳይ አንስቼ መወያየቱ አልታይህ አለኝ። አባ አክሊሉ በሕመም ምክንያት ወደ ደብረ ብርሃን እንደሄዱ ስለሚታወቅ በርካታ ምእመናን እንኳን ደገና መጡ ለማለት መጉረፋቸው አይቀርም። በዚህ መሐል ትኩረት መሳብና እሳቸውንም ማጨናነቅ አልፈለግኩም። ስለዚህ አንድ ሁለት ቀን በአቅራቢያው ወደ ሚገኘው ንሣ መገራ ፓርክ ለማሳለፍ ሄድኩ።

ንሣ መገራ ከአዲስ አበባ 288 ኪ.ሜ. ርቀት ላይ በመንዝ ጌራ ምድር ወረዳ ሙስጥ የሚገኝ ለዘመናት በኅበረተሰቡ ሲጠበቅ የኖረ የተራራ ሥነ ምሕዳር ያለው ስፍራ ነው።

“አገሯ ንሣ መገራ አገሯ ንሣ መገራ፤

ምነው አልሰማ አለች ብጣራ ብጣራ።”

ተብሎ የተዘፈነለት አካባቢ ነው። የዘፈኑ መልእክትም መንዚዎች ኩሩ ስለሆኑ ጠርተሃት የምትመጣልህ አይደለችም፤ ምናልባት ሂደህ ደጅ ጠንተህ ልታገኛት ብትችል እንጂ ለማለት ይሆናል።

አጠቃላይ የፓርኩ ስፋት 10000 ሂክታር አካባቢ ሲሆን ከፍታው ከባህር ጠለል በላይ ከ3200 እስከ 3600 ሜትር ላይ ይገኛል። አካባቢው ንሣ በሚባል ሳር በተፈጥሮ የተሸፈነ በመሆኑ መሬቱ እንደስፓንጅ ሲረገጡት ይመቻል።

የጥሩ ባሕርይ በዓመት ከ1400 ሚሜ በላይ የሚዘገበውን ዝናብ ወደ ውስጥ በማሰረጥና እንደ ስፖንጅ መጥጦ መያዝ ስለሚያስችለው ከአካባቢው እርጥበት እንዳይጠፋ ከማድረጉም በላይ እንደ ይፋትና ሸዋ ርቢት ላሉት የአካባቢው ዝቅተኛ ቦታዎች በመቱን በመለየት የማያቋርጥ የምንጭና ወንዞች ፍሰት እንዲኖር ያደረጋል። ልክ ከተሟዎች በቤታቸው ጣራ ላይ የውሃ ማጠራቀሚያ ጋን ስቅለው በቂ የውሃ ግፊት ባለበት ሰዓት ይሞሉና ግፊቱ በሚቀንስበት ወቅት ከጋናቸው እየቀዱ እንደሚጠቀሙ ሁሉ ንሳ መግራም ተራራ ላይ ያለ የተፈጥሮ የውሃ ጋን ነው። መንዞች ለዘመናት ይህንን ምሥጢሩን ስለሚያውቁ ንሳውን ጠብቀው ተንከባክበው አስከሉት አቆይተውታል። ሌሎች እንደዚህ ዓይነት ሥነ ምሕዳሮች ያሏቸው እንደ ጉና ተራራ፣ የባሌ ተራሮችና ራሳ ዳሽን የመሳሰሉት በዙሪያቸው ያሉትን አካባቢዎች በዚህ መንገድ ይጠብቃሉ። ያለ ጉና ተራራ ጣናን ማሳብ ያለ ጣና ደግሞ ፀባይንም ማሳብ ያዳግታል፤ አካባቢውም እንዳለ በረሃማ ይሆን ነበርና።

ፓርኩ የበርካታ ብዝሃ ሕይወት መገኛ ሲሆን ከዕልዋት መካከል በተጠንቀቅ የቆሙ የእንግሊዝ ቤተ መንግሥት የክብር ዘቦችን የሚመሰለው ጅብራ (Giant Lobelia) በብዛት የሚገኝበት ሲሆን ከእንስሳት መካከል ደግሞ በኢትዮጵያ ብቻ የሚገኙት ብርቅዬዎቹ ቀይ ቀበሮዎችና ጭላዳ ዝንጀሮዎች እንዲሁም ታይተው የማይጠገቡ በርካታ አዕዋፍ ይኖሩበታል።

በፓርኩ ውስጥ ማሳበረሰቡ ተደራጅቶ የሚያስተዳድረው ውብ ባህላዊ ማረፊያ ሎጅ አለ። ምግብም አሰናድተው ከሚጣፍጠው አማርኛቸው ጋር ፡

"ምን ሆነህ? ብላይ ። ምሳህም አይል?" እያሉ ያስተናግዳሉ።

ካሉት ማረፊያ ክፍሎች አንዱን ተከራይቼ ሻንጣዬን ካስቀመጥኩ በኋላ ወደ ውጭ ወጥቼ አከባቢውን ስቃኝ እንድንገልጠላለንና አምስት ወጣቶች ቀጭ ብለው ግማሾቹ እየጸፉ ቀሪዎቹ ደግሞ ቀጭቱን ተብ መሳይ ጠርመሮችን እያደራጁ (የምርምር ናሙና መውሰጃ ይመስላሉ) ተመለከትኩ። ንልማሳው ሀበኛ ሲሆኑ ከወጣቶቹ መካከል ሦስቱ ፈረንጆችና ሁለቱ ደግሞ ሀበኞች ናቸው።

ጠጋ ብዬ ሰላምታ አቅርቤ ራሴን አስተዋወቅሁ። ንልማሳው ሰውዬ ከመቀመጫቸው ተነሥተው በፈገግታ ዶክተር ዘመድኩን አባላለሁ ከአስትሪያ ሸዬና ዩኒቨርሲቲ ነው የመጣነው። እነዚህ ተማሪዎቼ ናቸው ብለው እንድ በእንድ አስተዋወቁኝና

"ከዚህ የመጣነው የምርምር ሥራ ለመሥራት ነው" አሉ።

"በምን መስክ ነው ምርምራችሁ?" አልኩ።

"እኔ የባዮሎጂ ፕሮፌሰር ነኝ። ከዚህ የመጣነው ቀይ ቀበሮዎች ላይ ጥናት ለማድረግ ነው" አሉ።

"አው! ደስ ይላል። ታዲያ ቀይ ቀበሮዎች ላይ ምንድን ነው የምታጠኑት?" አልኩ ቀጥሎ።

"ምን መሰለህ። አልፎ አልፎ ቀበሮዎች ሞተው ይገኛሉ። እንዳንዴ መደዳውን በብዛት ይሞታሉ። የሞታቸው መንሥኤ ደግሞ መርዝ ነው።" አሉ።

"መርዝ ማለት እንዴት?" አልኩኝ ፈጠን ብዬ።

"የተመረዘ ሥጋ ወይም እንስሳ በልተዋል ማለት ነው" አሉ።

"እንዴ ማነው የሚመርዛቸው። የአካባቢው ሕዝብ ደግሞ ለዘመናት ፓርኩንም እነርሱንም ጠብቆ እንደኖረ ነው የሰማሁት" አልኩኝ።

"ልክ ነው። የኛም የጥናት ነጥብ የሞታቸው መንሥኤ መርዝ ከሆነ እንዴትና በማን ተመረዙ የሚለውን ማወቅ ነበር"።

"እና አወቃችሁት?"

"ወደ ማወቁ ተቃርበናል"።

"ምን ሆነ ምክንያቱ ማለቱ መነሻው?" አልኩኝ መላ አካሊን ወደ እርሳቸው አዙፊ።

“ከፓርቲ አቅራቢያ የሚኖሩ አርሶ አደሮች የሰንደና የገብስ ሰብሳቸውን ከአይጥ ለመከላከል በማሳቸው ዳር መርዝ ያስቀምጣሉ። አይጦቹ መርዙን ይበሉና ወደ ጉድጓዳቸው ከመግባታቸው በፊት ሜዳ ላይ ይሞታሉ። ይሄኔ ሥጋ በል የሆኑት አሞራዎችና ጭልፈቶች ተናጥቀው ይዘው ወደ ፓርቲ ይመጡና ይበላሉ። በመርዙ ምክንያት እነርሱም ወዲሁ ይሞታሉ። ቀበሮዎቹ የሞቱትን አሞራዎች ወዲያው ይመዝገባሉ። ልብ በል። አርሶ አደሮቹ ለአይጦቹ የሚያስቀምጡት የመርዝ መጠን በጣም ትንሽ ነው። ይሁን እንጂ አይጦቹ ሲመዝገቡት የመርዙ መጠን በአይጦቹ አካል ልክ ያድጋል። ከአንዲት የተመረዘች አይጥ ከፍል ውስጥ ትንሽም ቢሆን የቀመሰ አሞራ ይመረዛል። እንዲሁ አሞራው መርዙን ከተመገበ በኋላ የመርዝ መጠኑ በአሞራው አካል ልክ ይሆናል ማለት ነው። ይህ መርዝ በምግብ ሰንሰልት ውስጥ ሲያልፍ የመግዘፍ ሂደት ባዮሎጂካል ማግኒፊኬሽን አንለዋለን። በዚህ የተነሣ ጥቂት ሆኖ ከአረሶ አደሩ ማሳ የተነሳው መርዝ ገዝፎና ተራብቶ ከፓርቲ መካከል ይደርስና ለብዙ ብርቅዬ ቀይ ቀበሮዎችና ሌሎች እንሰሳት ሞት ምክንያት ይሆናል” አሉኝ።

“በጣም ይደንቃል። በቲምሪ የምናውቀው በተግባር መከሰቱ ያሳዘናል። ትንሽ ነው እያልን በየቦታው የምንጥለው ቆሻሻና ፍላሽ ሰንቱን ይሆን የሚያዳርሰው ? በዚህ ዓይነትማ በእኛ ግዴላሽነት ወደፊት ብዙ መከራ ይጠብቀናል ማለት ነው?” አልኩኝ ከልብ በመነጨ ቁጭት።

“አዎን! የአካባቢ ብክለት መነሻውን እንጅ መድረሻውን መግመት ከባድ ነው። የመርዝና የቆሻሻ ትንሽ የለውም” አሉ ጠንክሮ ብለው ራሳቸውን እየነቀነቁ።

“ይህንን ግኝታችሁን ለአካባቢው ማንበረሰብና ግብርና ጽ/ቤት ብታሳውቁ መልካም ነው” የሚል ሀሳብ ሰነዘርኩ።

“አዎን ጥናታችንን እንዳጠናቀቅን የአንድ ቀን ሰሚናር እናዘጋጃለን” አሉኝ።

ደክተሩንና ተማሪዎቹን አመሰግኜ ብቻይን ፓርኩን እየተዘዋወርኩ ለመጎብኘት ሄድኩ። ንፋሱ ንሳውን ሲያስተኛውና ሲያቃናው ከሚሰማው ለሰላሳ ፋሬትና አልፎ አልፎ ከሚሰማው የዝንጆሮዎችና የአዕዋፍ አንዲሁም ወደ ማታና ሌሊት ከሚሰማው የቀበሮዎች ጨካኝነት በስተቀር ሰላም በጸጥታ ታጅባ ነግሳበታለች። የክተማ ውክሩንብር፣ ንትርክ፣ ውካታና ግርግር ያሰለቸው ሰው መንፈሱን ጸጥታ ለመመገብ ከፈለገ ሰፍራው መንዝ ንሳ መግራ ፓርክ ነው። ይህ ቦታ ንላም በየሴኮንዱ ከምትናጥበት ውስብስብ ጉዳዮች ቀልቧን ገዝታ ወደ ልቦናዋ ተመልሳ ከምትረጋጋባቸው ቦታዎች አንዱ ነው።

እጅግ አስደሳች የሁለት ቀን የጸጥታ ጊዜ በፓርኩ ካሳለፍኩ በኋላ ከአባ አክሊሉ ጋር የህሳብ ፍልሚያ አድርጎ ፍንጭ ለማግኘት እንደገና ወደ አርባ ሃራ ቤተክርስቲያን ተመለስኩ። ከሰዓት በኋላ ወደ ስምንት ሰዓት አካባቢ ከቤተክርስቲያኑ ደረስኩ። እንደተለመደው አባን ከተማሪዎቻቸው ጋር ከዕቃ ቤቱ በር ላይ አገኘኋቸው። ትልቅና ዕድሜ ጠጉብ የሚመስል የብራና መጽሐፍ ከአትሮንስ ላይ አድርገው እያነበቡ ነበርና ቀና ብለው በፈገግታ ተቀበሉኝ። ተማሪዎቹ በሙሉ ሞቅ ያለ አቀባበል አደረጉልኝ። አባም ፍጹም ተሸሏቸው ነበር።

ተማሪዎቻቸው መምህራቸውን ወስጂ በማሳከሚ ይመስላል ፍጹም በቤተሰባዊ ፍቅርና እንክብካቤ ይመግቡኝ ጀመር። ከአባ ጋር የአባትና የልጅ ዓይነት ወጋችንን ሰንሰልቅ እምሽተን የጉባኤ ሰንት ደረሰና ትምህርት ተጀመረ። ቡሉንም በትዕግሥት መያዝ እንዳለብኝ ስለተረዳሁ ጉባኤውን ስኪታተል እምሽቼ ወደ መኝታችን ሰንሄድ ጉዳዩ ከአባ ከራሳቸው ይምጣ በማለት በዝምታ የሚጠይቁኝን ብቻ እየመለስኩ እምሽተን ወደ እኩል ሌሊት ደገና አደር ብለውኝ ወደ ተለመደው የንዋም ጸሎታቸው ገቡ።

ጠዋት ለኪጽን ሲነሱ አብሬ ተነስቼ ወደ ቤተክርስቲያን ሄድኩ። እንደተለመደው ኪጽኑ ሲያልቅ አባ ማዕጠንታቸውን ይዘው ወደ ዋሻው ወረዱ። እኔም ተከትሮ ሄድኩ። እጥነው እንደጨረሱ ከዋሻው በር በስተውጭ ካለች ጠፋጣፋ ድንጋይ ላይ ሄደው በረፍ አሉ። እኔም ከፊት ለፊታቸው ሄጀ ቁጭ አልኩ።

ፈገግ ብለው ካዩኝ በኋላ

"ይህ ቦታው ከፀኛው መቶ ክፍለ ዘመን በፊት እንደተመሠረተና በኋላም ከግብጽ በመጡና አቡነ ሐራ በተባሉ ጳጳሮች እንደተሰፋፋ ይነገራል። ስለዚህ በሰንክሳር ላይ የተገለጹት የዐርባው ሰማዕታት መታሰቢያ ሆኖ ተመሥርቶ ሊሆን ይችላል፤ ለእነዚህ ይኸው ሊበቃህ ይችላል።"

"ከጊዜ በኋላ ቦታው የቅዱሳን ዐፅም ማረፊያ መሆኑን ታሳቢ በማድረግ ምስክር ቅዱሳን አርባ ሃራ መድኃኔዓለም ተብሎ ተጠራ። ምስክር ቅዱሳን ማለት የቅዱሳን ማረፊያ ማለት ነው" አሉና ትንሽ ዐረፍ ብለው እንደገና ቀጠሉ።

"እና ባለፈው ጀምራልህ እንደነበረው ሁልጊዜ ወደ ዚህ ዋሻ በመጣሁ ቁጥር እጅግ ደስ ይለኛል። መታን ቢመስሉህም ቅዱሳን ሕያዋ ናቸው" አሉ።

"አባ! እንዲያው ድፍረት ባይሆንብኝ እነማን ናቸው?" አልኩኝ።

"እነዚህ የቅዱሱ ኪዳን ቅርስ ጠባቂዎች የነበሩ ባለ ቃል ኪዳን ናቸው!" አሉኝ ከፍተኛ መንፈሳዊ ክብር የሚሰጣቸው እንደሆኑ በገጽታቸው ጭምር እያሰገነዘቡኝ።

"የቅዱሱ ጽዋ ማለትም ነው?" አልኩኝ።

"አዎን! የቅዱሱ ጽዋ" አሉና፡ "ለዚህ ቃል ኪዳን የታመኑና የተገቡ በመሆናቸው የነፍሳቸውን ጽድቅ ብቻ ሳይሆን እስከ ዳግም ምጽአት ድረስ የከበረ ሥጋቸው እንዳይበሰብስ ዐፅማቸው እንዳይፈርስ በመድኃኔዓለም ቃል የተገባላቸው ናቸው" አሉ።

"እወይ መመረጥ!" አልኩኝ ከልቤ።

"ነው እንጅ ልጄ!" አሉ አባ።

"አባታችን ቅዱሱ ጽዋ እዚህ አርባ ሃራ ነው እንዴ ያለው?" አልኩ ስፈራ ስቸር

"አይ፤ አይደለም!" አሉ።

"ታዲያ እንዴት ነው ነገሩ?" አልኩኝ ግራ በመጋባት።

"የቅዱሱን ጽዋ አገልግሎት ሲጨርሱ የተመረጠችላቸው ዕለት ስትደርስ በቅዱሱ ጽዋ በተሰዋ መስዋዕት ቆርበው ያርፋሉ። ከዚያ በኋላ ቅዱሱ ጽዋ ካለበት ለዕረፍታቸው ወደ ተመረጠችው ወደዚህኛ ዋሻ የከበረ ሥጋቸው ይመጣል" አሉ።

"እንዴት ነው እስከራናቸው የሚመጣው?" አልኩኝ

"ከዚህ በታች ባለው ዋሻ አድርጎ እንዲመጣ ይደረጋል" አሉ።

"የፈጣሪ ያለህ!" አልኩኝ።

"አዎን ልጄ! ይህች አገር ብዙ ያልተነገሩ እስደናቂ ገቢር ተአምራት ይሰራባታል" አሉ።

"አባታችን ቅዱሱ ጽዋ ወደ ኢትዮጵያ እንዴት እንደመጣ አባከዎት ያስረዱኝ?" አልኳቸው።

በጸዋታ ብዙ ኩቆዩ በኋላ

"ሁለት ዓይነት ታሪኮች አሉ። አንደኛው ጌታችን በተሰቀለ ጊዜ ለንጊኖስ የሚባል ሰው ኅኑን በጦር ወጋው። ደምና ውሃም ተቀላቅሎ ፈሰሰ። በዚህ ጊዜ ሊቀ መላዕክት ቅዱስ ሁራኤል በብርሃን ጽዋ ተቀብሎ ዓለሙን በዓራቱም ማዕዘናት ረጨው። የደሙ ንጣቢ ያረፈበት ቦታ ሁሉ የቤተክርስቲያን መትከያ ቦታ እንዲሆን በመንፈስ ቅዱስ ተሰየ። ከዚህ በኋላ ቅዱስ ሁራኤል የብርሃኑን ጽዋ በቅድስት ሀገር ኢትዮጵያ በማዕከላዊ ምድር እመን ቆላ ተራሮች ውስጥ እስከ ዓለም ፍጻሜ አኗረው የሚል ነው። በድርሳኝ ሁራኤል የተገለጸውና በብዙ ኢትዮጵያውያን ሊታውንት የሚታወቀውና የሚታመነው ታሪክ ይህ ነው። ይሁን እንጂ ሌላ ግዙፍ የነሳው የቅዱሱ ጽዋ ታሪክ እና እውነትም አለን" ብለው ዝም አሉ። እኔም በጸዋታ መጨረሻ ያዘኩ።

“በወንጌል እንደምናነበው ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የፋሲካ በዓልን ለማክበር ባለ እንድ ደርብ ቤት ላይ እንዲያዘጋጁለት ደቀመዛሙርቱን አዘዛቸው። ራትም ከበሉ በኋላ ጽዋውን አንስቶ ይህ ሰለብዙዎች የሚፈሰው የሐዲስ ኪዳን ደሜ ነው። ሁላችሁ ከእርሱ ጠጡ አላቸው። በዚያውም ሰለሞቱና ሰለትንሣኤው ነገራቸው። ከከበረው የጌታ ራት ምሽት በኋላ ሦስቱን ደቀ መዛሙርት ይዞ ወደ ጌቲሴማኒ ለጸሎት ሄደ። ሐዋርያት እሞታለሁ ስላለ ተረብሸው ነበርና ለሰ ቅዱሱ ጽዋ ትኩረት የሰጠ ከመካከላቸው አልነበረም። ይሁን እንጂ ሁልጊዜ በምሽት እየመጣ ከጌታ ዘንድ ይማርና ከቃሉ በረከት ይቀበል የነበረ የአይሁድ ሸንጎ አባል የሆነ የአርማትያስ ዮሴፍ የሚባል ደግ ሰው ነበር። እንደተለመደው በዚህ ምሽትም ከሐዋርያት ተርታ ባይቀመጥም ተገኝቶ ነበር። እናም ከቅዱሱ እራት በኋላ በጌታ የተመረጠውን ቅዱስ ጽዋ አንስቶ ወደ ቤቱ ወሰደ።”

“የሚገርመው ጌታ በመስቀል ላይ ሲሰቀል ደቀ መዛሙርቱ ሁሉ ሸሽተው ስለነበረ ወደ ሷላጦስ ቀርቦ የጌታን ሥጋ በክብር ለመቅበር የለመና ይህ ታማኝ ቅዱስ ሰው ነበር። ኒቆዲሞስ ከተባለ ሰው ጋር ከመስቀል አውርደው በነጹሕ በፍታና በሐዲስ ከተልባ እግር በተሠራ ጨርቅ በሽቱና በከርቤ ቀብዮው ሲገኙት ከግርፋቱና ከመጠጋቱ የተነሣ ከሥጋው የፈለሰውን ደም በቅዱሱ ጽዋ ተቀበለ። በዚህም ጌታ የተናገረውን ትግሊት መፈጸሙን አከበረ። ከዚህ በኋላ ለራሱ ባዘጋጀውና ከዓለት ተፈልፍሎ በተሰናዳው መቃብር የጌታን ሥጋ በክብር አላረፉ።”

“አይሁድም መጀመሪያም ለክርስቶስ በጎ ሃሳብ በማሳየቱና በምሥጢር እየሄደ በመማሩ፤ ከዚያም ክርስቶስን አሳልፎ ስለመሰጠት ከቶ ምክራቸው አለመተባበሩ ሳያንሰው የክርስቶስን ሥጋ ከመስቀሉ አውርዶ በራሱ መቃብር በክብር በማሳረፉ እምርረው ተጣሉት። ሊገድሉትም ዛቲቡት። በዚህ የተነሳ ኢየሩሳሌምን ለቅቆ ወደ ትውልድ ስፍራው ወደ አርማትያስ (ኬብሮንም ትባላለች) ቅዱሱን ጽዋ ይዞ ሸሸ። በዚያም ሰለ ክርስቶስ እየመሰከረና

እያስተማረ መኖር ጀመረ። ከቅዱሱ ጽዋ በሚወጣው ኃይልና ፈውስም ብዙዎች የክርስቶስ አማኝ ሁኔታ ተጠመቁ። ብለው በረጅሙ ተነፈሱ።

“ከዚያስ ወደ ኢትዮጵያ እንዴት ሊመጣ ቻለ?” አልኩ በጉጉት።

“ጌታ በተወለደ በ34ኛው ዓመት የኢትዮጵያ ንግሥት ባለሥልጣን የነበረው ጃንደረባ ወደ ቅድስት ሀገር ኢየሩሳሌም የተለመደ አምልኮትና ሰግደት ለመፈጸም ተጓዘ። በመጽሐፍ ቅዱስ በሐዋርያት ሥራ እንደተገለጸው በመንፈስ ቅዱስ እነሳሽነት ፈልጶ በተባለው ሐዋርያ አማካኝነት በትንቢተ ኢሳይያስ እንደተጻፈው ነገረ ክርስቶስን ተረድቶ አምኖ በጋዛ ሰርጥ ተጠመቀ። ይህ ቅዱስ ኢትዮጵያዊ ወደ ሀገሩ ተመልሶ የምሥራቹን በመንገር ክርስትናን ለኢትዮጵያ አስተዋወቀ። ይህ ሰው በክርስቶስ ነገረ ስቅለት በመመስሎና ራሱን ለክርስቲያናዊ ተልእኮ መለየት በመፈለጉ ከሥልጣኑ እንዲሰናበት ጥያቄ አቀረበ። ንግሥቱም ጥያቄውን ተቀብላ እንዲህ አለችው፡

“እንተ የተባረከ አገልጋዪ ሆይ አሁንም ወደ ኢየሩሳሌም ሂድ። በዚያም ለሀገራችን በረከት ለሕዝባችን ምስክር የሚሆን የክርስቶስ የመወለዱ፣ የማስተማሩ፣ የመሞቱና የመነሣቱ ምልክት የሚሆን አንዳች ነገር ይዘህ ተመለስ። በብሉይ ኪዳን ታቦተ ጽዮንን እንድንጠብቅ የመረጠንና የፈቀደልን እምላክ በሐዲስ ኪዳን ዘመንም በረከት አይነሳንምና” አለችው።

ጃንደረባውም የንግሥቱን ልብ የሚነካ ትእዛዝ ተቀብሎ ወደ ኢየሩሳሌም ተጓዘ። ነገረ ክርስቶስንና ምሥጢረ ሥጋዊን በእግባቡ ተማረ። በዚያውም የቅዱሱን ጽዋ ተአምራት ሰማና ወደ ኪብሮን አቀና። ይሁን እንጂ እይሁድ ተአምራቱን ሰምተው በመቆጣታቸው ዮሴፍ ኪብሮንን ለቆ ወደ ሶርያ ተሰዶ ነበርና ከብዙ ድካም በኋላ በሶርያ ታላቁን ሰው ማግኘት ቻለ።

ታላቁን ሰው የሴፍን ለእምስት ዓመታት ያክል በአገልግሎት እያገዘ ቆየ። በቆይታው ዓለም ጠፍታ ቀርታለች ብሎ ያመነውን ታቦተ ጽዮንን (ጽላተ ሙሴን) በእምነትና በምስጢር ጠብቃ ከምትኖር ሀገር እንደመጣ፤ እርሱም በክርስቶስ እንደት አምኖ እንደተጠመቀ፤ ከዚያም አልፎ የሀገሩ ሰዎች ያለምንም ሁከትና ማመንታት ክርስቶስን እምነው መቀበላቸውንና አሁንም ወደዚህ የመጣው በንግሥቲቱ መልካም ፈቃድ ለላቀ የክርስቶስ በረከት እንደሆነ ስለገለጸለት በዮሴፍ ዘንድ ከፍተኛ ሞገስና መታመንን አተረፈ።

ታላቁ ሰው የሴፍ እድሜው እየገፋና የአይሁድም የማሳደድ እጅ እየረዘመ ሲሄድ ለኢትዮጵያው ጃንደረባ እንዲህ አለው።

"ሕዝብህ ሳያዩ የሚያምኑ ብፁዓን ናቸው ብሎ ክርስቶስ የተናገረለት ታላቅ ሕዝብ ነው። ለእስራኤል አምላክ የታመነ የተስፋውን ቃልም ከአምሳል እስከ መርገፉ የጠበቀ ነው። አንተም የልብህ ንጽሕናና እምነትህ በመንፈስ ቅዱስ የተመሰከረልህ ነህ። ከአንተና ከሕዝብህ በስተቀር ይህንን ቅዱስ ቅርስ ለመቀበልና ለመጠበቅ ማን የተገባ ይሆናል?! የጌታዬ የኢየሱስ ክርስቶስ ፍቅርና ሰላም ይብዛልህ። ይህንን የከበረ ቅዱስ ቅርስ ለሕዝብህ የእምነት ውጤት የጸጋ ምልክት የሒዲስ ኪዳን ምስክር ይሆን ዘንድ ወደ ሀገርህ ይዘህ እንድትሄድ የእግዚአብሔር ፈቃዱ ሆኗል!"

ካለ በኋላ መርቆና ጸልዮ ጽዋውንም በምስጢር አስይዞ ሰደደው ብለው በረጅሙ ተነፈሱ።

የአባ አድራጊነት ቃላት ትርጉም ለማወቅ ፕሮፌሰር ዴቪድን በእገኘኋቸው ጊዜ ስለ ቅዱሱ ጽዋ ታሪክና አጠፋፍ በዝርዝር ነግረውኝ ነበር። በእርሳቸው ገለጻ መሠረት ከዮሴፍ ጋር የተያያዘውና እስከ ኬብሮን/ አርማትያስ ያለው ታሪክ ከሞላ ጎደል አባ አካሊሉ ከተረኩልኝ ጋር በጣም ተመሳሳይ ነው።

ይሁን እንጂ ከኪብሮን በኋላ የአይሁድ ተጽዕኖ ሲበዛ በወቅቱ የዮሴፍ ሀገረ ስብከት ተብላ ወደ ምትታውቀው ወደ እንግሊዝ በተከታዮቹ አማካኝነት በምሥጢር በጀልባ እንደላከውና ከዚያ በኋላ የት እንደደረሰ እንደማይታወቅ፤ እንዲሁም በሌላ መላምት ደግሞ ፈረንሳይ ማርሴል አካባቢ በአንድ ወቅት እንደታየና ከዚያ በኋላ እንደተሰወረ እንጂ ወደ አፍሪካ ኢትዮጵያ ሄዷል የሚል እምነትና መላምት እንደሌለ ፕሮፌሰሩ የነገሩኝንና ምልክቱ በኢትዮጵያ መታየቱ እንዳስደነቃቸው የገለጹልኝ ትዝ አለኝ።

‘አባታችን! በውጪው ዓለም ያሉ የታሪክ ምሁራን ቅዱሱን ጽዋ ዮሴፍ ከኪብሮን ወደ እንግሊዝ እንደላከውና በዚያው ጠፍቶ እንደቀረ ነው የሚያምኑት። ወደ ኢትዮጵያ መምጣቱ በፍጹም አይታወቅም። የሚታመንም አይመስልም’ አልኳቸው።

እባ ፈገግ በለው በተረጋጋ ስሜት እንዲህ አሉ፡

‘ታሪኩን የነገርኩህ ስልጠየከኝ እንጅ አንተንም ሆነ ሌሎችን ለማሳመን አይደለም። ኅሊናህ የፈቀደውን መቀበል ያንተ ፋንታ ነው’ አሉኝ።

‘ይቅር ይበሉኝ አባ! እንዲያው በዓለሙ የሚታመነውን ለመናገር ነው እንጅ ተጠራጥፊ አይደለም። ይልቁንስ ከዚያ በኋላ ምን ሆነ?’

‘እንደነገርኩህ ጃንደረባውም በታላቅ ሃይማኖት ቅዱሱን ቅርስ ተረክቦ ወደ ሀገሩ ወደ ኢትዮጵያ አክሱም መጣ። ከዚያም ወደ ጣና ሃይቅ መጥቶ ቆየ። ከባቡ ጊዜ ቆይታ በኋላ አባቶች የቅዱስ ዑራኤልን ፍናት በራእይ በመረዳታቸው ጉባኤ ተወርቶ የቅዱስ ቅርስ ማረፊያ ማዕከላዊ ምድር ወደ ሆነችው መንዝ እንዲሆን ወሰኑ። መንዝ ማለት ሩዝዋ ከሚለው የግእዝ ግስ የወጣ ሲሆን ትርጉሙም ‘ረጨ’ ማለት ነው። ስም ሲሆን ደግሞ መንዝሁ ወይም መርጨት ይሆናል። በሂደት ሁን አስቀርቶ መንዝ የተባለ ለዚህ ነው።

ይህ እንግዲህ ሲጠቃለል ደሙ የተረጨበት ምድር ማለት ነው። በዚህ መሠረት ከጣና ዳር በስተሰሜን ከሚኖሩ ነዋሪዎች ተመርጠው በሦስት ወገን ተከፍለው የቅዱሱ ቅርስ ጠባቂ ይሆኑ ዘንድ እጅበው ወደ ዚህ መጡ ። የሦስቱ ወገን መሪዎችም ወንድማማቾች ላሉ፤ ማማና ጌራ ይባሉ ስለነበር በአሰፋፈራቸው እንዳር ላሉ ምድር፤ ማማ ምድርና ጌራ ምድር ተብሎ መንዝንም እቅንተው ቅዱሱን ቅርስም ጠብቀው እሰክላሁን አቆዩ። ብለው ሲጨርሱ፡-

"አባ የዚህ ታላቅ ሰው ኢትዮጵያዊ ጃንደረባ ታሪክ ግን በቤተክርስቲያንም ሆነ በሀገር ደረጃ በሚገባው መጠን ተመዝግቦ ክብር ተሰጥቶታል ብለው ያምናሉ?" አልኳቸው በቁጭት።

"አየህ የኔ ልጅ ይህ ሰው የሐዲስ ኪዳን የእምነታችን ታሪክ የማዕዘን ድንጋይ ነበር። በመጽሐፍ ቅዱስ ባለው ታሪካችን ደግሞ የአጥቢያ ኩኩብ ነው። ትልቁ ችግራችን የኋለኛውን ለማግዘፍ ስንል የፈተኛውን ስለምንረሳ ነው። ለምን የእርሱን እውነት በ 300 ዐመት ጎትተን ኢትዮጵያ ክርስትናን የተቀበለችው በዐራተኛው ክፍለ ዘመን ነው እንደሚባል አይገባኝም። የሆነው ሆኖ ይህ ሰው ከመሠረቶቻችን መኳከል ዋናው ሆኖ ገድሎ ተጽፎለታል" አሉ።

"ስለ ኢትዮጵያዊው ጃንደረባ የተጻፈ ገድል በቤተክርስቲያን ሰምቼም አጋጥሞኝ አያውቅም" አልኳቸው።

"እምን ልክ ነህ። በብዙ ቦታ የለም። አንተ ግን ስለዚህ ቅዱስ ሰው የበለጠ ማወቅ ከፈለክ ቦታውን ልነግርህ እችላለሁ" ብለው ፈገግ አሉ።

"እሁን ባይሆንም በሌላ ጊዜ ሂጄ ታሪኩን በደንብ ማጥናት እፍለጋለሁና እባክዎትን ይንገሩኝ?" አልኳቸው፡

"ቦታው እ... አሉና በጌምድር ውስጥ አንዳቢት ከሚባል ሀገር ግሼና ተክል ሃይማኖት ከሚባል ደብር ታገኘዋለህ። በዚያውም የምትደነቅባቸውን ሌሎች ቅርሶችንም ታያለህ" አሉኝ።

ታላቁን ሰው ኢትዮጵያዊውን ጃንደረባ በአእምሮዬ እያመላለስኩ በሀሳብ ጭልጥ አልኩና በምናቤ፤

"በሀገር ሀብት ሳይ ታምኖ የተሾመ በጅሮንድ፤

ሌሎችን ለማገልገል ጃንደረባ የሆነ፤

ለማመን ቅርብ የሆነ ንጹሕ ልብ የታደለ፤

ከወቅታዊው የዓለም አውነት ጋር ቀድሞ ወገኑን ያስተዋወቀ አንጋፋ ዲፕሎማት፤ በታላቁ መጽሐፍ የሀገሩንና የራሱን ስም መትከል የቻለ የማይደበዘዝ ታሪክ ባለቤት ሆኖ ሳለ ምንወ በወገኖቹ ዘንድ ታሪኩ የተረሳ ሆነ? የሚል ቁጭት አደረብኝ።

"አባታችን አሁን ለምንና እንዴት ሶርያዊው አባ አድሪል ወደ ኢትዮጵያ እንደመጣ እንዲሁም ግብጻዊው ጸድቅ አቡነ ሃራ ለምን ይህን ቦታ እንደመረጡ ግልጽ ሆኑልኝ። እነዚህ ሰዎች ስለ ቅዱሱ ጽዋ በቂ መረጃ የነበራቸው ናቸው" አልኳቸው።

"ታሪክን በትዕግሥት ከመረመሩት እንደ መስታዎት ሁሉን በግልፅ ያሳያል" አሉኝና በመካከላችን ዝምታ ሰፈነ።

እንግሊዝኛው ጋዜጠኛና ደራሲ ግራሃም ሐንኩክ "The Sign and The Seal" (ታቦተ ጽዮንን ፍለጋ ተብሎ በአማርኛ የተተረጎመው) በሚል ያሳታመው መጽሐፍ ታወሰኝና የሆነ ቦታ ላይ እርሱ በተሳሳተ ትርጉም የወሰደው በሆነም አባ አክሊሉ የገለጹት ቅዱሱ ጽዋ ወደ ኢትዮጵያ መምጣት ታሪክ ግራም ማሰረጃ እንደነበረ አመነኩ። ግራሃም ሐንኩክ በመጽሐፉ ፈረንሳይ ውስጥ ሻርተር በምትባል ኩማ በ12ኛውና በ13ኛው መቶ ክፍለ ዘመን በአዲስ መልክ በታደሰና በቅድስት ድንግል ማርያም ስም የታነጸ ካቴድራልን እንደጎበኘ ይገልጻል።

በዚህ ቤተ መቅደስ ውስጣዊ ክፍል በሁለት አቅጣጫ የንግሥተ ሳባን ሃውልት እንደተመለከተና በተለይ እንደኛው ሃውልት ላይ "ከእግር ድረስ የሚታይ አፍሪካዊ መሰል ሰው ነበር" ይልና በነብሻዎች መመሪያ ላይ ደግሞ "አፍሪካዊ አገልጋይ ወይም ኢትዮጵያዊ ባሪያ ይለዋል" ይላል። ከዚህ ሃውልት በአሻጋሪ "መልክ ጸዴቅ ከቀኝ እጁ በታች ጽንሐሐ በግራ እጁ ደግሞ መያዣው ቀጠን ረዘም ያለ ጽዋ ይዞ ተሥሏል። በውስጡ ግን ፈላሽ ሳይሆን እምድ ይሟላል" ይልና "በመልክ ጸዴቅ ሃውልትና በንግሥተ ሳባ ሃውልት መካከል ሰረገላ ወደ ንግሥት ሳባ አቅጣጫ ሲጓዝ ይታያል" ይላል። ግርሃም ሐንኩክ ይህን አገጣጥሞና ከከብረ ነገሥት ጋር እያይዞ ጽላተ ሙሴ ከእስራኤል ወደ ኢትዮጵያ ለመምጣቱ የመነሻ መላምት እድርጎ በመጽሐፉ ላይ አቅርቦታል። ታቦተ ጽዮን (ጽላተ ሙሴ) በኢትዮጵያ ለመገኘቷ ጠንካራ ማረጋገጫ እንዳለ ቢታመንም ከላይ የቀረበው ማሰረጃ ግን ቅዱሱ ጽዋ ወደ ኢትዮጵያ መምጣቱን በግልጽ የሚያስረዳ እንጅ ግራሃም ሐንኩክ እንደተረዳው ለታቦተ ጽዮን የሚሆን አይመስልም። መልክ ጸዴቅ የሚታወቀው ከሰንደና ከወይን መሥዋዕትን በማቅረብ የክርስቶስ ምሳሌ ሆኖ ነው። በመሆኑም መልክ ጸዴቅ የያዘው ጽዋ ከታቦተ ጽዮን ይልቅ በቀጥታ ለሐዲስ ኪዳን ጽዋ የቀረበ ይመስላል። የሚገርመው ሐውልቱን ከሚያሳየው ፎቶ ሥር ደግሞ " መልክ ጸዴቅ ጽዋውን ጨብጧል። በውስጡም ድንጋይ አለው። ከዚህም ጋር የዎልፍራም ሾንን ግጥም ማገናኘት ይቻላል። እርሱም ቅዱስ ጽዋ የተባለው ድንጋይ ነው" ተብሎ የተጻፈ የሥዕሉ መግለጫ መኖሩ ነው። በብዙ ምሁራን የሚታመነው የዎልፍራም ፓረዚቫል ድርሰት ስለ ቅዱስ ጽዋ እንጅ ስለ ታቦተ ጽዮን ይናገራል ተብሎ አይታምንም። በሌላ በኩል "አፍሪካዊ አገልጋይ ወይም ኢትዮጵያዊ ባሪያ" ተብሎ በዚያን ዘመን ሊጠቀስ የሚችል ከኢትዮጵያዊው ጃንደረባ ውጭ ማን ሊሆን ይችላል? በእኔ ግምት ግራሃም ሐንኩክ ስለ ቅዱሱ ጽዋ በኢትዮጵያ መገኘት ፍንጭ ኖሮት ቢሆን ኖሮ ማሰረጃዎቹና ጉዞዎቹ በሙሉ በእንድ ድንጋይ ሁለት ወፍ ያስመቱት ነበር። ሁለቱም አስደናቂ የዓለም ቅርሶች በኢትዮጵያ መገኘታቸውን ማወቅ!

በመሆኑም ፕሮፌሰር ዴቪድ ፓርዚቫል ስለሚባለው የዎልፍራም ሥራ የገለጽልኝና እኔም ያነበብኩት ትዝ አለኝና እፈን ከፍቼ ቀረሁ።

ዎልፍራም ሾን ኤስክንባህ በ12ኛው ክ.ዘ. የነበረ ጆርመናዊ ባለቅኔ ሲሆን ፓርዚቫል የተባለ ዓለም አቀፍ እውቅናን ያተረፈ ምሥጢራዊ ድርሰት አለው። የድርሰቱ ማዕከላዊ ጭብጥ ደግሞ ሰለ ቅዱሱ ጽዋ ጋይልና እሱን ፈልጎ ስለማግኘት ነበር። እንደ አውሮፓዊ መሰፍን ከጥቁር ንግሥትና ከእንደ ነጭ ሴት የተወለዱ ልጆች እንዳሉትና ከሁለቱ ልጆች መካከል ከአውሮፓዊ ሴት የተወለደው ፓርዚቫል ቅዱሱን ጽዋ እንዳገኘው ይተርካል።

ይህን በተመለከተ ፕሮፌሰር ዴቪድ እንዲህ ብለውኝ ነበር፡

"በዚህ ቅኔ ውስጥ ያለው ቁም ነገር ከአውሮፓዊው መሰፍንና ከጥቁር ንግሥት የተወለደው ወጣት የፍለጋው ተካፋይ መሆኑ ነው እንጂ ነጩ ፓርዚቫል ቅዱሱን ጽዋ እንዳገኘ መተረኩ የዘመኑን የአውሮፓ መሰፍንትና የሃይማኖት መሪዎችን ለማስደሰት ብቻ ይሆናል በማለት ብዙዎች ይጠራጠሩታል።"

እኔን ያስደነቀኝ ግን በዎልፍራም ቅኔ ውስጥ እንዲህ የሚል መኖሩ ነው፡

"ቅዱሱን ጽዋ ለመመልከት የታደለ ሰው ታሞም ቢሆን ይድናል። በዛች ሳምንት አይሞትምና...የቻለውን ያክል ዘመን ጽዋዋን ቢመለከታት የፊቱ ጸዳል ሳይቀየር እንደልጅነቱ እንደለመለመ ይኖራል..."ይልና"፤ ድንጋይ የተባለው ቅዱሱ ጽዋ የሰውን ልጅ አጥንትና ሥጋ ከመበስበስ ታደጎ ለምለም ያደርገዋል" ይላል።

"የፈጣሪ ያለህ! በዋሻው ውስጥ የተከማቹት ያልፈረሱ አስከሬኖች ምሥጢርም ከቅዱሱ ጽዋ በሚወጣው ሃይል ነው ማለት ነው" አልኩኝና

"አባ!" አልኩኝ በሙሉ ስሜት ወደ እርሳቸው በእንብርክኬ ቀርቦ እጆቹን ጉልበታቸው ላይ አሳርፈው

"ምን ሆነ? አሉኝ በመገረም"

"ይህ ግዘፍ የነግሰው ቅዱስ ጽዋ እመን ቆላ ነው አይደል ያለው?" አልኳቸው

ፈገግ አሉና "በል ተነሥ ወደ ላይ እንደሚሆን እህል መሳይ ቅመስ" ብለውኝ ብድግ አሉ። እንደተለመደው ጥያቄዬን መሸሻቸው ነበር። አንዳንዴ ከትዕግሥቱ በላይ ይሆኑብኛል። ሆኖም ውስጤ በጣም እየተነሳሳላቸው ተከተልኳቸው።

ምእመናን ልጆቻው የሚባሉ ነገር በየዕለቱ እያመጡላቸው ስለነበረ እህል ውሃ ሞልቷል። እሱን ከተመገብን በኋላ አባ ሀሳብ በማስቀየስ ስልት የባጥ የቆጡን ያወሩኝ ጀመር። ስናወራ ውለን መሸቶ ጉባኤ ተጀመረ። ጉባኤ አልቆ ወደ መኝታ ስናመራ እንደተለመደው ጥያቄዬን ለመሸሸ በጸሎት ከመጠመዳቸው በፊት ፍላጎቱን በግልጽ ነግረው ልጋፈጣቸው ወሰንኩ።

"አባታችን እኔ እኮ" ብዬ እንደማትማማት ካልኩ በኋላ "እኔ እኮ በእናንተ በአባቶቼ አነሳሽነት በእገኘኋቸው ምልክቶች በመመራት ቅዱሱን ጽዋ ፍለጋ ነው የመጣሁት" አልኳቸው።

ትንሽ ገም ብለው ከቆዩ በኋላ "አዎን ተረድቻለሁ" አሉ።

"እንግዲያውስ አባቴ ቅዱስን ጽዋ ማየት እፈልጋለሁ!"

"አዎን! ብዙዎች ሊያዩት ይፈልጋሉ"

"አባክዎትን አባቴ ያረፈበት ቦታ ይውሰዱኝ ወይም ቦታውን እንዳውቅ ያግቡኝ"

"ያንን እንኳን ላደርግ አልችልም" አሉኝ ፍርጥም ብለው

"አምን?"

“ሰለማይቻለኝ ነው ልጄ። አትቀየሙኝ!”

“ለምን አልቀየምም? ከመቀየምም በላይ አዝንበዎታለሁ እንጂ! ተረጋግቼ የምኖረውን ሰው ጉጉት በሚፈጥር ግራ አማርኛ የእርስዎ ባልንጀሮች ከሆኑ አባቶች ተጠራሁ። ምንም ቢሆን የገዳም አባቶች ናቸው ብዬ እክብራ ሄድኩ። ያገኘሁት ግን ትንሽ ፍንጭ እየተሰጠሁ በምስጢር ቁልፍ ፍለጋ መዳከርን ነው። ከጎጃም እስከ ወሎ ተንከራተትኩ። አሁን ደግሞ ሸዋ መጣሁ። በመሐሉም ትርጉም ፍለጋ አሜሪካ ድረስ ሄድኩ። ምን አልባት እንዳውቀው ፈልጋችሁ ከሆነ በግልጽ ቢነግሩኝ ቅዥት ከሆነም ወደ ኑሮይ ብመለስ” አልኳቸው መረር ብዬ።

“እውነት ነው የጠራንዝ በረከትን በእምነት እንደትቀበል ወዲህም የትውልዱን ሕመም እንድታውቅ ነው። አንተ ደግሞ ሁሉን የማወቅ ጉጉትና ወረት የሚገጠው የዚህ ትውልድ ናሙና ነህና ትጠራና ትማር ዘንድ ይገባ ነበር” አሉኝ።

“ፍላጎታችሁ ትምህርት መስጠት ከሆነ ታዲያ ይህን ያክል ምስጢራዊ ማድረግ ለምን አስፈለገ? ሁሉን ነገር ትውልዱ ቢያውቀው ምን አለ? ታሪኩን ምስጢር፣ መድኃኒቱን ምስጢር፣ ቅርሱን ሁሉ ምስጢር ማድረግ ምን ይጠቅማል?! እኛስ የክርስቶስ ፍቅር የለንምን? የቃል ኪዳኑ በረከት አይገባንምን? እጅግ ምስጢራዊ ከመሆናችሁ የተነሣ ከትውልዱ ጋር የሚያገናኝ የቅብብሎሽ ድልድይ መሥራት አልቻላችሁም። እንደ እኔ ያለውም በከተማችን በቅርብ ካሉት ካህናትና አገልጋዮች ጋር ብቻ እየተጋጨና እየተፋጨ፤ እያማና እየናቀ እንዲኖር ፈረዳችሁበት። እውነት ከሆነ ይህ ብቻ እንኳን እናንተን አያስጠይቃችሁም” አልኩ በምሬት።

“አየህ!” አሉ ሲታ በተሞላበት ድምፅ። የንግግራቸውን የአጀማመር ሁኔታ ሰሰማ ግን የተኛን አንበሳ የመቀስቀስ ያክል ቀይ መስመር እንዳለፍኩ ገባኝ። ቢሆንም ምርጫ አልነበረኝም።

“ሰማህ!” አሉ።

"በእኛ ሕገመንግሥት ብለው ስለሚሉት ትተውታላችሁ። ያውቃችሁትን ትረሳላችሁ፤ ያላውቃችሁትን ለማወቅ ትጥራላችሁ፤ የያዛችሁትን ትረግጣላችሁ፤ የረገጣችሁትን ትይዛላችሁ። ምኞታችሁ ልክ የለውም፤ እምሮታችሁ ብዙ ነው። የአማራችሁን ስታገኙ ወዲያው ይሰላቸችኋል። ተው የተባላችሁትን ትሸራላችሁ፤ የተከለከላችሁትን ትደፍራላችሁ፤ የተፈቀደላችሁን ችላ ትሉታላችሁ። ቤተ መቅደስ እንዳትገቡ ብትከለክሉ ወደ ፊት ቤተ መቅደሱን በመሰታዎት ወርታችሁ መቅደስ ባትገቡም እንኳን ሁሉን ከውጪ ሆናችሁ ማየት ትፈልጋላችሁ። ሁሉን ማወቅ ትፈልጋላችሁ፤ በእንዴም ግን አትጠቀሙበትም። ሁሉ አላችሁ፤ ግን ባዷችሁን ናችሁ። ሃይማኖት እንድ እምነት የላችሁም፤ ቀጠሉ አባ። ሰውነታቸው እንደ ቅኔ ዘራፈ በሰሜኑ ይናጣል።

"መድኃኒት ነው ያልከው ?! መቀመጫያውን ነግሬህ ማርክሻውን ሳልገልጥልህ መጀመሪያውን ብቻ ሞጭልፈህ ትተኸኝ ትሄዳለህ። ጥበብን "ህ ግእዝ" ብዬ ላስተምርህ ብሞክር፤ መንደር ውስጥ በቃሪምካት ዕውቀት ተመክተህ በመሰልቸት "ህ ሳብዕ" ብለህ ቀድመህ ትዘጋዋለህ። የግል ታሪካችሁ ቢታይ ወጥነት የሳደለው ከዚህም ከዚያም የተለከፈከፈ የተማሪ ኮፋዳ ውስጥ ያለ እህል ይመስላል። ተምራችሁ እውቀት ሲታገኙ፤ ሰርታችሁ ሀብት ሲታፈሩ፤ ከላይ የሆናችሁበትን ሀገር ለቃችሁ፤ ሰፋ ወዳለው እንሂድ ብላችሁ እንደገና ከታች ትጀምራላችሁ። ትቀጥላላችሁ፤ በመጨረሻ ከጀመራችሁበት ትገኛላችሁ። ቸኩላችሁ ትወሰናላችሁ ወዲያው ትጸጸታላችሁ። በጽኑ ታማኝኋል!"

ከታሪክ ፍቅርንና ልማትን ሳይሆን ጥላቻንና ጥፋትን ለይታችሁ ትቆፍራላችሁ። ከዚያም ቀጥላችሁ የከበረ ማዕድን እንዳወጣችሁ ሁሉ በኩራት ደረታችሁን ነፍታችሁ ሳትመርጡ ሁሉን በአደባባይ ትዘሩታላችሁ፤ እናም ወደ ጓላ ሰለታሪካችሁና ሰለ ቅርሳችሁ ባሰባችሁ ቁጥር ፍርሃትና ሃፍረት ይሰማችኋል። ሰለሆነም ከጓላ ታሪካችሁና ከብራችሁ እየራቃችሁ መጣችሁ። የእሸናፊነትንና የተሸናፊነትን ትርጉም በእንድ ላይ የያዙ ሃውልቶችን ታቆማላችሁ።

ለግልጽነትና ለነጻነት እያላችሁ በምታደርጉት ሽኩቻ ዕርቃን ወደ መሆን ወረዳችሁ።

ቅቤ ላይወጣችሁ ትናጣላችሁ። በዚህ ዓለም ጥድፊያ ታማችኋል። ሀገራችሁን ትንቃላችሁ፤ ጥላችሁ ለመሄድ ትፈልጋላችሁ፤ ከሄዳችሁ በኋላ ደግሞ አፍታ ሳትቆዩ አገራ ማፈቀኝ ትላላችሁ። በቁማችሁ የናቃችሁትን የሀገራችሁን አፈር በሞቃችሁ ልትለብሱት ትናፍቃላችሁ። ለሀገራ አፈር አብቃኝ ብላችሁ በድናችሁን ልካችሁ የወገኖቻችሁን ልብ ትሰብራላችሁ። ግብዝነታችሁ መጠን የለውም። ሁለት ሀገር እንዲኖራችሁ ትፈልጋላችሁ፤ አንዱን በደም ሌላኛውን በመታወቂያ ታስባላችሁ። ከአንዱም ግን በአግባቡ አትኖሩም። ዘመናችሁም በምልልስና በመዋተት ያልቃል። ምን እንደምትፈልጉ አታውቁም እናም ፍለጋችሁ አያልቅም።

በዚህ የተነሣ ምሥጢር ለመካፈል ቅርስ ለመረከብ የሚያስችል ሰብእና አልነፃባችሁም። እኛ የመገናኛውን ድልድይ ሰላልሠራንና ከእናንተ ስለራትን ሳይሆን ስለማታዩት ወይም ማየት ስለማትፈልጉ አለበለዚያም እንደ ልቦለድ ገጸ ባሕርይ የራሳችሁን ያሸበረቀ አስረካቢ ፈጥራችሁ እውኑን ሳይሆን ምናባችሁን መረከብ ፈልጋችሁ ስለምታጡት ነው። እኛ ደግሞ እናንተ ታዩን ዘንድ አላሸበረቅንም፤ ማሸበረቅም አንፈልግም። በዚህ ምክንያት ለእናንተ ምሥጢር ለመንገር፤ ቅርስ ለማውረስ እጅግ ከባድ ሆኗል። እኛ አባቶቻችንን እናምናለን። በእነርሱም ደስ ይልናል። የነገሩንን ተቀብለን ቃል ኪዳናቸውን ጠብቀን እንኖራለን።

“አላተ ሙሴ እነሱም ጽዮን እንዳለች ሲነግሩን መጋረጃ ገልጠን፤ ሳጥን ከፍተን እንይ እላልንም፤

ጌታ የተሰቀለበት የሣማደ መስቀሉ ከፋይ ግሼን ማርያም አለ ሲሉን ቆፍረን አውጥተን እንመልከት አላልንም፤

ቅዱሱ ጽዋ መንዝ ውስጥ አለ ሲሉንም ዋሻ እናስሰ እላልንም።”

"አባቶቻችንን እምነን፤ ሀገራችን የበረከት ምድር መሆኗን ተረድተን፤ የጌታችንን የጸጋ ስጦታ ተቀብለን በዕምነት እንኖራለን። ምንም የለንም፤ ሁሉ ግን የኛ ነው። ደሆች ብንባልም ባለፉትም ነን። የተረቆትን ብንመስልም የጸጋ ልብስ አለን። ሐዘንተኞች ብንመስልም ደስተኞች ነን። ስለ ሀገራችን መባረክ፤ ቅድስት ሀገር መሆን፤ ቅዱስ ቅርስ በእጃችን እንዳለ ዓለም እንዲያረጋግጥልን እንፈልግም። የሌለንን አለን፤ ያልተሰጠንን ተቀበልን ብልን የምንኮፈስ ግብዣችን አይደለንምና። የሌለን ነገር ለመጠበቅና ለመታመን ስንል ሥጋችንን እየጎሰምን በገዳም ለመኖር የምንወሰን ጅሎችም አይደለንምና።"

በንግግራ ብርታት የእርሳቸውን ኅሊና አሸንፈው የምፈልገውን ለማግኘት ብዬ በተናገርኩት መልስ ምክንያት ሳላሰበው ከእርሳቸው የወጣው የንግግር ሳራጽ አእምሮዬን ይሸረክነተው ጀመር። የሚናገሩት ነገር በሙሉ እውነት በመሆኑ የምሟገትበት አቅም አልነበረኝም። ነባረዊ ሀቅ ነውና። በራስ መተማመንን ተላብሰን ድህነታችንን አሸንፈን በዓለም አደባባይ ላይ ቀና ብለን የሀገራችንን ቅርሶች በአግባቡ ጠብቀን የውጭውን ዓለም አማልክን ወደ ሀገራችን መላብ አልቻልንም። ብርቅዬዋን ቅርስ ሱሲን እንኳን አሜሪካ ድረስ የወሰድን፤ ጎብኝ ወደ ቅርስ ይመጣል እንጂ ቅርስ ወደ ጎብኝ ሂዶ የማያውቀውን አዲስ ደካማ ልምድ ያስመዘገብን ሆነናል። ስለግል ኑሮአችን ብቻ የምንኳትን ምስኪኖች ነን። የእኔ የራሴ ሕይወት ምስክር ነው። ቀዳዳ በርሚል የመሙላት ጥድፈያ መሆኑን አውቃለሁና።

የእኔ ኅሊና የጎፍረት ካባውን ለብሶ በመለስም አባ ግን ንግራቸውን ቀጥለዋል።

"አንተ ደግሞ ፍለጋው የማያልቀው የዚህ ትውልድ ናሙና ነህና አምነህ ሄድ ብልህ አትቀበሉኝም። እንደ ቶማስ በዐይንህ ካላየህ፤ በእጅህ ካልዳሰስኩ አትረካም። የትውልዱ ሕመም ይህ ነው። አንተም የዚህ ሕመም ተጠቂ ትውልድ ምሳሌ ነህና ጫፉን ነግረንህ በእምነት እንድትናገር ችላ ብንልህ እንኳን ፈልፍለህ ለማወቅ ትዳከራለህ። ያወቅኩትን ደግሞ ትዘራዋለህ። አንተ የትውልዱ ጥሩ ናሙና ነህ።

አንተን ሊያቆምህ የሚችለው የመንገዱ ማለቅ ብቻ ነው። ሩቅ መንገደኛ የሚያቆመው አንድም መንገዱ ሲያልቅ አለበለዚያ መንገደኛው ራሱ ሲያልቅ ነውና።

አባ በአጭሩ የሚመለሱ አይመስልም፤ እንደ ጥሩ ተኳሽ ኢሳማቸውን እያጠበቡ ይቀጠቅጡኝ ይዘዋል።

"እንተ የተጓዘከውን ገና ብዙዎች ይጓዙታል። ያወቅከውንና የደረሰክበትንም መጻፍህ ስለማይቀር ያነን ተከትለው ብዙዎች ይጓዛሉ። ግን ልብ በል! ብታገኙትም አታምኑም። እርሱ ራሱ ለመሆኑ ምን ማረጋገጫ አለ? ትላላችሁ። አንተ በነገርነቸው መሠረት ሌሎች ካላመኑልህ ደግሞ አንትም እምነትህ ይከዳሃል። ራሳችሁንና የራሳችሁን እውነት የምታረጋግጡት በምዕራቡ ዓለም መለኪያ ብቻ ነውና።"

"አዎን! አንተ እንደገመትከው ቅዱሱ ጽዋ በእመን ቆላ ውስጥ ይኖራል። በመንፈስ ቅዱስ የተመረጠችውን የቅዱሱን ጽዋ ማረፊያ ቅድስት ቦታ የት እንደሆነች ባውቅም አንተን መርቼ ለመውሰድ ሥልጣንም ፈቃድም የለኝም። መንገድህን ልዘጋብህ ግን ፈቃዴ አይደለም። እንደ ቅዱስ አድራል በድካምህና በመሻትህ ትደርሰበት ይሆናል ወይም አትደርሰበትም ይሆናል። ሁሉ በእግዚአብሔር ፈቃድ ይሆናልና።"

"በጠዋት ተነሥተህ ወደ ዋሻው ውረድ። ከዋሻው ውስጥ ካሉት ቅዱሳን በጽኑ መካከል ፍለጋህን የሚረዳ ምልክት ታገኝ ይሆናል። እርሱን ይዘህ ወደ እመን ቆላ ውረድ። ድፍረት ካለህም ከቅዱሳኑ መካከል በታች ባለው በዋሻ ውስጥ መንገድ መጓዝ ትችላለህ። ደኅና እደር!" አሉኝ።

ሳላውቀው እንባዩ እንደ ሐምሌ ዝናብ ጉንጨን አልፎ ደረቱ ላይ ፈሰሰ ነበር።

ምዕራፍ ፬ ሥራ ስድስት

በማግሥቱ በጥዋት ለመነሳት አልቻልኩም። እንዳች የሚጫን ስሜት ተሰማኝ። ጭራሽ የሰመመን እንቅልፍም ወሰደኝ። ስነቃ ፀሐይ በደንብ ወጥታለች። ደንገት ከመኝታዬ ተሰፈንጥራ ተነሣሁና ልብሴን ለባበስኩ። ለብሼ ሳበቃ ምን ማድረግ አለብኝ ብዬ በቆምኩበት ሀሳብ ውስጥ ገባሁ። አባ ያወረዱብኝን መዓት ልረሳው አልቻልኩም። የንግግራቸው ምት ክፉኛ ቢያቆስለኝም የሆነ ወጪ ውስጤን ሲገፋው ተሰማኝ።

እንዲህ አልኩ፡-

"የየትኛውም ትውልድ አባል ለመሆን ምርጫ የለም። በታ! ዘመን ከአንዱ ትውልድ ላይ ይጥልሃል። በዚያ ትውልድ ውስጥ ትውልዱን መሰለህ ከትውልዱ ጋር እየተፋለምክና እየተፋቀርክ ትቀጥላለህ። እኔ የዚህ ፍለጋው የማያልቀው ትውልድ አካል ነኝ። የእነ አባ አክሊሉ ትውልድ ለመሆን ጎትቶ ወደዚያኛው ዘመን የሚወስደኝ ኃይል የለኝም። ፍልጎቱ ቢኖረኝም የመገናኛውን ድልድይ የማውቀው አይመስለኝም። ለዚህም ተጠያቂው ማነው ብል የሚመልስልኝም አላገኝ ይሆናል። እንደ አብዛኛው የዚህ ዘመን ትውልድ ሰው ልቤን ያጓጓውን እየተከተልኩ እኖራለሁ። አዎን ፍለጋው የማያልቀው ትውልድ አባል ነኝና!" አልኩና ወደ ዋሻው በሰሜን እየተንደረደርኩ ወረድኩ።

ከዋሻው ስደርስ አባ ከተለመደው ቦታቸው ላይ ቁጭ ብለው ዳዊት ይደግማሉ። ጸሎታቸውን ላለማቋረጥ ዝም ብዬ ቆምኩ። “እንደምን አደርክ?” ብለው መስቀላቸውን ዘረጉልኝ። እግዚር ይመሰገን ብዬ ተሳልሜ ሳበቃ ፈቴን ወደ ዋሻው በር እዙሬ ቆምኩ። አባ ጸሎታቸውን ቀጠለ። ወደ ዋሻው እንድገባ የፈቀዱ መሰለኝና ወደ በሩ አመራሁ።

“መቼም ምኑ ልበ ደንዳና ነው!” ሳይሉኝ አይቀርም።

የዋሻውን በር አልፌ ወደ ውስጥ ስዘልቅ የዋሻው ውስጥ ቅዝቃዜ ከጥልቅ ዝምታው ጋር ተዳምሮ በአስክሬኖች መሐል መቆሜን አረዳኝ። ድንገት መጠን የሌለው ፍርሃት መጣብኝና ሚዛኔን እስክስት ድረስ ተሸበርኩ።

“በዚህ በገደል አፋፍ ላይ በጉም ተሸፍኖ፣ በበርካታ ያልፈረሱ አስክሬኖች ተሞልቶ፣ በዝምታ በተከበበ የዓለት ዋሻ ውስጥ ምን እሠራለሁ? እንዴትስ ምንስ ነው የምፈልገው?” የሚል የገደል ማሟቶ የሚመስል ሃሳብ በላይ በላይ በአእምሮዬ ይመላለስ ጀመር። ሳላሰበው አስክሬኖቹን ፊት ለፊት እያየሁ ወደ ጓላ ወደ በሩ ሸሸሁ። ድንገት ደግሞ አባ የነገሩኝ ከሌላኛው የአእምሮዬ ክፍል አቃጧለ።

“መታን በመስሉህም ቅዱሳን ሕያዋን ናቸው። ሁሌ ወደዚህ ዋሻ ስመጣ ደስታ ይሰማኛል!”

“አዎን! እነዚህ አስክሬኖች ብቻ አይደሉም፣ ሕያዋን ቅዱሳን ናቸው፣ ምን ያስፈራኛል? ባለማመን የአስክሬን ፍርሃትና በማመን ቅዱሱን ቅርስ ፍለጋ እንዴት ሰው ያነክሳል? ወይ ፍርሃትን አለበለዘያም ድፍረትን መምረጥ ግድ ነው” አልኩና ወደ ዋሻው ገብቼ አንዱን አስክሬን ብድግ አድርጌ አቀፍኩትና ዝም ጭጭ አልኩ።

ከዚህ በኋላ የጠፋውን ዕቃ ሳሎን ውስጥ እንደሚፈልግ አባውራ እንዱን አስከሬን እንሰቹ ሌላውን እያጋደምኩ በጥንቃቄ ከመግነዛቸው ጋር የታሰረ ወይም በመካከላቸው የተጣለ ጥቅል ወይም መጽሐፍ ወይም ክታብ ነገር እፈልግ ጀመር። ብቻ አልፎ አልፎ አስከሬን እያነሳሁ እየጣልኩ እንደሆነ ሳሰብ ፍርሃቴ ድንገት ብቅ ይላል። እንደገና ተረጋግቼ ፍሊጋዬን እቀጥላለሁ።ምንም የተገኘ ነገር የለም።

ተሰፋ ቆርጫ ወደ አንድ ጥግ ሂጂ ቁጭ አልኩ። በታችኛው ዋሻ ውስጥ መንገድ ልሂድ ይሆን? ብዬ አሰብኩ። ነገር ግን ከይገም አርባ ሃራ እስከ እመኝ ቆላ ያለው ርቀት ወደ 35 ኪሎሜትር ይጠጋል። ይህን ያክል ርቀት በዋሻ ውስጥ ብቻዬን መጓዝ አደገኝነቱ ታየኝ። ቢያንስ አሁን የማሰበው አይደለም አልኩና የቅዱሳኖቼን አስከሬኖች በእርጋታ አስተውላቸው ጀመር።

ግማሾቹ አስከሬኖች መግነዛቸው ተፈቶ መልካቸው በግልጽ በሕይወት እንዳለ ሰው ሆኖ ጠውልጎ የሚታይ ሲሆን ሌሎቹ ግን መግነዛቸው ሳይፈታ በጠንካራ ሽራ ከላይና ክታች ተቋጥሮ የተቀመጡ ናቸው። መግነዛቸው ያልተፈቱትን የበለጠ አተኩሬ ሳይ የእንደኛው አስከሬን ቅርጽና ይዘት ለየት አለብኝ። ከመቀመጫዬ ተነስቼ ከሌሎቹ አስከሬኖች በጥንቃቄ ለይቼ እመጣሁት። በእጄ ስዳብሰው የሰው ቅርጽ የለውም ይልቁንም ቁሳቁስ መሰለኝ።በአንድ በኩል ያለውን መቋጠሪያ ፈታሁት።

“አሁን ሰው ከውጭ ቢመጣ ምን ይላል? አባሰ ቢያዩ ምን ይላሉ?” አልኩ ሰራሴ። “ተራ ሰው እንደሆነ አይመጣም፤ አባም እንደ ሕመምተኛ ቆጥረው ፈቅደውልኛል። ከአሁን ወዲያ ወደ ኋላ ማለት የለም!” አልኩ ሰራሴ።

ቋጠሮውን ፈትቼ ሳይ አብረቅራቂ ጨርቅ ታየኝ። እጄን ሰድጄ አመጣሁት። ያረጀ ልብሰ ተከህኖ ነው። ቀጥዬ ሰበድ እንዲሁ ያረጀ አብድል ከኔ የሚባለው ቀሚስ ነው። በመጨረሻ ሽራውን ዘቅዝቄ በመሰሉ ዘረገፍኩት። ሁሉም የአንድ መነኩሴ አልባላት፤

መታጠቂያና መቁጠሪያ ነገሮች ናቸው። ከመሐል ግን እንደ ጥቅል ብራና አየሁ። ብራናውን ብድግ አድርጌ ጥቅሉን ፈታሁና ለማንበብ ስሞክር አልታይህ እለኝ። ወደ ዋሻው በር ጠጋ ብዬ አደራውን አራግፌ ለማየት ስሞክር ሥዕል መሳይ ነገር ታየኝ። መጀመሪያ ጠልሰም መስሎኝ ነበር። በጥንቃቄ የበለጠ አደራውን አራግፌ ሳየው ግን ጠልሰም ሳይሆን የሸረረት ድር የመሰለ ሥዕል ነው። እንደገና ቀለም እንዳሳሰለቅቅ እየተጠነቀቅሁ አደራውን መጥረግ ጀመርኩ።

በሸረረት ድር መሳይ ሥዕሉ ላይ ቁጥሮች፣ ፊደሎችና ምልክቶች ተነቅሰውበታል። እንዳቸው እንዳቸውን በመክበብና ሌሎቹ ደግሞ ከመሐል ወደ ውጭ እንደ ጨረር በሚወጡ ቀጥታ መስመሮች የተሠራ ሥዕል ነው። ወደ ጠርዝ ያለውን ክፍል እንደገና አጽድቼ ስመለከተው እንደ ጽሑፍ ያለ መሰለኝ። ወደ ውጭ ወጥቼ ደብዛዛውን ፊደላት ሳስተውል የግእዝ ናቸው። ከብዙ የጥንቃቄ ጠረጋ በኋላ ፊደሎችን አጥርቼ በማየቴ አገጣጥሚ ሳንብባቸው ድንገት በደስታ ይሁን በድንጋጤ ሰውነቴ ባለበት ደርቆ ቀረ። “አገኘሁት!” አልኩኝ።

ብራናውን በጥንቃቄ ከዘረጋሁ በኋላ በያዝኩት አይ ፎን ካሜራ ደጋግሜ አነሳሁት። ይህም አልበቃኝም፤ በወረቀት በተቻለኝ መጠን ሥዕሉንና ምልክቶቹን ገለበጥኩ። “ይህ ድንቅ ነገር ለእኔ ብቻ ይሆን ዘንድ ያን ያክል ራስ ወዳድ አይደለሁም አልኩኝና ሁሉንም እንደ ነበር አድርጌ ወደ ሸራው ከተትኩና ቋጥሬ ከአገኘሁበት መለስኩት።

ከደስታዬ ብዛት እንዱን አስከሬን አነሣሁና አቅፌ ሳምኩት። በተስፋ ከዋሻው ወጣሁ። አባ የሉም። ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ወደ እቃ ቤቴም በጥድፊያ ስሔድም የሉም። ተመልሼ ወደ ዋሻው ሄድኩ። ከታችኛው ዋሻ ወጥተው ሲመጡ አገኘኋቸው። ፊቴ በደስታ ተሞልቶ ቢያዩም ብዙ አልተደነቁም።

"ጨረሰህ?" አሉኝ።

"አዎን አባ አሁን መሄድ አለብኝ!" አልኳቸው።

"አላልኩህም? እንዲሁ በጥድፊያ የተሞላችሁ ናችሁ!" ያሉ መሰለኝ።

"አሁን ልትሄድ?" አሉኝ

"አዎን አባታችን። ጸሎት ያድርጉልኝና ልሂድ" አልኳቸው።

"ወደ እቃ ቤቱ ሄድን። ከግንድ ላይ ዐረፍ አሉና።

"የዛሬን እንኳ አታድርም?" አሉኝ።

"አይ አባታችን ብዙ ቀን እኮ ቆየሁ፤ 'ግዴለም ልሂድ" አልኳቸው።

"በል እንግዲህ ካልክ" አሉና ተነስተው ጸሎት አድርገው ሲያበቁ ትካሻዬን ሳም አደረጉና ትኩር ብለው አዩኝ። ፊታቸው ላይ የሐዘን ስሜት አየሁ።

"ጥበብና እምነት ከፊትህ ቢቀርቡ ቢቻልህ እምነትን ምረጥ፤ ባይቻልህ ደግሞ እምነትን አስቀድም" አሉና "የመድኃኒዓለም ፈቃድ ይሁንልህ" አሉኝ።

"አሜን" አልኩ።

ከቤተ ክርስቲያን ወጥቼ ከአውራ ጐዳናው ስደርስ አንድ አይሱዝ የጭነት መኪና አህል ጭኖ ወደ ሞላሌ ከተማ ሊሄድ ሲነሳ ደረስኩ።

"ጋቢና ቦታ የለንም ከላይ ደግሞ ነፋስና አቧራውን አትችለውም" አለኝ ሹፌሩ። "ግዴለም እንዳውም ከላይ መሆን ነው የምፈልገው" አልኩና ገብስና ሰንዴ ሞልቶ ከተጫነው መኪና ላይ ወጣሁ። መኪናው ፍጥነቱን እየጨመረ በሄደ ቁጥር የመንገዝ ቅዝቃዛ ነፋስ እንደ ሿፊ (ዛፋፊት) ድንጋይ ፊቷን ይሸረካክተው ጀመር። አቧራው ወደ ሰማይ ተጥመልሞሉ ከወጣ በኋላ ከላይ ላይ ይመረግ ጀመር።

በጣም ደስ አለኝ። ለጊዜውም ቢሆን በሥጋዬ ላይ የሰለጠነኩ መሰለኝ።

“እኔ እምሰው እምነት ግን ምንድን ነው?” አልኩ ለራሴ። እምነት የምትፈልገው ነገር እንደምታገኝ እምነህ መትጋት ነው ወይስ የምትፈልገውን እንደምታገኝ እምነህ እንደተደረገልህ ቆጥረህ በእርካታ መኖር? የመጀመሪያውን ትርጉም ከሰጠው ለትጋቱ ጥበብ ሊያስፈልግ ነው።

አባ “ቢቻልህ እምነትን ምረጥ” ሲሉሽ ምን ማለታቸው ይሆን? በዚህ ጥያቄ ራሴን አደረጄ ሳጂግት ሞላሊ ከተማ ደርሰናል ውረድ አለኝ ረዳቱ።

ሞላሊ ከተማ ስንደርስ ወፍራሙ ቤት የዋለ ሰው መስዬ ከመኪናው ወረድኩ። ለአዲሱ ግድ ባይኖረኝም አልቤርጉ ለመያዝ አዲሱን በመጠኑ አረጋግፌ ወደ ሆቴል ሄጄ አልጋ ያዝኩ። በነጋታው ትልቅ ሥራ ይጠብቀኛል፤ የሥዕሉን ትርጉም ማወቅ።

ስለዚህ ከሰዓት በኋላ ያለውን ጊዜና ምሽቱን ዘና ብዬ ለማሳለፍ ፈለግሁ። ከዕሥራ ስምንት ዓመታት በፊት ለእኔ ሞላሊ ትልቅ ከተማ ነበረች። አሁን ባለኝ የኑሮና የእስተሳሰብ መጠን ግን ዘና ማድረግ ቀርቶ እንደነገሩ ለማሳደር እንኳ የማትመቸኝ መሆኑን ሳውቅ “በዚህ ዓለም የሰው ልጅ ብዙ በማየቱና በማወቁ የሚያገኘው ነገር ቢኖር በቀላሉ መደሰትን ማጣት ነው” አልኩኝ። ይገርማል ለመደሰት ብዙ ነገር ማወቅና ማግኘት አያስፈልግም ነበር።

ምሽቱን በቀዝቃዛ ስሜት አሳልፌ ለመተኛት ሞክርኩ። በጠዋት ተነሥቼ በሞባይል ካሜራ ካነሳሁትና በወረቀት ከነደፍኩት ሥዕል መሳይ የመስመሮች ጥንቅር ጋር ተፋጠጥኩ። ወደ ሥራዬ ስገባ ገና ርእሱን በርጋታ ማንበብ ስጀምር ታላቅ ተስፋ አገኘሁ።

“አሰረ ፍኖቱ ለአባ አድራል” ይላል

“የአባ አድራል የጉዛ መስመር” እንደማለት ነው

የአባ አድራጊ ማንነትና የጉዞውን ንግግ ስላወቅሁ ያለጥርጥር ቅዱሱን ጽዋ ለመፈለግ የተጓዘበትን መስመር የሚያመሳክት ካርታ መሆኑን ገመትኩ። ይህ ሰው የቅዱሱን ጽዋ መገኛ ምልክት ሆኖ ብሎ መተው የፈለገ ይመስላል። በሸራው ተረጢት የተከተቱት እቃዎችም የእርሱ መሆን አለባቸው ብዬ ገመትኩ። ታዲያ የአባ አድራጊ እስከራን ከአርባ ሃራ ወደ ደብረ አሮን ለምን ሄደ? የሚል ጥያቄ መጣብኝ። ምን አልባት ቅዱሱን ጽዋ ለመጠበቅ በጉባኤ ያልተመረጠ ድንገት ዘው ብሎ የገባ መንገደኛ ስለሆነ ይሆናል። ለጊዜው ግን መሠረታዊ ጥያቄዬ አልነበረም። እናም ሥዕሉን ማጥናት ጀመርኩ።

ከቦቹ መስመሮች በእኩል እርቀት ከውስጥ ወደ ውጭ ትልቁ ትንሹን እየከበቡና እየሰፉ ይወጣሉ። በተለይ በካሚራው ያነሳሁትን ሳይ በጥንቃቄ በዙፍም አቅጣጫ እኩል እርቀት ያላቸው ክቦች ናቸው። በጠቅላላ ስድስት ክቦች ናቸው። ቀጥታ መስመሮቹ ደግሞ አውንም በመካከላቸው እኩል ርቀት ይዘው ከመሐል ተነሥተው ወደ ውጭ እንደ ጨረር የሚወጡ ሲሆን በጥቅላላ ብዛታቸው ፀሥራ ሁለት ነው። የሁሉም ቀጥታ መስመሮች መጨረሻ ከውጪኛው ክብ መስመር አለፍ ብሎ የቆመ ሲሆን በአራቱ ተቃራኒ አቅጣጫ በሚወጡ አራቱ የጨረር መስመሮች መጨረሻ ሳይ አንጻንድ የግእዝ ፊደላት ተቀምጠውበታል።

የግእዝ ፊደላቱም ሰ፣ ጽ፣ ደ፣ ም ናቸው። ፊደላቱ የቃል መነሻ መሆናቸውን ገምቼ ቃሉን ስፈልግ ወዲያውኑ ይህ ሥዕል በእርግጥም ካርታ ነው ብዬ ፈነደቅኩ።

ሰ = ሰሜን

ጽ = ጽብህ (ምሥራቅ)

ደ = ደቡብ

ም = ምዕራብ የሚል መሆኑ ነው።

ቀጥሎ ከዐቆብ በጥልቀት መመልከት ጀመርኩ የመጨረሻውና የውጪኛው ከብ መስመር ላይ እየተራገጠ የሚል የግዕዝ ቁጥር ተጽፏል።

ይህ ማለት ርቀት ይሆን? አልኩ። በእርግጥ በከዐቆብ ቁጥር መካከል ያለው ርቀት እኩል ስለሆነ ርቀቱን አቀናንሶ በማከፋፈል በየከዐቆብ መካከል ያለውን ርቀት ማግኘት ይቻላል። ነገር ግን እነዚህ ቁጥሮች ርቀትን የሚያሳዩ ከሆነ መለኪያቸው ምንድን ነው? ሜትር ወይስ ክንድ ወይስ ሌላ? ምንም ተጨማሪ ምልክት የላቸውምና። ቁጥር ብቻ ነው። ቁጥር ወይም ፊደላት ያልሆኑ ምልክቶችን ደግሞ ማስተዋል ጀመርኩ። በዚህ ጊዜ የሞባይሉን ፎቶ ወደ ላፕቶፕ ገልብጼ በደንብ ማጥናት ጀመርኩ። ሦስት ምልክቶችን በግልጽ ማየት ቻልኩ።

የመጀመሪያው የመስቀል ምልክት ሲሆን ከውስጡኛው ከብ መካከል ላይ በአጠቃላይ የሥዕሉ (የካርታው) ማዕከላዊ ነጥብ ላይ ተቀምጧል።

ሁለተኛው የዘንዶ ምስል ሲሆን ወደ ደቡብ ምዕራብ አቅጣጫ ከተሰመሩት ጨረሮች በእንደኛውና በሦስተኛው ከብ መገናኛ ላይ ራሱ አርፏል።

ሦስተኛው ደግሞ ሁለት የእንግሊዝኛውን ቪ የመሰሉ ምልክቶች እንደኛው ከታች ወደ ላይ ተፈጥሮውን ጠብቆ ሲቀመጥ ሁለተኛው ደግሞ ተገልብጦ የመጀመሪያው ላይ ተደፍቶበት የሚያሳይ ነው። ይህን ምልክት ላይ ልቢ ቀለጠ። ምክንያቱም ይህ ምልክት በብዙ ሥነ ጽሑፎች የትዱሱ ጽዋ ምልክት ተደርጎ እንደሚወሰድ አንብቤ ነበርና። አባ አድሪልም ፍለጋውን ከመጀመሩ በፊት ስለትዱሱ ጽዋ በአግባቡ እንዳጠና ግልጽ ነው። የበለጠ የኮምፒውተር ስክሪንን ሰፋ እያደረኩ ላይ ይህ ምልክት የተቀመጠባቸው ሁለቱ መስመሮች ማለትም ክቡና ቀጥታው በተቆራረጠ መስመር የተሳሉና ከሌሎች መስመሮች የተለዩ መሆናቸውን ተረዳሁ።

እሁን ይህ ካርታ እንዴት ወደ መስክና ተግባራዊ ምልክታ ይወሰደኛል? በዚህ ግራ ተጋባሁ። እካው ይገም አርባ ሃራ ቆይቼ እባ አክሊሉን ባሳያቸውና ትንሽ ፍንጭ ባገኝ ኖሮ ምን ነበረበት? ምን ይሆን እንዲህ የሚያጣድፈኝ ብዬ ተጸጸትኩ። ለመመለስ አስብኩና ንፍረት ተሰምቶኝ ተወኩት። በተለይ እርሳቸው “የዛሬን እንኳ አታድርም?” ያሉትን ሳስብ የበለጠ ችኮላየ ተሰማኝ፤ ውጤቱም አሳፈረኝ።

ሥዕሉ ላይ አፍጥጦቱ ብዙ ከቆየሁ በኋላ አእምሮዬ መረጋጋት ሲጀመር የራሴን መልክአ ምድራዊ መላምት መስጠት ጀመርኩ። መስቀሉ የካርታው መነሻ ነጥብ ሆኖ ተቀምጧል። እባ አክሊሉ “ከዋሻው ውስጥ ካሉት ቅዱሳን ዐጽሞች መካከል ፍለጋህን የሚረዳ ምልክት ታገኝ ይቻላል። እርሱን ይዘህ ወደ አመን ቆላ ሂድ” ያሉኝ ትዝ አለኝና መስቀሉ የአመን ቆላ ዑራኤል ቤተክርስቲያን ሊሆን ይችላል ብዬ ወሰድኩ። ከመስቀሉ ተነሥተው ወደ ውጭ የሚወጡት መስመሮች ብዛት 12 በመሆኑ በሁለት ቀጥታ መስመሮች መካከል የ 30 ዲግሪ ልዩነት አለ ማለት ነው። ስለዚህ የሰሜኑን መስመር 0° ብለን ብንቆጥር የቅዱስ ጽዋ ምልክት ያለበት መስመር ከምሥራቅና ከደቡብ አቅጣጫ መካከል ከተሰመሩት ሁለት መስመሮች ወደ ደቡብ አቅጣጫ ላይ ካለው ነው። ስለዚህ የቅዱሱ ጽዋ የሚገኝበት ሰፍራ ከቤተክርስቲያኑ በደቡብ ምሥራቅ አቅጣጫ በ150 ዲግሪ ላይ ነው ማለት ነው። ምን ያክል ርቀት ላይ ነው ለሚለው በአምስተኛው ክብ መስመር ላይ ነው። ነገር ግን ይህ መስመር ከቤተክርስቲያኑ በምን ያክል ርቀት እንደተቀመጠ የሚገልጽ መረጃ በግልጽ የለም።

በመጨረሻው ክብ መስመር የተቀመጠው ቁጥር እፅ (በግእዝ ስድስ አልፍ በአማርኛ ስድሳ ሺሕ) የሚለው ርቀትን የሚያመለክት ይሆናል ብዬ ወስድኩ። በዚህ መሠረት እያንዳንዱ ክብ መስመር ከማዕከላዊው ነጥብ አሥር ሺሕ እየጨመረ ይሄዳል ማለት ነው። በዚህ ስሌት መሠረት ቅዱሱ ጽዋ በአምስተኛው ክብ ላይ የሚገኝ በመሆኑ ከዚህ ክርስቲያኑ በ50000 ርቀት ላይ ይገኛል ማለት ነው።

ይሁን እንጅ 50000 የሚለው ቁጥር ብቻ እንጅ መለኪያ ስላልተቀመጠበት ሜትር ይሆን ክንድ አለበለዚያ ጫማ የሚታወቅ ነገር የለውም። ስለሆነም በዚህ መላምት የቅዱስ ጽዋ መገኛ ከቤተክርስቲያኑ በየት አቅጣጫ እንደሆነ እንጅ በምን ያክል ርቀት እንደሚገኝ አሁንም ፍንጭ የለውም። በመሆኑም አባ አድሪል ሲጠቀም የሚችለው የርቀት መለኪያ ምን ሊሆን ይችላል? ብዬ ማሰብ ጀመርኩ።

በመካከል ግን ሌላ ጥያቄ ብልጭ አለብኝ። የዘንዶው ምልክት ምንድን ነው? በካርታው ላይ ካላይ በተገለጸው ስሌት መሠረት የዘንዶው ራስ ያለበት ሰፈራ ከቤተክርስቲያኑ በ240° በ30000 ርቀት ላይ ይገኛል ማለት ነው። በብዙ የኢትዮጵያ ክፍል ከዘንዶ ጋር የሚነገሩ አፈ ታሪክ የሚመስሉ ትረካዎች አሉ። ይህ ከሆነ የሚታወቅ ምልክት ተገኘ ማለት ነው። ስለዚህ አሁን ወደ እመን ቆላ የምመለስበት ጊዜ ደረሰ ማለት ነው አልኩ።

ምዕራፍ ዐሥራ ሰባት

በማግሥቱ እርፍድፈድ ብዬ ባለፈው አብረውኝ የተጓዙትን መግቶች አስከትሎ ወደ እመን ቆላ ወረድኩ። ደጋውን ጨርሼ ወደ ቆላው መውረጃ ስደረስ ልዩ ስሜት ተሰማኝና በተመስጦ ቁለቱል አያየሁ እንዲህ አልኩ፡

"እመን ቆላ ሆይ!"

"አንቺ የተባረከሽ ምሥጢራዊ ምድር!"

ሰርዖው አባ አድራል ቅዱሱን ቅርስና ቃል ኪዳን በሆዴ ይዛለች ብሎ የተቀኘኗል፡፡

አንቺ የቅርብ ሩቅ ማዕከላዊ ምድር ስትሆኝ መረፍ የሆንሽ!

አንቺ የአደራ ማማ ስትሆኝ በተራሮች የተከለለሽ አዘቅት፤

አንቺ መላእክት የሚረብቡብሽ ስትሆኝ ሰዎች ግን የናቁሽ፤

አንቺ ዓለምን የሚያስቀና ግሩም ቃል ኪዳን ያለሽ ስትሆኝ ራሳሽን ደብቀሽ ተራ ሆነሽ የኖርሽ መናኝ፤

አንቺ ሁሉም ሰለራሱ ሲያወራ፤ ለዘመናት ዝም ያለሽ ልጉም መዳይ፤

ከታችኛው ስታቅሬታ፡ ቆጽሮስ ስትሮህ፡ እስከንድርያ ስታመሰግር፡
እያረጋገጥም በጸጸት ስትቃትት፡ ለንደን ያለስጦታዋ ስትቀርብ፡
ፈረንሳይዋ ማርሲይ በምኞት ስትቃኝ ምንም የማይመስልሽ፡
እርምግን የመረጥሽ አሳቻ ታዛቢ፡

የእጥፋችሽን የእስክምን፡ የገሸንን፡ የሳሊበላን፡ የጣና ቂርቆስን ያክል
እንኳን ፊትሽ የማይፈታ የተቋጠርሽ ሽማግሌ ዓለም ዑሉ ወደ እነርሱ
ሲጉርፍ ቅናት የሌላሽ ልዝብ ደርባባ፡" እያልኩ በለዋሳሳ አነበብኩ።

ገደሉን ወርደን ከቤተክርስቲያኑ ስንደርስ አማሆይ ዕሴተ ማርያም
በፈጥታ ተቀበሉኝ። ቀኑን መሉ ስለአባ አክሊሉ ጤንነትና ስለ
ደብረ ብርሃን ጉዞአችን እያወራጃቸው አሳለፍን። በመሐል እንደዋዛ

"አባ ስለፍለጋህ ምን አሉህ?" አሉኝ

"ምንም የሚጨበጥ ነገር አልነገሩኝም" አልኩ። በተራዬ ምስጢር
ጠባቂ ለመምሰል ሞክርኩ።

"አያይ! አባ አክሊሉ እንኳን የሚናገሩት ነገር መሬት ጠብ የሚል
የለውም። ምናልባት በደንብ አልተረዳሃቸው ይሆናል" አሉ።

"ይሆናል" አልኩና ርእሱ መነሳቱ ጥሩ አጋጣሚ ስለፈጠረልኝ።

"እማሆይ! እዚህ አካባቢ ስለ ዘንዶ የሚነገር አፈታሪክ ወይም
የተጻፈ ታሪክ ይኖር ይሆን?" አልኳቸው።

"አሉ እንጅ! ያውም እውነተኛ ታሪክ" አሉ

"እውነትዎን ነው?!" አልኩ በጉጉት።

"በዘመነ ኦሪት እዚህ አካባቢ የሰይጣን መንፈስ ያደረበት የሚመለከት
ዘንዶ ነበር። እናም ሕዝቡ ተራ ገብቶ ዘወትር ጊደር እየታረደ ደመ
በገበታ ይደርግና ይቀርብለት ነበር" አሉ። ይህን ሲነግሩኝ የእቃ ቤት
ጠባቂው መነሱ መጡና ሰላምታ ሰጥተውን ጨዋታችን ተቀላቀለ።

“እናልህ ለብዙ ዘመን በዚህ መልክ ሲመለከ ኖሮ በመሠረት መልእክት ቅዱስ ዑራኤል መጥቶ ዘንዶውን ገድሎ ሀገሩንም ባረከው ይባላል” አሉ።

“ስለዘንዶው እየነገሩት ነው?” አሉ አባ በመሐል አቋርጠው።

“አዎን ስለ ዘንዶው ታሪክ” አሉ እማሆይ

“አዎን ምስጋና ይግባው ለመዳኒያለም። በእዱስ ዑራኤል ተረዳይነት አገሩ ነጣ ወጣ። እንዲያውም እኮ መላኩ ዑራዬል ከዘንዶው ላይ ያረፈውን እጋንንትና ጭፈራውን በሙሉ ሰብሰቦ በብርሃን መስክል በአማተበባቸው ጊዜ ሁሉም ወደ ጥኡር ድንጋይ ተሸዩ። እስተ ዛሬ ድረስ ድንጋዮቹ እንደተሰበሰቡ አሉ። ለታሪክ ብታየው ግሩም ትላለህ” አሉ።

“በእውነት ለዘንዶው የሚሰዋበት ዛሬም ድረስ ተለይቶ የሚተወቅ ቦታ አለ?” አልኩ፡

“አዎን! ድንጋዮቹ ብቻ ሳይሆን ለዘንዶው የጊደር ደም ይሸርብበት የነበረው ጉድጓዳ ድንጋይም አለ። ‘የዘንዶ ገበታ’ ይባላል” አሉ።

የደስታ ስሜቴን ተቆጣጥሬው ነው እንጅ መቼም ውስጤ ተፍነክንኳል።

“የዘንዶ ገበታ ከሚባለውና ከድንጋዩ ሰብሰብ መሄድ ይቻል ይሆን” ስል ጠየቅሁ።

“አዎን! በልጅነት ኸብት የምናግድበት የነበረ ቦታ እኮ ነው። ከዚህ ብዙም ሩእ አይደለም” አሉ።

ሰዓቱ ወደ ዕለረ አንድ ከሃያ አካባቢ ነው። እንዲያው ይታዘቡኛል ብዬ ነው እንጅ ያኔውኑ ወደ ቦታው መሄድ አሰኝቶኝ ነበር። እራሴን አረጋገጥና

“እማሆይ ብዩ ተጣርቼ ዘወር ሲሉ ቦታውን ማየት እፈልጋለሁ ለረዱኝ ይችላሉ?” ለልኳቸው።

“ምን ችግር አለው? ጠዋት ከአንድ ልጅ ጋር እልክሃለሁ” አሉኝ በፈገግታ።

እንዳይነጋ የለም ሌሎቹ ነጋልኝ። በጠዋት ተነስቼ በየገዢት ጅፒኤስ (GPS) የእመን ቆላ ቅዱስ ዑራኤል ቤተክርስቲያንን ለላዊ ቦታ መዘግብኩ። እኔ ይህን ሳደርግ እማሆይ ከሰፊሩ አንድ የሀሥራ ዐራት ዓመት የሚሆን አዳጊ ወጣት አመጥልኝ።

“ኃይልዬ አሱ ይወስድሃል። ታዲያ በዚያው እንዳትውሉ” አሉኝ።

“ቶሎ እንመለሳለን” ብዬ ልጄን አስቀድሜ መንዝ ጀመርኩ። አርባ ደቂቃ ያክል አቀበት ቁልቁለት የበዛበት መንገድ የደቡብን አቅጣጭ ይዘን ከተንዝን በኋላ

“ጋሽ ይኸውልህ ድንጋይ የሆኑት አጋንንቶች” አለኝ።

ሀይኔን ማመን አቃተው። ቁጥራቸው ከመቶ በላይ የሚሆኑ መጠናቸው ትልቅ ሰው የሚያክሉ ጥቋቁር ዐለታማ ድንጋዮች እንደ ቦታ ለሰብሰባ የተጠሩ መሰለው ተቀምጠዋል። ታሪኩን መቀበል አለመቀበል ሌላ ነገር ሆኖ የደንጋዮቹ አቀማመጥ በራሱ ግን በአግራሞት አፍ ያስከፍታል። “ወይ ጉድ!” አለኩ በእድናቆት። ጥቂት ቆየሁና “የዘንዶ ገበታ የሚባለውሰ የት ነው?” አልኩት። ወደ ምዕራብ አቅጣጫ በከፍታ የተገተረ ኮረብታ እያሳየ

“ተዚያ ላይ ነው” አለኝ።

እባክህ ወደዚያው መሄድ እፈልጋለሁ” አልኩት። “ምን ችግር?” አሰኝ በልጅ እግሩ ፈጠን ፈጠን እያለ ወደ ኮረብታው መራኝ። ከሃያ ደቂቃ እድካሚ የዳገት ጉዞ በኋላ ጠበብ ያለ ደልዳላ አምባ ላይ ደረስን።

አምባው በምዕራብ አቅጣጫ ከሌላ ከፍታ ካለው ተራራ ጋር የተያየዘ ነው። ከተራራው ሥር ትልቅ ጥቁር ድንጋይ አለ። ልጁ ወደዚያው አመራና

“ይኼ ነው የዘንዶ ገበታ የሚባለው” አለኝ።

ሸበት የወረረው ወጥ ከብ መሳይ ድንጋይ ሆኖ ቁመቱ ዘጠና 4.7 ሲሆን መሐል ላይ ሰፋቱ ሰባ 4.7 ሲሆን ጥልቀቱ ደግሞ በሥራ አምስት 4.7 የሚሆን ጉድጓድ አለው። ገበታ ያሰኘው ይሄ ነው። እንደ ታሪኩ ከሆነ እዚህ ላይ ነው ለዘመናት ለዘንዶው የጊደር ደም ይሰዋሉት የነበረው።

ትንሽ ስረፍት ካደረግሁ በኋላ ጂፒኤስ አውጥቼ ሌላዊ ቦታ ያለበትን ወሰድኩ። ከዚያም ከቤተክርስቲያኑ ላይ ከወሰድኩት ነጥብ ጋር አቅጣጫውን አሰተያየሁ። የዘንዶው ገበታ ከቤተክርስቲያኑ በ245° ዲግሪ ላይ መገኘቱን አወቅኩ። በጣም ይገርማል፤ ከአባ አድሪል ካርታ በመነሣት ያወጣሁት መላምት ጋር እጅግ ተቀራራቢ ሆነ ማለት ነው። የአባ አድሪል ካርታ በትክክል የተሠራ መሆኑን አረጋግጠልኝ። ይህ ማለት የቅዱሱ ጽዋ መገኛም እንደገመትኩት በካርታው ላይ በተሳለው ዲግሪ መሠረት ይሆናል ማለት ነው። አባ አድሪል በቂ የካርታና የመልክዓ ምድር አውቀት ሊኖረው እንደሚችል መገመት ይቻላል። አለበለዚያ ይህን የመሰለ ጉዞ ለማድረግ መጀመሪያውን አይሞክርም ነበርና።

በጂፒኤስ ርቀት መለኪያ መሠረት የዘንዶው ገበታ ከቤተክርስቲያኑ በ3.6 ኪ.ሜ. ርቀት ላይ ይገኛል። ይሁን እንጂ ከቤተ ክርስቲያኑ ወደ ዘንዶው ገበታ በመሬት ላይ የተጓዘው ግን 4.7 ኪ.ሜ. ነው። ይህም የጂፒኤስ ርቀት ስሌት በተጥታ መስመር ርቀት መለኪያ ስለሆነ ነው። ቡሉቱም ቁጥሮች ከአባ አድሪል ካርታ ላይ ከተመለከተው ቁጥር ጋር ፈጽሞ አይገናኙም።

ይህ ማለት አባ አድራሻ የተጠቀመበትን የርቀት መለኪያ ለሰነዳዊቱ ድረስ ቅዱስ ጽዋ ከቤተክርስቲያኑ በየት አቅጣጫ እንደተደበቀ እንጅ በምን ያክል ርቀት እንደተቀመጠ ፍንጭ የሚሰጥ ለሰመሆኑን ተረዳህ።

መልክለ ምድሩን ሳየው በዘንዶው ገበታ ግርጌ ትልቅ ሽለቆ ያለ ሲሆን በምሥራቅ አቅጣጫ ደግሞ ከፍታ እየጨመረ የሚሄድ የተራራ ሰንሰለት እንዳለ ተረዳሁ። ማዶ ካለው ተራራ ላይ የተለየ ነገር ወይ ቤት ካለ ብዬ አሻግሬ ማማተር ያገዝኩ። ምንም የተለየ ፍንጭ የለም። በተስፋ መቁረጥ ስሜት ከአንድ ድንጋይ ላይ ሂጀ ቁጭ አልኩ። በሀሳብ ስንገላታ ከቆየሁ በኋላ ድንገት እንደ ሀሳብ ብልጭ አለልኝ። ወጣቱን "ወደ ቤተክርስቲያን በፍጥነት እንመለስ" አልኩት።

የተከሰተልኝ ሀሳብና መላምት ቀላል የሥነ መሬት አመክንዮዋዊ ስሌት ነበር። የቅዱሱን ጽዋ ማረፊያ በሁለት መንገድ በንጽጽር ልኬት ማስላት ነው።

እንደኛው ዘዴ በአባ አድራሻ ካርታ መሠረት የዘንዶው ገበታ ከቤተክርስቲያኑ በ30000 (መለኪያው አይታወቅም) ርቀት ላይ ሲገኝ ቅዱስ ጽዋ ደግሞ በ50000 ላይ ይገኛል። በእኔ ጂፒኤስ ደግሞ የዘንዶው ገበታ በቀጥታ ርቀት 3.6 ኪ.ሜ. ላይ ይገኛል። ስለዚህ 30000 3.6 ኪ/ሜ ከሆነ 50000 ምን ያክል ይሆናል ብሎ ማስላት ነው።

ሁለተኛው ዘዴ ደግሞ ምናልባት 30000 የርቀት መለኪያ ካልሆነ ካርታውን በፍቶ አንስቼ ወደ ኮምፒውተር ስለገለበጥኩት ስክሪት ላይ የካርታ ርቀቱን መመልከት ነው። በዚህ መሠረት የዘንዶው ገበታ 3.5 ሳ.ሜ. ከቤተ ክርስቲያኑ የሚርቅ ሲሆን የቅዱስ ጽዋ ምልክት ደግሞ 5.8 ሳ.ሜ. ላይ ይገኛል። ስለዚህ 3.5 ሳ.ሜ. 3.6 ኪ.ሜ. ከሆነ 5.5 ሳ.ሜ. ስንት ኪሎ ሜትር ይሆናል ብሎ ማስላት ነው።

በሁለቱም ስሌት በጣም የተቀራረበ ቁጥር አገኘው። በመጀመሪያው 6 ኪ.ሜ.፣ በሁለተኛው ደግሞ 5.96 ኪ.ሜ.። አሁንም አባ አድራጊ ካርታውን መለኪያው በማይታወቅ ነገር ግን ሉጅካል በሆነ ነገር እንደሰራሁ አመንኩ።

በለዚህ ቅዱሱ ጽዋ ከቤተክርስቲያኑ በ150° ዲግሪ በ6 ኪ.ሜ. ቀጥታ ርቀት ላይ ይገኛል ማለት ነው አልኩ። ድንገት ብድግ ብዬ በደስታ ወደ ላይ ዘለልኩ። “ደረሰኩበት!” አልኩ።

ከዚህ በኋላ ጊዜ ማጥፋት አያስፈልግም። መሪ ወይም ተከታይም አያሻኝም። አሁን ብቻዬን መሄድ እችላለሁ። የሆነ ልብ መሉኝት ተሰማኝ።

ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ሂድኩና ከሕንፃው ተጠግቼ ጂፒኤቱን 150° አቅጣጫ 6 ኪ.ሜ. ርቀት ሞላሁና እንዲመራኝ አስተካከዬ ጉዞ ጀመርኩ። ይህ ዘመናዊ የናዚጊሽን ዘዴ አቅጣጫን ከርቀት ጋር አጣምሮ እንድንበታ ለማወቅ ወይም የመጡበትን ወደኋላ ፈልጎ ለማግኘትና ለመመለስ የሚያስችል ነው። ትንሽ እንደተጓዝኩ ጂፒኤቱ የሚያመለክተው አቅጣጫ ለእግር ጉዞ የማያመች መሆኑን ስረዳ ከርቀት ተራራው ላይ ምልክት ይገር በደገናው መንገድ መጓዝ ጀመርኩ።

በመሐል የሆነ ሀሳብ ይፈታተንኝ ጀመር። “አሁን እኔ ቅዱሱን ጽዋ ለማየት የተገባሁ ነኝ?” ድንገት ፍርሃት ተሰማኝ። “ይህ የቅድስና ወይም የንጽሕና ጉዳይ አይደለም። ይህ የታሪክና የፍቅር ጉዳይ ነው። በሕይወቴ እጅግ ከብር የምስጠው ጉዳይ ቢኖር የክርስቶስ በዚህ ምድር መመላለስ ነው። ከሁሉ የሚበልጠው ደግሞ ለሰው ልጅ ሲል መሞቱ ነው። ታዲያ ይህ ክቡር የመሥዋዕትነት ደም የፈሰሰበትና የተቀዳበትን ጽዋ ከማየት በላይ ምን የሚገባኝ ነገር አለ?” ስል ራሴን እደፋፈርኩት።

“ማን ምንድን ነው የማደርገው? መጀመሪያ በታላቅ አክብሮት በግንባራ ተደፍቼ እሰግድለታለሁ። ከዚያም በታላቅ ፍቅር እስመዋለሁ። ከዚያም ሰላምን እገናኝታለሁ። ለካ መንካት አልችልም። ምክንያቱም ከህንት የለኝም። እምን ፎቶ ግራፍ አነሳዋለሁ። እጽፍለታለሁ። ከዚያም ለሀገር ስብከቱ ሊቀ ጳጳስ፣ በእርሳቸው አማካኝነት ለፓትርያርክ እገኘሁት ብዬ እበሰራቸዋለሁ። ከዚያስኖ”

“ከዚያ ደግሞ ለሀገር ውስጥና ለውጭ ጋዜጠኞች ቦታውን እንዲያዩት፣ ሊትዮጵያ ቅዱሱን ጽዋ በአደራ ይዛ የምትኖር ቅድስት ሀገር ብለው በዓለም እንዲናኙላት እነግራቸዋለሁ። ቫቲካንም፣ ለንደንም፣ ማርሴይም፣ ቆጵሮስም፣ ደማስቆም፣ ኬብሮንም ዝም ይበሉ።”

እንዲህ በሀሳብ እየቃኘሁ ማዶ ጋራ ላይ ምልክት ካደረኩት ስፍራ ደረስኩ። ጂፒኤሱን ሳየው አቅጣጫዬን በመጠኑ እንደላትኩ አወቅሁ። አቅጣጫዬን አስተካክዬ ርቀቱን ስመለከት 5 ኪ.ሜ አካባቢ እንደደረስኩ አመላክተኝ። ፊት ለፊት ዳገቱ እየጨመረ ይሄዳል። አሁን ቀጥ ብዬ መሄድ አለብኝ አልኩና ፊት ለፊት መጓዝ ጀመርኩ። ፊታኝ አቀበት ከወጣሁ በኋላ ጸጥታ የሞላበት አልፎ አልፎ ዛፍ ያለበት ስፍራ ደረስኩ። ጂፒኤሱ ጢንጢን የሚል ድምጽ አሰምቶ ከምፈልገው ስፍራ እንደደረስኩ አሳወቀኝ። ዙሪያውን ቃኘሁት። ከጸጥታና ከአስፈሪ ግርማ በስተቀር ምንም የተለየ ነገር በአካባቢው የለም። ትልልቅ ቋጥኝ፣ እድሜ ጠገብ የወይራ ዛፎችና ቁጥቋጦ በቃ። አካባቢው ለእርሻም፣ ለእንስሳት ግጦሽም አይሆንም። በጣም ተራራና ተዳፋታማ በመሆኑ እራሱን ከሰውና ከእንስሳት ንክኪ ነጻ አድርጓል።

ለአንድ ሰዓት ያክል አካባቢውን አሰሰኩት። ምንም ዋሻ ወይም ሰው ሠራሽ መጠለያ የሚባል ነገር የለም። እንደገና ደግሜ ጂፒኤሱን አየሁት። አቅጣጫውም ርቀቱም ትክክል ነው። ድካምና ረሀብ ተጋግዘው ተስፋ አስቆረጡኝ። ቀኑም እየመሸ ስለነበረ በማግስቱ ፍለጋዬን ለመቀጠል ወስኜ ወደ እማሆይ ዕሴተ ማርያም ጉጆ ተመለስኩ።

ከጉጂው ሰደርሰ መሸትሸት ብሎ ነበር። እማሆይ ሲያዩኝ “መጣህ ጋይላ ጊዮርጊስ ሳስብ ነበር። በዚያው እኮ ጠፍተህ ዋልክ!” አሉ።

“ከእንዱ ወደ እንዱ ሰንከራተት ሳሳስበው መሽ አልኳቸው።”

በጣም ደክሞኝ ስለነበረ እግሬን በቀዝቃዛ ውሃ ታጥቤ መደብ ላይ ጋደም አልኩ። ማታ እራት በልተን እማሆይ ለጸሎት ከመነሣታቸው በፊት እንዲህ አሉኝ፡

“እንዳው ምናለበት ባትንከራተት። ቅዱሱ የኪዳን ቅርስ እንደሆነ እዚህ ለመኖሩ እርግጠኛ የሆንክ ይመስለኛል። ታዲያ ለምን ደስ ብሎህ በዚህ ረክተህ ወደ ቤትህ አትሄድም” አሉኝ።

“እማሆይ ነግሬዎታለሁ። እዚህ ድረስ መጥቼ ሳላየው አልሄድም። በቃ! ማየቱ ያነጻኛል ብዬ እምኛለሁ። ካዘኑልኝ በታውን ያሳዩኝ አልኳቸው ፈረጠም ብዬ።

“በል እንዳሻህ” አሉና “ለመሆኑ ዛሬ የት ሄድክ?” አሉኝ።

“ጠዋት ከዘንዶው ገበታና ጥቋቁር የእጋንንት ድንጋዮች የሚባሉት ካሉበት ሄድኩ። ከዚያ ተመልሼ ወደ ቤተክርስቲያኑ መጣሁ። ከዚያ ከሰዓት በኋላ ደግሞ አልኩና” ዝም አልኩ

“ከዚያ ከሰዓት የት ሄድክ?” አሉ እማሆይ፡

“ከሰዓት በኋላ ከዘንዶው ገበታ ባሻገር ካለው ተራራ ነው የዋልኩ” አልኳቸው።

“ምን?” አሉ እማሆይ በታላቅ ድንጋጤ ጩኸው።

“ምነው እዚያ ለካባቢ አይኬድም እንዴ?” አልኩኝ። እማሆይ ሳያስቡት እንደጮሁና ድንጋጤያቸው እንዳጋለጣቸው ሲረዱ እንደመረጋጋት ብለው

"እኔ እሱስ ችግር የለውም። እንዲያው እዚያ ድረስ ምን ወሰደህ ብዬ ነው እንጅ" አሉ።

"የማርያም ፈረስ አልኳቸው" ፈገግ ብዬ። ድንጋጤያቸው በትክክል ከቅዱሱ ሰፍራ እንደ ደረሰኩ አረጋገጠልኝ። ስለዚህ ቀደም ብዬ በጥዋት ለመሄድ ኃይል አገኘሁ።

እማሆይ እስከ ድንጋጤያቸው ለጸሎታቸው ቆሙ። ከሌሊቱ ዐሥራ አንድ ሰዓት እማሆይ ኪዳን ለማድረስ ሲነሱ የተኝሁ መስዩ ወደ ቤተ ክርስቲያኑ እስኪሄዱ ጠብቄ በፍጥነት ለባላቸው ወጣሁና ወደ ቅዱስ ተራራ አመራሁ። ትንናት ከዋልኩበት ሰደርሰ በደንብ ነግቶ ነበር። ተራራው ቂራሽ ጸጥ ረጭ ብሏል። ከዚያ ከአንድ ጥገ ጀምሮ በጥንቃቄ አካባቢውን አሰሰ ጀመር። ትላልቅ ቋጥኞች እርስ በርሳቸው ተቆላልፈው ለሚያያቸው ልዩ መስወገጥ አላቸው። እንደ የወይራ ዛፍ አካባቢ ሰደርሰ ልዩ የሆነ መዓዛ አወደኝ። ደጋግሜ ማግ አደረኩት። "የአምላክ ያለህ የዕጣን ሽታ!" አልኩ።

በአራቱም አቅጣጫ እየተዘዋወርኩ አየሩን በጣም ወደ አፍንጫዬ እየሳብኩ የዕጣኑ ሽታ የሚመጣበትን አቅጣጫ ለመለየት ሞክርኩ። ከደቡብ አቅጣጫ ነው የሚመጣው። ወደ ዚያው ሄድኩ። የዛፊች ቁጥር አየበዛ ግርማው እየጨመረ መጣ።

ወደ ጫካው ውስጥ እየገባሁ ተራራውንም ወደ ላይ እየወጣሁ በመጠኑ እየዞርኩት በሄድኩ ቁጥር የዕጣኑ መዓዛ የበለጠ ያውደኝ ጀመር። በመጨረሻ በሐረግ ሥር የተተበተበ ዋሻ የሚመስል ስፍራ ደርሰኩ። በጸጥታ አካባቢውን ቃኘሁት። የሐረጉን ሥር ከግራ ወደ ቀኝ ተጠግቼ ሳየው ጠንካራውን ዓለት ሸፍኛታል። ወደ መሐል አካባቢ ጥቁሩ ዐለት ወደ ግራጫ ነገር ተቀየረ። የሐረጉን ሥር ገለጥ አድርጌ ሳየው እንጨት ነው። ሐረጉን አሁንም በደንብ ገለጥ ሳደርገው በር መሆኑን አወኩ። ሰገፋው ተዘግቷል። በደንብ ተጠግቼና ጆሮዬን ለጥፌ ሳዳምጥ ከዕጣኑ መዓዛ ተጨማሪ ዜማ የሰማሁ መሰለኝ። በሩን በደንብ ገፋሁት፤ ንቅንቅ አልልኝ አለ።

ከውስጥ በኩል ለመቀርቀሩ እርግጠኛ ሆንኩ። ከቦሩ ግራና ቀኝ ለመዛዋወር ስሞክር ጭራሽ ሰው የማያሳልፍ ገደል ሆነብኝ ተመልሼ በሩ ሥር ሂጄ ቁጭ አልኩ።

ለምን ያክል ጊዜ እንደሚሆን ባላውቅም በሩ እስኪከፈት እኛው ለመቆየት፣ ለማደር፣ ለመከራምም ልቤ የወሰነ መሰለኝ። “እርድእቱ ለቅዱሱ ቅርጽ፣ ጠባቂዎች የሚያስፈልጋቸውን ቁሳቁስ ወይም ቀለብ በየወሩ በቅዱስ ፀራሌል በዓል ቀን በምሥጢራዊ ቦታ ያስቀመጡላቸዋል” በማለት እማሆይ ዕሴተ ማርያም የነገሩኝ ቦታ ይህ መሆኑን አለበት አልኩ።

መቀመጥ ሲሰለገኝ ተነሥቼ በሩንና አካባቢውን በደንብ ማጥናት ያገኘሁ። ቀደም ሲል ያላስተዋልኩት ከቦሩ ከላይኛው ጠርዝ በቀኝ በኩል ትንሽ ወረድ ብሎ ከጥቁሩ ፀለት ላይ ትንሽ ቀዳዳ አየሁ። እጅ ታስገባለች፣ የሆነ ነገር አእምሮዬ ውስጥ ተገለባብጦ ጠፋ። ቀዳዳውንና አካባቢውን የበለጠ ስፈትሽ ከሐረጉ ሥር ጋር ተመሳሰላ የተቀመጠች እንድን ከንድ የምትሆን የብረት ዘንግ ያላት የጠፍሮ አለንጋ አገኘሁ። ወዲያውኑ ዋሻ እንድርያስ ቤተክርስቲያን ያየሁት ነገር ትዝ አለኝና ሆኔ ረገጥኩ።

ዋሻ እንድርያስ ደቡብ ንንደር ሊቦ ከምክም ወረዳ ውስጥ ከጣና ሃይቅ በስተምሥራቅ በሊቦ ሰንሰለታማ ተራሮች ውስጥ ከባሕር ዳር ወደ ንንደር በሚወስደው መንገድ ከጣራ ገዳም በስተ ምዕራብ በግምት በዐሥር ኪ.ሜ ርቀት ላይ የሚገኝ ጥንታዊ የዋሻ ውስጥ ቤተክርስቲያን ነው። ዋሻ እንድርያስ በ13ኛው መ.ክ.ዘ የአቡነ ተክለ ሃይማኖት ደቀ መዝሙር በነበሩት በአቡነ እንድርያስ ዘመርሐ ቤቱ እንደታነጸ ገድላቸው ይናገራል። ይህ በተፈጥሮ ደንና በእድሜ ጠገብ ዛፎች ተክልሎ የሚኖርና በተፈጥሮ ዋሻ ውስጥ የታነፀ ቤተክርስቲያን በርካታ ቅርሶች ያሉት ሲሆን በተለይ የኦሪት መሠዊያው፣ ከእንጨት የተሠራ ቃጭል፣ የድንጋይ ደወሎች፣ ጥንታዊ የገበገ መጫወቻ፣ የቀድሞ ነጋራቶች፣ ግርምትን የሚፈጥሩ ናቸው።

አጠቃላይ ኪነ ሕንጻውና አሠራሩ ከአከባቢው ይልቅ ከላሲታ ቀደምት አብያተክርስቲያናት ጋራ ተቀራራቢነት አለው።

ይህን ቦታ የጎበኘውበት ጊዜና ሁኔታ የሚገርም ነው። እንደ ረቡዕ ቀን ጎንደር ከተማ ለሰብሰባ ሂድኩ። ሰብሰባው የእንደ ቀን ተኩል ነበርና በበነጋው ሐሙስ ዕለት ወደ አምስት ሰዓት አካባቢ ተጠናቀቀ። በሰብሰባው ደስተኛ አልነበርኩም። እናም ከአዳራሹ እንደወጣሁ ሾፌሬን

"እባክህ አሁኑኑ ወደ ባሕር ዳር እንሂድ" አልኩት።

"ምነው በደኅና?" አለኝ።

"አዎን ደኅና ነኝ። በቃ መሄድ ፈልጌ ነው" አልኩት። ጥንቁቁና ትሑቁ ሾፌር መኪናውን ከጎንደር ወደ ባሕር ዳር ያግለበልበው ጀመር። ከኋላ ወንበር ቁጭ አልኩና እንደ ማሸለብ አድርጎ እንቅልፍ ወሰደኝ። ለምን ያክል ሰዓት እንደተኛሁ ባላውቅም ስነቃ የጣራ ገዳም ተራራን እየወጣን መሆኑን እየሁ። ዳገቱን ጨርሰን ከደልዳላው ላይና ከገዳሙ መግቢያ ፊት ለፊት ስንደርስ ከመንገዱ በስተቀኝ "ዋሻ እንድርያስ" የሚል ታፔላ ተመለከትኩ። ምን እንደገፋፋኝ አላውቅም

"እባክህ ወደ ዋሻ እንድርያስ እንሂድ" አልኩት

"ምነው አልደከመሀም እንዴ?" አለኝ

"ሰለደከመኝማ ነው" አልኩት በፈገግታ

መኪናውን ወደ ቀኝ አዙሮ ኮረኮንች መንገድ ውስጥ አስገባና አቁሞ ወረደ። ስለመንገዱ ሊጠይቅ እንደሆነ ገብቶኛል። ሰዎችን ጠይቆ ተመለሰና "መኪና ያስገባል ብለውኛል" አለኝ። "በጣም ጥሩ" አልኩት። መንገዱ ዳገት ቢኖረውም ብዙም ሩቅ አይደለምና ደረሰን። መኪናውን አፋፋ ላይ በዛፎች መካከል አቁመን ወደ ዋሻው ቁልቁል ወረድን።

ሰንደርስ ቅዳሴ ገብተው ኖሮ ፍሬ ቅዳሴ ከሚባለው ላይ ደረሰን። ግራ ገባኝ። ምክንያቱም ዕለቱ ሐሙስ ሲሆን ወራቴም የፈቃድም የሕግም ጾም ጊዜ አልነበረምና። ለማንኛውም ቅዳሴ እስኪያልቅ ከአንድ ዛፍ ስር ቆምኩና የቅዳሴውን ዜማ ከወፎች ዝማሬ ጋር መንፈሴን መመገብ ጀመርኩ። ቅዳሴው ወደ ዘጠኝ ሰዓት ተኩል አካባቢ አለቀ። ልዑካትና አስቀዳሾች ሁሉ ተሰብስበው ወደ ደጀ ሰላም ገቡ። ደጀ ሰላሙ ከዋሻው ውጪ በደቡብ ምሥራቅ በኩል ግድግዳው በባሕር ዛፍ ፍልጥ ባራው ደግሞ በቆርቆሮ የተሰራ ነው። እኛም እንግዶች መሆናችን ስለታወቀ ተጋብዞን ከቀዳሾቹ ጎን ካፍ ያለ ቦታ ላይ እንድንቀመጥ ተደረገ። "እንግዳ ክቡር ነው" አሉ። ሂሳ ላይ እንደተረዳሁት ክርስትና የሚነሳ ሕፃን ስለነበረ ነው በአዘቦት ቀን ቅዳሴ የገቡት። ክርስትና የሚያስነሱት ቤተሰቦች ያሰናዱት እንጀራ በሽንብራ ነክ ወጥ ከጠላ ጋር በታላቅ ልግሰና ቀረበ።

ካህናቱ ከድኑማቸው እንዳረፉ ገምፋ ሲታዘኑ የቆየውን ጥያቄ ሰነዘርኩ።

"ዕለቱ ጾም አይደለም። አዘቦት ቀንም ነው። በብሉት ቀን በከተማ በጠዋት ነው የሚቀደስ። ለምንድን ነው ውላችሁ የቀደሳችሁ?" አልኩኝ በትሕትና፡

"እውነት ነው። ደኅና አስተውለሃል" አሉ በፈጥንታ ከመካከላቸው በዕደሜ ከፍ ያሉት መነኩሴ። ከአየኋቸው ጀምሮ ከሁሉም ጋር በፈጥንታ በጨዋታ የሚነጋገሩ ፍሰሐ የሆኑ ሰው ናቸው። "አባ ብርሃነ መስቀል አባላለሁ" ብለውኝ ነበር።

"እውነት ነው። በገዳማትና በገጠር አብያተክርስቲያናት ሁልጊዜም ከእሱድና ከቅዳሜ እንዲሁም ከልደትና ከጥምቀት ቀናት በስተቀር ውሎ ነው የሚቀደስ። ይሄ እንግዲህ ከአባቶቻችን ጀምሮ የቆየ ሥርዓት ነው። ዋናው ምክንያት እ..." አሉና

"ጥገጠር ካህን ገበሬም ጭምር በመሆኑ ነው። ልጅ ያሳድጋል፤ እንግዳ ይቀበላል፤ ለመንግሥት ይገብራል። እና ከቀደሰና ካቆረበ በስተሂሳ እስከሚቀጥለው ቀን ድረስ ሥራ መሥራት አይፈቀድለትም።

ሰለዚህ እስተሰዓት ድረስ በሬ ጠምዶ ሲያረስ እንዲውል፤ አረምም፤
አጨዳም፤ እንዳለው እንዳይባዝን ነው። አየህ የገጠር ካህን ይችን
ቀድሰን ውለን ከምንቀምሳት እህል ውሃ ውጪ ኑሮ የሚደጉም በቂ
ደመወዝ የለንም። ሌሊት ሰዓታት በቆም፤ ማጎሊት በቆም፤ ከጻን
በያደርሱ፤ ቅዳሴ በቀድሱ፤ አጥምቆ በያቆርብ፤ አጥቦ ገንዞ ውሎ
ፍታት ፈትቶ በቀብር እንደማንኛውም ገበሬ ጥሮ ግሮ ነው የሚኖር።
ከምእመናን ተሰብስቦ በዐመት የሚሰጠው ገንዘብ የሚጠመጥመው
ሻሽ ይገዛሉት እንደሆን አንጅ ልጅ አያሳድግበትም። የገጠር ካህን
አውነተኛ የክርስቶስ ባሪያ ነው። ልጄ" አሉ እየተፍለቀለቁ፤

"እሁን በደንብ ገብቶኛል" አልኩኝ።

አባ ብርሃነ መስቀል ቀጠሉና "ለማንኛውም ኑ ቤተክርስቲያን
ሳስጎብኛችሁ" አሉና ተነሱ።

ሁሉም ሰው ወደ ደጃ ሰላሙ ሲገባ የዋሻው መግቢያ በር ተቆልፎ
ሰለነበር በስተውጭ ያለው ሰረገላ ቁልፍ ከተክፈተ በኋላ እንደገና
ከሳይ በኩል ባለች ትንሽ ቀዳዳ አለንጋ መሳይ ቁልፍ ሰደው እባ
በሩን በድጋሚ ከውጭ ሆነው በስተውስጥ በኩል ሲከፍቱት በሩ
ወለል ብሎ ተክፈተ።

በጥንታዊ የዋሻ አብያተክርስቲያናትና ቤተ መጻህፍት የእንጨቱ
በር ከውስጥ በኩል ተወርዋሪ ጠንካራ እንጨት ወይም መሎጊያ
በልዩ ጥበብ ይሰራሉታል። በሩ በተዘጋ ቁጥር ተወርዋሪው እንጨት
በራሱ ጊዜ ተወርውሮ በሩን ከዋሻው ዐለት ጋር አጣብቆ ይይዘዋል።
ሰለዚህ በሩ ወደ ውስጥ አይከፈትም ማለት ነው። ታዲያ አለንጋዋ
በቀዳዳዋ በሰልት ስትገባ ከመወርመሪያው እጅታ ላይ ትገባና ወደ
ውጭ ስትሳብ መወርወሪያውን ወደ ጉን ትስበዋለች። ያኔ በሩ
ይከፈታል። ሰለዚህ አለንጋዋ እንደ ማስተር ኪ (ዋና ቁልፍ) ሆና
በጠባቂዎች ምሥጢራዊ ቦታ ትቀመጣለች። እንደ እውነቱ ከሆነ
የዚህ ኃይነት የበር መዝጊያ መሠረታዊ አሰራር ከዚህ እንደተገለጸው
ቀላል ሳይሆን ረቀቅ ያለ ቴክኖሎጂ በመሆኑ በወቅቱ በጣም ነበር
የተደነቅቡት።

በሩ ተከፍቶ ሜማችንን አውልቀን ወደ ውስጥ ዘለቅን። በርካታ ቅርሶችን ከተመለከትን በኋላ ከዋሻው የውስጠኛውና በስተሰሜን ባለው ግድግዳ በኩል ወሰዱንና ጨለማ ክፍል አሳዩን።

“ምንድን ነው?” አልኳቸው

“የዋሻ ውስጥ መንገድ ነው” አሉና “በተለምዶ ዋሻ ተክለ ሃይማኖትና ዜና ማርያምን የሚያገናኝ ነው ይባላል። ነገር ግን ከዚያም በላይ አልፎ ይሄዳል” አሉ።

“ወደ የት?” አልኳቸው፡

“ያንማ ገብቶ ማየትና መመርመር ነው እንጅ” አሉ ፍክት ብለው። መቼም የአምስት ዓመት ሕፃን ነው የሚመስሉት። “እንዲህ ያሉ መነኩሴ ገጥመውኝ አያውቅም” አልኩ በልቤ።

“ገብቼ ልየው ብል በእውነት ተፈቅዶልኛላችሁ?” አልኳቸው

“እንተ ለማየት ድፈር እንጂ መፍቀድ ብቻ አይደለም እብሬህም እንዳለሁ” አሉ አባ ብርሃነ መስቀል። ለመጀመሪያ ጊዜ ኮስተር አሉ።

“እውነተኛ ነው?” አልኩኝ በመደነቅ

“ወላጅቴን” አሉ። ከዚህ በላይ ማረጋገጫ የለም አልኩና

“ታዲያ አሁን ነው?” አልኳቸው።

“ያንተ ነገር ። ነገ በጠዋት ነው እንጂ” አሉ።

በዚህ ተስማምተን በበነጋው በጠዋት ለመድረስ እንድንችል በእቅራቢያ ወዳለችሁ ከተማ ወደ አዲስ ዘመን ሂደን ለማድረግ ወሰንኩ። ወደ አዲስ ዘመን ስንሄድ ሾፌሬ

“ጋሻ ሲሳይ ይሄ ነገር እደገኛ አይመስልህም?” ብሎ በቅንነት ስጋቴን ገለጸልኝ።

"አይ ምንም ችግር አይኖርም። በዚያ ላይ አባ አሉ" ብዬ አረጋጋሁት። ያለምንም ዕቅድ አዲስ ዘመን አድረጎ በጠዋት ወደ ዋሻ እንድርያሰ ተመለሰን። አባ በእኛ ሥራው ጠበቁኝ። ኪዳን ሲያደርሱ የነበሩት ካህናት "እውነት ደፍራችሁ ልትገቡ ነው? ከዚህ በፊት እኮ አንድ ካህንና ዲያቆን ሞክረውት እትቀረጹ ነው የተመለሱት" አሉ። የሚገርመው ግን ማንም የሚቃወም አልነበረም።

ከአዲስ ዘመን የገዛሁትን ደካማ ባትሪ ይገራ ወደ ዋሻው መግቢያ ጠጋ አልኩኝ። አባ "ቆይ እኔ ከፊት ልሁን" አሉና ቆርጠጥ ብለው እግራቸውን ሰደድ አደረጉ። ተከተልኩ። ቁልቁል የሚያሰወርድ ነው። አንድ አምስት ሜትር እንደወረድን ፊት ለፊት የሚያሰኬድ መንገድ አገኘን። ባትሪውን አጥፍቼ ላይ እጅግ ድቅድቅ ጨለማ ነው። "በሰመ አገሩ አልኩ። አባ የፈራሁ መሰላቸውና "አይዞህ" አሉ።

"ችግር የለም ይሂዱ" አልኩና ባትሪውን አበራሁት። አንድ ሃያ ሜትር እንደተጓዝን ውሃ የቆመበት ስፍራ ደረሰን።

"ይህ ጸበል ነው። አልፎ አልፎ ጠንካራ ካህናት እየመጡ ይቀዱና አራብተው ሕመማንን ያጠምቁበታል። ብዙ ሰው ፈጠረዋል" አሉ።

በእጅ ጨልፌ ራዬንና ልቤ አካባቢ ደረቴን ቀባሁት። አባ ጸበሉን ላለመርገጥ በዳር በኩል ቋጥኙን ታከው አለፉ። አካላቸው ሲተጣጠፍና ሲራመዱ ንቃታቸው አባውንት አይመስሉም። ዕድሜያቸውን ሰገምት ወደ ሰባ ይሆናል። እኔም ጸበሉን ሳልረግጥ ቋጥኙን ታከኬው አለፍኩ። ጸበሉን እንዳለፍን ዋሻው እየሰፋ መጣ። ዙሪያውን ሳየው ጣራው ከፍ ያለና ግድግዳው መደዳውን እንደ ሰቲዲዮም መቀመጫ ደረጃ ያለው ነው። በግምት ስፋቴ በሥር ሜትር ይሆናል።

"ይህ ስፍራ ቅዱሳን የሚሰበሰቡበት የነበረ ነው" አሉ አባ

"በዚህ ድቅድቅ ጨለማ?" አልኩኝ

"መብራት ይቸግራቸው ብለህ ነው የእ ልጅ?" አሉ

ዋሻው ከመጣንበት አቅጣጫ በአሻገር ወይም ትይዩ የሚቀጥል መሆኑን ተረዳንና ወደዚያው ቀጠልን። አንድ አራት እርምጃ እንደተራመድን መንገዱ ወደ ምሥራቅ ታጠፈ። በግምት ሀሥራ እምስት ሜትር እንደተጓዝን የምንተነፍሰው የአየር ጠረንና መጠን እየተቀየረ መጣ። በጣም ከባድና የሚያቅለሽልሽ ስሜት ተሰማኝ። "አባ ይቆይ አንድ ጊዜ" አልኩኝና ቀደምኳቸው። አንድ ሁለት እርምጃ እንደተራመድን እየሳብን ያለው አየር ንጹሕ እንዳልሆነ ገባኝ። ቆም ብዬ አእምሮዬን በደንብ ሳሰራው እየሳብን ያለው አየር በሚቋቋም ጋዝ የተበከለ እንደሆነ ገባኝ። እንደዚህ ለዘመናት የተዘጉ ዋሻዎችና እዘቅቶች ከፍተኛ የዕፅዋትና የእንሰሳት ብስባሽ ይከማችባቸዋል። ሜቲን ይህ ብስባሽ እርጥበትና ከፍተኛ መቀት ሲያገኝና ሲታፈን በዓይን የማይታዩ ነፍሳት በክፈል ሲያብላሉት የሚፈጠር ነዳጅ ጋዝ ነው። ስለዚህ ወደ ፊት መሄድ አደገኛነቱ ታየኝ።

'አባ ከዚህ በላይ መሄድ እንችልም' አልኳቸው።

'ለምን?' አሉ

'ለሕይወታችን አደገኛ ነው' አልኳቸው።

"አንተ ተመለስ። እኔ ግን ሳሳገኛቸው እልመለስም" አሉኝ

"እነ ማንን?" አልኩኝ

ባትረውን ዋሻው ግድግዳ ላይ ሰላበራሁት ፈታቸውን ማየት አልቻልኩም። ዝም አሉ። "አባ ፈርቼ ሳይሆን ወደየትም ቦታ ከመድረሳችን በፊት በጋዝ ታፍነን እንሞታልን" አልኳቸው ፈርጠም ብዬ።

ዝም ብለው አልፈውኝ ሊሄዱ ሲሞክሩ

"አባታችን እንኳን መሄድ አዚህ ካለንበት ከቆዩን ሳንባችን ይቆስላል። ቆይቶም መተንፈስ እንቸገራለን። ለማንኛውም ከመሰብሰቢያው እንሂድና እንመካከር ብዬ። አስቆምኳቸው። አቅም የማንሰና የመዘለፍለፍ ምልክት በሰውነቴ እየመጣ እንደሆነ ተሰማኝና አባን እየገፋሁ ወደ ኋላ ተመለስን። ከመሰብሰቢያው ስፍራ ቁጭ ብለን በዝምታ ቆየን።"

"በቃ ለሁለተኛ ጊዜ ተመለስኩ ማለት ነው?" አሉ በሐዘን ስሜት። ከተገናኘን ጀምሮ ለመጀመሪያ ጊዜ ሐዘን እንደተሰማቸው በንግግራቸው ተረዳሁ።

"ከዚህ በፊት ሞክረው ነበር?" አልኳቸው መልስ የለም። እርሳቸውን በዚህ ወቅት የሚያስደስታቸው ወደፊት በመጓዝ ብቻ እንደሆነ ገብቶኛል። ይሁንና አደገኝነቱ ለመሞከር አድል እንደማይሰጥ ሰላመንኬ ሌላ ዘዴ አሰብኩና

"እየውልዎት አባታችን። በእንደዚህ ዓይነት ለዘመናት በተዘጋ ስፍራ ለመጓዝ መጠባበቂያ እክሰጅን የተሞላ መተንፈሻና የመርዝ ማጣሪያ ጭንብል ያስፈልጋል። ይህንን እኔ ውጭ ሆነ በቅርቡ ሰለምሂድ ለእኔም ለእርሶምም ይገሮ እመጣና አንደገና እስከ መጨረሻው እንዘልቃለን" ብዬ አባበልኳቸው።

"የኔ ልጅ ዕድሜዬ እየገፋ ያለ ሽማግሌ እኮ ነኝ። እኔ ዛሬን እንጂ ነገን ብዙም ተሰፋ አላደርገውም" አሉኝ።

"እግዜር ቸር ነው። ደግሞ እኮ ብዙ ጊዜ አልቆይም ቶሎ እመለሳለሁ" አለኳቸውና ተረጋጉ።

በመካከለችን ጸጥታ ሰፈነ። ለምን እንደሆነ እንጂ ለረጅም ጊዜ እኔም ሆንኩ እርሳቸው ጨለማ ውስጥ ጸጥ ብለን መቆየትን የመረጥን መሰለኝ። ዝምታችን ከድቅድቅ ጨለማው ጋር ተዳምሮ እንዳች ደስ የሚል ድባብ ፈጠረ። ለመጀመሪያ ጊዜ ጨለማ ውበት እንዳለው ዋሻ እንድርያስ ውስጥ አረጋግጥኩ። በጣም ደስ ይል ነበር። ልጅ ሆነን ጨለማን ቀን የሚከለክለው ያለ ይመስል

ከጋኔልና ከአስፈረ አውሬ ጋር በማያያዝ እየተነገረን ሰላደግን ሁልጊዜ ጨለማን በእንቅልፍ ብቻ እንድናሳልፈው አእምሮአችን ተቀርጾበታል። ጨለማ ጸጥታ ነው። ጨለማ ሰላም ነው። ትኩረትህን የሚሰብ ምንም የምታየው ውጫዊ ነገር የለም። የምታየው ነገር ቢኖር የውስጥህን እንተነትክን ነው። በብርሃን ሌሎችን እናያለን፤ በጨለማ ግን ራሳችንን እናያለን። ለሰው ራሱን እንደማየትና እንደማወቅ ያለ ኃይል የለውም። ጨለማ ደግሞ ይህን ኃይል ያጎናጽፍሃል። በሀሰቤ "እግዚአብሔር ብርሃንና ጨለማን ከመፍጠሩ በፊት እንዴት ባለ ሁኔታ ኑሮ ይሆን?" ብዬ አደነቅሁ።

ለረጅም ጊዜ በጸጥታ በድቅድቅ ጨለማ ውስጥ በቅዱሳኖቼ መሰብሰቢያ ቆየን። በመጨረሻ አባ "እንግዲህ እንኳን ሰዎቻችን እንዳይጨነቁ እንውጣ" አሉኝ። ብቆይ በወደድኩ። ግን እንዳሉት ሰው ማስጨነቅ ነው ብዬ ለመውጣት ተነሣሁ።

ከጸበሉ ስፍራ ሰንደርስ አንድ ሌሊት ሲከነክኝ የነበረ ጥያቄ ስለነበር

'አባ ' አልኩኝ

'አቤት የኔ ልጅ" አሉ

'በዚህ ለዘመናት ተጠብቆ በቆየና ከመቅደስ ጥግ በሚገኝ ምስጢራዊ ዋሻ ድንገት የመጣሁትን እኔን እንድገባ እንዲያውም አብረውኝ ለመምጣት የወሰኑት እንዴት ነው" አልኳቸው።

'ትድም የጎዢከኝን ሴታዎች ይገቡ ከመጣህ ምክንያቱን እንግርሃለሁ። ሌላም ብዙ ብዙ ነገር።" አሉ። ጨለማው ስለማያስተያየን የፈታቸውንና የእጆቻቸውን መልእክት አላየሁም። ንግግራቸው ግን ፈርጠም ያለ ነበር።

ከዋሻው መንገድ ስንወጣ ከቀኑ ሰባት ሰዓት ሆኖ ነበር። ከአባ ብርሃን መስቀል ጋር በዚህ ሁኔታ ከተለያየን በኋላ ሁለት ዓመት ሞላኝ። በዚህ ጊዜ ውስጥ አምስት ጊዜ አውሮፓና አሜሪካ ሄጃለሁ።

ቃል የገባቸውን መሣሪያዎች ሳላመጣ፤ ከአባም ሳልገናኝ ዛሬ በዋሻዋ ቁልፍ ሰበብ ትዝ አሉኝ። "አቤት እኔ። ሞልቶልኝ ተመልሼ ሰሄድ እባ ብርሃን መስቀልን በሕይወት ያላገኘኋቸው እንደሆነ የምክፍለው የሞራል ስዳ ምን ያክል ይሆን?" አልኩ በሐዘን።

ዋሻ እንደርያሰ ባየታት ስልት መሠረት የአለንጋዋን ታጣፊ ጠፍሮ በቀዳዳው ወደ ውስጥ ላኩና ለመክፈት ሞክርኩ። አልተሳካልኝም። ተስፋ ሳልቆርጥ በተለያዩ አቅጣጫና ርዝመት እየላኩ ሞክርኩ። ከብዙ ሙከራ በኋላ መወርወሪያው ሲለቅ ተሰማኝ። በሩን ገፋ ሳደርገው ወለል ብሎ ተከፈተልኝ። ወደ ውስጥ ለመግባት እንደ እግሬን ሰደድ ሳደረግ ድንገት መልካቸው የጠቆሩ ፍጥረታት ግር ብለው ፊቴን ራሴን እየበጫጨሩኝ ወደ ወጪ ወጡ። በድንጋጤው ጭምር ሚዛኔን ስቼ ወደ ኋላዬ ወደቅኩ። እንዲያ ቆሌዬን የገፈፋት የሌሊት ወፎች መሆናቸውን ሳውቅ ተረጋግቼ በፍጥነት ገባቸው በሩን ዘጋታት። አስፈሪ ድቅድቅ ጨለማ ዋጠኝ። የዋሻው ከፍታ በቁመቱ አንፃር ሳየው አንድ ሜትር ከሰማንያ ሳንቲ ሜትር አካባቢ ይሆናል። ወደ ጎን ስፋቱ ሁለት ሜትር ይሆናል። ትንሽ ወደፊት እንደተጓዝኩና ዐይኔ ጨለማውን እየለመደው ሲመጣ ከበሩ በተቃራኒ የብርሃን ወጋገን አየኩ።

በብርሃኑ አቅጣጫ ከውጭ የሰማሁት ዜማ በጉልህ ይሰማኝ ጀመር። "እንዴ በቃ የቅዱሱ ጽዋ መቀመጫ ዋሻ ገባቸው ማለት ነው!" አልኩ። "እንዴት እንዲህ በተላላ ሊከፈት በሚችል በር ይዘጋል" እያልኩ በጥርጣሬ በቀስታ ወደፊት ተጓዝኩ። የጨለማ ዋሻው ወደፊት እንደሚወስደኝ ሳላውቅ ወደፊት መሄዴን ሳስብ "ምን አይነት የእብደት ሥራ እየሠራው ነው?" ብዬ ለራሴ ተገረምኩ።

በግምት 50 ሜትር እየዳበስኩ እንደተጓዝኩ የብርሃኑ መጠን እየጨመረ መጣ። እይታ ውስጥ እንዳልገባ በደረቴ ተኝቶና ወደፊት በደንብ ለማየት ሞክርኩ። ከፊት ለፊቴ በግምት ዐሥራ አምስት ሜትር አካባቢ ላይ በቂ ብርሃን ያለው የዋሻ ውስጥ አዳራሽ እንዳለ ተረዳኩ። በቂ ብርሃን ላይ ያለ ሰው ጨለማ ውስጥ

ያለን በቀላሉ ማየት እንደማይችል ገመትኩና በደረቱ እየተሳብኩ ወደፊት ለመጠጋት ሞክርኩ። ትንሽ እንደተሳብኩ ከፊት ለፊት አስፈሪ ጨለማ የለበሰ ጉድጓድ አገኘሁ። እኔ ካለሁበት እስከ አዳራሹ ያለው ጉድጓድ ስፋት በግምት አራት ሜትር ይሆናል። የጉድጓዱ ጥልቀት አይታወቅም። ብርሃን የተሞላው የዋሻ ውስጥ አዳራሽ እኔ ከመጣሁበት አቅጣጫ ጋር በፍፁም የተለያዩ ነው። ይህ ጠንካራ መከላከያ መሆኑ ገባኝ። በጣም ገረመኝ። የውጪ በር ሲከፈት በቀጥታ መሄድ የምችል መስሎኝ እንዴት እንዲህ በቀላሉ የሚገባበት ሆነ ብዬ ያሰብኩት ስሕተት መሆኑን ተረዳሁ። ወደ ጉድጓዱ ጠርዝ ተጠግኜ ሳዳምጥ ጽው። ሲጠጥ፣ ቀረጨጭ የሚል ድምጽ ጉድጓዱን ሞልቶታል። "ተናካሽ ነፍሳት ወይም ሂንጥ ሊኖር ይችላል። አገሩ ቆላ ነው፤ መርዛማ እባቦችም ሊኖሩ ይችላሉ። እዚህ ጉድጓድ ሙስጥ መውደቅ በቁም ሲኖል መግባት ነው" አልኩና ወደ ኋላ ተሰቤ ቀና ስል ከዋሻው መተላለፊያ ጣሪያ ሰንጥቅ ላይ እንድ እርፍ የሚያስል አባብ ቁልቁል ይመለከተኛል። ከመቅፅበት ሰውነቴ በላብ ተዘፈቀ። በዚህ ወቅት የኢኮሎጂ ሙያዬን ከመጠቀም ውጪ አማራጭ የለኝም። አባብ እንቅስቃሴን እንጂ ረግቶ የቆመን ነገር አያይም። ስለዚህ ፍርሃቴን ተቋቋሜ እንደ እንጨት ባለሁበት ደርቄ ቀረሁ። ከደቂቃዎች በኋላ ሽሽ እያለ ወደ መጣሁበት አቅጣጫ ወደ በሩ ጣራውን እየታከከ ሄደልኝ።

ከድንጋጤዬ ተመልሼ የበለጠ ባስተውል ከተኛሁበት በስተቀኝ በኩል ሌላ ዋሻ አለ። ወደዚያው ጠጋ አልኩና ቆምኩ። የእጣኑ ሽታ ለጉድ ነው። የሰማሁት ዜማ አሁን ግልጽ ሆነልኝ። ከዳን እያደረሱ ነበር። ዜማው ከዋሻው የገደል ማሟቶ እና ከእጣኑ ጋር ተዳምሮ ልዩ ስሜት ይፈጥራል። ዐይኔን ለጨለማው አልማመድኩና ይሄኛውን ዋሻ መፈተሽ ጀመርኩ። ደግሞ ከዚህ ምን አውሬ ይኖር ይሆን ብዬ ተጨነቅሁ። ዙሪያውን ታኘሁት። መውጫ የሌለው ዝግ ዋሻ ሲሆን የእህልና ሌሎች ቁሳቁሶች መቀመጫ መሆኑን ተረዳሁ።

“አሁን አዚህ አንድ ገበር አይጥ በአህል ከተሞሉ ጀንዶች መሀል ብገኝ ምን ይባላል?” ብዬ አስብኩና ጨነቀኝ። ማፈገፈግ የማልችልበት ደረጃ ላይ ደርሻለሁ ብዬ እራሴን አበረታታሁ።

ከመታላለፊያው ዋሻ መገናኛ ላይ ቆሜ አንገቴን ወጣ አድርጌ ወደ አዳራሹ ስመለከት ወለል ብሎ ታየኝ። የአዳራሹ ወለል በቀይ ምንጣፍ ተሸፍኗል። እኔ ከቆምኩበት በአሻገርና በስተሰሜን በልዩ ሀምራዊ መጋረጃ የተሸፈነ በር አየሁ። በወርቃማ ክር የተመለከተ ሁለቱ ከላይ ጎን ለጎን አንደኛው ከታች የሆኑ ሥዕሎች አለው። ቅዱስ ዑራኤል ከሥነ ሰቅለቱ ላይ ክቡር ደሙን በጽዋ ሲቀበልና የሴፍና ኒቆዲሞስ ጌታን ሲገንዙት የሴፍም በአንድ እጁ ጽዋ ይዞ የሚያሳዩት ከላይ ሲሆኑ ከታች ደግሞ አንድ የተንበረከከ ሰው ከቆመ አዛውንት ፅዋ ሲቀበል ያሳያል።

“አ አምላኬ! እዛ ውስጥ ነው የተቀመጠው!” አልኩኝ በለሆሳስ። እንባ በዐይኔ መጥቶ ግጥም አለ። ልቤ ፍሰስ አለኝ፤ ድንገት ተበረከረኝ፤ አቅም አልነበረኝምና ከተደገፍኩት ዓለት ሸርተት ብዬ መሬት ላይ ሚዛኔን ሰኜ ዝርፍጥ አልኩ።

በዝምታው የኪዳን ጸሎት እንዳበቃ ተረዳሁ። ከሐምራዊ ግምጃ ከተሸፈነው በር ማዕዘኑን አልፎ በስተምሥራቅ ሊላ ከፍት ዋሻ አየሁ። ለእኔ ትይዩ ነው ግን ጨለማ ነው። ሦስተኛው በር ደግሞ ከሐምራዊ በር ትይዩ በስተደቡብ ያለ ሲሆን ሙሉ ብርሃን የሚገባበት መውጫ በር መሆኑን ተረዳሁ። ከበሩ ሙጭ የሚታይ ነገር የለም ስለዚህ በዚያ በኩል ገደል ነው ማለት ነው።

ትንሽ ቆይቶ አንድ ልብስ ተክህኖ የለበሱ መነኮሴ መጋረጃውን ገልጠው ወጡ። መስቀል ይዘዋል። እኔ በቆምኩበት ዋሻ ግድግዳ ለሎች ሁለት ወይባ የለጠኩ መነኮሳት ሂዱና በመስቀል አንዳቸው ሊላኛውን ባረኩ። ሁለቱ ክፍሉን ያላቸው መነኮሳት ናቸው ማለት ነው አልኩ።

አቤት እርጋታቸውና የፈታቸው ጸዳል። ሰው ሳይሆን መልአክ የማይመስለኝ። ከመጋረጃው የወጡት መንነቱ ለሳልመው ሲያበቁ ማዶ ወደ አለው ጨለማ ዋሻ ገቡና ልብሰ ተክህኖውን አውልቀው ወይባቸውን ለብሰው ወጡ። በመጨረሻ ሁሉም ተያይዘው የፀሐይ ጨረርና ብርሃን ወደሚያስገቡበት በር አመሩ።

አሁን እዳራሹ ባዶ ነው። እኔ ከአለሁበት እስከ ሐምራዊው መጋረጃ ድረስ ያለው ርቀት ከዐሥር ሜትር በላይ አይሆንም። ችግሩ ግን ዐራት ሜትር ስፋት ያለው ጉድጓድ ከመካከል አለ። ስንት ሜትር መዝለል እችላለሁ? አልኩ። አራት ሜትር መዝለል አልችልም። ልዝለል ብል እንኳን መንደርደር እና ወደ ሳይ መነሳት ከዚያም ወደፊት መወርወር ያስፈልጋል። 1.8 ሜትር ቁመት ያለው ዋሻ ይህን ለማድረግ አያስችለኝም። የባሰ ውስጡ ምን እንዳለና ርቀቱ ወደማይታወቅ ጉድጓድ ገብቶ ከመሰባበር በቀር ውጤት የለውም። መንጠላጠያ ገመድ ሆነ ሌላ መሻገሪያ የለም። ቅዱሳንን መጠየቅ የሚታሰብ አይደለም። ሌላው ቀርቶ እዚህ መኖሩን ቢያውቁ ምን ሊከተል እንደሚችል አላውቅም። እምነት የጎደለኝና ለዚህ ቦታ የተገባሁ እለመሆኔ ብቻ ሳይሆን ከዓለም ተሰውሮ በተቀመጠ የተከበረ ቅዱስ ቅርስ መጠበቂያ ስፍራ ያለፈቃድ የገባሁ ወንጀለኛ ነኝና። የሆነው ሁኖ ሐምራዊውን መጋረጃና ወርቃማውን ጥልቁ ባየሁ ቁጥር ተወርወር፤ ተወርወር የሚለኝ ስሜት መጣ።

በመሐሉ የሰው ኮቲ የሰማሁ መሰለኝና አንገቴን ትንሽ ብቅ አድርጌ ሳይ ሁለት መንነቱ ሳት ረጅም ሳንቃ(ጣውላ) ከፊትና ከኋላ ሆነው ከውጭ በር ወደ እኔ አቅጣጫ ሲመጡ አየሁ። ራሴን ጨለማው ውስጥ ሰውሬ የሚያደርጉትን በትኩረት እከታተል ጀመር። ከፊት የነበሩት መንነቱ የሳንቃውን ጠርዝ ከእዳራሹ በኩል ካለው የጉድጓዱ ጠርዝ ሳይ አስቀመጡና ወደ ማዶ ይገፉት ጀመር።

"የአምላክ ያለህ መሻገሪያ ነው! ወደ እኔ ሊመጡ ነው!" አልኩና በድንጋጤ ደርቄ ቀረሁ። ሳንቃውን በደንብ ገፍተው በዚህም በዚያም በኩል ከጉድጓዱ ሜፍ በደንብ እንዲቆኑጥጥ አድርገው ከአስቀመጡ በኋላ ተከታትለው መጡ። በደሙ ነፍስ ዋሻው ውስጥ ከተደረደሩት ጀንዶች መካከል ተወሸቅኩ። ወደ ውጭ ሊወጡ ይሆን ብዬ ሳስብ እኔ ወደ ተደበኩበት ጨለማ ዋሻ ታጥፈው ገቡና ተጋግዘው በዳር በኩል አንዱን ጀንዶ አንስተው ፈትና ኋላ ተሸከመው ተመልሰው በሳንቃው ላይ ተሻገሩ። በፍጥነት ተከተልኩና አዳራሹን ስቃኝ ሦስተኛው መንኮሲ የሉም ሁለቱ ደግሞ ፈታኛውን ወደ በፍ አቡረው እየወጡ ነው።

"ሰዓቱ አሁን ነው!" አልኩ። ተመልሰው መጥተው ሳንቃውን ከማንሳታቸው በፊት ይህን እድል መጠቀም አለብኝ አልኩና ሜማዬን በፍጥነት አውልቄ በጣውሰው ተሻግረው አዳራሹን አዳርገው በትይዩ ካለው ጨለማ ዋሻ ውስጥ ዘልዬ ገባሁ። በአጠቃላይ ከፀሥር ሴኮንዶች በላይ አልፈጀብኝም። ትንፋሼን ዋጥ አድርጌ ታይቼ እንደሆነ ብዬ ለማዳመጥ ሞክርኩ። ከልቤ ትርታ በስተቀር ሁሉም ነገር ጸጥ እንዳለ ነው። እኔ ዋሻው ውስጥ ገብቼ አፍታ ሳልቀይ እንደገመትኩት አንደኛው ቅዱስ መጥተው ሳንቃውን አንስተው ወደ ውጭ ይዘውት ወጡ።

"እፎይ!" አልኩ። አሁን በወርቃማው ሥዕል በአሸበረቀው ሐምራዊ መጋረጃና በእኔ መካከል ያለው ርቀት ከሦስት ሜትር በላይ አይሆንም። "ምንድን ነው ማድረግ ያለብኝ? እንዲዚህኛው ዋሻ መቼም ዘልዬ አልገባ። ምክንያቱም ታቦት ሊኖር ይችላል። ምንም ቢሆን እንጥፍጣፊ እምነት ሊኖረኝ ይችላልና መቅደስ አልደፍርም። ሳላየው መመለስ ግን የሚታሰብ አይደለም። ለምን ይህን ያክል ደክምኩ?"

"አምን! ልክ በአሁኑ ፍጥነት ተወርውረው ሐምራዊውን መጋረጃ መግለጥ! ከውጭ የሚገባው ብርሃን ደግሞ ሙሉ ለሙሉ ማየት ያስችለኛል። ከዚያም ይህን ውብ ሐምራዊ መጋረጃ ገልጬ የማየው ቅዱስ ጽዋ ሁሉን ያስችለኛል። ከማየቱ የሚመጣ ግርፋትም፣ መታሰርም፣ ሲላ

ቅጣትም፡ እርካታዬን አያስቀሩትም፡ ደስታዬንም አያደገዝኩትም። መጋረጃውን ሳልገልጥ ብቀር ግን ቀሪ ሕይወቴ ታማሚ እንደሚሆን አውቀዋለሁ። ስለዚህ አሁን መሆን ወይም አለመሆን እንዳለው ሽክርኝ ማየት ወይም አለማየት ነው። ብዬ በራሴ ላይ ፈረድኩ።

“ጊዜ መግዛት ደግሞ አለማየትን ሊያመጣ ይችላል” አልኩና፡ “እኔም ላኬ! ይህን ሁሉ የደከምኩት ቅዱሱን ጽዋ ለማየት ነው። ቅዱሱን ጽዋ ለማየት ይህን ያክል የጽዋውን ደግሞ ለአገሪቱ ባለኝ ፍቅር ነው። እናም ፈቃድህ ይሁን!” ብዬ ባለሁበት ሆንኩና በስሜት ፊቴን ወደ ሐምራዊ መጋረጃ አዙሬ መሬት ላይ ለሴኮንዶች በግንባሬ ተደፋሁ።

በዚህ ቅጽበት የእግር ኮቲ ከሆነ ዜማ ጋር ወደ እኔ አቅጣጫ ሲመጣ ተሰማኝና ሀሞቴ ፍሰስ አለ። አንደኛው ቅዱስ እኔ ወዳለሁበት ከፍል አየመጡ እንደሆነ ስረዳ በደመነፍስ ወደ ግድግዳው ማዕዘን ሄጀ ኩርምት ብዬ ቁጭ አልኩ። ከፍሉ ጨለማ ስለሆነ መላ በመላ ባያስተያይም የሆነ ነገር የሚፈልጉ ይመስላል። ሁሉንም አካባቢ አዳርሰው ወደ እኔ አቅጣጫ መጡ።

“አሁን አይቸው አልነበረም?” አሉ ለራሳቸው።

“አባቲ ይቅር ይበሉኝ!” ብዬ ልማጸናቸው ዳዳኝና ድምጄ ጨርሰ ከዳኝ። የእግሮቼን እጣቶች በእግራቸው ረግጠውኝ አለፉና ‘ይኸውና’ ብለው የሆነ ነገር አንስተው ተመሰሰው ወደ ውጭ መጡ። ዝልፍልፍ ብዬ መሬት ላይ ተጋደምኩ። ድንጋጤዬ አእምሮዬን ሰላደነዝዘው ሰውነቴ አልታዘዝህ አለኝ። ደጋግሜ እየር ወደ ሳንባዬ እየሳብኩ ሰውነቴን ለማፍታታትና ለመቆጣጠር ጥረት አደርገሁ።

ከደቂቃዎች በኋላ ብድግ አልኩና በእግሬ እጣቶች እየቆምኩ ኮሽታ ሳላሰማ በሚያስገርም ፍጥነት መጋረጃው ላይ ደረስኩ። ልሴ ድው... ድው... እያለ ከታች ወደ ላይ ከቀኝ ወደ ግራ በፍጥነት ለመገለጥና ቅዱሱን ጽዋ ለማየትና ለመሳለም እየጓጓሁ የመጋረጃዎቼን ሜፍ በድፍረት ጥርሴን ነክሼ ያዝኩት።

ምዕራፍ ፬ ሥራ ስምንት

ራሴን ለማንቃት ብሞክር በጣም ከበደኝ። እጅግ ከባድ ራስ ምታት ተሰማኝ። እጅግ እግራዬን የእኔ አልመስልህ አለኝ። እንደምንም ዐይኔን ስገልጥ ነጭ ክፍል ውስጥ ተኝቻለሁ። በሰመመን ውስጥ እንደቆየሁ ገመትኩ። እንደምንም ከንፈሬን አላቅጭ እያማጥኩ

"የት ነው ያለሁት?" አልኩ።

"ነቃህ ኃይል ጊዮርጊስ? ተመስገን ተመስገን ተመስገን ቸፍ መድኃኔዓለም!" በደንብ ዐይኔን ገልጮ ሳይ እማሆይ ፅሁት ማርያም እጆቼን በጭንቀት ይዘዋቸዋል። የግሉኮስ መስጫ መርፌ ከገደ ላይ ተተክሏል።

"የት ነው ያለሁት እማሆይ?" አልኳቸው

"ሞላሌ ጤና ማለያ "

"እንዴት መጣህ? ምንድን ነው የሆነኩት?"

"ጀመረህ እንግዲህ። ይሄ የማያልቀው ጥያቄህ ነው ችግር ያመጣብህ። አሁን ዝም ብለህ ዐረፍ በል" አሉና እርሳቸው ምስጋና ለፈጣሪ ማቅረባቸውን ቀጠሉ።

ዐይኔን እደገና ጨፍኜ በጸጥታ ቆየሁ። ራሴን ለማንቃት በጣርኩ ቁጥር ከፍተኛ የሕመም ስቃይ መላ አካሌን ይወርረዋል። ያም ሆኖ በጥቂት ሰዓታት ውስጥ ራሴን እስከሰት ድረስ የሆነውን ፀሎ ማስታወስ ጀመርኩና አልቀስኩ።

በማግስቱ ከራስ ምታት በስተቀር ተሻለኝና ተደግፌ መንቀሳቀስ ቻልኩ። ሆኖም እማሆይን እንዴት ጤና ጣቢያ እንደመጣሁ ጠየኳቸው።

ከዚያን መልስ እቤት ስሄድ የለሀም። ብዙ ስትቆይ ወደ ቅዱሱ ተራራ እንደሄድክ ገመትኩ። በጣም ተጨነኩ። በመጨረሻ ሊደርስብህ የሚችለውን ገምጃ ወደ ተራራው ስወጣ መገናኛው ስፍራ ላይ አባቶች አስተኝተው ጸሎት ሲያደርሱልህ ደረሰኩ። እንደ ምንም ሽለቆው ድረስ እነሱ አደረሱልኝና ከዚያ በኋላ ሀገሬውን ለምኒ በቃሬሳ ወደዚህ አመጣሁህ አሉ።

“እዚህ ስንት ቀን ቆየሁ? ዛሬ ቀኑ ማነው?” አልኳቸው። ቀኑን ሲነግሩኝ ሁለት ቀን ሳልነቃ እንደቆየሁ ገባኝ።

እያለቀሰኩ “አማሆይ ይቅር ይበሉኝ። እዚህ ሁሉ ችግር ስለከተትኩዎት” አልኩ።

“የኔን ድካምና ችግር ተወው። እንኳን መድኃኔዓለም ምሕረት ላክልህ እንጅ” አሉ እርሳቸውም እያለቀሱ።

በቅዱሱ ዋሻ ውስጥ ምን እንደደረሰብኝ ቁልጭ ብሎ ታወሰኝ። ከጨለማው ከፍል በፍጥነት ወጥቼ በወርቃማ ጥልፍ ሥዕል ያማረውን ሐምራዊ መጋረጃ ጫፉን በእጄ አጥብቄ ይገፍ ከታች ወደ ላይ ከቀኝ ወደ ግራ በፍጥነት ገለጥ ሳደርገው ድንገት ምንነቱን ያላወቅሁት የብርሃን ጎርፍ ከአስደንጋጭ መብረቃዊ ኃይል ጋር ተጣምሮ ወደ ላይ እንሥቶ ማይ ካለው የዋሻ ቋጥኝ ጋር አላተመኝ። ድንጋጤና ከባድ ሕመም ተጻምረው ወዲያው ራሴን አሳቱኝ። ከዚያ በኋላ የሆነውን የማስታወሰው ነገር አይደለም። በመጨረሻ አሁን በእማሆይ ዕሴተ ማርያም አስታማሚነት ራሴን ሞላሊ ጤና ጣቢያ አገኘሁት። “አለመሞቴ ተመስገን ነው!” አልኩና እንዳይን መጠራረግ ጀመርሁ።

በሚቀጥለው ሊሊት በጣም ጥሩ እንቅልፍ ተኝቶ። ሕመሙም ከሞላ ጎደል ለቆኝል። ሆኖም የሆነው ነገር በገሊናየ እየመጣ ማስታወቁ አልቀረልኝም ነበር። ጠዋት ከእንቅልፌ ስነቃ አባ አክሊሉ ከእማሆይ ዕሴተ ማርያም ጋር ቆመው አየኋቸው።

"እንደምን አደርክ የኔ ልጅ?" አሉኝ አባ አክሊሉ በሐዘኔታ ገጽ ሆነው።

"እግዚር ይመስገን አባታችን!" አልኩኝ እንደማፈር ብዬ። ጠጋ አሉና በመስቀል አሸት አሸት አድርገው አሳለሙኝ።

"አባቴ ይፍቱኝ!" አልኩ። ይህንን ቃል ከልጅነት እስከ እውቀት ለበርካታ ጊዜያት ብየዋለሁ። እንዲሁ ሰዓት ግን ከልቤ በመነጨ ስሜት ብየው አሳውቅም።

"እግዚአብሔር ይፍታህ" አሉኝና ነርፏ መውጣቷን ጠብቀው እራሴን አሸት አሸት አያደረጉ

"አሁንም ቅዱሱን የኪዳን ቅርስ ማየት ትፈልጋለህ?" አሉኝ

የብርሃን ጎረፉ ከመብረቃዊው ኃይል ጋር ድንገት በእእምሮቼ ብልጽ ያለ መሰሰኝ።

እርሳቸው ሆን ብለው ያጋጩኝ ይመስል ደንገጥ ብዬ "አባታችን አልፈልግም!" አልኳቸው

"አሁን ከሕመምህ ተፈጠሰክ፤ ሙደ ልብህም ተመለሰክ" አሉና መስቀላቸውን ግንባሬ ላይ ደገፍ አደርገው ሲያበቁ

"እንደዚህ ልቡና ከገዛህ ማስተዋልን ገንዘብ ካደረክ፤ ከጥድፈያና በወረት ከመናጥ ራስክን ካቀብክ ቅዱሱን የኪዳን ቅርስ ማየት ትችል ይሆናል" አሉ።

"አባታችን እግዚር ይሰጥልኝ። ነገር ግን መቼም ቢሆን ለማየት አልሻም" አልኳቸው

“እንዴ ለምን?” አሉ እማሆይ በመገረም

“ወደዚህ ከቡር ቅርስ ወደ ቅዱሱ ጽዋ ለመቅረብም ሆነ ለማየት እንደማይገባኝ እሁን ገብቶኛልና፤” አልኳቸው ፈርጦም ብዬ።

“እየህ የኔ ልጅ! የተገባህ ባለመሆንህ ሳይሆን በጥበብና በዘዴ ለወሬ ፍጆታ ለማየት በመሞከርህ ነው። እሁን ግን በትሕትና በእምነት ስለእምነት ታየዋለህ!” አሉኝ።

“ግድየለም አባታችን ለዚህ ታላቅ ጸጋ የበቃሁ ብሆን ኖሮ በፊትም በእምነት መቀበል እችል ነበር። እምነትን በእምነት ባላገኘውም እሁን ግን እምነትን በኃይል አገኝቼዋለሁ። በኃይል የሚያምን ኃይል ይገዛዋል ተብሏልና። ከእንግዲህ በዚች ምሥጢራዊ ቅድስት ሀገር ቀሪ ዘመኔን በሰላምና ከትጋት በሚገኝ እርካታ ብቻ ለማሳለፍ እሞክራለሁ።”

“እንደኔ በኃይልም ይሁን እንደ እናንተ በእምነት መቀበል ለሚፈቅዱት ግን እላችኋለሁ፡-

“ሰካሰዋ በኮሳ”

“ውስተ ከርሠ ስመ ስንሰ ሐቃሳዊት ደሢሱ”

ለዚህ ተቀባይ ገንዘብ ለመግዛት የሚችሉ የሀገር አቀፍ የፈጠራ ጥናት
 ጥናት ማዘጋጀት (scanning) ማሳሰብ እንደ ውጭ ሙሉ ጥናት
 ለሰነድ ተቀባይ ሲሆን ሲሆን ይህ የመጀመሪያዎቹ ነበር። ገንዘብ
 ከጨረሰ በኋላ የመጀመሪያው ጥያቄ "እንዴት ሊጸፈው ይችላል?"
 የሚል ነበር። ምክንያቱም እኔ የማውቀው ዓለማየሁ ዋሊ (PhD)
 በተፈጥሮ ሳይንስ ትምህርት ዘርፍ የሥነ ምህዳር ባለሙያ (Ecologist)
 ነው። በርግጥ በምርምር ሥራው እንቁ የተባለ፤ ዓለም አቀፍ የሥነ
 ሕይወት ምርምር ላይ ባስመዘገበው አዲስ ግኝትም ATBC
 (Association for Tropical Biological Conservation - የትሮፒካል
 አካባቢ ሥነ ሕይወት ጥበቃ ማህበር) በየዓመቱ የሚያዘጋጀውን
 የ2007 (አ. አ. አ.) የአልወን ጀንትሪ ሽልማት (Alwyn Gentry Award)
 ያገኘ፤ በአሁኑ ጊዜም ከአሜሪካ የተለያዩ የኢቨርሲቲዎች ጋር
 በምርምር የሚሠራና በዚያው ያሉ የሁለተኛ ዲግሪና የምስተኛ ዲግሪ
 ተማሪዎችን እትዮጽዎ ውስጥ ሆኖ የሚያማክር፤ በየጊዜው የምርምር
 ሥራዎቹን በመስኩ ከፍተኛ ዕውቅና ባላቸው ጆርጅስ-ቸ ላይ
 የሚያሳትም፤ በአጭር በራሱ የሙያ መስክ ስመ ገናና ከሆኑት
 ተመራማሪዎች አንዱ እንደሆነ በደንብ አውቃለሁ። እንዳንድ
 ሥራዎቹን ለማንበብ፤ ሌሎች ተመራማሪዎች ስለእርሱ ከጻፏቸውም
 ጥቂቶቹን ለማየት ዕድሉን አግኝቻለሁ። ሆኖም በዚህ መልኩ ሥራ ይብ
 ብቅ ይላል የሚል ግምት አልነበረኝም። ጥያቄዬ የተፈጠረው እንዲህ
 ዓይነት ባለሙያ ወደ ሥነ ጽሑፍ ድንገት ለምን ብቅ አለ ከሚል
 አልነበረም። እንደ ሕትመት ማረፊያ ሆኖ በሕገ-መንግሥቱ ውስጥ
 ብዙ ጸሐፊት የሥነ ጽሑፍ ባለሙያዎች እንዳልሆኑ አውቃለሁና።
 ጥያቄና መደንቅ የፈጠሩብኝ ሁለት ጉዳዮች ናቸው። የመጀመሪያው
 ይቅን የተነሣው ጉዳይ ሲሆን ሁለተኛውና ዋናው ግን እንደ በምርምር
 ሥራ አንቁ የተባለ ሰው፤ ብዙ ሥራዎችን ከማሳተም የተነሣም ያንን
 በምርምር ዘዴና በመርህ አብዝቶ የታሰረ የምርምር ጽሑፍ ቁጥብንትን
 ድንበር ተሻግሮ እንዲህ ዓይነት የትሪክ ችሎታም በመገናጸፉ ነው።
 ምንም እንኳን የትሪክ ችሎታው ጥያቄም መደንቅም ቢፈጥርብኝም
 የምርምር ችሎታውና ከዚህ ሥራው ጋር በተገናኘ ያደረጋቸው ዓለም
 አቀፍ ጉዞዎች፤ የመስክ ሥራዎች፤ ገጠመኞችና ሌሎችም ሁነቶች
 መጽሐፉን ከዋናውና አስደናቂው ታሪክ ባሻገር ብዙ አሜጭር ታሪኮችን
 እንዲያዋህድ፤ የተለየ ጭብጥ እንዲያነሳ፤ የሰላ ሂሳብ እንዲያቀርብና
 ተወዳጅ አቀራረብ እንዲኖረው ያስቻለው ይመስለኛል። ስለዚህም ጥብቅ
 ሥራ ባቀዱ ተገንጋቢውን እንዳይጀምሩ አመክረዋቸዋለሁ፤ ሥራዎን
 ረስተው ተመስጠው ከቀሩ በኋላ ማልወፍ ቀረሁ እንዳይሉ አስጋለጠና።

ብርሃኑ አድማስ (ዲያቆን፤ በፊልሎሚ ሁለተኛ ዲግሪ)

ፈቃድን ተቀብሎ ሃገሩን ተመልሶ የሚገኝ የሀገሩ ጥንታዊ የፍልጣት
 ስርዓት ማረጋገጥ (scanning) ለላሳለው አንድ ውጭ ሰው ትኩረት
 አስገብቶ በዚያው ሲያሳድረን ይህ የመጀመሪያዬ ነበር። ገቢኝን
 ከጨረሰኩ በኋላ የመጀመሪያው ጥያቄዬ "እንዴት ሊጸፈው ይችላል?"
 የሚል ነበር። ምክንያቱም እኔ የማውቀው ዓለማየሁ ዋሊ (PhD)
 በተፈጥሮ ሳይንስ ትምህርት ዘርፍ የሥነ ምህዳር ባለሙያ (Ecologist)
 ነው። በርግጥ በምርምር ሥራው አንቱ የተባለ፤ ዓለም አቀፍ የሥነ
 ሕይወት ምርምር ላይ ባስመዘገበው አዲስ ግኝትም ATBC
 (Association for Tropical Biological Conservation - የትሮፒካል
 አካባቢ ሥነ ሕይወት ጥበቃ ማህበር) በየዓመቱ የሚያዘጋጀውን
 የ2007 (አ. አ. አ.) የአልወን ጀንትሪ ሽልማት (Alwyn Gentry Award)
 ያገኘ፤ በአሁኑ ጊዜም ከአሜሪካ የተለያዩ ዩኒቨርሲቲዎች ጋር
 በምርምር የሚሠራና በዚያው ያሉ የሁለተኛ ዲግሪና የሦስተኛ ዲግሪ
 ተማሪዎችን ኢትዮጵያ ውስጥ ሆኖ የሚያማክር፤ በየጊዜው የምርምር
 ሥራዎቹን በመስኩ ከፍተኛ ዕውቀትና ባላቸው ጆርናሎች ላይ
 የሚያሳትም፤ በአጭሩ በራሱ የሙያ መስክ ስመ ገናና ከሆኑት
 ተመራማሪዎች አንዱ እንደሆነ በደንብ አውቃለሁ። እንዳንድ
 ሥራዎቹን ለማግኘት ሌሎች ተመራማሪዎች ስለእርሱ ከጻፏቸውም
 ጥቂቶቹን ለማየት ዕድሉን አግኝቻለሁ። ሆኖም በዚህ መልኩ ሥራ ይህ
 ብት ይላል የሚል ግምት አልነበረኝም። ጥያቄዬ የተፈጠረው እንዲህ
 ዓይነት ባለሙያ ወደ ሥነ ጽሑፍ ድንገት ለምን ብት ስለ ከሚል
 አልነበረኝም። እንደ ሌሎች በፈጠረው የሥነ ጽሑፍ ግንኙነት ወቅት
 ብዙ ጽሑፍት የሥነ ጽሑፍ ባለሙያዎች እንዳልሆኑ አውቃለሁና።
 ጥያቄና መደነት የፈጠሩብኝ ሁለት ጉዳዮች ናቸው። የመጀመሪያው
 ይዞት የተነሣው ጉዳይ ሲሆን ሁለተኛውና ዋናው ግን አንድ በምርምር
 ሥራ አንቱ የተባለ ሰው፤ ብዙ ሥራዎችን ከማሳተም የተነሣም ያንን
 በምርምር ዘዴና በመርህ አብገጠኛ የታሰረ የምርምር ጽሑፍ ቁጥጥነትን
 ድንበር ተሻግሮ እንዲህ ዓይነት የትረካ ችሎታም በመጎናጸፉ ነው።
 ምንም እንኳን የትረካ ችሎታው ጥያቄም መደነትም ቢፈጥርብኝም
 የምርምር ችሎታውና ከዚህ ሥራው ጋር በተገናኘ ያደረጋቸው ዓለም
 አቀፍ ጉዞዎች፤ የመስክ ሥራዎች፤ ገጠመኞችና ሌሎችም ሁነቶች
 መጽሐፉን ከዋናውና አስደናቂው ታሪክ ባሻገር ብዙ አሜሪካ ታሪኮችን
 እንዲያዋህድ፤ የተለየ ጭብጥ እንዲያነሳ፤ የሰላ ሂሳ እንዲያቀርብና
 ተወሳኛ አቀራረብ እንዲኖረው ያስቻለው ይመስለኛል። ስለዚህም ጥቅም
 ሥራ ባቀዱ ቀን ገብዙን እንዳይደምሩ አመክረዎታለሁ፤ ሥራዎን
 ረስተው ተመስጠው ከቀሩ በኋላ ማልወራ ቀረሁ እንዳይሉ አስጋልጦኝ።

ብርሃኑ አድማስ (ዲያቆን፣ በፊሎሎጂ ሁለተኛ ዲግሪ)